

ကျေးဇူးတော်ဖြင့်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရေးသားစီရင်တော်မူအပ်သော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဒုတိယအကြိမ်

ယိုးဒယျ ကျော်ဖြူစံ

ကျေးဇူးတော်ရှင်
 လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး
 ရေးသားစီရင်တော်မူအပ်သော
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဗုဒ္ဓဗိမ္မာန်ကြီး

ပန်းချီ ကျော်ဖြူစံ

မိခင်ဧရာဝတီ

အပါယ်ပိတ်အမြိုက်ဆေးကြီး

☉ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမီး တထိန်ထိန်တောက်နေသူတို့မှာ ယခုနေ့ နတ်မင်းကြီး၊ သိကြားမင်းကြီး၊ နက်ဖြန်ခါ ခွေး၊ ဝက်၊ ခြ၊ ပုရွက်၊ သန်း၊ ကြမ်းပိုးစသည် ဖြစ်နိုင်သော သဘောရှိကြကုန်၏။

☉ ရင်တွင်း၊ နှလုံးတွင်းမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမီးငြိမ်းကြ သူတို့မှာ အလုံးစုံသော ဒိဋ္ဌိမီး၊ အလုံးစုံသော ဒုစရိုက်တို့သည် ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ ရင်ထဲ၊ နှလုံးထဲမှာ အမြိုပါရှိ၍ နေကုန်သော အပါယ်လေးဘုံတို့သည် အကုန်ကွယ်ပျောက်ကြလေကုန်၏။

☉ ဘုရားသာသနာနှင့် ကြုံကြိုက်သော ဘဝ၌သာလျှင် ငါ၊ ငါ့ဟူ၍ စွဲလန်းမှုကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှု၊ ငရဲမီးတောက်မှုဟု သိနိုင်သည်။ သာသနာပ၌ကား သိရန်အခွင့်အလမ်း မရှိတော့ပေ။ ဤ၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိသောဉာဏ်သည် ဆေးကြီးမည်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အနာဆိုး၊ ရောဂါဆိုးကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အမြိုက်ဆေးဝါးကောင်းဖြင့်သာ ကုနိုင်ပေရာ၏။

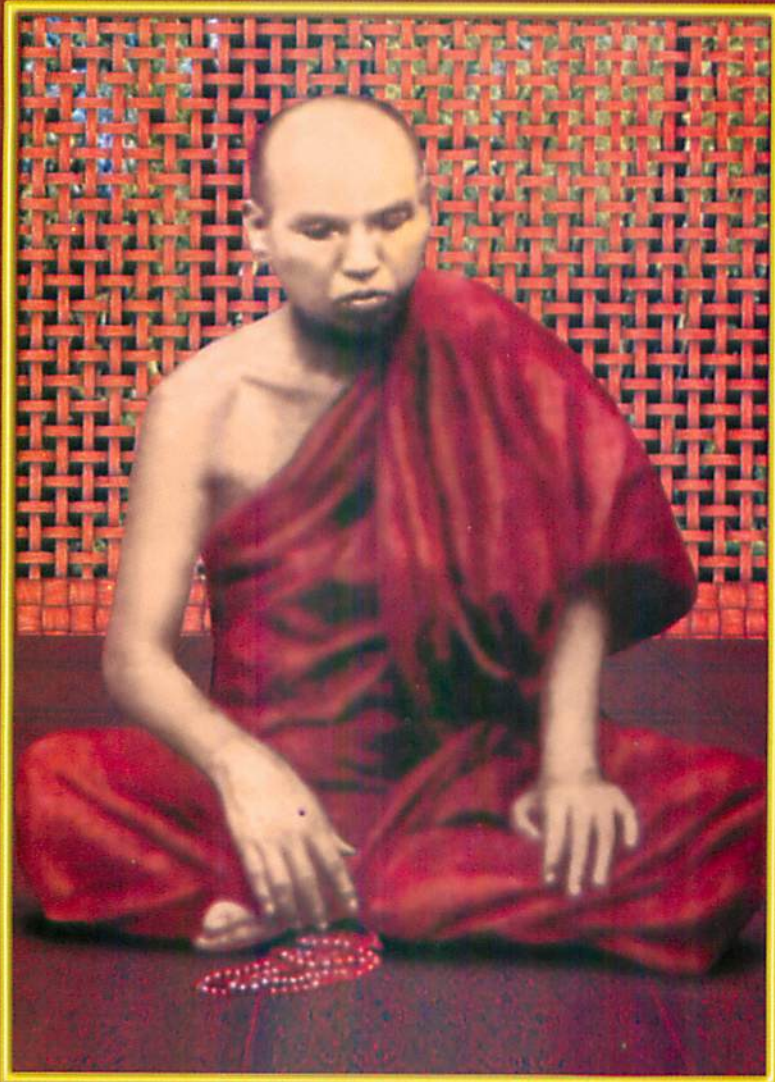
☉ ပညာရှင်တို့သာမက ဒိဋ္ဌိတရားဆိုး ပျောက်လိုသော လူ၊ ရှင်၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ လက်တွေ့နားလည်ကျင့်သုံးနိုင်ရန် ရေးသားထားသော ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ စာအုပ်ကောင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေတိဂုံဘုရားဈေးတော်ရုံ စာအုပ်ဆိုင်ကြီးများ၊ မန္တလေးမြို့၊ နဂါးစာပေ၊ မန္တလေးဈေးချိုတော် စာအုပ်ဆိုင်များနှင့် တစ်ပြည်လုံးရှိ စာအုပ်ဆိုင်ကြီးများတွင် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဒီလစ်ခေါ် “စာပေပါရဂူ” ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

ကျေးဇူးတော်ရှင် ပဌမ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးပုံ

ကျေးဇူးတော်ဖြင့်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

၏

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

စာတည်းအဖွဲ့၊ မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်
စာပြင်တည်းဖြတ်သည်။

မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်
မိခင်စာအုပ်အမှတ် (၂၀)

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

ပြည်ပအားကိုးပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော် တိုးတက်ရေးကို
နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော
ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်
ချေမှုန်းကြ။

မိခင်သည် လောကကို သိမြင်စေသည်

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာမူခွင့်ပြုချက် အမှတ် - ၅၇၁ / ၂၀၀၀ (၈)

ပထမအကြိမ်

မျက်နှာပုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်-

အုပ်ရေ (၁၀၀၀)

၆၂၁ / ၂၀၀၀ (၁၀)

မျက်နှာပုံးနှင့်အတွင်း ပုံနှိပ်သူ

ကွန်ပျူတာ စာစီ

ရတနာမိုး ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၂၇ / ၂၊

မခင်စန်းဝေ

(၃) ရပ်ကွက်၊ သံသုမာလမ်း၊

(မိခင်ဧရာဝတီ)

တောင်ဥက္ကလာပ၊ မြင်သာ။

ထုတ်ဝေသူ

စာအုပ်ချုပ်

ဒေါ်ရွှေအိမ် ၈ / ၆၅၊ အုပ်စု (၃)၊

ကိုမောင်မောင်အုန်း၊

အောင်သိဒ္ဓိလမ်း၊ အင်းစိန်။

၃၂-လမ်း

စီစဉ်သူ

ဒေါ်မိုးမြင့်စိုး၊ ဒေါ်ထားထားဦး

စာတည်းအဖွဲ့၊ မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်

ကာလာခွဲ

ကိုအောင်ခင်ဦး

ဖြန့်ချိရေး

မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်၊ ဖုံး- ၀၁-ရဝ၁၄၃၁

စာအုပ်ရောင်းဈေး

တိုက် (၄) / ၄၀၂၊ ကျိတော်အိမ်ရာ၊

ပုဇွန်တောင်။

2500

လယ်တီဒီပနီ ထွန်းကား ပြန်ပွားရေးအဖွဲ့၏အမှာစာ

ဗုဒ္ဓဘုရားပွင့်တော်စုရတနာအခါ

ဗုဒ္ဓဘုရား ပွင့်တော်မူ၍ ၄၅-ဝါ တိုင်တိုင် တရားတော်များကို ဟောကြား တော်မူခဲ့ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသွားပါသော်လည်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် “တရားတော်များ” ကိုပင် ဘုရားအရာ၌ ထားတော်မူခဲ့သဖြင့် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘုရား ပွင့်တော်မူရာ အခါကဲ့သို့ပင် ရှိနေပါသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

အကျွန်ုပ်တို့ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ဘုရားကိုယ်စား “ဘုရား” အမည်တော်ရ ဓမ္မစေတီ၊ ခက်ခဲနက်နဲလှသော ပိဋကတ်တော်မှ ထုတ်နုတ်၍ လူအများ ဓမ္မအရသာ ခံစားနိုင်ရန် ဗုဒ္ဓဒေသနာတော် နှင့်အညီ ဒီပနီကျမ်းပေါင်း တစ်ရာကျော် ရေးသား၍ ဤကမ္ဘာအား ဝိဇ္ဇာဓာတ် အလင်းရောင် ပြန့်စေတော်မူခဲ့သည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရား၏ ဆန္ဒတော်

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ရေးသား ထားသော ကျမ်းစာများကို ပြည်တွင်းပြည်ပ ပြန့်နှံ့စေလိုသော ဆန္ဒရှိတော် မူခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘုရား၏ တရားတော်များကို ဘာသာအမျိုးမျိုးဖြင့် ရိုက်နှိပ်ကြကာ ကမ္ဘာသို့ဖြန့်ရန် အချိန်ရောက်ပြီဟု နိုင်ငံခြား ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း ကြီး၌ သြဝါဒပေးတော်မူခဲ့သည်။

လယ်တီဒီပနီ ထွန်းကားပြန်ပွားရေးအဖွဲ့

စစ်ကိုင်းတိုင်း မုံရွာမြို့ မဟာလယ်တီကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ပဓာနနာယက နဝမလယ်တီဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ လယ်တီဘဒ္ဒန္တ ကေလာသ၊ ရန်ကုန်မြို့

နာဂလိုဏ်ဂူ ဘုရားကုန်းမြေ ကလေးဝတောရ စာသင်တိုက်၏ ပဓာနနာယက နယ်စပ်ဒေသနှင့် တိုင်းရင်းသား ဖွံ့ဖြိုးရေး ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေး အလယ်တန်းကျောင်း ကျောင်းအုပ် စမ်းချောင်း လယ်တီပိပဿနာ ကျောင်းတိုက်၊ လှည်းကူး လယ်တီတောရ ကျောင်းတိုက်တို့၏ ပဓာနနာယက နိုင်ငံတော် သံဃာမဟာနာယက ဒွိပိဋကဓရ ဒွိပိဋကကောဝိဒ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ လယ်တီဘဒ္ဒန္တ ဇာဂရာဘိဝံသ ဆရာတော်တို့ ဦးဆောင်ပြီး လယ်တီနိကာယဝင် ဆရာတော်ကြီးများနှင့် လူပညာရှိများ စုပေါင်းလျက် လယ်တီဒီပနီ ထွန်းကား ပြန့်ပွားရေးကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

ဆန္ဒတော်ဖြည့်

ဖွဲ့စည်းထားသော လယ်တီဒီပနီ ထွန်းကားပြန့်ပွားရေး အဖွဲ့သည် ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဆန္ဒတော်ကို ဖြည့်နိုင်ရန် မိခင်ဧရာဝတီ စာအုပ်တိုက်အား ဒီပနီကျမ်းစာများကို ရိုက်နှိပ်ရန် ခွင့်ပြုသဘော တူခဲ့ပါသတည်း။

လယ်တီဒီပနီထွန်းကား ပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့

အာဇာနည်တော် အစောဆုံး

✽ မြတ်စွာဘုရားရှင်တစ်ဆူ၏ အနန္တဂုဏ်ကျေးဇူးတော်နှင့် ဉာဏ်တော်ကို ဘုရားရှင်တစ်ဆူ၏ သာသနာကုန်အောင်ပင် ဟောပြောပါသော်လည်း ကုန်ဆုံးနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ ဤမျှ လေးနက် သိမ်မွေ့ နက်နဲ ကျယ်ပြောလှ၍ အတုမရှိ အနှိုင်းမဲ့ဖြစ်ပါ၏။

✽ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ပိဋကတ်တော် (၃)ပုံ ဟူသည်မှာလည်း မကျဉ်းမကျယ်မျှသာ သင်္ဂါယနာတင်ထားခဲ့သည်ဖြစ်၍ အလုံးစုံ အကုန်မဟုတ်သေး။ ထိုအလုံးစုံ မဟုတ်သေးသည့် ပိဋကတ်တော် (၃)ပုံသည်ပင် ခက်ခဲနက်နဲ သိမ်မွေ့ ကျယ်ပြောသည်ဖြစ်၍ သာမန်လူတို့ စွမ်းဆောင်နိုင်သော အရာမဟုတ်ပေ။

✽ ထို ဘုရားဟော ပိဋကတ်တော် ဒေသနာတို့ကို မွှေနှောကံ ချောက်ချားစေ၍ သာမန်လူတို့ နားလည်စေရန် အသိတရားမှ အကျင့်တရားသို့ ကူးပြောင်းတတ်စေရန် ကျမ်းအမျိုးမျိုး ဒီပနီအဖုံဖုံ ရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့သော ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ သာသနာပြုသမိုင်းသည်ကား မြန်မာသာသနာတော် သမိုင်းတွင် ထင်ရှားသော မှတ်တိုင်ကြီးအဖြစ် ခိုင်ခိုင်မာမာ ရပ်တည်လျက် ရှိနေပါသည်။ နောင်လည်း အခွန်ရှည် ခိုင်မာ ရပ်တည်နိုင်လေ ဦးမည်။

✽ လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ ပဋိပတ္တိနိဿယတို့ကို အစဉ်အဆက် လယ်တီဆရာတော်ကြီးများ အနာဂါမ် ဆရာသက်ကြီး၊ ဆရာကြီးဦးဘခင်၊ ဆရာကြီး ဦးသန်း၊ ဆရာကြီးဦးဂိုအင်ကာ စသည့် တပည့်ကြီးများ စဉ်ဆက် လက်ကမ်း၍ သာသနာပြုနေကြသည်မှာ မြန်မာအဝှန်း၊ ကမ္ဘာအဝှန်း ဓမ္မရန်များ သင်းပျံ့လျက် ရှိပေပြီ။

✽ လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ ပရိယတ္တိသာသနာ ကျမ်းစာ အစောင်စောင် ဒီပနီအဖုံဖုံတို့သည်လည်း မုံရွာမြို့၊ လယ်တီကျောင်းတိုက်

လယ်တီစာပေထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ ဆရာတော်ကြီးများ၏ ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် ယနေ့တိုင် မြန်မာပြည်အနှံ့ ပြန့်ပွားလျက်ရှိပေသည်။ ထိုအစဉ်အလာ ကောင်းကို ဆက်ခံ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်သည့်အနေဖြင့် လယ်တီဒီပနီ ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ လယ်တီဘဒ္ဒန္တကေလာသ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ ဘဒ္ဒန္တဇာနရာ ဘိဝံသ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတတို့က ဦးဆောင်၍ လယ်တီစာပေများ မြန်မာပြည်အနှံ့ ကမ္ဘာအနှံ့ ပြန့်ပွား၍ မျိုးဆက်သစ် လူငယ်များ အသိဉာဏ် တိုးတက်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ ဆောင်ရွက်ရန် အာသီသ ပြင်းပြတော်မူပါသည်။

✽ ဆရာတော်ကြီး၏ ဆန္ဒနှင့်အညီ လယ်တီဆရာတော်၏ နည်းနိဿရံ တပည့်ကြီးအဆက်ဆက်၏ ပဋိပတ္တိတပည့် ပရိယတ္တိတပည့် ဖြစ်ခဲ့သော ကျမတို့မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်သည်လည်း ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ ကျေးဇူးကိုဆပ်ခွင့်ကြုံလေပြီဟု ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာစွာဖြင့် လယ်တီဒီပနီများ၊ ကျမ်းစာများကို သာသနာတော်အကျိုးအလို့ငှာ ဦးထိပ်ရွက် ရည်သန်၍ စဉ်ဆက်မပြတ် ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိပေးမည်ဖြစ်ပါကြောင်း။

✽ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး နေရောင်လရောင်ပမာ အခွန်ရှည် တည်တဲ့ပြန့်ပွားပါစေ။

✽ လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ ကျမ်းစာမြတ်များ ကမ္ဘာအနှံ့ ပြန့်ပွားတည်တဲ့ပါစေ။

မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာ၏ အရာအချက်ကို ပြဆိုချက်	..... ၁
၂။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာ ၁၃-ပုဒ် ပါဠိတော်	..... ၄၂
၃။	ပထမလင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုချက်	..... ၅၀
၄။	ဒုတိယလင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုချက်	..... ၆၀
၅။	တတိယလင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုချက်	..... ၆၄
၆။	စတုတ္ထလင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုချက်	..... ၈၅
၇။	ပဉ္စမလင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုချက်	..... ၈၁
၈။	ဆဋ္ဌမလင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုချက်	..... ၉၂
၉။	သတ္တမလင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုချက်	..... ၁၀၂
၁၀။	အဋ္ဌမလင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုချက်	..... ၁၁၅
၁၁။	နဝမလင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုချက်	..... ၁၂၇
၁၂။	ဒဿမလင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုချက်	..... ၁၃၃
၁၃။	ဧကဒဿမလင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုချက်	..... ၁၄၀
၁၄။	ဒွါဒဿမလင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုချက်	..... ၁၆၈
၁၅။	တေရဿမလင်္ကာ၏အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုချက်	..... ၁၇၁
၁၆။	ပဋိလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်နှင့် အနက်အဓိပ္ပါယ် ပြဆိုချက်	..... ၁၉၃

မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်

ဆက်လက်ထွက်ရှိမည့်

လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ စာအုပ်များ

- ☉ ပါရမီဒီပနီ
- ☉ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ
- ☉ ဘာဝနာဒီပနီ
- ☉ ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ
- ☉ အာနာပါနဒီပနီ
- ☉ ဝိပဿနာဒီပနီ
- ☉ လယ်တီနိဗ္ဗာန်
- ☉ ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ
- ☉ ရောဂန္ထရဒီပနီ
- ☉ ဓါတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး
- ☉ ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒီပနီ
- ☉ မဂ္ဂင်ဒီပနီ နှင့် စတုသစ္စဒီပနီ

ရွှေတိဂုံဘုရားဈေး စာအုပ်ဆိုင်ကြီးများ၊ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်ရှိ စာအုပ်ဆိုင်ကြီးများနှင့် မန္တလေးမြို့၊ နဂါးစာပေ အပါအဝင် စာအုပ်ဆိုင်ကြီးများတွင် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါပြီ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီကျမ်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၏ အရာအချက်ကို ပြဆိုချက်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၏ အချက်ကို ရှေးဦးစွာ ပြဆိုပေအံ့။
ဆေးနည်းကိုများစွာ သိသော်လည်း၊ အနာ၏လက္ခဏာကို မသိခဲ့လျှင်
အကျိုးမထွန်းကားလှ။ အနာ၏လက္ခဏာကို သိမှ သူ့အနာနှင့် သူ့ဆေး
နေရာကျပေး၍ အကျိုးထွန်းကားရာသကဲ့သို့၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ
ဟူသော အမြိုက်ဆေးကြီး၏ အချက်အရာ ကိလေသာဟူသော
အနာဝိသေကို သိအပ်၏။ ။ ကိလေသာဟူသော အနာဝိသေသ
ဆိုသည်ကား အကျဉ်းအားဖြင့် ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ၂-ပါးတည်း။ ။
အကျယ်အားဖြင့် ဒိဋ္ဌိသည် နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီး ၃-ပါး၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါး၊
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀၊ ဤမှတစ်ပါး လောက၌ ရှိရှိသမျှသော ဒိဋ္ဌိစု၊ ဤအလုံး
စုံသော ဒိဋ္ဌိမျိုးသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၏ အချက်အရာ အနာမျိုး
တို့ပေတည်း။ ။ ဝိစိကိစ္ဆာသည်လည်း အဘိဓမ္မာ၌လာသော ဝိစိကိစ္ဆာ
ရှစ်ပါး။ သုတ္တန်တို့မှလာသော ဝိစိကိစ္ဆာ ၁၆-ပါး။ ဤဝိစိကိစ္ဆာစု
ယုံမှားမှုတို့သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၏ အချက်အရာ အနာမျိုးစုပေ

တည်း။ ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားကိုသိသော ဉာဏ်သည် ထိုဒိဋ္ဌိ၊
ဝိစိကိစ္ဆာအနာမျိုးတို့ကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏။

နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီး ၃-ပါး ဆိုသည်ကား၊ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ၊
အဟောတုကဒိဋ္ဌိ၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိ ဤသုံးပါးတည်း။ ။ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ
ဆိုသည်ကား သတ္တဝါတို့မှာ ကောင်းကျိုး၊ မကောင်းကျိုးကို ပေးတတ်
သော ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံဟူ၍ မရှိဟု ယူခြင်းသည် နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ
မည်၏။ အဟောတုဒိဋ္ဌိ ဆိုသည်ကား သတ္တဝါတို့မှာ ရှေးအကြောင်းဟူ၍
မရှိဟု ယူခြင်းသည် အဟောတုကဒိဋ္ဌိ မည်၏။ အကိရိယဒိဋ္ဌိ ဆိုသည်ကား
ကောင်းမှုကို ပြုသော်လည်း ကောင်းမှုဟူ၍ မဖြစ်။ မကောင်းမှုကို ပြု
သော်လည်း မကောင်းမှုဟူ၍ မဖြစ်ဟု ယူခြင်းသည် အကိရိယဒိဋ္ဌိ
မည်၏။ ။ ကံနှင့်ကံ၏အကျိုးကို လုံးလုံးပယ်သော ဒိဋ္ဌိကြီး ၃-ပါး
တည်း။ ဤဒိဋ္ဌိကြီး ၃-ပါးကို သန်သန်ယူသော သူသည် သေသည်၏
အခြားမဲ့၌ ငရဲသို့သာ အမြဲကျ၏။ ဤဒိဋ္ဌိကို မစွန့်သမျှ ကာလပတ်လုံး
ငရဲ၌သာ ဘဝအဆက်ဆက် ဖြစ်၏။ ကမ္ဘာပျက်၍မှ မလွတ်ရ။ ။
ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သော လူမျိုးတို့မှာ ဤဒိဋ္ဌိကြီး ၃-မျိုး
မရှိကြ။ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်မှုမည်သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို
သိသောဉာဏ်၌ တစိတ်အားဖြင့် ပါဝင်၏။

၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမျိုးတို့သည်လည်း လူသာမန်တို့၌ ဖြစ်နိုင်
သော ဒိဋ္ဌိမျိုး မဟုတ်ကုန်။ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကို ပေးနိုင်သော ဒိဋ္ဌိမျိုး
လည်း မဟုတ်ကုန်။ ထိုအယူကို မစွန့်သမျှ သံသရာမှ မလွတ်နိုင်ရုံသာ
ရှိ၏။ ။ သဿတဒိဋ္ဌိ ၄၄-ပါး၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ၁၈-ပါး နှစ်စုပေါင်း
၆၂-ပါး ဖြစ်၏။ ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိမှ ထိုဒိဋ္ဌိမျိုးကို လွန်နိုင်သည်။
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မသိလျှင် ထိုဒိဋ္ဌိတို့၏အတွင်းမှာ နေရသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀ - ဆိုသည်ကား အနုပုထုဇဉ် လူမြင်တိုင်းမှာ ရှိကြသော ဒိဋ္ဌိ ၂၀-ပေတည်း။ ။ ရူပက္ခန္ဓာ၌ စွဲလဲမ်းသော ဒိဋ္ဌိ၄-ပါး၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၌ ၄-ပါး၊ သညာက္ခန္ဓာ၌ ၄-ပါး၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ ၄-ပါး၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌ ၄-ပါး၊ ပေါင်း ၄-ပါး ၅-လီ ၂၀-ဖြစ်၏။

၁။ ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။

၂။ ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ၊

၃။ အတ္တနိ ဝါ ရူပံ၊

၄။ ရူပသ္မံ ဝါ အတ္တာနံ။

၁။ ဝေဒနံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။

၂။ ဝေဒနာဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ၊

၃။ အတ္တနိ ဝါ ဝေဒနံ၊

၄။ ဝေဒနာယ ဝါ အတ္တာနံ။

၁။ သညံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။

၂။ သညာဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ၊

၃။ အတ္တနိ ဝါ သညံ၊

၄။ သညာယ ဝါ အတ္တာနံ။

၁။ သင်္ခါရေ အတ္တတော သမနုပဿတိ။

၂။ သင်္ခါရဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ၊

၃။ အတ္တနိ ဝါ သင်္ခါရေ၊

၄။ သင်္ခါရေသု ဝါ အတ္တာနံ။

လယ်တီဆရာတော်

- ၁။ ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ၊
  - ၂။ ဝိညာဏန္တ ဝါ အတ္တာနံ၊
  - ၃။ အတ္တနိ ဝါ ဝိညာဏံ၊
  - ၄။ ဝိညာဏသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ။
- (ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်။)

- ၁။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တတော၊ ကိုယ်ဟူ၍။ သမနုပဿတိ၊
စွဲမြဲထင်မြင်၏။
- ၂။ အတ္တာနံဝါ၊ ကိုယ်ကိုမူလည်း။ ရူပဝန္တံ၊ ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍။
သမနုပဿတိ၊ စွဲမြဲထင်မြင်၏။
- ၃။ အတ္တနိဝါ၊ ကိုယ်၌မူလည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ သမနုပဿတိ၊
စွဲမြဲထင်မြင်၏။
- ၄။ ရူပသ္မိံဝါ၊ ရုပ်၌မူလည်း။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်ကို။ သမနုပဿတိ၊
စွဲမြဲထင်မြင်၏။

နောက်ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့မှာလည်း ဤနည်းအတိုင်း အနက်ဆိုလေ။
ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော မဟာဘုတ် ၄-ပါး။ ။

စက္ခုသောတာ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ဟဒယ ဝတ္ထုရုပ် ၆-ပါး။ ။
ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဂေါစရ ရုပ်ငါးပါး။ ။ ဣတ္ထိဘာဝ၊
ပုရိသဘာဝ ဘာဝရုပ် ၂-ပါး။ ။ အသက်ဟူသော ဇီဝိတရုပ် ၁။ ဩ
ဇာဟူသော အာဟာရရုပ် ၁။ အာကာသဟူသော ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁။
ကိုယ်အင်္ဂါလှုပ်ရှားခြင်း အမူအရာဟူသော ကာယဝိညာတ်ရုပ်၊ အသံအင်္ဂါ
လှုပ်ရှားခြင်း အမူအရာဟူသော ဝစီဝိညာတ်ရုပ် ၂-ပါး။ ။ ပေါ့ပါးခြင်း
အမူအရာဟူသော လဟုတာရုပ်။ နူးညံ့ခြင်း အမူအရာဟူသော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

မုဒုတာရုပ်။ ရုပ်တို့၏ အမှည့် လျော်ကန်ခြင်းဟူသော ကမ္မညတာရုပ်။
 ဤကား ဝိကာရရုပ် ၃-ပါး။ ။ ရုပ်တို့၏ဖြစ်ပွားခြင်းဟူသော ဥပစယ
 ရုပ်။ အစဉ်တည်ခြင်း ဖြစ်သော သန္တတိရုပ်။ အိုမင်း, ရင့်ဆွေးခြင်းဟူ
 သော ဇရတာရုပ်။ ပျက်ဆုံး, ကွယ်ပခြင်းဟူသော အနိစ္စတာရုပ်။ ဤကား
 လက္ခဏာ ရုပ်လေးပါး။

ဤပြဆိုခဲ့ပြီးသော ရုပ်စုတွင် ဖေါဋ္ဌဗ္ဗဆိုသည်ကား၊ ပထဝီ၊
 တေဇော၊ ဝါယောဟူသော မဟာဘုတ် ၃-ပါးကိုပင် ခေါ်သည်။ ထို
 ကြောင့် ဖေါဋ္ဌဗ္ဗအတွက်နှင့် ရုပ်အရေအတွက် မတိုးရ။ ရုပ် ၂၈-ခု
 ဖြစ်၏။ ။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် စကြဝဠာအနန္တ၊
 သတ္တဝါအနန္တ၊ မြေကြီး၊ မြင့်မိုရ်၊ သတ္တရဘန်၊ သမုဒ္ဒရာ၊ နေ၊ လ၊
 နက္ခတ်၊ တာရာ၊ နတ်ပြည် ၆-ထပ်၊ အကနိဋ္ဌ တိုင်အောင်သော
 ဗြဟ္မာစသော အလုံးစုံကို အကုန်သေတ္တာချသော် ရုပ်အဖို့အားဖြင့်
 ၂၈-ခုသော ဓာတ်သားအမှန်ရ၏။ ရုပ်၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၄-ပါးကို
 ဟောတော်မူသောကြောင့် ရုပ် ၂၈-ခုကို တည်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၄-ပါးနှင့်
 မြှောက်ပွားသည်ရှိသော် ရုပ်၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပေါင်း ၁၁၂-ဖြစ်၏။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၌ - စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ, သောတာသမ္ပဿဇာ
 ဝေဒနာ, ဃာနသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ, ဇိဝှါသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ,
 ကာယသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ, မနောသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာဟူ၍ ဝေဒနာ
 အပြား ၆-ပါး။ ထို ၆-ပါးကို သုခ, ဒုက္ခ, ဥပေက္ခာ ၃-ပါးနှင့်
 မြှောက်ပွားသည်ရှိသော် ဝေဒနာ ၁၈-ပါးဖြစ်၏။ ၎င်းဝေဒနာ ၁၈-ပါးကို
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၄-ပါးနှင့် မြှောက်ပွားသည်ရှိသော် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၌
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိပေါင်း ၇၂-ပါးရှိ၏။

သညာက္ခန္ဓာ၌ - ရူပသညာ, သဒ္ဒသညာ, ဂန္ဓသညာ, ရသ
 မိခင်ဇရာဝတီ

၆

လယ်တီဆရာတော်

သညာ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗသညာ၊ ဓမ္မသညာဟူ၍ အာရုံ၏ အပြားအားဖြင့် သညာ ၆-ပါးဖြစ်၏။ ထိုသညာ ၆-ပါးကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၄-ပါးနှင့် မြှောက်ပွားသည်ရှိသော် သညာကွနွာ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပေါင်း ၂၄-ပါး ဖြစ်၏။

သင်္ခါရကွနွာ၌ - အဘိဓမ္မနည်းအားဖြင့် သင်္ခါရကွနွာ အပြား ၅၀-ရှိသည်တွင် စေတနာတစ်ခုကို ပမာပြု၍ ဆိုသည်ရှိသော် ရူပသဉ္ဇေတနာ၊ သဒ္ဓသဉ္ဇေတနာ၊ ဂန္ဓသဉ္ဇေတနာ၊ ရသသဉ္ဇေတနာ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗသဉ္ဇေတနာ၊ ဓမ္မသဉ္ဇေတနာဟူ၍ အာရုံ၏အပြားအားဖြင့် သင်္ခါရ ၆-ပါးဖြစ်၏။ ၎င်းသင်္ခါရ ၆-ပါးကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၄-ပါးနှင့် မြှောက် ပွားသည်ရှိသော် သင်္ခါရကွနွာ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပေါင်း ၂၄-ပါးဖြစ်၏။

ဝိညာဏကွနွာ၌ - စက္ခုဝိညာဏ်၊ သောတဝိညာဏ်၊ ဃာန ဝိညာဏ်၊ ဇိဝှိဝိညာဏ်၊ ကာယဝိညာဏ်၊ မနောဝိညာဏ်ဟူ၍ ဒွါးရ၏ အပြားအားဖြင့် ဝိညာဏ် ၆-ပါးဖြစ်၏။ ၎င်းဝိညာဏ် ၆-ပါးကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိလေးပါးနှင့် မြှောက်ပွားသည်ရှိသော် ဝိညာဏကွနွာ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပေါင်း ၂၄-ပါးဖြစ်၏။

ဤသို့လျှင် ရူပကွနွာ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၁၁၂-ပါး၊ ဓဒနာကွနွာ၌ ၅၂-ပါး၊ သညာကွနွာ၌ ၄၂-ပါး၊ သင်္ခါရကွနွာ၌ ၂၄-ပါး၊ ဝိညာဏ ကွနွာ၌ ၂၄-ပါး၊ ငါးရပ်လုံးကို ပေါင်းသည်ရှိသော် တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သူမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပေါင်း ၂၅၆-ပါး ဖြစ်၏။ ။ ဤ ၂၅၆-ပါးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ပုထုဇဉ် သတ္တဝါမှာ ဖြစ်လေရာရာ အမြဲပါ၏။ ။ ငရဲကြီးရှစ်ထပ် ဆိုသည်ကား ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အပွားအစီးပင်တည်း။ ။ ဥဿဒငရဲပေါင်း ၁၂၈- ထပ်ဆိုသည်လည်း ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အပွားအစီးပင်တည်း။ ။ အသုရ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ကာယ် ဆိုသည်လည်း ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အပွားအစီးပင်။ ပြိတ္တာအမျိုးမျိုး တိရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုး ဆိုသည်လည်း ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အပွားအစီးပင်။ ။ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဆိုသည်လည်း ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အပွားအစီးပင်။ ။ ၃-ပါးသော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီး ဆိုသည်လည်း ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အပွားအစီးပင်။ ၃စရိုက်ဆယ်ပါး ဆိုသည်လည်း ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အပွားအစီးပင်။

ဤ ၂၅၆-ပါးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို မပယ်နိုင်သေးသော ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့သည် လူ့ပြည်မှာ သေဋ္ဌေး၊ သူကြွယ်၊ ပဒေသရာဇ်၊ ဧကရာဇ်၊ စကြာ၊ မနွာတ်စည်းစိမ်ကို ရရှိခံစား၍ နေကုန်သော်လည်း ရင်ထဲ၊ နှလုံးထဲမှာ ၂၅၆-ပါးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီး ဝင်းဝင်းတောက် ထိန်ထိန်ညှီး အပြီးပါရှိ၍ နေကုန်၏။ ယခုနေ့သေလျှင် နက်ဖြန် အဝီစိမီးစာ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ ။ နတ်ပြည် ၆-ထပ်မှာ နတ်မင်း၊ သိကြားမင်းစည်းစိမ်ကို ရရှိခံစား၍ နေကုန်သော်လည်း ရင်ထဲ၊ နှလုံးထဲမှာ ၂၅၆-ပါးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီး ဝင်းဝင်းတောက် ထိန်ထိန်ညှီး အပြီးပါရှိ၍ နေကုန်၏။ ယခုနေ့ စုတေလျှင် နက်ဖြန် အဝီစိမီးစာ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ ။ သုဒ္ဓါဝါသမှ တစ်ပါးသော ရူပ၊ အရူပဗြဟ္မာဘုံမှာ ဗြဟ္မာမင်းစည်းစိမ်ကို ရရှိခံစား၍ နေကုန်သော်လည်း ရင်ထဲ၊ နှလုံးထဲမှာ ၂၅၆-ပါးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီး ဝင်းဝင်းတောက် ထိန်ထိန်ညှီး အပြီးပါရှိ၍ နေကုန်၏။ ယခုနေ့ စုတေလျှင် နက်ဖြန် အဝီစိမီးစာ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ ရင်ထဲ၊ နှလုံးထဲမှာ ၂၅၆-ပါးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိငရဲမီး ဝင်းဝင်းတောက် ထိန်ထိန်ညှီး အပြီးပါရှိ၍ နေပုံများကို ထင်ရှားအောင် ပြဆိုဦးအံ့။

ရူပက္ခန္ဓာ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပေါင်း ၁၁၂-ပါး ရှိသည်တွင် ပထဝီမှာ မိခင်ဧရာဝတီ

၄-ပါး၊ အာပေါမှာ ၄-ပါး၊ တေဇောမှာ ၄-ပါး၊ ဝါယောမှာ ၄-ပါး၊ စက္ခုမှာ ၄-ပါး၊ သောတမှာ ၄-ပါး စသည်ဖြင့် ရုပ် ၂၈-ပါး အကုန် ဝေဖန်၍ သိအပ်၏။

ပထဝီမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီး ၄-ချက် တောက်ပုံကို ရှေးဦးစွာ ပြဆိုပေအံ့။ ။ ပထဝီ ဆိုသည်ကား မြေဓာတ်တည်း။ ဓာတ်မြေတည်း။ ပရမတ်မြေတည်း။ မိမိတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာခက်မာသည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နူးညံ့သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အများသိကြသော သဘောအခြင်းအရာ မျိုးသည် ကိုယ်နှင့်အပြည့် ရှိကြ၏။ ထိုအခြင်းအရာမျိုးသည် ပထဝီ မည်၏။ မြေဓာတ် မည်၏။ ဓာတ်မြေ မည်၏။ ပရမတ်မြေ မည်၏။ ထိုဓာတ်မြေကိုပင် ရံခါ ငါပြု၍ စွဲလမ်းပြောဆို၏။ ရံခါ ငါ့မှာ ခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှု ရှိသည်ကို စွဲလမ်းပြောဆို၏။ ရံခါ ခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှု၌ ငါမို့ သည်ကို ပြု၍ စွဲလမ်းပြောဆို၏။

ထို ၄-ချက်တွင်- (၁) ခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှုကို ငါပြု၍ စွဲလမ်းပြော ဆိုသောအခါ ပထဝီ၌ ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ ဟူသော သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိငရဲမီးတောက်မှု ဖြစ်၏။ (၂) ငါ့မှာ ခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှု ရှိသည်ကို ပြု၍ စွဲလမ်းပြောဆိုသောအခါ ပထဝီ၌ ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ သမနုပဿတိဟူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီးတောက်မှု ဖြစ်၏။ (၃) ငါ၌ ခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှု မှီသည်ကိုပြု၍ စွဲလမ်းပြောဆိုသောအခါ ပထဝီ၌ အတ္တနိ ဝါ ရူပံ သမနုပဿတိဟူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီးတောက်မှု ဖြစ်၏။ (၄) ရံခါ ခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှု၌ ငါမှီသည်ကိုပြု၍ စွဲလမ်း ပြောဆိုသောအခါ ပထဝီ၌ ရူပသ္မိံ ဝါ အတ္တာနံ သမနုပဿတိဟူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီးတောက်မှု ဖြစ်၏။ ပထမစွဲလမ်းချက်မှာ ခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှုကိုပင် ငါပြု၍ စွဲလမ်းသည်။ ငါနှင့်ခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှုကို

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တစ်ခုတည်းယူသည်။ နောက် ၃-ချက်ကို ငါတစ်ခြား ခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှု တစ်ခြားထား၍ စွဲလမ်းသည်။ ငါ၊ သီလရှိသည်။ ငါ၌ သီလတည်သည်။ သီလ၌ ငါ၊ တည်သည်ဟူသော စကား ၃-ရပ်ကဲ့သို့တည်း။ ငါသည် ရွှေ၊ ငွေ၊ ဥစ္စာ ရှိသည်တွင် ဖြစ်၏။ ငါ၌ ရွှေ၊ ငွေ၊ ဥစ္စာ တည်၏။ ရွှေ၊ ငွေ၊ ဥစ္စာ၌ ငါမှီ၏ဟူသော စကား ၃-ရပ်ကဲ့သို့ပင်တည်း။ ငါသည်ပင် ရွှေ၊ ငွေတည်းဟု ငါနှင့် ရွှေ၊ ငွေကို တစ်ခုတည်းယူသော ပထမအချက်ကား ရွှေ၊ ငွေ၌မရ။ ငါနှင့် တစ်ခြားစီထား၍ ယူသော နောက်အချက်သည်သာ အပဥစ္စာစု၌ ရ၏။ သီလဥပမာ၌ကား ၄-ချက်ပင်ရ၏။ ငါသည် သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်၏ဟု စွဲလမ်းထင်မြင် ပြောဆိုမှုကား၊ ငါနှင့် သီလကို တစ်ခုတည်းယူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါသည် သီလရှိသောသူတည်း။ ငါ၌ သီလ တည်၏။ သီလ၌ ငါတည်၏ဟု ထင်မြင်ပြောဆိုမှုကား၊ ငါနှင့်သီလကို တစ်ခြားစီထား၍ ပြောဆိုမှုတည်း။ အခွဲအခြမ်း ခက်ခဲသော အရာဖြစ်၍ ဥပမာနှင့် ပြလိုက်သည်။ ။ အကြမ်းအားဖြင့် ပြဆိုသော်၊ မိမိကိုယ်မှာ ကေသာ လောမာ နခါ ဒန္တာစသည်ဖြင့် ပထဝီကောဋ္ဌာသ ၂၀-ရှိသည်တွင် ဆံပင်သည်ပင်လျှင် ငါ၊ အရေသည်ပင်လျှင် ငါ၊ အသား၊ အရိုးသည်ပင်လျှင် ငါဟု ထင်မြင် စွဲလမ်း ပြောဆိုမှုကား ပထမသက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။ သူများမှာကဲ့သို့ ငါ့မှာလည်း ဆံပင်ရှိသည် စသည်ဖြင့် ထင်မြင်စွဲလမ်း ပြောဆိုမှုကား ဒုတိယသက္ကာယ ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ၌ ဆံပင်တည်သည် စသည်ဖြင့် ထင်မြင်ပြောဆိုမှုကား တတိယ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။ အရိုး၌ ငါ-တည်သည်။ အသား၌ ငါ-တည်သည် စသည်ဖြင့် ထင်မြင် ပြောဆိုမှုကား စတုတ္ထသက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။

လောက၌ မိမိကိုယ်ခန္ဓာနှင့် စပ်ယှဉ်၍ ငါ-ဟူသော စိတ်သဘော မိခင်ဧရာဝတီ

နှင့် ပြောဆိုကြသော စကားစု အလုံးစုံသည် ထို ၄-ချက်မှ အလွတ်မရှိပြီ။
 လိုရင်းပမာနမူမှာကား ထိုခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှုဟူသော ဓာတ်မြေသဘော
 အခြင်းအရာကို ငါ-ပြု၍ ငါ- ဟုထင်မြင်၍ ငါ-ဟု စွဲလမ်း၍ ပြောဆိုမှု
 ဟူသော ပထမအချက်သာ လိုရင်းတည်း။ ။ ထို့ကြောင့် နောက်နောက်
 သော တရားတို့မှာ ပထမအချက်ကို ဆိုပေအံ့။ ဖွဲ့စေးမှုကို စွဲ၍ ငါ-ဟု
 ဆိုသောအခါ၊ အာပေါ်၌ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ၊ ပူသည်၊ ငါ၊ နွေးသည်၊
 ငါ၊ အေးသည်၊ ငါ၊ ချမ်းသည်- ဟု ဆိုသောအခါ တေဇော၌စွဲသော
 ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ၊ လှုပ်ရှားသည်- ဟု ဆိုသောအခါ ဝါယော၌စွဲသော
 ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ၊ ကြည့်သည်၊ ငါ၊ မြင်သည်-ဟု ဆိုသောအခါ စက္ခု၌
 စွဲသောဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ၊ ကြားသည်- ဟု ဆိုသောအခါ သောတ၌စွဲသော
 ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ၊ နံသည်ဆိုသောအခါ ဃာန၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ အချို
 အချဉ်အရသာကို ငါ၊ သိသည်- ဟု ဆိုသောအခါ ဇီဝါ၌စွဲသော
 ဒိဋ္ဌိတည်း။ ကိုယ်၌တွေ့ထိသောအမှုကို ငါ၊ သိသည်- ဟု ဆိုသောအခါ
 ကာယ၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ အဆင်းကို ငါ၊ ပြု၍ဆိုသောအခါ ရူပ၌
 စွဲသောဒိဋ္ဌိတည်း။ အသံကို ငါ၊ ပြု၍ဆိုသောအခါ သဒ္ဒါ၌စွဲသော
 ဒိဋ္ဌိတည်း။ အနံ့၊ အရသာတို့၌လည်း ထိုနည်းအတူ။ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗမှာ ပထဝီ၊
 တေဇော၊ ဝါယော ၃-ခုတို့အတိုင်း ဆိုလေ။ မိမိကိုယ်ကို ငါယောကျ်ား-
 ဟု ဆိုသောအခါ ပုဗ္ဗာဝရုပ်၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါမိန်းမ- ဟု
 ဆိုသောအခါ ဣတ္ထိဘာဝရုပ်၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ကြွင်းသော
 ရုပ်တို့မှာလည်း ဤနည်းတူ ဆိုလေ။

ငါ၊ ကြီးရင့်ပြီ၊ ငါ၊ ကြီးရင့်လတ္တံ့။ ငါ၊ အိုပြီ၊ ငါ အိုရလတ္တံ့-
 ဟု ဆိုသောအခါ ဇရတာရုပ်၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ၊ သေလှပြီ၊ ငါ၊
 သေရလတ္တံ့- ဟု ဆိုသောအခါ အနိစ္စတာရုပ်၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဤသို့လျှင် အနိဋ္ဌဖြစ်သော ဇရာရုပ်, မရဏရုပ်တို့မှာပင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
 ငရဲမီးတောက်ချေသေး၏။ ကြွင်းသော ရုပ်တို့မှာ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ
 ရှိအံ့နည်း။ မိမိကိုယ်ကို ဆိုမှသာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်မဟုတ်။
 ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, မိန်းမ, ယောက်ျားဟူသော ထင်မြင် စွဲလမ်းချက်နှင့်
 မည်သူ မြင်သည်, မည်သူ ကြားသည် စသည်ဖြင့် ဆိုရာ၌လည်း
 သူတစ်ပါးတို့၏ ရုပ်နှစ်ဆယ့်ရှစ်ခုတို့မှာ စွဲသော မိမိ၏ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
 ပင်တည်း။ ။ ခက်မာမှု, ပူမှု, အေးမှု စသည်ဖြင့် အစိတ်, အစိတ်
 မခွဲခြမ်းမှု၍ တစ်ကိုယ်လုံးကို တစ်ခုတည်းပြု၍ ငါ, ငါ-ဟုစွဲသော
 ဒိဋ္ဌိ, သူတစ်ပါးကို မည်သူ, မည်ဝါ-ဟု စွဲသော ဒိဋ္ဌိ, ပုဂ္ဂိုလ်,
 သတ္တဝါ-ဟု စွဲသော ဒိဋ္ဌိစုလည်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိချည်းပင်။ ရူပက္ခန္ဓာ၌
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီး ဝင်းဝင်းတောက် ထိန်ထိန်ညီး ဖြစ်ပုံပြီး၏။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၌ - ခုနစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့တွင်
 စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာသုံးပါး၌ ငရဲမီးတောက်ပုံကို ဆိုအံ့။ မျက်စိဖြင့်
 ထိုထိုဝတ္ထုကို မြင်၍ စိတ်သာသာယာယာ ရှိသည်ကို စွဲ၍ ငါကြည့်၍
 ကောင်းသည်ဟု စိတ်ဖြစ်သောအခါ စက္ခုသမ္ပဿဇာ သုခဝေဒနာ၌
 ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ, ကြည့်၍မကောင်း- ဟု စိတ်ဖြစ်သောအခါ
 စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဒုက္ခဝေဒနာ၌ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ကောင်းသည်
 ဟူ၍လည်း အထူးမဖြစ်။ မကောင်းဟူ၍လည်း အထူးမဖြစ်။ ငါမြင်သည်
 ဟု သာမညစိတ် ဖြစ်သောအခါ စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌
 ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ။ ထိုအတူ ထိုထိုအသံကို ကြားရာ၌လည်းကောင်း,
 ထိုထိုအနံ့ကို နံရာ၌လည်းကောင်း, ထိုထိုအချို အချဉ်စသော အရသာကို
 သုံးဆောင်ရာ၌လည်းကောင်း, ကိုယ်အင်္ဂါတွေ့မှု၊ ထိမှုတို့၌လည်းကောင်း,
 စိတ်နှင့်ကြံစည်မှုတို့၌လည်းကောင်း၊ ကောင်းသည်ဟူ၍ တစ်ချက်၊

မကောင်းဟူ၍ တစ်ချက်၊ လျစ်လျူစိတ်မျိုး တစ်ချက်၊ ဤသုံးချက်မှာ ဒိဋ္ဌိသုံးမျိုးစီ ဆိုလေ။

ငါ၊ ချမ်းသာသည်၊ ငါ၊ ကောင်းသည်၊ ငါ၊ အရသာရှိသည်-ဟု စိတ်ဖြစ်သောအခါ သုခဝေဒနာ၌ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ၊ ကျင်သည်၊ ငါ၊ နာသည်၊ ငါ၊ နှလုံးမသာသည်၊ ငါ၊ စိတ်မကောင်းသည်- ဟု ဖြစ်သောအခါ ဒုက္ခဝေဒနာ၌ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ။ ဝေဒနာကွနွာ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီးတောက်၍ နေကြပုံ အမြက်ပြီး၏။

သညာကွနွာ၌ - ၂၄-ပါးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့တွင် ရူပ သညာ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီးတောက်ပုံကို ဆိုပေအံ့။ ။ အမိဝမ်းမှ ဖွားရ၌ ဤကား- အမိ၊ ဤကား- အဖ၊ ဤကား- အရှေ့၊ ဤကား- အနောက် စသည်ဖြင့် သိတတ်၊ မှတ်တတ်သော တရားကို သညာကွနွာ ဆိုသည်။ ထိုထိုဝတ္ထုကို မြင်ရာ၌ ဤသူကို ငါသိ၏၊ ဤဝတ္ထုကို ငါသိ၏၊ ဤအမှုကို ငါ၊ သိ၏-ဟု စိတ်ဖြစ်သည်ကား ရူပသညာ၌ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ကြွင်းသော အာရုံငါးပါးကို သိရာတို့၌လည်း ဤနည်းတူဆိုလေ။ ။ သညာကွနွာ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီးတောက်ပုံ ပြီး၏။

သင်္ခါရကွနွာ၌ - ၂၄-ပါးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့တွင် ရူပ သဗ္ဗေတနာ၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီးတောက်ပုံကို ဆိုပေအံ့။ ။ ထိုထို သူကိုလည်းကောင်း၊ ထိုထိုဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ ထိုထိုအမှုကိုလည်း ကောင်း မျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှု၍ ကိုယ်အင်္ဂါ၊ နှုတ်အင်္ဂါ၊ စိတ်အင်္ဂါဖြင့် ဗျာပါရပြုရာ၌ ငါ၊ သွားသည်၊ ငါ၊ လာသည်၊ ငါ၊ ပြုသည်၊ ငါ၊ ပြင်သည် အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်သောအခါ ရူပသဗ္ဗေတနာ၌ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ကြွင်းသော အာရုံငါးပါးတို့၏အတွက်နှင့် ဗျာပါရ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

စိုက်ရာတို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။

စေတနာမှ ကြွင်းသော သင်္ခါရက္ခန္ဓာတရားတို့၌လည်း ထွေထွေ လာလာ ငါကြံသည်။ တစ်ရစ်ပတ်ပတ် ငါကြံသည်ဟု ဖြစ်သည်ကား။ ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့၌ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ထိုထိုအမှုကို ငါ၊ အားထုတ် သည်- ဟု ဖြစ်သည်ကား ဝီရိယ၌ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ၊ နှစ်သက်သည်- ဟု ဖြစ်သည်ကား ပီတိ၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ဘယ်ဟာကို ငါ၊ လိုချင် သည်။ ငါ၊ ရချင်သည်။ ငါ၊ ပြုချင်သည်။ ငါ၊ သွားချင်သည်။ ငါ၊ ရောက်ချင်သည်။ ငါ၊ ပြောချင်သည်။ ငါ၊ ဆိုချင်သည်။ ငါ၊ ကြည့်ချင် သည်- ဟု ဖြစ်သည်ကား ဆန္ဒ၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။

တရားတော်နှင့်စပ်၍ ဘယ်တရားကို ငါ၊ မသိ၊ ငါ၊ မမြင်၊ ငါ၊ မထင်- ဟု ဖြစ်သည်ကား မောဟ၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ မကောင်းမှု နှင့်တွေ့လျှင် ငါ၊ မရှက်တတ်၊ ငါ၊ မကြောက်တတ်- ဟု ဖြစ်သည်ကား အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပတို့၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ သား၊ မယား၊ ပစ္စည်း ဥစ္စာတို့၌ ဘယ်ဟာကို ငါ၊ လိုချင်သည်။ ငါ၊ ခံစားချင်သည်။ ငါ၊ ခင်သည်။ ငါ၊ မင်သည်။ ငါ၊ ချစ်ခင်စုံမက်သည်။ ငါ၊ သာယာ တွယ်တာသည်- ဟု ဖြစ်သည်ကား လောဘ၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ၊ စိတ်ဆိုးသည်။ ငါ၊ စိတ်ပျက်သည်။ ငါ၊ မုန်းသည်။ ငါ၊ မြင်ပြင်းသည်- ဟု ဖြစ်သည်ကား ဒေါသ၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ၊ အညံ့မခံနိုင်၊ ငါ၊ မလျှော့နိုင်၊ ငါ၊ မနိမ့်ချနိုင်- ဟု ဖြစ်သည်ကား မာန၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ၊ အယူမှားသည် -ဟု ဖြစ်သည်ကား ဒိဋ္ဌိ၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ၊ ငြူစူသည်။ ငါ၊ ဝန်တိုသည်။ ငါ၊ နှမြောသည်- ဟု ဖြစ်သည်ကား ဣဿာ၊ မစ္ဆေရတို့၌ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။

မိမိပြုခဲ့ဖူးသော မကောင်းမှုဒုစရိုက်အတွက်နှင့် ငါ၊ စိတ်ပူ မိခင်ဧရာဝတီ

သည်၊ ငါ နှလုံးပူသည်၊ ငါ မအေးနိုင်သည်ဟု ဖြစ်သည်ကား ကုက္ကုစ္ဆ၌ စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ တရားဓမ္မနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ငါ ငြီးငွေ့တတ်သည်၊ ငါ ပျင်းရိတတ်သည်ဟု ဖြစ်သည်ကား ထိနမိဒ္ဓ၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ရတနာသုံးပါးဂုဏ် စသည်တို့၌ ငါ မယုံကြည်နိုင်၊ ငါ ယုံမှားသည်၊ ငါ နှလုံးနှစ်ခွရှိသည်၊ ငါ ဒွိဟရှိသည်ဟု ဖြစ်သည်ကား ဝိစိကိစ္ဆာ၌ စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ဘုရားဂုဏ်စသော အာရုံ၌ ငါ ကြည်ညိုသည်၊ ငါ နှလုံးကြည်ဖြူသည်၊ ငါ နှလုံးကြည်သည်ဟု ဖြစ်သည်ကား သဒ္ဓါ၌ စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ကောင်းသောအမှု၌တို့၌ ငါ မမေ့တတ်၊ ငါ အမှတ် ရသည်ဟု ဖြစ်သည်ကား သတိ၌ စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ မကောင်းသော အမှု၌ ငါ ရှက်တတ်သည်၊ ငါ ကြောက်တတ်သည်ဟု ဖြစ်သည်ကား ဟိရိသြတ္တပွ၌ စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။

ငါ ဥပုသ်သီတင်း စောင့်ထိန်းသည်၊ သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း မှ ငါ ကြဉ်ရှောင်သည်ဟု ဖြစ်သည်ကား သီလကုသိုလ်၌ စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ အဒိနုဒါန်မှ ငါ ကြဉ်ရှောင်သည် စသည်တို့၌လည်း ထိုနည်းတူ သိလေ။ ဤတွင်ရွှေကား သင်္ခါရက္ခန္ဓာတရားတို့၌ အသီး အသီး ဒိဋ္ဌိမီးတောက်၍ နေပုံကို ပြဆိုချက် ပြီး၏။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌ - ၂၄-ပါးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့တွင် အဘယ် သူကို အဘယ်ဝတ္ထုကို ငါ မြင်သည်၊ ငါ ကြည့်သည်၊ ငါ ရှုသည်ဟု ဖြစ်သည်ကား စက္ခုဝိညာဏ်၌ စွဲသောဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ ကြားသည်၊ ငါ နာသည်၊ ငါ နားထောင်သည်ဟု ဖြစ်သည်ကား သောတဝိညာဏ် ၌ စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ငါ နံသည်၊ ငါ မွှေးသည်ဟု ဖြစ်သည်ကား ယာနဝိညာဏ်၌ စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ အချို၊ အချဉ်အရသာကို ငါ သိသည်ဟု ဖြစ်သည်ကား ဇိဝှါဝိညာဏ်၌ စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ အပူ၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

အချမ်း၊ အကြမ်း၊ အနုတို့ကို တွေ့ထိ၍ ငါ၊ သိသည်- ဟု ဖြစ်သည်ကား ကာယဝိညာဏ်၌စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ မနောနလုံးနှင့် ငါ၊ ကြံသည်၊ ငါ၊ တွေ့သည်၊ ငါ၊ သိသည်- ဟု ဖြစ်သည်ကား မနောဝိညာဏ်၌ စွဲသော ဒိဋ္ဌိတည်း။ ။ ဤကား ဝိညာဏ် ၆-ပါး၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မီးတောက်ပုံကို ပြဆိုချက်တည်း။

အပေါင်းအားဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးလုံးကို မြဲ၍ ငါ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငါ၊ သွားသည်၊ ငါ၊ လာသည်၊ ငါ၊ ပြုသည်၊ ငါ၊ ပြောသည်၊ ငါ၊ ဆိုသည် အစရှိသည်ဖြင့်လည်းကောင်း အပေါင်းကိုမြဲ၍ စွဲလမ်း ပြောဆို သမျှသည်လည်း ဒိဋ္ဌိချည်းပင်တည်း။ ပုဂ္ဂိုလ်အဟုတ် ရှိ၏။ သတ္တဝါ အဟုတ်ရှိ၏။ လူအဟုတ် ရှိ၏။ နတ်အဟုတ် ရှိ၏။ မိန်းမအဟုတ် ရှိ၏။ ယောက်ျားအဟုတ် ရှိ၏။ ငါ၊ အဟုတ်ရှိ၏။ သူတစ်ပါး အဟုတ် ရှိ၏-ဟု မှတ်ထင်ခြင်း အရင်းခံ ရှိကြကုန်သော ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့သည် ငါ- ဟူသောစကား၊ ကိုယ်ဟူသော စကားကို တစ်လောကလုံး တစ်အုန်း အုန်း ပြောလည်း ပြောကြကုန်၏။ ပြောတိုင်း၊ ပြောတိုင်းလည်း စိတ်အထင် ပါကြကုန်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်ပြီးသော အရိယာတို့ သည်ကား အပြောမှာ အများနည်းတူပင် ပြောကြကုန်၏။ စိတ်အထင် မူကား မရှိပြီ။ ငါ- ဟူ၍ ပြောကြကုန်သော်လည်း စိတ်မှာ တကယ် ငါ၊ ဟုတ်သည်-ဟု မထင်ကြကုန်ပြီ။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အချက်စုမှာ ဒိဋ္ဌိနှင့်စွဲလမ်း ထင်မြင်သည်လည်း ရှိသည်။ သညာနှင့်စွဲလမ်း ထင်မြင်သည်လည်း ရှိသည်။ စိတ်ဝိညာဏ်နှင့် စွဲလမ်းထင်မြင်သည် လည်း ရှိသည်။

ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် စိတ်နှင့် စွဲလမ်းထင်မြင်သောအခါ၌ ဒိဋ္ဌိနှင့် စွဲလမ်း ထင်မြင်သည်။ ထိုစိတ်မှ တစ်ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်၊ မဟာ

မိခင်ဧရာဝတီ

ကုသိုလ်စိတ်တို့နှင့် စွဲလမ်းထင်မြင်သော အခါ၌မူကား။ သညာ၊ ဝိညာဏ် တို့နှင့် စွဲလမ်းထင်မြင်သည်။ ဤပြဆိုခဲ့ပြီးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့ကို မပယ်နိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး လူဖြစ်သော်လည်း အပါယ်လေးပါး တံခါး ဟင်းလင်း။ နတ်၊ သိကြားဖြစ်သော်လည်း အပါယ်လေးပါး တံခါး ဟင်းလင်း။ ဗြဟ္မာဖြစ်သော်လည်း အပါယ်လေးပါး တံခါးဟင်းလင်း သာ နေကြ၏။ စိတ်နှလုံးထဲမှာ ငရဲမီးထုပ်ပေါင်း ၂၅၆-ပါးကို ရင်ခွင် ပိုက်လျက် နေကြ၏။ စိတ်နှလုံးထဲမှာ ငရဲကြီးရှစ်ထပ် ဖြစ်လေရာရာ အပြီးပါ၍ နေကြ၏။ ကုသိုလ်ကံ အခွင့်ရ၍ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝကို ရကြသော်လည်း ရင်ထဲမှာ ငရဲမီး ထက်ကြပ်ပါ၍ နေသော ကြောင့် စိတ်နှလုံးအေးရန် အခွင့်မရှိ။ ။ ဤကား ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိ တော်မှာလာသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နှစ်ဆယ်ကို မိမိတို့ ကိုယ်ဝယ် အတပ်ဒိဋ္ဌ သိမြင်ကြရန် အမြွက်မျှ ပြဆိုလိုက်သော စကားရပ်တည်း။

ယခုအခါ အဘိဓမ္မဝိဘင်း ပါဠိတော်၌လည်းကောင်း၊ သုတ္တန် ပါဠိတော်၌လည်းကောင်း ဟောတော်မူသော ဒိဋ္ဌိသုံးပါးကို ပြဆိုပေအံ့။

၁။ တတ္ထ ကတမာနိ တီဏိ တိတ္ထာယတနာနိ။ ဣဂေကဇ္ဈော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဧဝံ ဝါဒီ ဟောတိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ။ ယံ ကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတူတိ။

၂။ ဣဂေကဇ္ဈော သမဏော ဝါ ဗြဟ္မာဏော ဝါ ဧဝံ ဝါဒီ ဟောတိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ။ ယံ ကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ ဣဿရနိမ္မာနဟေ တူတိ။

၃။ ဣဂေကဇ္ဈော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မာဏော ဝါ ဧဝံ မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒီပနီ

ဝါဒီ ဟောတိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ။ ယံ ကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ အဟေတု အစွယာတိ။ (ဤပါဠိတော်)

(၁။ သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတု။ ၂။ သဗ္ဗံ တံ ဣဿရန်ဗ္ဗာန ဟေတု။ ၃။ သဗ္ဗံ တံ အဟေတု အပစ္စယာ။ ဤအဖျား သုံးခွန်းသာ ကွဲလွဲသည်။)

၁။ တတ္ထ၊ ထိုစကား၌။ တီဏိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ တိတ္ထာယ တနာနိ၊ တိတ္ထိဖြစ်ကြောင်းတို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကဇ္ဈော၊ အချို့သော။ သမဏောဝါ၊ ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ ဗြာဟ္မာဏောဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။ ဧဝံဝါဒီ၊ ဤသို့ဟောလေ့ရှိသည်။ ဧဝံဒိဋ္ဌိ၊ ဤသို့ယူလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ အယံပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ကိဉ္ဇိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ ယံသုခံဝါ၊ အကြင်ချမ်းသာကိုလည်းကောင်း။ ယံဒုက္ခံဝါ၊ အကြင်ဆင်းရဲကိုလည်းကောင်း။ ယံအဒုက္ခမသုခံဝါ၊ အကြင် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကိုလည်းကောင်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားသမျှသော အမှုသည်။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးရှေးဘဝတို့၌ ပြုခဲ့ဖူးသော ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံကြောင့်သာတည်း။

၂။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားသမျှသော အမှုသည်။ ဣဿရန်ဗ္ဗာန ဟေတု၊ လောကကိုအစိုးရသော ထာဝရဘုရား ဖန်ဆင်းခြင်းကြောင့် သာတည်း။

၃။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားသမျှသော အမှုသည်။ အဟေတု၊ အကြောင်း ရင်းဟူ၍လည်း မရှိ။ အပစ္စယာ၊ အကူအပံ့အကြောင်းဟူ၍လည်း မရှိ။

ပထမဒိဋ္ဌိကား လောက၌ သတ္တဝါတို့ တွေ့ကြုံခံစားကြသော

ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲဟူသမျှသည် ရှေးကံဟောင်းကြောင့်သာတည်း ဟူလိုသည်။ ဒုတိယဒိဋ္ဌိကား ထာဝရဘုရား ဖန်ဆင်းသောကြောင့် ဟူလိုသည်။ တတိယဒိဋ္ဌိကား အကြောင်းမရှိ အခွင့်သင့်ရာ ကြုံတွေ့ခံစားကြရသည် လူလို။ ။ ။ ပထမဒိဋ္ဌိကား နိဂဏ္ဌတက္ကတွန်းတို့၏ အယူတည်း။ ဒုတိယဒိဋ္ဌိကား ယခုကာလ ပသီလူမျိုး၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် လူမျိုးတို့၏အယူတည်း။ တတိယဒိဋ္ဌိကား အဟောတုကဒိဋ္ဌိတည်း။ ပထမဒိဋ္ဌိသည် ကံကို အယူသန်လှသော ငါတို့မြန်မာလူမျိုးတို့မှာလည်း ရှိ၏။ ဟိန္ဒူလူမျိုးတို့မှာ နဖူးစာရှိရာ ဆင်းရဲ၊ ချမ်းသာ ခံစားကြရသည်- ဟု ယူကုန်၏။ ထိုမှတစ်ပါး အမျိုးမျိုးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် ရှိကြကုန်သေး၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နှစ်ဆယ်သည် ခပ်သိမ်းသော ဒိဋ္ဌိတို့၏ မူလအမြစ်တည်း။ လောက၌ အလုံးစုံသော မြက်၊ သစ်ပင်ဟူသမျှသည် မျိုးစေ့မှ ပေါက်ဖွားဖြစ်ထွန်းကြကုန်၏။ မျိုးစေ့သည် မြက်၊ သစ်ပင်တို့၏ မူလဗီဇဖြစ်၏။ မျိုးစေ့ရှိခဲ့လျှင် ဘယ်နေရာမှာ မြက်၊ သစ်ပင် မပေါက်ဟု မဆိုရ။ မျိုးစေ့မရှိ။ မျိုးပြတ်၍ သွားလျှင် မြက်၊ သစ်ပင် အပေါက်ငြိမ်း၏။ မျိုးမပြတ်လျှင် အပေါက်မငြိမ်း။ ဤအတူ စိတ်နှလုံးထဲမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အပြီးပါရှိ၍ နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ကမ္ဘာပျက်၍မှ ငရဲက မလွတ်ရသော နိယတဒိဋ္ဌိကြီးကို ယူကြသော လူမျိုး၊ နတ်မျိုးမှာ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ထိုဒိဋ္ဌိကိုပင် ယူလတ္တံ့။ ၆၂-ပါးသော ဒိဋ္ဌိတွင် တစ်ပါးပါးသော ဒိဋ္ဌိကိုပင် ယူသော လူမျိုး၊ နတ်မျိုးမှာ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ထိုဒိဋ္ဌိကိုပင် ယူလတ္တံ့။

စိတ်နှလုံးထဲမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အပြီးပါရှိ၍ နေသမျှကာလပတ်လုံး ပဉ္စနန္ဒရိယကံကြီး ငါးပါးလည်း အပြီးပါရှိ၍ နေတော့သည်။ ဒုစရိုက် ဆယ်ပါးလည်း အပြီးပါရှိ၍ နေတော့သည်။ ဘယ်မကောင်းမှုမျိုး၊ ဘယ်အမိုက်အမဲမျိုး၊ ဘယ်အမှောက်အမှားမျိုး ငါ၌ မဖြစ်လတ္တံ့- ဟု

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တစုံတခုမျှ မရှိ။ လူ့ပြည်မှာ လူဖြစ်သော်လည်း ရင်ထဲမှာ အပါယ် ၄-ဘုံ အပြီးပါ၏။ နတ်ပြည် ဖိ-ထပ်မှာ နတ်မင်းကြီး၊ သိကြားမင်း ဖြစ်သော်လည်း ရင်ထဲမှာ အပါယ် ၄-ဘုံ အပြီးပါ၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ ဗြဟ္မာမင်းကြီး ဖြစ်သော်လည်း ရင်ထဲမှာ အပါယ် ၄-ဘုံ အပြီးပါ၏။

ထောင်ဒဏ်မှု အပြစ်သင့်ကြသော လူနှစ်ယောက်ရှိသတတ်။ တစ်ယောက်သော သူမှာ ထောင်သို့ကျလေ၏။ တစ်ယောက်သော သူမှာ ထောင်ကျနေ့ရက် မပေးသေး။ ထောင်သို့ကျလေသော သူမှာ ထောင်မှ လွတ်ခွင့်သို့ တစ်ရက်ထက် တစ်ရက်နီး၍ သွား၏။ ထောင်သို့ မကျသေး သော သူမှာ ထောင်ကျခွင့်သို့ တစ်ရက်ထက် တစ်ရက် နီး၍သွား၏။ ဤအတူ အပါယ်သို့ကျရောက်၍ နေကြသော သူတို့မှာ အပါယ်မှ လွတ်ခွင့်သို့ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့နီး၍ သွားကုန်၏။ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ နေကြသော ပုထုဇဉ်တို့မှာ အပါယ်ကျခွင့်သို့ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့နီး၍ သွားကုန်၏။ ။ ထို့ကြောင့် -

ဧတဿ အာနန္ဒ သမုပ္ပါဒဿ အနညာ အပ္ပဋိဝေဓာ တန္တာ ကုလကဇာတာ မုဉ္ဇပဗ္ဗဘေတာ သကုဏဂုဏ္ဍိကဇာတာ။ အပါယ် ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ သံဿရံ နာတိဝတ္တန္တိ- ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဧတဿပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောကို။ အနညာ၊ မသိကြခြင်းကြောင့်။ အပ္ပဋိဝေဓာ၊ အသိဉာဏ် မပေါက်ခြင်းကြောင့်။ ဣမေသတ္တာ၊ ဤပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့သည်။ တန္တာကုလကဇာတာ၊ မသင်နိုင်သော ရက်ကန်းထွေးအူပေါက်ကဲ့သို့ ထွေးရှုပ်၍ နေကြကုန်၏။ မုဉ္ဇပဗ္ဗဘေတာ၊ ဖြူဆံမြက်တော၊ ပြိန်းမြက် တောကဲ့သို့ ထူထပ်ရှုပ်ထွေး၍ နေကြကုန်၏။ သကုဏဂုဏ္ဍိကဇာတာ၊ စာပေါင်းသိုက်ကဲ့သို့ ထွေးယှက်၍ နေကြကုန်၏။ အပါယ်၊ ချမ်းသာကင်း

ရာဖြစ်သော။ ဒုဂ္ဂတိ၊ မကောင်းသဖြင့် လားရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတ်၊ အလိုဆန္ဒကင်းရာ ကျရာဖြစ်သော။ သံသာရုံ၊ သံသရာကို။ နာတိဝတ္တန္တိ၊ မလွန်နိုင်ကြကုန်။ ။ (ဒေသနာတော် အနက်။)

“တန္တောကုလကဇာတာ” ဟူသောပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကား တစ်ယောက် တစ်ယောက်သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ နှလုံးထဲမှာ ၂၅၆-ပါးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အပြစ်ဒေါသမျိုးတွေ အသင်္ချေရှုပ်ထွေး၍ နေကြသည် ဆိုလိုသည်။ “မုဉ္ဇပဗ္ဗဘူတာ” ပုဒ်၊ “သကုထဂုတ္တိကဇာတာ” ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ် ကိုလည်း ထိုနည်းအတိုင်း သိလေ။ “ဝိနိပါတ်သံသာရုံ” ပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ် ကား ထိုသို့ နှလုံးအတွင်း ရှုပ်ထွေး၍ နေကြကုန်သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့သည် ဘယ်ဘုံက စုတေလျှင် ဘယ်ဘုံသို့ ငါသွားမည်ဟု မှန်တန်း၍ သွားနိုင်ကြကုန်သည် မဟုတ်။ စုတေသည် နောက် ရောက်လိုရာရောက် ကျလိုရာကျ ‘ကမ္မသကာ ကံချရာ’ ဟု ပေါက်လွှတ်ဓမ္မတာ ထားကြရကုန်၏။ တပေါင်း၊ တန်ခူးအခါ လေမုန် တိုင်းတိုက်၍ ကြွေကျကုန်သော သစ်ရွက်တို့သည် အညှာက လွတ်လျှင် ကျစရာနေရာကို ရွေးချယ်၍ ဘယ်နေရာမှာ ငါကျမည်ဟု မှန်းတန်း၍ ကျနိုင်ကြကုန်သည် မဟုတ်။ ရောက်မိရောက်ရာ ကျမိကျရာ ကျလေကုန် သကဲ့သို့ ထိုအတူ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ တန်းလန်းရှိကြကုန်သော သူတို့သည် အထက်ဆုံးဖြစ်သော ဘဝကံပင်သော်လည်း နေ့စေ့၍ စုတေသော အခါ ရောက်ချင်ရာရောက် ပေါက်လွှတ်ကျကြကုန်သည်သာတည်း။

တပေါင်း၊ တန်ခူးအခါ လေပွေတိုက်၍ အထက်ကောင်းကင်သို့ ရောက်ကြကုန်သော သစ်ရွက်ခြောက်၊ မြက်ခြောက် အမှိုက်သရိုက်တို့ သည် သင့်တင့်ရာ နေရာကို ရွေးချယ်၍ ဘယ်နေရာမှာ ငါတို့ ကျမည်ဟု

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

မှန်းတန်း၍ ကျနိုင်ကြသည် မဟုတ်။ ရောက်မိရောက်ရာ ကျမိကျရာ ကျကြလေကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ မိုးဦးကျ ရေဦးပေါက်အခါ အညာတော၊ တောင်တို့မှ မြစ်ကြောင်း၊ ရေကြောင်းမှာမျော၍ လာကုန်သော အမှိုက်သရိုက်တို့သည် ဘယ်သောင်မှာ တင်မည်။ ဘယ်ကမ်းမှာ တင်မည်ဟု မှန်းတန်း၍ တင်နိုင်၊ ဆိုက်နိုင်ကြကုန်သည် မဟုတ်။ ရောက်မိရောက်ရာ ရောက်ကြလေကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း ထိုအတူ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ တန်းလန်းရှိကြကုန်သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည် တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့ စုတေကြသောအခါ ရောက်မိရောက်ရာ ရောက်၍ ကျမိကျရာ ကျကြလေကုန်သည်သာတည်း။ ဤသို့လျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၅၆-ပါးတည်းဟူသော လေပြင်းမှန်တိုင်း လှိုင်းကြမ်း၊ ရေကြမ်းမှာ မျောပါး၍ နေကြကုန်သော ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့၏ တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့ ပြောင်းလဲမှု၊ ကျချင်ရာကျ၊ ရောက်ချင်ရာရောက်၊ ပေါက်လွှတ်လျောက်လျား နေကြမှုကို ဝိနိပါတ် သံသာရုံ ဟူ၍ ဆိုသတည်း။

ရင်တွင်း၊ နှလုံးတွင်းမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမီးငြိမ်းကုန်ပြီးသော ဝိသာခါ၊ အနာတပိဏ် အစရှိသော သူတို့မှာမူကား တစ်ဘဝမှ တစ်ဘဝသို့ ပြောင်းရွှေ့ကြသောအခါ မိမိတို့ စိတ်ကြိုက်ရာ၊ ကောင်းမြတ်ရာ ဘုံဘဝတို့ကို ရွေးချယ်၍ ပြောင်းရွှေ့ကြကုန်၏။ စိတ်ကပင် အထူးကြံရွယ်မှု မရှိကြကုန်သော်လည်း ယုတ်ညံ့သော ဘုံဘဝသို့ ကျရောက်ခြင်း မရှိကြကုန်ပြီ။ ကောင်းမြတ်ရာ ဘုံဘဝသို့သာ ရောက်ကြရကုန်၏။ ဥပမာဆိုသည် ရှိသော်ကား မျက်စိအား၊ အတောင်အားဖြင့် ပြည့်စုံကြကုန်သော ကျေးငှက်တို့သည် မိမိတို့ အလိုရှိရာ ဥယျာဉ်တစ်ခုမှ ဥယျာဉ်တစ်ခုသို့၊ တောတစ်ခုမှ တောတစ်ခုသို့၊ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်သာ ပျော်ပါးသွားလာ ပြောင်းရွှေ့ကြကုန်သကဲ့သို့တည်း။

ရင်တွင်း၊ နှလုံးတွင်းမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမီး ငြိမ်းသဖြင့်လည်း အလုံးစုံသော ဒိဋ္ဌိမီး၊ အလုံးစုံသော ဒုစရိုက်တို့သည် ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ ရင်ထဲ၊ နှလုံးထဲမှာ အမြဲပါရှိ၍ နေကုန်သော အပါယ်လေးဘုံတို့သည် အကုန်ကွယ်ပျောက်ကြလေကုန်၏။

အပါယ်လေးဘုံတို့သည်သာ ကွယ်ပျောက်ကုန်သည် မဟုတ်ကုန် သေး။ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိမီးငြိမ်းကုန်ပြီးသော သူတို့သည် လူဖြစ်သော် လည်း စည်းစိမ်၊ ဥစ္စာ၊ အလိမ္မာ၊ ဉာဏ်၊ ဂုဏ်သိမ် ကြီးမြတ်သော အမျိုး၌သာ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ယုတ်ညံ့သောအမျိုး၌ ဖြစ်ခြင်း မရှိကြ ကုန်ပြီ။ နတ်ဖြစ်ရာ၌လည်း ထိုအတူပင်။ အလိမ္မာမှုမှာလည်း တစ်ဘဝ ထက် တစ်ဘဝ အလိမ္မာတိုးတက်၍သာ သွားကြကုန်၏။ မလိမ္မာသော အဖြစ်သို့ မရောက်ကြကုန်ပြီ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိကြသော သတ္တဝါတို့မှာမူကား ယခုနေ့ နတ်မင်း ကြီး၊ သိကြားမင်းကြီး၊ နက်ဖြန်ခါ ခွေး၊ ဝက်၊ ခြေ၊ ပရွက်၊ သန်း၊ ကြမ်း ပိုး၊ ယခုနေ့ သီလဝန္တကြီး၊ နက်ဖြန်ခါ ဓားပြ၊ သူခိုး၊ မုဆိုး၊ တံငါ၊ ယခုနေ့ ဈာန်အဘိညာဉ်ရ၊ သမာဓိရင့်ကြီး၊ နက်ဖြန်ခါ ပွဲသဘင်အလယ် မှာ လူပျက်ကြီး၊ ယခုနေ့ ကျမ်းတတ်၊ ဂန်တတ် ပညာရှိကြီး၊ နက်ဖြန်ခါ အရူး၊ အသွပ် ဥမ္မတ္တက လူအ၊ လူနှမ်းကြီး ဖြစ်နိုင်သော သဘောရှိ ကြကုန်၏။ ဤသို့လျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိကြကုန်သော သူတို့၏ အပြစ် ဒေါသ အနန္တကိုလည်းကောင်း၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမီးငြိမ်းကြကုန်ပြီးသော အကျိုးအာနိသံသအနန္တကိုလည်းကောင်း ကောင်းစွာသိကြသဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော ပါပဓမ္မကြီး၏ ကြောက်ဖွယ်၊ လန့်ဖွယ် ရွံဖွယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော သဘောသည် အလွန်ထင်ရှားကြကုန်ရာ၏။ ရင်တွင်း၊ နှလုံးတွင်းမှာ ငါငါဟူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိမီး တထိန်ထိန်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တည်းညီး တောက်ထ၍နေကြသော မိမိတို့ ကိုယ်အဖြစ်၏ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော လေမုန်တိုင်းမှာ လွင့်၍ပါသော မြက်မှုိုက်၊ သစ်ရွက်မှုိုက်၊ မြစ်ရေအယဉ် မှာ ပါသော မြက်မှုိုက်၊ သစ်ရွက်မှုိုက်တို့၏ အလားကဲ့သို့၊ သံသရာ အလား၊ ဘဝအလား ကြောက်ပါးလိလိ ရှိ၍နေကြသော သဘောသည် လည်း ထင်ရှားကြကုန်ရာ၏။

ဘုရားသာသနာ၌ ကြိုကြိုက်သော ဘဝ၌သာလျှင် ငါငါ ဟူ၍ စွဲလမ်းမှုကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှု၊ ငရဲမီးတောက်မှုဟု သိနိုင်သည်။ ဘုရား သာသနာပသို့ ရောက်၍ သွားလျှင် မဟာကမ္ဘာ အသင်္ချေပင် ကြာသော် လည်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟူ၍ သိပေါက်၊ သိလမ်း မရှိ။ မှောင်အတိ ဖုံးလွှမ်းလေတော့သည်။ ဤသည်ကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိသောဉာဏ် သည် ဆေးကြီးမည်၏။ ထိုဆေးကြီး၏ အချက်အရာ အနာဆိုး၊ ရောဂါ ဆိုးကား ဒိဋ္ဌိတရားတည်းဟု သူ့အနာနှင့်သူ့ဆေး နေရာကျအောင် အနာလက္ခဏာကို ပြဆိုသောအခန်းတည်း။

ဝိစိကိစ္ဆာရှစ်ပါး၊ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးတို့သည်လည်း အနာဆိုး၊ ရောဂါဆိုးတို့ပင်တည်း။ သို့သော်လည်း ထိုဝိစိကိစ္ဆာတရားတို့သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ အစီးအပွားတို့သာတည်း။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိလျှင် ရှိကုန် တော့သည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကွာလျှင် ကွာကုန်တော့သည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငြိမ်းလျှင် ငြိမ်းကုန်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို အကျယ် မဆိုပြီ။ ။ ပြီး၏။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရာပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာ ဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ၊ သဠာယတန ပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ

မိခင်ရောဝတီ

ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမန သုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

(ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကျဉ်း ဥဒ္ဒေသ၊ အဘိဓမ္မာဝိဘင်း ပါဠိတော်။)

၁။ တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာ၊ ဒုက္ခေ အညာဏံ၊ ဒုက္ခသမုဒယေ အညာဏံ၊ ဒုက္ခနိရောဓေ အညာဏံ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂေါမိနိ ပဋိပဒါယ အညာဏံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အဝိဇ္ဇာ။

၂။ တတ္ထ ကတမေ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရော အပုညာဘိသင်္ခါရော အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော ကာယသင်္ခါရော ဝစီသင်္ခါရော စိတ္တသင်္ခါရော။ ။ တတ္ထ ကတမော ပုညာဘိသင်္ခါရော ကုသလာစေတနာကာမာဝစရာ ရူပါဝစရာ ဒါနမယာ သီလမယာ ဘာဝနာမယာ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုညာဘိသင်္ခါရော။ ။ တတ္ထ ကတမော အပုညာဘိသင်္ခါရော။ အကုသလာစေတနာ ကာမာဝစရာ။ အယံ ဝုစ္စတိ အပုညာဘိသင်္ခါရော။ ။ တတ္ထ တကမော အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော။ ကုသလာစေတနာ အရူပါဝစရာ။ အယံ ဝုစ္စတိ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော။ ။ ကတ္ထ ကတမော ကာယသင်္ခါရော။ ကာယသဉ္ဇေတနာ ကာယသင်္ခါရော ဝစီသဉ္ဇေတနာ ဝစီသင်္ခါရော မနောသဉ္ဇေတနာ စိတ္တသင်္ခါရော။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ။

၃။ တတ္ထ ကတမံ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ စက္ခုဝိညာဏံ သောတဝိညာဏံ ဃာနဝိညာဏံ ဇိဝှိဝိညာဏံ ကာယဝိညာဏံ မနောဝိညာဏံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။

၄။ တတ္ထ ကတမံ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ။ အတ္ထိ နာမံ၊ မိခင်ဇရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒီပနီ

အတ္တိ ရူပံ၊ တတ္ထ ကတမံ နာမံ။ ဝေဒနာ သညာ စေတနာ
ဇေယျော မနသိကာရော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ နာမံ။ တတ္ထ ကတမံ ရူပံ။
စတ္တာရော စ မဟာဘူတာ စတုနံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယရူပံ။
ဣဒံ ဝုစ္စတိ ရူပံ။ ဣတိ ဣဒဉ္စ နာမံ။ ဣဒဉ္စ ရူပံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ
ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ။

၅။ တတ္ထ ကတမံ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ။ စက္ခာယ
တနံ သောတာယတနံ ဃာနာယတနံ ဇိဝှါယတနံ ကာယာယတနံ
မနာယတနံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ။

၆။ တတ္ထ ကတမော သဠာယတနပစ္စယာ ဇေယျော။ စက္ခု
သမ္ပယော သောတသမ္ပယော ဃာနသမ္ပယော ဇိဝှါသမ္ပယော
ကာယသမ္ပယော မနောသမ္ပယော။ အယံ ဝုစ္စတိ သဠာယတန
ပစ္စယာ ဇေယျော။

၇။ တတ္ထ ကတမာ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ စက္ခုသမ္ပဿ
ဇာဝေဒနာ သောတသမ္ပဇာ ဝေဒနာ ဃာနသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ ဇိဝှါ
သမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ ကာယသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ မနောသမ္ပဿဇာ
ဝေဒနာ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။

၈။ တတ္ထ ကတမာ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ ရူပတဏှာ
သဒ္ဓတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ ဓမ္မတဏှာ။
အယံ ဝုစ္စတိ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။

၉။ တတ္ထ ကတမံ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ။ ကာမုပါဒါနံ
ဒိဋ္ဌု ပါဒါနံ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ
တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ။

၁၀။ တတ္ထ ကတမော ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ။ ဘဝေါဒ

ဝိစော အတ္တိ ကမ္မဘဝေါ။ အတ္တိ ဥပ ပတ္တိဘဝေါ။ တတ္ထ ကတမော
 ကမ္မဘဝေါ။ ပုညာဘိသင်္ခါရော အပုညာဘိသင်္ခါရော အာနေဉ္ဇာဘိ
 သင်္ခါရော။ အယံ ဝုစ္စတိ ကမ္မဘဝေါ။ သမ္ပံပိ ဘဝဂါမိကမ္မံ
 ကမ္မဘဝေါ။ တတ္ထ ကတမော ဥပပတ္တိဘဝေါ။ ကာမဘဝေါ
 ရူပဘဝေါ အရူပဘဝေါ သညာဘဝေါ အသညာဘဝေါ နေဝသညာ
 နာသညာဘဝေါ ဧကဝေါကာရဘဝေါ စတုဝေါကာရဘဝေါ ပဉ္စဝေါ
 ကာရဘဝေါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဥပပတ္တိဘဝေါ။ ဣတိ အယဉ္စ
 ကမ္မဘဝေါ၊ အယဉ္စ ဥပပတ္တိဘဝေါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဥပါဒါနပစ္စယာ
 ဘဝေါ။

၁၁။ တတ္ထ ကတမာ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ။ ယာ တေသံ
 တေသံ သတ္တာနံ တမိ တမိ သတ္တနိကာယေ ဇာတိ သဉ္ဇာတိ ဩ
 ဣန္ဒြိ နိဗ္ဗတ္တိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ခန္ဓာနံ ပါတုဘာဝေါ အာယတနာနံ
 ပဋိလာဘော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ။

၁၂။ တတ္ထ ကတမံ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ။ အတ္တိ
 ဇရာ။ အတ္တိ မရဏံ။ တတ္ထ ကတမာ ဇရာ။ ယာ တေသံ တေသံ
 သတ္တာနံ တမိ တမိ သတ္တနိကာယေ ဇရာ ဇီရဏတာ ခဏ္ဍိစွံ
 ပါလိစွံ ဝလိတ္တစတာ အာယုနော သံဟာနိ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကာ။
 အယံ ဝုစ္စတိ ဇရာ။ ။ တတ္ထ ကတမံ မရဏံ။ ယံ တေသံ
 တေသံ သတ္တာနံ တမှာ တမှာ သတ္တနိ ကာယာ စုတိ စဝနတာ
 ဘောဒေါ အန္တရဇာနံ မစ္စု မရဏံ ကာလံ ကိရိယာ ခန္ဓာနံ ဘောဒေါ
 ကဋ္ဌေဝရဿ နိက္ခေပေါ၊ ဧဝိတိန္ဒြိယဿ ဥပစ္ဆေဒေါ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ
 မရဏံ။ ။ ဣတိ အယဉ္စ ဇရာ၊ ဣဒဉ္စ မရဏံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ
 ဇရာမရဏံ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

၁၃။ တတ္ထ ကတမော သောကော။ ဉာတိဗျာသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ။ ဘောဂဗျာသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ။ ရောဂဗျာသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ။ သီလဗျာသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ။ ဒိဋ္ဌိဗျာသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ။ အညတရ ညတရေန ဗျာသနေန သမန္တာဂတဿ။ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ သောကော သောစနာ သောစိတတ္တံ အန္တော သောကော အန္တောပရိသောကော စေတသော ပရိဈာယနံ ဒေါမနဿံ သောကသလ္လံ။ အယံ ဝုစ္စတိ သောကော။

၁၄။ တတ္ထ ကတမော ပရိဒေဝေါ။ ဉာတိဗျာသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ။ လ ။ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ အာဒေဝေါ ပရိဒေဝေါ အာဒေဝနာ ပရိဒေဝနာ အာဒေဝိတတ္တံ ပရိဒေဝိတတ္တံ ဝိစာပလာပေါ ဝိပ္ပလာပေါ လာလပေါ လာလပနာ လာလပိတတ္တံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပရိဒေဝေါ။

၁၅။ တတ္ထ ကတမံ ဒုက္ခံ။ ယံ ကာယိကံ အသာတံ ကာယိကံ ဒုက္ခံ။ ကာယသမ္ဗဿဇံ အသာတံ ဒုက္ခံ ဝေဒယိတံ။ ကာယသမ္ဗဿဇာ အသာတာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဒုက္ခံ။

၁၆။ တတ္ထ ကတမံ ဒေါမနဿံ။ ယံ စေတသိကံ အသာတံ စေတသိကံ ဒုက္ခံ။ စေတောသမ္ဗဿဇံ အသာတံ ဒုက္ခံ ဝေဒယိတံ။ စေတောသမ္ဗဿဇာ အသာတာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဒေါမနဿံ။

၁၇။ တတ္ထ ကတမော ဥပါယာသော။ ဉာတိဗျာသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ။ လ ။ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ အာယ သော ဥပါယာသော အာယာသိတတ္တံ ဥပါယာသိတတ္တံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဥပါယာသော။

ဝေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော
ဟောတီတိ။ ဝေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သင်္ဂတီ
ဟောတိ။ သမာဂမော ဟောတိ။ သမောဓာနံ ဟောတိ။ ပါတုဘာဝေါ
ဟောတိ။ တေန ဝုစ္စတီ ဝေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ
သမုဒယော ဟောတီတိ။

(ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ အကျယ်နိဒ္ဒေသ၊ အဘိဓမ္မာ ဝိဘင်းပါဠိတော်။)

ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီ၊ ဥဒ္ဓိဿစေတီဟူ၍
စေတီလေးပါးရှိသည်တွင် ဓမ္မစေတီကို ကိုးကွယ်လိုသော သူသည်
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာပါဠိတော်ကြီးများကို ရွှေပြား၊ ငွေပြားမှာ ရေး၍
ကိုးကွယ်ရသည်ဟု ကျမ်းဂန်တို့မှာ လာသည် တစ်ရပ်။ ဓမ္မာနုဿတိ
တည်ရှိသော သူ၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် စေတီကျောင်းနှင့် အလားတူသည်။
လူ၊ နတ်တို့ ပူဇော်ထိုက်သည်ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာမှာ လာသည်
တစ်ရပ်။ ဓမ္မက္ခန္ဓာ အပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်သည် ငါဘုရား
ကိုယ်တော်စား ဘုရားအရာ၌ တည်သည်ဟု ဟောတော်မူသည် တစ်ရပ်။
ဤသို့လာသော အရာများကို ထောက်၍ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာ
အကျဉ်း၊ အကျယ် ပါဠိတော်ကြီးများကို အရကျက်၍ အသက်ထက်ဆုံး
အမြဲဆောင်ရွက်သော သူသည် ယောက်ျားဖြစ်စေ၊ မိန်းမဖြစ်စေ ဓမ္မစေတီ
ကျောင်းတော်နှင့် တူ၏။ လူ၊ နတ်တို့ ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းကို ခံထိုက်၏-
ဟု သိအပ်၏။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဟုတ်အမှန်ကို မသိမမြင် မထင်၊ မလင်းမှု
ဟူသော အကြောင်းတရား ထင်ရှားရှိနေခြင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ ပစ္စုပ္ပန်
အမှု၊ သံသရာအမှုတို့ကို ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းဟူသော သင်္ခါရုတို့သည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ပွားကုန်၏။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အမှု၊ သံသရာအမှု တို့ကို ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းဟူသော သင်္ခါရတရား ထင်ရှားရှိနေခြင်း ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဘဝသစ်၌ ဝိညာဏ်သစ်ဖြစ်ပေါ်မှုသည်။ သမ္ဘာတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဏ်သစ် ဖြစ်ပေါ်မှုကြောင့်။ နာမရူပံ၊ နာမ်အစု၊ ရုပ်အစုသည်။ သမ္ဘာဝတိ၊ ဖြစ်ပွား၏။ နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်အစု၊ ရုပ်အစု ဖြစ်ပွားမှုကြောင့်။ သဠာယာတနံ၊ ဒွါရ ခြောက်မည်။ အကြည် ခြောက်ပါး။ သဠာယတနတရားစုသည်။ သမ္ဘာဝတိ၊ ဖြစ်ပွား၏။ သဠာယတနပစ္စယာ၊ ဒွါရ ခြောက်မည်၊ အကြည် ခြောက်ပါး၊ ထင်ရှားရှိခြင်း ကြောင့်။ ဖဿော၊ အာရုံကို တွေ့မှုဟူသော ဖဿ ဖိ-ပါးသည်။ သမ္ဘာဝတိ၊ ဖြစ်ပွား၏။ ဖဿပစ္စယာ၊ ဖဿ ဖိ-ပါး၊ ထင်ရှားရှိနေခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ အာရုံကို ခံစားမှုဟူသော ဝေဒနာ ဖိ-ပါးသည်။ သမ္ဘာဝတိ၊ ဖြစ်ပွား၏။ ဝေဒနာ ပစ္စယာ၊ ဝေဒနာ ဖိ-ပါး ထင်ရှားရှိနေခြင်းကြောင့်။ တဏှာ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ခင်မင်တွယ်တာ သာယာကပ်ငြိသော တဏှာ ဖိ-ပါး သည်။ သမ္ဘာဝတိ၊ ဖြစ်ပွား၏။ တဏှာပစ္စယာ၊ တဏှာ ဖိ-ပါး ထင်ရှားရှိနေမှုကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ မလ္လတံခိုင်၊ မခွာခိုင်၊ ပိုင်ပိုင်စားချွဲ အတွယ်မြဲသော ဥပါဒါန်တရားသည်။ သမ္ဘာဝတိ၊ ဖြစ်ပွား၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါန်တရား ထင်ရှားရှိနေမှုကြောင့်။ ဘဝေါ၊ လောကအစီးအပွား၊ သံသရာ အစီးအပွားဟူသော ကံတရား၊ ဝိပါက်တရားစုသည်။ သမ္ဘာဝတိ၊ ဖြစ်ပွား၏။ ဘဝပစ္စယာ၊ ပစ္စုပ္ပန်စီးပွားမှု၊ သံသရာစီးပွားမှု ထင်ရှားရှိနေခြင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ အဖန်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်။ သမ္ဘာဝတိ၊ ဖြစ်ပွား၏။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေမှု ထင်ရှားရှိနေခြင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ အဖန်ဖန် အိုမင်း ရင့်ဆွေးမှု၊ သေဆုံးမှုသည်လည်းကောင်း။ သောကပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿ

ဥပါယာသာ၊ စိုးရိမ်၊ ပူဆွေးမှု၊ ငိုကြွေးမြည်တမ်းမှု၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲ
 နှလုံးမသာယာမှု၊ သက်ကြီးရှိုက်ငင် ပင်ပန်းမှုတို့သည်လည်းကောင်း။
 သမ္ဘဝန္တိ ဖြစ်ပွားကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ကေဝလဿ၊ သုခမဖက်
 သက်သက်သော။ ဧတဿဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဒုက္ခအစု၏။ သမုဒယော၊
 ဖြစ်ပွားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကျဉ်း ဥဒ္ဒေသပါဠိတော် အနက်ပြီး၏။

၁။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဒေသပါဠိ၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာ ဆိုသည်ကား။
 ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခသစ္စာတရား၌။ အညာဏံ၊ မသိခြင်း
 အမှုလည်း တစ်ပါး။ ဒုက္ခသမုဒယေ၊ ဒုက္ခပွားများကြောင်း ဖြစ်သော
 အမြစ်မူလတရား၌။ အညာဏံ၊ မသိခြင်းအမှုလည်း တစ်ပါး။ ဒုက္ခ
 နိရောဓေ၊ ဒုက္ခ၏ ကုန်ဆုံးချုပ်ငြိမ်းရာ တရား၌။ အညာဏံ၊ မသိခြင်း
 အမှုလည်း တစ်ပါး။ ဒုက္ခနိရောဓဂေါမိနိပဋိပဒါယ၊ ဒုက္ခကုန်ဆုံးချုပ်
 ငြိမ်းရာသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်တရား၌။ အညာဏံ၊ မသိခြင်း
 အမှုလည်း တစ်ပါး။ အယံ၊ ဤမသိခြင်းလေးပါးကို။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာ
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၂။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဒေသပါဠိ၌။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပနုာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ဟူသည်။
 ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ပုညာဘိ
 သင်္ခါရလည်း တစ်ပါး။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ အပုညာဘိသင်္ခါရလည်း
 တစ်ပါး။ အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရလည်း တစ်ပါး။
 (ဤသုံးပါးတစ်ရပ်)။ ။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရလည်း တစ်ပါး။
 ဝစီသင်္ခါရော၊ ဝစီသင်္ခါရလည်း တစ်ပါး။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ စိတ္တသင်္ခါရ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

လည်း တစ်ပါး။ (ဤသုံးပါးတစ်ရပ်)။ ။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ရပ်တို့တွင်။
 ကတမော၊ အဘယ်တရားသည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ
 မည်သနည်း။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရ ဖြစ်သော။ ဒါနမယာ၊ ဒါနဖြင့်
 ပြီးသော။ သီလမယာ၊ သီလဖြင့်ပြီးသော။ ဘာဝနာမယာ၊ ဘာဝနာဖြင့်
 ပြီးသော။ ကုသလာစေတနာ၊ ကုသိုလ်စေတနာသည် လည်းကောင်း။
 ရူပါဝစရာ၊ ရူပါဝစရ ဖြစ်သော။ ဘာဝနာမယာ၊ ဘာဝနာဖြင့်ပြီးသော
 ကုသလာစေတနာ၊ ကုသိုလ်စေတနာသည်လည်းကောင်း။ အယံ၊
 ဤတရားစုကို။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ပုညာဘိသင်္ခါရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ဆိုအပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပထမသုံးရပ်တွင်။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ အပုညာ
 ဘိသင်္ခါရဟူသည်။ ကတမော၊ အဘယ်တရားနည်း။ ကာမာဝစရာ၊
 ကာမာဝစရ ဖြစ်သော။ အကုသလစေတနာ၊ အကုသိုလ်စေတနာတည်း။
 အယံ၊ ဤအကုသိုလ်စေတနာကို။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ အပုညာဘိ
 သင်္ခါရ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ။ တတ္ထ၊ ထိုပထမသုံးရပ်တွင်။
 အာနေဇ္ဇာ ဘိသင်္ခါရော၊ အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရဟူသည်။ ကတမော၊
 အဘယ်နည်း။ အရူပါဝစရာ၊ အရူပါဝစရ ဖြစ်သော။ ကုသလာစေတနာ၊
 ကုသိုလ် စေတနာတည်း။ အယံ၊ ဤကုသိုလ်စေတနာကို။
 အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။
 တတ္ထိ၊ ထိုဒုတိယသုံးရပ်တွင်။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရဟူသည်။
 ကတမော၊ အဘယ်တရားနည်း။ ကာယသဉ္ဇေတနာ၊ ကာယဒုစရိုက်၊
 ကာယသုစရိုက် စေတနာစုသည်။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရ
 မည်၏။ ဝစီသဉ္ဇေတနာ၊ ဝစီဒုစရိုက်၊ ဝစီသုစရိုက် စေတနာစုသည်။
 ဝစီသင်္ခါရော၊ ဝစီသင်္ခါရမည်၏။ မနောသဉ္ဇေတနာ၊ မနောဒုစရိုက်
 မနောသုစရိုက် စေတနာစု သည်။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ စိတ္တသင်္ခါရ မည်၏။

မိခင်ဧရာဝတီ

ဣဇ၊ ဤတရားတို့ကို။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္န၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

၃။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓေသပါဠိ၌။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်ဟူသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်တရားနည်း။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ မျက်စိ၌ဖြစ်သော စက္ခု ဝိညာဏ်လည်းကောင်း။ သောတဝိညာဏံ၊ နား၌ဖြစ်သော သောတ ဝိညာဏ်လည်းကောင်း။ ဃာနဝိညာဏံ၊ နှာခေါင်း၌ဖြစ်သော ဃာန ဝိညာဏ်လည်းကောင်း။ ဇိဝှိဝိညာဏံ၊ လျှာ၌ဖြစ်သော ဇိဝှိဝိညာဏ် လည်းကောင်း။ ကာယဝိညာဏံ၊ ကိုယ်တွင်း၊ ပြင် တစ်ကိုယ်လုံး အနံ့ ဖြစ်သော ကာယဝိညာဏ်လည်းကောင်း။ မနောဝိညာဏံ၊ နှလုံးအိမ်တွင်း၌ ဖြစ်သော မနောဝိညာဏ်လည်းကောင်း။ ဣဒံ၊ ဤဝိညာဏ်ခြောက်ပါး ကို။ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏံ၊ သင်္ခါရကြောင့်ဖြစ်သော ဝိညာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၄။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓေသပါဠိ၌။ ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပံ၊ ဝိညာဏ် ကြောင့်ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်ဟူသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်တရားနည်း။ နာမံ၊ နာမ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတွင်။ နာမံ၊ နာမ်ဟူသည်။ ကတမံ၊ အဘယ် တရားနည်း။ ဝေဒနာ၊ အာရုံကို ခံစားခြင်းသဘောဟူသော ဝေဒနာ လည်းကောင်း။ စေတနာ၊ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုတို့၌ စေ့ဆော်ခြင်း သဘောဟူသော စေတနာလည်းကောင်း။ ဖဿော၊ အာရုံကို တွေ့ခြင်း သဘောဟူသော ဖဿလည်းကောင်း။ မနသိကာရော၊ အာရုံကို နှလုံး သွင်းခြင်း သဘောဟူသော မနသိကာရလည်းကောင်း။ ဣဒံ၊ ဤတရား စုကို။ နာမံ၊ နာမ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ။ တတ္ထ၊ ထိုနာမ်ရုပ်နှစ်ပါး

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တို့တွင်။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါး ကုန်သော။ မဟာဘူတာစ၊ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီးဟူသော ဘုတ်ကြီး ၄-ပါးတို့လည်းကောင်း။ စတုနံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ မဟာဘုတ်တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲမှီ၍။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ အရံရုပ် သေး ၂၄-ခုလည်းကောင်း။ ဣဒံ၊ ဤရုပ်အစုကို။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣဒဉ္စနာမံ၊ ဤနာမ်စုလည်းကောင်း။ ဣဒဉ္စရူပံ၊ ဤရုပ်စုလည်းကောင်း။ ဣဒံ၊ ဤတရားနှစ်ပါးကို။ ဝိညာဏ ပစ္စယာနာမရူပံ၊ ဝိညာဏ်ကြောင့်ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၅။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓေသပါဠိ၌။ နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်၊ ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပနံ၊ ဖြစ်သော။ သဠာယတနံ၊ တည်ရာခြောက်ပါး၊ တံခါးခြောက်ခု ဟူသည်ကား။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ စက္ခာယတနံ၊ စက္ခုဟူသော အကြည်ဓာတ်မှန် တံခါးလည်း တစ်ပါး။ သောတာယတနံ၊ သောတာဟူသော အကြည်ဓာတ်မှန် တံခါးလည်း တစ်ပါး။ ဃာနယတနံ၊ ဃာနဟူသော အကြည်ဓာတ်မှန် တံခါးလည်း တစ်ပါး။ ဇိဝှိယတနံ၊ ဇိဝှိဟူသော အကြည်ဓာတ်မှန် တံခါးလည်း တစ်ပါး။ ကာယာယတနံ၊ ကာယဟူသော အကြည်ဓာတ်မှန် တံခါးလည်း တစ်ပါး။ မနောယတနံ၊ မနောဟူသော အကြည်ဓာတ်မှန် တံခါးလည်း တစ်ပါး။ ဣဒံ၊ ဤတရား စုကို။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ၊ နာမ်၊ ရုပ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဓာတ်မှန် အကြည်၊ တည်ရာခြောက်ပါး၊ တံခါးခြောက်ခုဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၆။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓေသပါဠိ၌။ သဠာယတနပစ္စယာ၊ သဠာယတန ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပနော၊ ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ အာရုံကို တွေ့ထိမှုဟူသော ဖဿသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ စက္ခုသမ္ပ

သော၊ စက္ခုအကြည်မှာ ဆိုက်တိုက်လာသော ရူပါရုံကို တွေ့ထိမှုဟူသော စက္ခုသမ္ပဿလည်း တစ်ပါး။ သောတသမ္ပဿော၊ သောတအကြည်မှာ ဆိုက်တိုက်လာသော သဒ္ဓါရုံကို တွေ့ထိမှုဟူသော သောတသမ္ပဿလည်း တစ်ပါး။ ဃာနသမ္ပဿော၊ ဃာနအကြည်မှာ ဆိုက်တိုက်လာသော ဂန္ဓာရုံကို တွေ့ထိမှုဟူသော ဃာနသမ္ပဿလည်း တစ်ပါး။ ဇိဝှိသမ္ပဿော၊ ဇိဝှိအကြည်မှာ ဆိုက်တိုက်လာသော ရသာရုံကို တွေ့ထိမှုဟူသော ဇိဝှိသမ္ပဿလည်း တစ်ပါး။ ကာယသမ္ပဿော၊ တစ်ကိုယ်လုံးရှိ ကာယ အကြည်မှာ တွေ့ထိလာသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိမှုဟူသော ကာယ သမ္ပဿလည်း တစ်ပါး။ မနောသမ္ပဿော၊ စိတ်နှလုံးဟူသော မနော အကြည်မှာ ထင်ပေါ်လာသော ဓမ္မာရုံကို တွေ့ထိမှုဟူသော မနောသမ္ပဿ လည်း တစ်ပါး။ အယံ၊ ဤတရားစုကို။ သဠာယတနပစ္စယာဖသော၊ သဠာယတနကြောင့် ဖြစ်သော ဖဿ ၆-ပါးဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ရ။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓေသပါဠိ၌။ ဖဿပစ္စယာ၊ ဖဿဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပနာ၊ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ခံစား၊ စံစားခြင်း ဝေဒနာဟူသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်တရားနည်း ဟူမူကား။ ။ စက္ခု သမ္ပဿဇာ၊ စက္ခုအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ခံစား၊ စံစားမှုလည်း တစ်ပါး။ သောတသမ္ပဿဇာ၊ သောတအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ခံစား၊ စံစားမှုလည်း တစ်ပါး။ ဃာနသမ္ပဿဇာ၊ ဃာနအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ခံစား၊ စံစားမှုလည်း တစ်ပါး။ ဇိဝှိသမ္ပဿဇာ၊ ဇိဝှိအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ခံစား၊ စံစားမှုလည်း တစ်ပါး။ ကာယသမ္ပဿဇာ၊ ကိုယ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ခံစား၊ စံစားမှုလည်း တစ်ပါး။ မနောသမ္ပဿဇာ၊ မနောအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ခံစား၊ စံစားမှုလည်း တစ်ပါး။ အယံ၊ ဤတရားစုကို။ ဖဿ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ပစ္စယာဝေဒနာ၊ ဖဿကြောင့် ဖြစ်သော ဝေဒနာခြောက်ပါး ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၈။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓေသပါဠိ၌။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ဝေဒနာဟူသော
အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္န၊ ဖြစ်သော။ တဏှာ၊ တဏှာဟူသည်။
ကတမာ၊ အဘယ်နည်း ဟူမူကား။ ရူပတဏှာ၊ အဆင်း၌ သာယာသော
ရူပတဏှာလည်း တစ်ပါး။ သဒ္ဓတဏှာ၊ အသံ၌ သာယာသော သဒ္ဓ
တဏှာလည်း တစ်ပါး။ ဂန္ဓတဏှာ၊ အနံ့၌ သာယာသော ဂန္ဓတဏှာ
လည်း တစ်ပါး။ ရသတဏှာ၊ အရသာ၌ သာယာသော ရသတဏှာလည်း
တစ်ပါး။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ၊ ကိုယ်အတွေ့၌ သာယာသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ
လည်း တစ်ပါး။ ဓမ္မတဏှာ၊ စက္ခု၊ သောတစသော ဓမ္မာရုံ၌ သာယာ
သော ဓမ္မတဏှာလည်း တစ်ပါး။ အယံ၊ ဤတရားစုကို။ ဝေဒနာပစ္စယာ
တဏှာ၊ ဝေဒနာကြောင့် ဖြစ်သော တဏှာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၉။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓေသပါဠိ၌။ တဏှာပစ္စယာ၊ တဏှာဟူသော
အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဥပါဒါနံ၊ အစွဲပြင်းထန် ဥပါဒါန်
ဟူသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း ဟူမူကား။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမဂုဏ်၌
စွဲလမ်းမှု ဟူသော ကာမုပါဒါန်လည်း တစ်ပါး။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ ဒိဋ္ဌိအယူ၌
စွဲလမ်းသော ဒိဋ္ဌုပါဒါန်လည်း တစ်ပါး။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ နွား၊ ခွေး
စသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်၌ အထွတ်အမြတ် ထင်မှတ်စွဲလမ်းမှု ဟူသော
သီလဗ္ဗတုပါဒါန်လည်း တစ်ပါး။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ ခန္ဓာငါးပါးသည်
ငါတည်း၊ ကိုယ်တည်းဟု ပြောဆိုစွဲလမ်းမှု ဟူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
ခေါ်သော အတ္တဝါဒုပါဒါန်လည်း တစ်ပါး။ ဣဒံ၊ ဤတရားစုကို။ တဏှာ
ပစ္စယာဥပါဒါနံ၊ တဏှာကြောင့် ဖြစ်သော ဥပါဒါန်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
ဆိုအပ်၏။

၁၀။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒေသပါဠိ၌။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါန်ဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်သော။ ဘဝေါ၊ အစီးအပွားဟူသည်။
 ကတမော၊ အဘယ်နည်း ဟူမူကား။ ဘဝေါ၊ အစီးအပွားသည်။ ဒုဝိဓေ၊
 ဒုဝိဓော၊ နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံ
 ဟူသော အစီးအပွားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဘဝသစ်
 သို့ ကပ်ရခြင်းတည်းဟူသော အစီးအပွားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
 တတ္ထ၊ ထိုဘဝနှစ်ပါးတို့တွင်။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကံအစီးအပွားဟူသည်။
 ကတမော၊ အဘယ်သည်နည်း။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို
 ပြုစုအားထုတ်ခြင်းလည်း တစ်ပါး။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ အကုသိုလ်
 မကောင်းမှုကို ပြုစုအားထုတ်ခြင်းလည်း တစ်ပါး။ အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊
 အာနေဇ္ဇခေါ်သော အရူပဈာန်တရားကို ပြုစုအားထုတ်ခြင်းလည်း
 တစ်ပါး။ အယံ၊ ဤတရားသုံးပါးကို။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကံအစီးအပွားဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သဗ္ဗပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ ဘဝဂါမိကမ္မံ၊ ဘဝ
 တစ်ပါးသို့ ပို့ဆောင်တတ်သော ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု ဟူသမျှသည်။
 ကမ္မဘဝေါ၊ ကံအစီးအပွားချည်းသာတည်း။ ။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝနှစ်ပါး
 တွင်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဘဝသစ်သို့ ကပ်ရခြင်း အစီးအပွား ဟူသည်။
 ကတမော၊ အဘယ်နည်း။ ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝလည်း တစ်ပါး။
 ရူပဘဝေါ၊ ရူပဘဝလည်း တစ်ပါး။ အရူပဘဝေါ၊ အရူပဘဝလည်း
 တစ်ပါး။ ။ (ဤလည်း ဥပပတ္တိဘဝသုံးပါး တစ်ရပ်)။ ။ သညာဘဝေါ၊
 စိတ်သညာရှိသော သညာဘဝလည်း တစ်ပါး။ အသညာ ဘဝေါ၊
 စိတ်သညာ မရှိသော အသညာဘဝလည်း တစ်ပါး။ မရှိသည်လည်း
 မဟုတ်သော နေဝသညာ နာသညာဘဝလည်း တစ်ပါး။ ။ (ဤလည်း
 ဥပပတ္တိ ဘဝသုံးပါး တစ်ရပ်)။ ။ ဧကဝေါကာရဘဝေါ၊ ရုပ်ခန္ဓာ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တစ်ခုသာရှိသော ဧကဝေါကာရာဘဝလည်း တစ်ပါး။ စတုဝေါကာရာ
 ဘဝေါ၊ နာမ်၊ ခန္ဓာလေးခုသာ ရှိသော စတုဝေါကာရာဘဝလည်း တစ်ပါး။
 ပဉ္စဝေါကာရာဘဝေါ၊ ရုပ်၊ နာမ်ခန္ဓာငါးခုရှိသော ပဉ္စဝေါကာရာဘဝလည်း
 တစ်ပါး။ (ဤလည်း ဥပပတ္တိဘဝသုံးပါး တစ်ရပ်။ ပေါင်း ဥပပတ္တိ
 ကိုးပါး။) အယံ၊ ဤကိုးပါးကို။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဥပပတ္တိဘဝဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ အယဉ္ဇကမ္မဘဝေါ၊ ဤကံအစီးအပွား
 သည်လည်းကောင်း။ အယဉ္ဇဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဤဘဝသစ်သို့ ကပ်ခြင်း
 အစီးအပွားသည်လည်းကောင်း။ အယံ၊ ဤဘဝနှစ်ပါးကို။ ဥပါဒါန
 ပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဖြစ်သော ဘဝဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၁၁။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဒေသပါဠိ၌။ ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္န၊ ဖြစ်သော။ ဇာတိ၊ ဇာတိမည်သည်။ ကတမာ၊
 အဘယ်တရားနည်း။ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ၊ ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏
 တမိတမိသတ္တန်ကယေ၊ ထိုထိုသတ္တဝါမျိုး အပေါင်း၌။ ယာဇာတိ၊
 အကြင်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယာသဉ္ဇာတိ၊ အကြင်ဇာတ်စု၊
 ဇာတ်ခဲအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယာဩက္ကန္တိ၊ အကြင်
 ဇာတ်စု၊ ဇာတ်ခဲအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယာဩက္ကန္တိ၊
 အကြင် အမိဝမ်း၌ ဝင်ရောက်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယာနိဗ္ဗတ္တိ၊
 အကြင် အသစ်ဖြင့်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယာအဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ အကြင်
 ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ခန္ဓာနံ၊ ရုပ်အစု၊ နာမ်အစု
 တို့၏ ယောပါတုဘာဝေါ၊ အကြင် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
 အာယာတနာနံ၊ စက္ခုစသော အာယတနတို့ကို။ ယောပဋိလာဘော၊
 အကြင် အသစ်တဖန် ရပြန်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤသို့
 ဖြစ်ခြင်းကို။ ဘဝပစ္စယာဇာတိ၊ ဘဝကြောင့်ဖြစ်သော ဇာတိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊

ဆိုအပ်၏။

၁၂။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဒေသပါဠိ၌။ ဇာတိပစ္စယာ၊ တဖန်အသစ်
 ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဟူသော ဇာတိကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ဇရာမရဏံ၊
 ဇရာမရဏ ဟူသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဇရာ၊ ဇရာသည်လည်း။
 အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ မရဏံ၊ မရဏသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါး
 တို့တွင်။ ဇရာ၊ ဇရာဟူသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း ဟူမူကား။
 တေသံ တေသံ သတ္တာနံ၊ ထိုထို သတ္တဝါတို့၏။ တမိတမိ သတ္တနိကာ
 ယေ၊ ထိုထိုသတ္တဝါမျိုး အပေါင်း၌။ ယာဇရာ၊ အကြင် အိုမင်း ရင့်ရော်
 ခြင်းသည်။ ယာဇီရဏတာ၊ အကြင်ဟောင်းနွမ်း မှည့်ယွမ်းခြင်းသည်။
 အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယံခဏ္ဍိစွံ၊ အကြင် သွားကျိုးခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
 ယံပါလိစွံ၊ အကြင် ဆံဖြူခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယာဝလိတ္တစတာ၊
 အကြင် အရေတွန့်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အာယုနော၊ အသက်၏။
 ယာသံဟာနိ၊ အကြင် ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣန္ဒြိယာ
 နံ၊ စက္ခု အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ယောပရိပါကော၊ အကြင် ရင့်ခြင်း
 သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤအမှုကို။ ဇရာ၊ ဇရာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ဆိုအပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ မရဏံ၊ မရဏဟူသည်။ ကတမံ၊
 အဘယ်နည်း။ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ၊ ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏။
 တမှာတမှာ သတ္တနိကာယာ၊ ထိုထိုသတ္တဝါမျိုး အပေါင်းမှ။ ယာစုတိ၊
 အကြင် စုတေခြင်းသည်။ ယာစဝနတာ၊ အကြင် ရွှေ့ပြောင်းခြင်းသည်။
 အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယောဘောဒေါ၊ အကြင် ပျက်စီးခြင်းသည်။ ယံအန္တရဇာနံ၊
 အကြင် ကွယ်လွန်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယံမစူ၊ အကြင်
 သေခြင်းသည်။ ယံမရဏံ၊ အကြင် အသက်ကိုစွန့်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊
 ရှိ၏။ ယာကာလံ ကိရိယာ၊ အကြင် သေမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတစ်ပါး၊ လေးပါး၊ ငါးပါးတို့၏။ ယောဘောဒေါ၊ အကြင်
 ပျက်ဆုံးခြင်းသည်။ ကဋ္ဌေဝရဿ၊ အသေကောင်ကို။ ယောနိက္ခေပေါ၊
 အကြင် ပစ်ချခြင်း သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဇီဝိဘိန္ဒြိယဿ၊
 ဇီဝိတိန္ဒြေအစဉ်၏။ ယောဥပ စ္စေဒေါ၊ အကြင် ပြတ်ရခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊
 ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကို။ မရဏံ၊ မရဏဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ အယဉ္ဇဇရာ၊ ဤဇရာလည်းကောင်း။ ဣဒဉ္ဇမရဏံ၊
 ဤမရဏလည်းကောင်း။ ဣဒံ၊ ဤတရားနှစ်ပါးကို။ ဇာတိပစ္စယာ
 ဇရာမရဏံ၊ ဇာတိကြောင့် ဖြစ်သော ဇရာမရဏဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။
 တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓေသပါဠိ၌။ သောကော၊ သောကဟူသည်။
 ကတမော၊ အဘယ်တရားနည်း။ ဉာတိဗျသနေန၊ သား၊ သမီးစသော
 ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးမှုနှင့်။ ဖုဋ္ဌဿဝါ၊ တွေ့သော သူ၏လည်းကောင်း။
 ဘောဂဗျသနေန၊ စည်းစိမ်၊ ဥစ္စာတို့၏ ပျက်စီးမှုနှင့်။ ဖုဋ္ဌဿဝါ၊
 တွေ့သော သူ၏လည်းကောင်း။ ရောဂဗျသနေန၊ ချမ်းသာကို ပျက်ဆီး
 တတ်သော ရောဂါဆိုး၊ အနာဆိုးနှင့်။ ဖုဋ္ဌဿဝါ၊ တွေ့သော သူ၏လည်း
 ကောင်း။ သီလဗျသနေန၊ ကိုယ်ကျင့်သီလ ပျက်စီးမှုနှင့်။ ဖုဋ္ဌဿဝါ၊
 တွေ့သောသူ၏လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌိဗျသနေန၊ အယူပျက်စီးမှုနှင့်။
 ဖုဋ္ဌဿဝါ၊ တွေ့သောသူ၏လည်းကောင်း။ အညတရညတရေနဗျသနေန၊
 ဆိုခဲ့ပြီးသည်မှ ကြွင်းသော အမှတ်မရှိ တစ်ပါးပါးသော ပျက်စီးမှုနှင့်။
 သမန္နာဂတဿဝါ၊ ပြည့်စုံသော သူ၏လည်းကောင်း။ အညတရ
 ညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန၊ အမှတ်မရှိ တစ်ပါးပါးသော ဒုက္ခဓမ္မနှင့်။
 ဖုဋ္ဌဿဝါ၊ တွေ့သောသူ၏လည်းကောင်း။ သောကော၊ စိုးရိမ်မှုသည်။
 သောစနာ၊ ပူပန်မှုသည်။ သောစိတတ္တံ၊ စိတ်ပူပန်သည်၏ အဖြစ်သည်။
 အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အန္တောသောကော၊ အတွင်း၌ စိုးရိမ်မှုသည်။ အန္တောပရိ

မိခင်ဓရာဝတီ

သောကော၊ အတွင်း၌ ထွေထွေလာလာ ပူပန်မှုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
စေတသော၊ စိတ်၏။ ပရိဈာယနံ၊ ပူလောင်မှုသည်။ ဒေါမနဿံ၊ နှလုံး
မသာမှုသည်။ သောကသလ္လံ၊ သောကငြောင့်စူးမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
အယံ၊ ဤအမှုကို။ သောကော၊ သောကဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၁၄။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဒေသပါဠိ။ ပရိဒေဝေါ၊ ပရိဒေဝဟူသည်။
ကတမော၊ အဘယ်တရားနည်း။ ဉာတိဗျသနေန။ လ ။ အညတရ
ညတနေရန ဒုက္ခဗ္ဗေန၊ နှင့်။ ဖုဋ္ဌဿဝါ၊ တွေ့သောသူ၏လည်းကောင်း။
အာဒေဝေါ၊ ရည်သန်၍ ငိုကြွေးခြင်းသည်။ ပရိဒေဝေါ၊ ပြောကြား၍
ငိုကြွေးခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အာဒေဝနာ၊ ရည်သန်၍ ငိုကြွေးမှုသည်။
ပရိဒေဝနာ၊ ပြောကြား၍ ငိုကြွေးမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အာဒေဝိတတ္ထံ၊
ရည်သန်၍ ငိုကြွေးတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ပရိဒေဝိတတ္ထံ၊ ပြောကြား
၍ ငိုကြွေးတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဝါစာပလာပေါ၊
စကားထွေလာ မြည်တမ်းခြင်းသည်။ ဝိပ္ပလာပေါ၊ အထူးထူး၊ အထွေထွေ
မြည်တမ်းခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ လာလပေါ၊ အဖန်ဖန် မြည်တမ်းခြင်း
သည်။ လာလပနာ၊ အဖန်ဖန် မြည်တမ်းမှုသည်။ လာလပိတတ္ထံ၊
အဖန်ဖန် မြည်တမ်းသူ၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊ ဤအမှုကို။
ပရိဒေဝေါ၊ ပရိဒေဝဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၁၅။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဒေသပါဠိ၌။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဟူသည်။ ကတမံ၊
အဘယ်နည်း။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ၌ မှီသော။ ယံအသာတံ၊ အကြင်
မသက်သာမှုသည်။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ၌ မှီသော။ ယံဒုက္ခံ၊ အကြင်
ဆင်းရဲမှုသည်။ ကာယသမ္ပဿဓံ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ၌တွေ့၍ ဖြစ်သော။
အသာတံ၊ မသက်သာသော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသော။ ယံဝေဒယိတံ၊ အကြင်
ခံစားမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကာယသမ္ပဿဓော၊ ကိုယ်အင်္ဂါ၌ တွေ့၍ဖြစ်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

သော။ အသာတာ၊ မသက်သာသော။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲသော။ ယာဝေဒနာ၊
အကြင် ခံစားမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကို။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၁၆။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓေသပါဠိ၌။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿ
ဟူသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း ဟူမူကား။ စေတသိကံ၊ စိတ်၌
မှီသော။ ယံအသာတံ၊ အကြင် မသက်မသာမှုသည်။ စေတသိကံ၊
စိတ်၌ မှီသော။ ယံဒုက္ခံ၊ အကြင် ဆင်းရဲမှုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
စေတောသမ္မဿဗံ၊ စိတ်နှလုံး၌ တွေ့၍ဖြစ်သော။ အသာတံ၊ မသက်သာ
သော။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲသော။ ယံဝေဒယိတံ၊ အကြင် ခံစားမှုသည်။
စေတောသမ္မဿဇော၊ စိတ်နှလုံး၌ တွေ့၍ဖြစ်သော။ အသာတာ၊
မသက်သာသော။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲသော။ ယာဝေဒနာ၊ အကြင် ခံစားမှု
သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကို။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၁၇။ တတ္ထ၊ ထိုဥဒ္ဓေသပါဠိ၌။ ဥပါယာသော၊ မရှုနိုင်၊ မဆယ်
နိုင်၊ အရှိက်၊ အငင် ပင်ပန်းခြင်းသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း
ဟူမူကား။ ဉာတိဗျသနေန၊ အညာတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန၊ နှင့်။
ဖုဋ္ဌဿဝါ၊ တွေ့သော သူ၏လည်းကောင်း။ အာယသော၊ အလွန်ပင်
ပန်းခြင်းသည်။ ဥပါယာသော၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊
၏။ အာယာသိတတ္ထံ၊ အလွန်ပင်ပန်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဥပါယာသိ
တတ္ထံ၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ အယံ၊
ဤအမှုကို။ ဥပါယာသော၊ ဥပါယာသဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

စေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတီ
တိ၊ စေမေတဿ။ လ ။ ဟောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့။

ကေဝလဿ၊ သက်သက်သော။ ဧတဿဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ထိုဒုက္ခအစု၏။
 သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံမိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာဂမော၊ ပေါင်းဆုံ
 မိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံမိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊
 ထိုကြောင့်။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော
 ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နဒွေသပါဠိတော် အနက်ပြီး၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာ ၁၃-ပုဒ်

ယခုအခါ ထိုဥဒ္ဒေသ၊ နိဒ္ဒေသ၊ အကျဉ်း အကျယ်အားဖြင့်
 ပါဠိအနက်ကို အစုံထုတ်ပြခဲ့ပြီးသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်မြတ်
 ကို အကျဉ်းချုံး၍ သီကုံးဖွဲ့ဆိုအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပျို့၊ လင်္ကာကို
 ဖြေဆိုပေအံ့။

ယခုအခါ ထုတ်ပြဖြေဆို အကျယ်ရေးသားလတ္တံ့သော သံဝဏ္ဏ
 နာစကား၏ မှီရာ အကျဉ်းသင်္ခေပ၊ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ ဖြစ်သော ၁၂၅၇-ခုနှစ်၊
 တပို့တွဲလအတွင်း မဟာဗောဓိသို့ ဖူးမျှော်သွားရာ မန္တလေးမြို့မှ ရန်ကုန်
 သို့ အထွက်၊ မီးရထားထက်တွင် ငါတို့ ရေးသားစီရင်အပ်သော ပဋိစ္စ
 သမုပ္ပါဒ် ပျို့၊ လင်္ကာ ၁၃-ပုဒ်ကို ရှေးဦးစွာ ထုတ်ပြပေအံ့သတည်း။

၁။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ

ဗောဓိရတနာ၊ ယာဉ်စကြာဖြင့်၊ သစ္စာလေးရပ်၊ လေးကျွန်း
 ပတ်သား၊ နတ်ဝိသုဒ္ဓိ၊ တုမရှိအား၊ တြိဒွါရ၊ ရှိဦးခလျက်၊ အဝသုံးပါး၊
 ဟုန်းဟုန်း သွားသည်၊ ရထား သံသရာ၊ ယာဉ်စကြာ၏၊ ခြင်းရာထုပွတ်၊

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

သမုပ္ပါဒ်ကို အတပ်သိရန်၊ နိဒါန်းပြန်ပိမ့်။ ။ အမှန်လေးချက်၊ သဘောနက်ကို၊ ဖုံးဝှက် ကွယ်ကာ၊ အဝိဇ္ဇာဟု၊ မဟာတမ၊ မှောင်ကြီးကျလျက်၊ ဘဝ မြဲသိုက်၊ ရှိန်ရှိန်အိုက်သား၊ အမှိုက် မီးစာ၊ ဤခန္ဓာကို တွယ်တာသမ္မု၊ အကြောင်းပြု၍၊ အကုသလ၊ ဓမ္မညစ်ဆိုး၊ အပြစ်မျိုးကို၊ ကြီးကြီးပမ်းပမ်း၊ နေ့စဉ်ထမ်းသည်၊ ပါယ်လမ်း ဗီဇ၊ အပုညနှင့်။ ။ ဘဝ နောင်ခါ၊ သံသရာဝယ်၊ လူ့ရွာ၊ နတ်ငြိမ်း၊ စည်းစိမ်သွမ်းကို၊ ချမ်းသာအတိ၊ အထင် ငြိလျက်၊ ဂတိ နောင်ကို၊ ကောင်းစေလို၍၊ ကုသိုလ်အရိုး၊ အမျိုးမျိုးကို၊ ကြီးကြီး စားစား၊ ပြုတုံငြားကာ၊ ဆယ်ပါးပုည။ အာနေဉ္ဇဟု၊ ဘဝနီးရင်း၊ ပွားတုံလျှင်းသည်။ ။ ဝဋ်ခင်း ဝဋ်နွယ် ရှည်သတည်း။

၂။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ

ဝဋ်ခင်း ဝဋ်နွယ်၊ ရှည်ကြောင်းရွယ်သား၊ ဆယ်ဖြာ ပုည၊ အပုညနှင့်၊ ဘဝ နီးရင်း၊ ပွားတုံလျှင်းသော်၊ လေးသင်းပါယ်ရွာ၊ အဖြာဖြာလျှင်၊ ဗြဟ္မာ၊ လူ၊ နတ်၊ ဘုံသုံးရပ်၌၊ ဓာတ်ပဓာန၊ ပြဓာန်းလှသား၊ ဒွါရ သခင်၊ ခြောက်ဝိညာဉ်ဟု၊ အရှင်ဓာတ်မင်း၊ ပေါ်တုံလျှင်း၍၊ ကိုယ်တွင်း၊ ကိုယ်ပြင်၊ ထွက် တံခါး၊ အင် ခြောက်ပါး၌၊ အများ ရုပ်နာမ်၊ အတန်တန်လျှင်၊ ဝန်းရံ ဖြိုးဖြိုး၊ အမျိုးမျိုးကို၊ အုပ်စိုးဆောင်ရွက်၊ လျှမ်းလျှမ်းတက်လျှင်၊ တက်မြက် တေဇော၊ သူ့ရှိန်ဝါကြောင့်၊ ငါငါ၊ သူသူ၊ လူပဲ၊ နတ်ပဲ၊ အထင်လွဲလျက်၊ ငရဲအပါယ်၊ အသွယ်သွယ်လျှင်၊ ဝဋ်နွယ်ရှည်လျား၊ တမားမားသည်။ ။ ခြောက်ပါး ဝိညာဏ်စွမ်းရည်တည်း။

၃။ ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပံ

ခြောက်ပါး ဝိညာဉ်၊ စွမ်းရည်အင်ကြောင့်၊ မီးတွင် ရှိန်ဝါ၊ ထက်ကြပ်ပါသို့၊ မက္ခာ တူကွ၊ ဖြစ်ပေါ်ကြသား၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ စေတနာနှင့်၊ သညာ၊ ဝိတက်၊ ရောင်စုံယှက်သည်၊ အမျက်ကြောင်ဝယ်၊ ကြီးစုံချယ်သို့၊ အသွယ်အသွယ်၊ အနွယ်နွယ်လျှင်၊ ဆန်းကြယ်စွာလှ၊ နာမ်ကာယနှင့်။ ။ ဘူတ ဟူပေ၊ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး၊ ဓာတ်ကြီး၊ လေတန်၊ အမာခံလျက်၊ အရံရုပ်သေး၊ နှစ်ဆယ့်လေးတည့်၊ ပေါင်းထွေး မျှညီ၊ အဋ္ဌဝီသ၊ ရုပ်ကာယဟု၊ နာမ၊ ရူပ၊ ဓမ္မ အပြား၊ ဤနှစ်ပါးလည်း၊ ထင်ရှားစုံစွာ၊ ပေါ်တုံလာ၍၊ နာနာကာယ၊ အနန္တလျှင်၊ ရူပ ရုပ်ဟန်၊ သဏ္ဍာန်အမှု၊ ဇာတ်မတူသည်၊ လူအရပ်ရပ်၊ နတ်အထွေထွေ၊ ရေမျိုး၊ ကုန်းမျိုး၊ ကောင်းဆိုး၊ ယုတ်ညံ့၊ အကန့်ကန့်လျှင်၊ ခြားသန့် ပေါယယ်၊ သောသောကြွယ်သည်။ ။ နှစ်သွယ် နာမ်၊ ရုပ်စွမ်းရည်တည်း။

၄။ နာမရူပပစ္စယာသဋ္ဌာယနံ

ထင်ရှားစေ့စုံ၊ အပုံပုံလျှင်၊ တည်တုံ နာမ်ရုပ်၊ ကိုယ်သမုတ်သား၊ အထုပ်၊ အထယ်၊ ကြီးငယ်ကာယ၊ ပေါ်ပြန်ကလည်း၊ ဒွါရတွင်မည်၊ ဖိတ်ဖိတ် လည်သည်၊ အကြည်ခြောက်မျိုး၊ ကိုယ်လုံးဖြိုးလျက်၊ အရိုး စီစဉ်။ ။ အမြင် စက္ခု။ ။ ကြားမှု သောတ။ ။ ဃာန အနံ။ ။ လျက်ရန် ဇိဝှါ။ ။ ကာယ တွေထိ။ ။ အသိ မနော။ ။ မရော မယုက်၊ တလက်လက်လျှင်၊ အမျက်စိန်ရည်၊ လဲ့လဲ့ကြည်သို့၊ ခြောက် မည်အာရုံ၊ အလုံးစုံလည်း၊ ပုံသဏ္ဍာန်ရိပ်၊ နိမိတ်အသွင်၊ အကုန်ထင်၍၊ ဤရှင်၊ ဤလူ၊ ဤမှု၊ နေလ၊ ရူပသဏ္ဍာန်၊ အသံ အမျိုး၊ အခိုးလှိုင် ပျံ၊ ရနံ့၊ စုံဘိ၊ ငါ၏ ဤကိုယ်၊ ငါမင်းပျိုဟု၊ အဆိုအထင်၊ အမြင်

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

မှောက်မှား၊ စိတ်နေကြားဖို့၊ တံခါးခြောက်သင်း၊ ကိုယ်လုံးလင်းသည်။
ခြောက်စင်း ဓာတ်မှန်စွမ်းရည်တည်း။

၅။ သဠာယတနပစ္စယာဖဿော

ဓာတ်မှန်အကြည်၊ ခြောက်မျိုးတည်က၊ ခြောက်မည် အာရုံ၊
အလုံးစုံလည်း။ ပုံသဏ္ဍာန်ရိပ်၊ နိမိတ် အသွင်၊ ကိုယ်လုံး ထင်လျက်၊
ဝိညာဉ် ခြောက်ဆင့်၊ ဖွားဖွားပွင့်က၊ နှိုင်းသင့်တူမျှ၊ ပမာပြုမှု၊ သိကြား
စက်ရှိန်၊ လက်လက်ထိန်သား၊ ဝရဇိန်သွား၊ ရွပ်ရွပ်ဝါးသို့၊ ခြောက်ပါး
ဖဿ၊ ဖြန်းဖြန်းထ၍၊ ရသခြောက်မည်၊ အာရုံရည်ကို၊ ကြိတ်နည်သော
အား၊ တွေထိငြားက၊ ဤကား ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌနှင့်၊ ဤမျှ မကောင်း၊
ဤမျှ ကောင်းဟု၊ အကြောင်းသွေးဆော်၊ အရေးပေါ်လျက်၊ ခြောက်ဖော်
အာရုံ၊ ရသဂုဏ်တို့၊ အကုန်ပေါ်ထွက်၊ ရွန်းရွန်းတက်၍၊ မက်ဖွယ်၊
မုန်းဖွယ်၊ အနှုန်းချယ်သည်။ ။ ခြောက်သွယ် ဖဿစွမ်းရည်တည်း။

၆။ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ

ဖဿခြောက်မည်၊ သူ့စွမ်းရည်ဖြင့်၊ ကြိတ်နယ်သောအား၊
စက်ရှိန်ဝါး၍၊ ခြောက်ပါးအာရုံ၊ မြေမြေတုန်လျက်၊ ခြောက်စုံရသ၊
အနိဋ္ဌနှင့်၊ ဣဋ္ဌဟူသည်၊ အရည်မီးမီး၊ ယိုထွက်စီးသော်၊ ဓာတ်သီးခြောက်
ဖြာ၊ ဝေဒနာဟု ထွေလာအထူး၊ ထွက်ပေါ်မြူး၍၊ ခြောက်ဦး ရွန်းစည်၊
အာရုံရည်ကို၊ မည်မည်ရရ၊ ခံစံကြံမှ၊ သုဘ၊ သုဘာ၊ သာ၊ မသာနှင့်၊
ထွေလာ များတောင်း၊ ကောင်း၊ မကောင်းလည်း၊ ထောင်းထောင်း
ငေါငေါ၊ သိထင်ပေါ်၍၊ ကောင်းသော်စိတ်ဝမ်း၊ ဖိတ်ဖိတ်လျှမ်းလျှင်၊
ရွှင်လန်းနှလုံး၊ စွင့်စွင့်ပြုံး၏။ ။ မုန်းဖွယ်တွေ့က၊ ခြောက်သွေ့နှမ်း

ညှိုး၊ နှလုံးဆိုး၍၊ အခိုးလူလူ၊ ပွက်ပွက်ဆူမှု၊ ပူပူပင်ပင်၊ မရွှင်မလန်း၊
စိတ်ကုန်ခန်း၏။ ။ ချမ်းသာသုခ၊ တစ်ခုမျှ၍၊ လောကအထု၊ အကုန်
စု၏။ ပုပုရွရွ၊ မြင်သမျှလည်း၊ သုခဖိုချည်း၊ လုံ့လသည်း၏။ ။
အရည်းသူမြတ်၊ ပရမတ်ကို၊ ချန်လှုပ်ထား၍၊ အများလောက၊ ရှိသမျှကို၊
ဒုက္ခပွားမှု၊ များစွာပြုသည်။ ။ သုခဝေဒနာစွမ်းရည်တည်း။

ရ။ ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာ

သုခဝေဒနာ၊ စွမ်းရည်ဖြာသား၊ ရသာမြိန်ရွှမ်း၊ အစိမ့်မွန်းက၊
သွန်းသွန်းဆူကြွ၊ ထိုသုခ၌၊ ပီယဟူသား၊ အချစ်ပွား၍၊ ခြောက်ပါးဝေဒနာ၊
မြိန်ယုက်စွာကို၊ လွယ်ကာ မနေ၊ လိုတိုင်း ပေးသည်၊ သေဋ္ဌေး ရတနာ၊
ပမာ အလား၊ ကြင်မယားနှင့်၊ ဝတ်စား ရွှေ၊ ငွေ၊ လယ်မြေ လုပ်ခင်း၊
ထမင်း၊ ဘောဇော်၊ သဘင်၊ ပွဲလမ်း၊ အခန်းခန်းတည့်၊ ပန်းမျိုးနံ့သာ၊
အဖြာဖြာလျှင်၊ ရှုပါရမ္မဏ၊ စသည်အပုံ၊ ပဉ္စာရုံနှင့်။ ။ ခြောက်စုံ
ဖဿ၊ စက္ခု စသား၊ ဒွါရခြောက်မည်၊ အကြည်၊ အလင်း၊ ကိုယ်တွင်း
ဓာတ်နု၊ အစုစုလျှင်၊ ဗဟုဘေဒါ၊ များပြားစွာသည်၊ ဓမ္မာရမ္မဏ။ ။
ကာမဝတ္ထု၊ အစုအပုံ၊ ခြောက်အာရုံ၌၊ ခုံတမင်မင်၊ ခင်တများများ၊
နေ့စဉ်ပွား၍၊ တရားအချက်၊ သဘောနက်ကို၊ အိပ်မက်တွင်မျှ၊ မမြင်
ကြပဲ၊ ကာမထောင်တွင်း၊ ခန္ဓာကင်းသည်။ ။ ခြောက်သင်း တဏှာ
စွမ်းရည်တည်း။

စ။ တဏှာပစ္စယာဥပါဒါနိ

တဏှာခြောက်မည်၊ အရင်းတည်လျက်၊ အရှည်များလျား၊ အစဉ်
ပွားကာ၊ လေးပါး၊ အမှန်၊ ဥပါဒါနိလည်း၊ ခန္ဓာကာယ၊ အဗ္ဗတ္တနှင့်၊
မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ကာမအာရုံ၊ အလုံးစုံ၌၊ အကုန်နှီးရင်း၊ အစွဲပြင်း၏။ အသင်းပွားများ၊ သား၊ မယားက၊ စသည် ဖြာဖြာ၊ မဆုံးရာသား၊ ကာမဝတ္ထု၊ စွဲလမ်း ပြုသည်၊ ကာမုပါဒါန်။ ။ တဖန် ထို့ပြင်၊ မိစ္ဆာညာဉ်ဖြင့်၊ အမြင်ယွင်း ဖောက်၊ အယူမှောက်သည်၊ ခြောက်ဆယ်နှစ်ပါး၊ ပြားသည် ဒိဋ္ဌိ။ ။ တစ်ထိုမှာ၊ ဂေါသီလကို၊ ဝဋ်မှ ထုတ်တတ်၊ စွဲထင်မှတ်သည်၊ သီလဗ္ဗ တုပါဒါန်။ ။ ခန္ဓာ၊ ငါးပါး၊ တရားအစု၊ ဓာတ်အနုကို၊ ကိုယ်ဟုစွဲကပ်၊ အမြဲမှတ်သည်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်။ ။ အထန်၊ အပြင်း၊ အစွဲတင်း၍၊ ဝဋ်ခင်း၊ ဝဋ်နယ်၊ ဝဋ်ပင်လယ်မှ၊ လွတ်ဖွယ်မအား၏၊ တမားမားသည်။ လေးပါး ဥပါဒါန်စွမ်းရည်တည်း။

၉။ ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝေါ

စွမ်းရည်ပြင်းထန်၊ ဥပါဒါန်ဖြင့်၊ ခန္ဓာဓမ္မ၊ ကိုယ်ကာယ၌၊ အတ္တအစွဲ၊ မြဲကြီးမြဲ၍၊ ရဲရဲရက်ရက်၊ ကိုယ့်အတွက်ကြောင့်၊ သက်သက် ခိုးမှု၊ စသည်ပြုလျက်၊ အကုသလ၊ ကမ္မဆယ်တန်၊ အပြစ်လျှံ၏။ ။ တဖန် နောက်နှောင်း၊ ငါလျှင်ကောင်းစိမ့်၊ အကြောင်းရည်ရော်၊ အရှည် မြော်လျက်၊ သူတော်ဓလေ့၊ ရသေ့ရဟန်း၊ လှူဒါန်းဝေဌ၊ ပဉ္စင်နှင့်၊ အဋ္ဌအင်္ဂါ၊ ဒသင်္ဂါတည့်၊ လေးလီ ဗြဟ္မ၊ ဝိဟာရဈာန်၊ ဆယ်တန် ကသိုဏ်း၊ အလှိုင်းများစွာ၊ ဘာဝနာဟု၊ ဆယ်ဖြာပုည၊ ကုသလကို၊ လုံ့လကြိုးစား၊ ကောင်းမှုပွား၏၊ နှစ်ပါးကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဟု၊ ထိုထိုဘဝ၊ ဖြစ်သမျှ၌၊ ဗီဇပြည့်ဖြိုး၊ အမျိုးမျိုးကြောင့်၊ အကျိုးတရား၊ အရှည်ပွားသည်။ ။ ။ နှစ်ပါးဘဝစွမ်းရည်တည်း။

၁၀။ ဘဝပစ္စယာဇာတိ

ဘဝစွမ်းရေး၊ ကံနှစ်ထွေကြောင့်၊ သဗ္ဗေသတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့၊
ဖြစ်ရာဘဝ၊ ဆုံးပြန်ကလျှင်၊ ဧက၊ စတု၊ ငါးခုခန္ဓာ၊ ကံချရာ၌၊ ဓမ္မတာ
စစ်၊ သစ်တလဲလဲ၊ အနဲနဲလျှင်၊ ဖြစ်မြဲဇာတိ၊ သန္ဓေငြိ၍၊ ကြိဘုံပြင်၊
နယ်တစ်ခွင်၌၊ အစဉ်ပြည့်ပွား၊ အစားစားလျှင်၊ မားမား မတ်မတ်၊
ဇာတ်အမျိုးမျိုး၊ တန်ခိုး ထင်၊ သိမ်၊ ဂုဏ်သိမ်နိမ့်၊ မြင့်၊ အကျင့်ဆိုး၊
ကောင်း၊ အပေါင်းများစွာ၊ သတ္တဝါဟု၊ နာနာကာယ၊ ဖြစ်ပြန်ကြသည်။
လေးဝဇာတိစွမ်းရည်တည်း။

၁၁။ ဇာတိပစ္စယာဇရာမရဏံ

သန္ဓေဇာတိ၊ တဖန်ငြိ၍၊ ကြိဘုံသူ၊ အဆူဆူလျှင်၊ လူလူနတ်နတ်၊
အရပ်ရပ်တည်း၊ မတ်မတ်မားမား၊ ဖြစ်ပြန်ငြားသော်၊ သုံးပါးအရွယ်၊
အလယ်၊ အဆုံး၊ ရှိမြဲထုံးဖြင့်၊ အနှုန်း စဉ်စီ၊ သန္ဓေချီကာ၊ နာရီစဉ်သင့်၊
အဆင့်ဆင့်လျှင်၊ ရင့်မြဲ၊ ရော်မြဲ၊ တသဲသဲတည်း၊ မစဲနေ့ည၊ တရွရွလျှင်၊
ခဏ၊ သန္တတိ၊ အဂ္ဂိဇရာ၊ နှစ်ဖြာ လောင်မီး၊ ရှိန်ရှိန်ညီး၍၊ အကြီး၊
အငယ်၊ အရွယ်ခြားနား၊ အစားစားလျှင်၊ အသွားတွင်တွင်၊ မစဲနှင်၏။
လေးအင်သေမှု၊ တစ်ခုခုလည်း၊ ဗဟုအန္တရာယ်၊ အသွယ်သွယ်နှင့်၊ နီးနွယ်
ရုံးစည်း၊ တစ်လုံးတည်းလျှင်၊ ကြီးကြီးငယ်ငယ်၊ အရွယ် မထောက်၊
အချိန်ရောက်ကာ၊ ချုပ်ပျောက်ခန္ဓာ၊ မငြင်းသာသည်။ ။ ဇရာမရဏ
စွမ်းရည်တည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပန်

၁၂။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿ ပါယာသာသမ္ဘဝန္တိ

သန္ဓေဇာတိ၊ ခန္ဓာရှိက၊ ဉာတိ၊ ဘောဂ၊ စသည်သင်းပင်း၊ ကွေကွင်းခြင်းနှင့်၊ မကင်းစသာ၊ ကြုံကြုံကြက်လာသော်၊ ပူဆာသောက၊ ယူတင်ကြွေး၊ သက်မွေးဝန်ထမ်း၊ ပူချမ်းဒုက္ခ၊ အနိဋ္ဌကြောင့်၊ စိတ်က မကြည်၊ မဆည်ငင်ရှိက်၊ အလိုက်အလုံး၊ ဆင်းရဲငါးပါး၊ အကျဉ်းအား တည့်၊ ကျယ်ပွားအနန္တ၊ တွေ့ကြုံရသည်။ ။ မူလဇာတိအနှုန်းတည်း။

၁၃။ စဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော
ဟောတိ

ဝဋ်သံသရာ၊ ရှည်မင်းစွာ၌၊ သူငါက စ၊ ဖြစ်သမျှကား၊ သတ္တ မဟုတ်၊ ဓာတ်မှန်ထုတ်ဖော်၊ နာမ်၊ ရုပ် နှစ်သင်း၊ အမြင်လင်းလော့၊ အရင်းအဝိဇ္ဇာ၊ ထိုမှာ ဖြာ၍၊ ဇရာ၊ မရဏ၊ အဆုံးကျသည်၊ ဓမ္မအပြား၊ ဆယ့်နှစ်ပါးကို၊ ဤကား လူပင်၊ ဤလျှင် နတ်ပဲ၊ အထင်လွဲလျက်၊ တစ်လည်လည်၊ ဝဋ်နွယ်စည်၏၊ ရှည်လေသမျှ၊ အနန္တကား၊ သုခဟူသည်၊ မြူမျှ မကွက်၊ အဆက်ဆက်လျှင်၊ သက်သက်ဒုက္ခ၊ အမှန်ရသည်။ ။ ဘဝဤကိုယ် ဖြစ်ထုံးတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကျဉ်းလင်္ကာချုပ် ၁၃-ပုဒ် ပြီး၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာ ၁၃-ပုဒ် အဖြေ

သဂြိုဟ်အဘိဓမ္မာကို မလေ့လာနိုင်ကြသော မိန်းမ၊ ယောက်ျား အများရှင်လူတို့အား ဖတ်လွယ် ရွတ်လွယ် ဆောင်ရွက်လွယ်စေခြင်းငှါ သက္ကရာဇ် ၁၂၅၅-ခုနှစ်အတွင်း၊ မဟာဗောဓိနှင့်တကွ ဗာရာဏသီစသော မဇ္ဈိမတိုင်းကြီး ပြည်ကြီးများသို့ အသွားတွင် မန္တလေးမြို့မှ ရန်ကုန်ထွက်

မိခင်ဧရာဝတီ

စာပို့ရထားပေါ်တွင် စီရင်ရေးသားသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကျဉ်းချုပ်
 လင်္ကာ ၁၃-ပုဒ်။ ။ ရန်ကုန်မြို့သို့ ဆိုက်ရောက်လျှင် လင်္ကာပြီးစီး၏။
 ရန်ကုန်မှ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောသို့ တက်စီး၍ ဘင်္ဂလားမြို့သို့ ကူးရာ၊
 လေးည၊ ငါးရက်ပတ်လုံး ကမ်းမမြင်သော ပင်လယ်အပြင်မှာ ရေးသား
 သော ၎င်းလင်္ကာအဖြေ တစ်ရပ်။ ။ ဘင်္ဂလားမြို့မှ မဟာဗောဓိနှင့်
 တကွ ဗာရာဏသီစသော တိုင်းကြီး ပြည်ကြီးများကို လှည့်လည်ရာ
 လမ်းစဉ်တစ်လျှောက်မှာ ရေးသားသော ၎င်းလင်္ကာအဖြေ တစ်ရပ်။
 ဤလင်္ကာနှင့်တကွ အဖြေနှစ်ရပ်သည် ယခုပြန်နဲ့လျက်ရှိသတည်း။

ရေးအခါ ပင်လယ်အပြင်၌ ရေးသော အဖြေ၊ မန္တိမတိုက်တွင်
 လမ်းစဉ်တစ်လျှောက်၌ ရေးသော အဖြေများသည် ကျဉ်းစနိုးသည် ဖြစ်၍
 ယခုအခါ ထိုအဖြေဟောင်းမှာ ထပ်မံဖြည့်စွက်၍ အကျဉ်းတစ်ချက်၊
 အကျယ်တစ်ချက်၊ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြပြီးလျှင် ယခုဘဝ၌သော်
 လည်းကောင်း၊ နောက်ဘဝ၌သော်လည်းကောင်း၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိ
 သော် ဒိဋ္ဌိလေကြမ်း၊ ဒိဋ္ဌိရေကြမ်း၊ ဒိဋ္ဌိရောဂါ၊ ဒိဋ္ဌိနာတို့၏ ကင်းကွာ
 ပျောက်ငြိမ်းရာသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လင်္ကာအဖြေစကားကို ရေးသားပေ
 အံ့သတည်း။

၁-ပုဒ်အဖြေ

ဗောဓိရတနာ၊ ယာဉ်စကြာဖြင့်၊ သစ္စာလေးရပ်၊ လေးကျွန်းပတ်
 သား၊ နတ်ဝိသုဒ္ဓိ၊ တုမရှိအား၊ တြိဒွါရ၊ ရှိဦးလျက်။ ။ ဟူသော
 လင်္ကာဝါကျ၌။ ဗောဓိရတနာ၊ ယာဉ်စကြာ ဆိုသည်ကား။ ။ ဗောဓိ
 ဝုစ္စတိ စတုသု မဂ္ဂေသု ဉာဏံ။ ။ ဟူသော မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိတော်
 နှင့်အညီ မြတ်စွာဘုရား၏ မဂ်ဉာဏ်တော်ကြီးကို ဗောဓိရတနာ၊ ယာဉ်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

စကြာဆိုသည်။ ။ သစ္စာလေးရပ် ဆိုသည်ကား။ ။ စတ္တာရိသစ္စာနိ ဒုက္ခသစ္စံ သမုဒယသစ္စံ နိရောဓသစ္စံ မဂ္ဂသစ္စံ။ ။ ဟူသော ပါဠိနှင့် အညီ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤသစ္စာ ၄-ပါးကို သစ္စာ ၄-ရပ် ဆိုသည်။ ကမ္ဘာဦးအခါ၌ မဟာသုဒဿနမင်းကြီး အစရှိသော လောကသမ္မုတိနတ် ဖြစ်ကြကုန်သော စကြာမင်းကြီးတို့သည် ဝေဠုရိယကြောင်မျက်ရွဲ ရတနာ စကြာယာဉ်ကြီးဖြင့် ဤဗျေဒိပါတောင်ကျွန်းမှသည် အရှေ့- ပုဗ္ဗဝိဒေဟကျွန်းသို့၊ ၎င်းမှသည် အနောက်- အပရဂေါယာကျွန်းသို့၊ ၎င်းမှသည် မြောက်-ဥတ္တရကုရုကျွန်းသို့၊ ၎င်းမှသည် ဤဗျေဒိပါကျွန်းသို့။ မဟာသမုဒုဒရာအပြင် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် လှည့်လည်သိမ်းကျုံး၍ အရံကျွန်းငယ် နှစ်ထောင်တို့နှင့်တကွ လေးကျွန်းလုံးဝယ် အတုမရှိသော လောကသမ္မုတိ စကြာမင်းကြီး အဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်ဘိသကဲ့သို့ ထိုအတူ သမ္မာသမ္မောမိ အမည်ရှိသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တော်ကြီး တည်းဟူသော လောကုတ္တရာ ရတနာယာဉ်စကြာဖြင့် သစ္စာလေးပါး တည်းဟူသော လေးကျွန်းလုံးကို ပဋိဝေဓကိစ္စတည်းဟူသော လှည့်လည်ခြင်းဖြင့် လှည့်လည်သိမ်းကျုံးတော်မူ၍ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်း၌ အတုမရှိသော ဝိသုဒ္ဓိနတ်မင်း တရားစကြာမင်းကြီး ဖြစ်တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရားအား၊ သုံးပါးသော ဒွါရဖြင့် ရှိခိုးပြီး၍ ဟူလိုသည်။ ။ ဗောဓိပင်သို့ အသွားတွင် မီးရထားယာဉ်စကြာပေါ်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ယာဉ်ရထားကို ဖွဲ့ဆိုသော အရာနှင့်လျော်စွာ “ဗောဓိရတနာ၊ ယာဉ်စကြာ”ဟု ချီပေသတည်း။

ဘဝသုံးပါး ဟုန်းဟုန်းသွားသည် ရထားသံသရာ ယာဉ်စကြာ၏ ခြင်းရာထုပ္ပတ်၊ သမုပ္ပါဒ်ကို၊ အတပ်သိရန်၊ နိဒါန်းပြန်ပိမ့်။ ။ ဟူသော

လင်္ကာဝါကျ၌။ ။ ကာမဘဝ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝကို ဘဝသုံးပါး ဆိုသည်။ မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်မျှ ရပ်တည်ခြင်း မရှိမူ၍ အလွန် လျင်မြန်သော အဟုန်အားဖြင့် တစ်သွားတည်း သွား၍နေသည် ကို ဟုန်းဟုန်းသွား ဆိုသည်။ အဘယ်မျှလောက် လျင်မြန်သနည်း ဟူမူကား။

အစ္စရာသဃံဋကဏေ အနေကကောဋီသတသဟသဿ သင်္ခါ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

(အဋ္ဌကထာ)

အစ္စရာသဃံဋကဏေ၊ လက်ဖျစ်တတွက်၊ လျှပ်တစ်ပြက်ခဏ ၌။ အနေကကောဋီသတသဟသဿသင်္ခါ၊ အကုဋေတစ်သိန်းအရေအတွက် မကကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။

လက်ဖျစ်တတွက် ခဏအတွင်း၌ ဝေဒနာအကြိမ်ပေါင်း ကုဋေ တစ်သိန်းမက ဖြစ်နိုင်၊ ပျက်နိုင်၏ ဟုလိုသည်။ ခန္ဓသံယုတ်ပါဠိတော် ၌လည်း နေဗိမာန်သည် မြန်မာတစ်နာရီလျှင် ယူဇနာ ငါးသောင်း သွား၏။ နေကို ပြိုင်လို၍ ပြေးသွားသော နတ်သားတို့သည် နေထက်မြန် ကုန်၏။ သတ္တဝါတို့၏ အာယုသင်္ခါရ အပြောင်း၊ အရွှေ့တို့သည် ထိုနတ်သားတို့ထက် မြန်ကုန်၏ဟု ဟောတော်မူသည်။

“တထော ဓိပ္ပတရံ အာယုသင်္ခါရာ ဓိယန္တိ။”

(ပါဠိတော်)

တထော၊ ထိုထက်။ ဓိပ္ပတရံ၊ လျင်မြန်စွာ။ အာယုသင်္ခါရာ၊ အာယုသင်္ခါရတို့သည်။ ဓိယန္တိ၊ ကုန်ကုန်၏။

ဤအရာများကို ထောက်မျှော်၍ ဘဝသုံးပါးတွင် အကျုံးဝင်သော သင်္ခါရဓမ္မတို့၏ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုပြောင်းကာ လဲကာ အနမတဂ္ဂ သံသရာ ကာလ၌ ဤမျှလောက် မြန်အောင် မရပ်မနား တစ်သွားတည်းသွားသည်

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ကို သိမှတ်ရာသတည်း။ ။ ယာယတိဂစ္ဆတိ၊ သွားတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ယာဉ်၊ ယာဉ်မည်၏။ ။ စရိတိပဝတ္တိတိ၊ လည်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ စကြာ၊ စကြာမည်၏။ ။ ခြင်းရာ ထုပွတ်ဆိုသည် ကား ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဆိုလိုသည်။

အမှန်လေးချက်၊ သဘောနက်ကို၊ ဖုံးဝှက်ကွယ်ကာ၊ အဝိဇ္ဇာဟု၊ မဟာသမ၊ မှောင်ကြီးကျလျက်။ ။ ဟူသော လင်္ကာဝါကျ၌။ ။ အမှန်လေးချက်၊ သဘောနက် ဆိုသည်ကား အလွန်နက်နဲသော သဘော ရှိသော သစ္စာလေးပါးတရားကို ဆိုလိုသည်။

စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ အရိယသစ္စာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စံ ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ္စံ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။

(ပါဠိတော်)

ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဤကား သစ္စာလေးပါးတည်း။

၁။ မြေ၊ ရေ၊ မီး၊ လေ၊ လေးထွေဘုတ်စု၊ စက္ခု၊ သောတာ၊ ယာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယာ၊ မနော၊ ဝဏ္ဏော၊ သဒ္ဓါ၊ ဂန္ဓ၊ ရသာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနှင့်၊ ဓမ္မာအပြား၊ ဤတရားကို၊ ဒုက္ခဆို။

၂။ လိုလိုချင်ချင်၊ ခင်မင်စုံမက်၊ ငဲ့ကွက်တွယ်တာ၊ သာယာသမ္မာ၊ တဏှာစုကား၊ သမုဒယ။

၃။ ဒု၊ သနစ်တန်၊ ချုပ်ရာမှန်သည်၊ နိဗ္ဗာန်မည်ရှိ၊ မြတ်ခေါင် ထိကို၊ နိရောဓမှတ်။

၄။ တစ်ရပ် ထို့ပြင်၊ ဖြူစင်လှဘိ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ သင်္ကပ္ပါ၊ ဝါစာ၊ ကမ္မန္တ၊ အာဇီဝနှင့်၊ ဝါယာမ၊ သတိ၊ သမာဓိဟု၊ ရှိသည့်အပြား၊

မိခင်ဧရာဝတီ

အင်ရှစ်ပါးကို၊ မဂ္ဂဆို။

ဒု၊ သ နှစ်တန်၊ ချုပ်ရာမှန် ဆိုသည်ကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယ သစ္စာ၊ ဤသစ္စာနှစ်တန် ချုပ်ရာမှန်သော နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုသည်။ ။ ဤကား သစ္စာလေးတန် အမှန်လေးချက် သရုပ်တည်း။ ထိုသစ္စာ လေးတန် အမှန်လေးချက်၏ သဘောလက္ခဏာသည် အလွန်နက်နဲ၏။ သိနိုင်ခဲ၏။ မြင်နိုင်ခဲ၏။ ထိုနက်နဲသော သဘော ၄-ချက်ကို အဝိဇ္ဇာ သည် ဖုံးဝှက်၊ ကွယ်ကာ၊ စိတ်သန္တာန်မှာ အဝိဇ္ဇာမှောင်ကြီး ကျ၍နေ၏။ လောက၌ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အမိုက်မှောင်သည် ရှိ၏။ လဆုတ် ၁၄-ရက်နေ့ ကြိမ်ခြင်း အင်္ဂါတစ်ပါး၊ သန်းခေါင်အခါ ကြိမ် ခြင်း အင်္ဂါတစ်ပါး၊ ကြီးစွာသော တောအုပ်ကြီးအတွင်း ကြိမ်ခြင်း အင်္ဂါတစ်ပါး၊ ကြီးစွာသော မိုးတိမ်ဖုံးလွှမ်းခြင်း အင်္ဂါတစ်ပါး။ ဤအင်္ဂါ လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အမိုက်မှောင်ကို လောက၌၊ “မဟာတမ၊ မှောင်ကြီးကျသည်” ဟု ဆိုရသည်။

ထိုမှောင်သည် ပကတိသော မီးရောင်ဖြင့် ပယ်ရှားနိုင်၏။ မီးပင် မရှိသော်လည်း တစ်ည၌မျှသာ မိုက်နိုင်သည်။ နေထွက်၍လာလျှင် အကုန်ပျောက်လေ၏။ အဝိဇ္ဇာမှောင်မှာ အရိယာမဂ်ဉာဏ်ကို မရောက် သမျှ အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ အလင်းရဖူးသည် မရှိကြ။ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့၏ စိတ်သန္တာန်မှာ အနမတဂ္ဂ သံသရာနှင့် အမျှ မှောင်ကြီးအတိကျ၍ နေ၏။ သည်ကိုရည်၍ “အဝိဇ္ဇာဟု၊ မဟာတမ၊ မှောင်ကြီးကျလျက်” ဟု ဆိုပေသည်။

ဒုက္ခသစ္စာအရာ၌ ကျသော မှောင်ကြီးတစ်ပါး၊ သမုဒယသစ္စာ အရာ၌ ကျသော မှောင်ကြီးတစ်ပါး၊ နိရောဓသစ္စာအရာ၌ ကျသော မှောင်ကြီး တစ်ပါး၊ မဂ္ဂသစ္စာအရာ၌ ကျသော မှောင်ကြီး တစ်ပါးအား

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဖြင့်၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မဟာသမ မှောင်ကြီး ၄-ပါး ရှိသည်။ သည်ကို ရည်၍၊ နိဒ္ဒေသပါဠိတော်မြတ်၌၊ -

တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာ။ ဒုက္ခေ အညာဏံ၊ ဒုက္ခသမုဒယေ အညာဏံ၊ ဒုက္ခနိရောဓေ အညာဏံ၊ ဒုက္ခနိရောဓေါမိနိပဋိပဒါယ အညာဏံ။ အယံ ဝုစ္စတိ၊ အဝိဇ္ဇာ- ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်။

ဘဝမြဲသိုက်၊ ရှိန်ရှိန်အိုက်သား၊ အမှိုက်မီးစာ၊ ဤခန္ဓာကို၊ တွယ်တာသမှု၊ အကြောင်းပြု၍၊ အကုသလ၊ ဓမ္မညစ်ဆိုး၊ အပြစ်မျိုးကို၊ ကြိုးကြိုးပမ်းပမ်း၊ နေ့စဉ်ထမ်းသည်၊ ပါယ်လမ်းဗီဇ၊ အပုညနှင့်။ ဘဝနောင်ခါ၊ သံသရာ၌၊ လူ့ရွာ၊ နတ်ငြမ်း၊ စည်းစိမ်သွမ်းကို၊ ချမ်းသာ အတိ၊ အထင်ငြိလျက်၊ ဂတိနောင်ကို၊ ကောင်းစေလို၍၊ ကုသိုလ်အရိုး၊ အမျိုးမျိုးကို၊ ကြိုးကြိုးစားစား၊ ပြုတုံငြားက၊ ဆယ်ပါးပုည။ ။ အာနေဉ္ဇဟု။ ။ ဘဝနှီးရင်း၊ ပွားတုံလျှင်းသည်။ ။ ဝဋ်ခင်း၊ ဝဋ်နွယ် ရှည်သတည်း။ ။ ဟူသော လင်္ကာဝါကျ၌၊

ပုထုဇဉ်တို့၏ စိတ်သန္တာန်မှာ အဝိဇ္ဇာမှောင်မာတ်ကြီး ဖုံးလွှမ်း၍ နေသောကြောင့်၊ လူ့ခန္ဓာ၊ လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်ခန္ဓာ၊ နတ်စည်းစိမ်တို့၏ မီးဆယ့်တစ်မျိုး မစ အမြဲလောက်မြိုက်၊ ရှိန်ရှိန်အိုက်၍ နေကြသည်ကို မသိနိုင်၊ မမြင်နိုင်။ ထိုသို့ မသိနိုင်၊ မမြင်နိုင်ကြသောကြောင့်၊ ဘဝမြဲ သိုက်၊ ရှိန်ရှိန်အိုက်သား၊ အမှိုက်မီးစာ၊ ဤခန္ဓာကို၊ တွယ်တာခင်မင် သော တဏှာတရား၊ ဥပါဒါန်တရား နေ့စဉ်ပွား၏၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့ တိုက်တွန်းခြင်းကြောင့် ယခုဘဝ ဤပစ္စုပ္ပန် ခန္ဓာအကျိုးငှါ မုဆိုး၊ တံငါ စသည်လုပ်၍ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါး နေ့စဉ်ပွား၏။ ။ ဤကား အဝိဇ္ဇာအမှိုက် တိုက်တွန်းမှုကြောင့် အပုညာဘိသင်္ခါရတရား ဖြစ်ပွားပုံတည်း။ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးကို အပုညာဘိသင်္ခါရ ဆိုသည်။

မိခင်ဧရာဝတီ

သက်သတ်ခိုးမှု၊ ကာမေသု၊ သုံးခု ကာယကံ။
 မုသား ဆိုပြော၊ ကုန်းချော၊ ရန်တိုက်၊ အမိုက် အမဲ၊ ဆဲရေး
 ချောက်ခြိမ်း၊ အပြိန်းစကား၊ နေ့စဉ်ပွား၊ လေးပါး ဝစီကံ။
 သူ့စည်းစိမ်ကို၊ ငါပိုင်လိုမှု၊ သူ့သက်ဇီဝေ၊ သေစေချင်သူ၊ အယူ
 မှောက်မှား၊ နေ့စဉ်ပွား၊ သုံးပါး မနောက်။
 ဤကား ဒုစရိုက် ဆယ်ပါးတည်း။

အပါယ်စခန်း၊ အပါယ်လမ်းတည်း။ အပါယ်ဗီတည်း။ ။
 သူတော်ကောင်း တရားမရှိသော အရပ်ဒေသ၊ မိဘမျိုးရိုးမှာ ဖြစ်ရသော
 သူတို့အား စိတ်သန္တာန်၌ အဝိဇ္ဇာမှောင်သည် မိုးတိမ်တောင်ကြီး
 တက်သကဲ့သို့ နေ့စဉ်ပွားများ၏။ ထိုမှောင်ခတ်ကြီး လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်း
 တိုင်း မကောင်းမှု၌ စိတ်ညွတ်ရ၏။ ။ သေရည်၊ သေရက်ကို သောက်၍
 မူးယစ်သော သူတို့သည် သေရည်၊ သေရက်၊ အခိုး၊ အကင်း လှုံ့ဆော်
 တိုင်း မကောင်းမှု၌ စိတ်ညွတ်သကဲ့သို့တည်း။

ဤသေရည်၊ သေရက်သောက် ဥပမာ၌၊ ဤသူမှာ သေရည်၊
 သေရက် မဝင်မီ ဤစိတ်မျိုး မရှိ။ သေရည်၊ သေရက်ဝင်မှ ဤစိတ်မျိုး
 ပေါ်လာသည်။ ဤစိတ်မျိုးကား သေရည်၊ သေရက်ကြောင့် ဖြစ်သော
 စိတ်တည်းဟု အများသိကြရာ၌၊ ထိုသူတစ်ခြား၊ သေရည်၊ သေရက်
 တစ်ခြား ခွဲ၍ သိကြသကဲ့သို့၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် မကောင်းမှု ဖြစ်ပွားရာ၌
 လည်း ထိုသူ တစ်ခြား၊ အဝိဇ္ဇာတစ်ခြား ခွဲ၍ သိအပ်၏။ တစ်ခုတည်း
 ပြု၍ သိသည်ကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။ ခွဲ၍ သိသည်ကား သမ္မာဒိဋ္ဌိ
 မဂ္ဂင်တည်း။ ။ စုန်း၊ နတ်၊ တစ္ဆေပူး၍ ထွေထွေလာလာ ပြောရာ၊
 ပြုရာ၌၊ ဤစကား၊ ဤအမှုကား ပယောဂကြောင့် ဖြစ်သော စကား

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တည်း၊ အမှုတည်းဟု ထိုသူတစ်ခြား ပယောဂတစ်ခြား ခွဲ၍ သိကြ သကဲ့သို့၊ ထိုသူတစ်ခြား အဝိဇ္ဇာတစ်ခြား ခွဲ၍ သိအပ်၏။ တစ်ခုတည်း သိမှုကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။ ခွဲ၍ သိမှုကား သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်တည်း။ ဤအစီအရင်သည် နောက်အကျယ် ပြခန်းမှာမှ ထင်ရှားသိသာလတ္တံ့။ ဤကား အဝိဇ္ဇာကြောင့် အပုညာဘိသင်္ခါရတရား ဖြစ်ပွားပုံတည်း။

ဘဝနောင်ခါ၊ သံသရာ၌၊ လူ့ရွာနတ်ငြိမ်း၊ စည်းစိမ်သွမ်းကို၊ ချမ်းသာအတိ၊ အထင်ငြိလျက်၊ ဂတိနောင်ကို၊ ကောင်းစေလို၍၊ ကုသိုလ် အရိုး၊ အမျိုးမျိုးကို၊ ကြိုးကြိုးစားစား၊ ပြုတုံငြားကာ၊ ဆယ်ပါးပုည၊ အာနေဉ္ဇဟု။ ။ ဟူသော လင်္ကာဝါကျ၌။ ။ နောင်ရလတ္တံ့သော လူ့ဘဝ၊ လူ့ခန္ဓာ၊ လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်ဘဝ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ နတ်စည်းစိမ် များသည် ဇရာမီး၊ မရဏမီး မလောင်နိုင်သော၊ ဇရာမီး၊ မရဏမီး မဝါးနိုင်၊ မစားနိုင်၊ မစွဲနိုင်သော အနှစ်အမာမျိုး မဟုတ်။ စင်စစ်အား ဖြင့် ပဋိသန္ဓေ တည်နေသည်မှစ၍ ဇရာမီး၊ မရဏမီး အပြီးလောင်ကာ ထပ်ကြပ်မကွာ အမြဲပါ၍နေသော မှိုလောင်စာမျိုး၊ အကာမျိုး၊ အသွမ်း မျိုး၊ အသုဉ်း၊ အသွန်မျိုးတည်း။ ထိုဘုံဘဝသို့ရောက်၍ အတော်နေမိ လျှင်ပင် အိုမှု၊ သေမှု၊ အပါယ်ကျမှု ဆိုက်တိုက်လာလတ္တံ့။ ။ ထိုသို့သော စည်းစိမ်သွမ်းကိုပင် အဝိဇ္ဇာ လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းမှုကြောင့် ချမ်းသာအတိ ထင်ရ၏။ ။ ထိုသို့သော စည်းစိမ်ကို ရခြင်းငှါ၊ ရောက်ခြင်းငှါ အဝိဇ္ဇာ လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းမှုကြောင့် အစဉ်အလာ သူတော်တကာတို့ ပြုမြဲသော ဆယ်ပါးသော သုစရိုက်တရား၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ စသော ဆယ်ပါးသော ပုညကြိယာဝတ္ထုတရား၊ အရူပဈာန်ဟု ဆိုအပ် သော လေးပါးသော အာနေဉ္ဇကုသိုလ်တရားတို့ကို ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ကြကုန်၏။

သက်သတ်ခိုးမှု၊ ကာမေသု၊ ရှောင်မှု သုံးတန်၊ ကာယကံ။
မုသာ၊ ဆိုပြော၊ ကုန်းချော ရန်တိုက်၊ အမိုက်အမဲ၊ ဆဲရေး
ချောက်ခြိမ်း၊ အပြိန်းစကား၊ ဤလေးပါး၊ ရှောင်ငြား ဝစိကံ။
သူ့စည်းစိမ်ကို၊ တည်စေလိုမှု၊ သူ့သက် ဇီဝေ၊ ရှည်စေချင်ဟူ၊
အယူဖြောင့်ငြား၊ ဤသုံးပါး၊ မှတ်သား မနောက်။

(သုစရိုက် ဆယ်ပါး)

ပေးလှူဒါန၊ သီလ သီတင်း၊ ပွားခြင်း ဘာဝနာ၊ အပစာယန၊
တုပ်ကွ ရှိသေ၊ ဝေယျာဝစ္စ၊ သူများ မှုဆောင်၊ ထို့နောင်တစ်ရပ်၊
ပတ္တိဒါန၊ ကိုယ့်ပုညကို၊ ဝေငှကြည်စွာ၊ ပတ္တာနုမောဒန၊ သူများ
ကုသိုလ်၊ အဖို့ကိုလျှင်၊ နှစ်လိုကြည်ဖြူ၊ အမျှယူ၏။ သူဟော
တရား၊ နာငြား သဝန၊ တတ်သမျှကို၊ ဟောက ဒေသနာ၊
ဖြောင့်စွာ အယူ၊ ပြုတုံ့မူကား၊ ဒိဋ္ဌါဇူကမ္မ၊ ဤဆယ်ဝ၊ ပုည
ကြံယာ။

(ပုညကြံယာ ဆယ်ပါး)

အာနေဇ္ဇခေါ်သော အရူပကုသိုလ် လေးပါးသည် ဤဆယ်ပါး
တွင် ဘာဝနာ၌ ပါဝင်လေ၏။ ။ သူတော်ကောင်းတရား ရှိသော
အရပ်ဒေသ၊ မိဘမျိုးရိုး၌ ဖြစ်ကြ၍ နောက်နောက်ဘဝ၌ အပါယဒုက္ခမျှ
ကိုသာ မြင်နိုင်၊ ထင်နိုင်၍ ဝဋ္ဋဒုက္ခ၊ ကိလေသဒုက္ခကို မထင်၊ မမြင်
ကြကုန်သော သူတို့အား စိတ်သန္တာန်၌ အဝိဇ္ဇာမှောင်သည် နှင်းတိမ်တိုက်၊
နှင်းတိမ်လွှာတက်သကဲ့သို့ နေ့စဉ်ပွား၏။ ။ နောင်ဘဝကို သာယာ
သော တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့နှင့်တကွ၊ အဝိဇ္ဇာမှောင် လှုံဆော်တိုက်တွန်း
တိုင်း ဒါန၊ သီလစသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌ စိတ်ညွတ်ရ၏။ ။
အဝိဇ္ဇာမှောင်နှင့် ဖက်ပြိုင်၍ စိတ်ညွတ်မှု မည်သည်ကား၊ လူ့ချမ်းသာ၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

နတ်ချမ်းသာကို မလွတ်နိုင်။ နိဗ္ဗာန်ထက် လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ ဖက်သို့ အားကြီး၏။ ။ ဘင်းဆေး၊ ဘိန်းဆေးကို မျိုသော သူတို့အား စိတ်သန္တာန်၌ ဘင်းခိုး၊ ဘိန်းခိုး လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းတိုင်း အယဉ်၊ အကျေး စကားပြောဆိုမှု၌ စိတ်ညွတ်သကဲ့သို့တည်း။

ဤဘင်း၊ ဘိန်းမျိုသော ဥပမာ၌၊ ဤသူမှာ ဘင်း၊ ဘိန်း မမျိုမီ ဤစိတ်မျိုး မရှိ။ ဘင်း၊ ဘိန်းမျိုမီမှ ဤစိတ်မျိုး ဖြစ်လာသည်။ ဤစိတ်ကား ဘင်း၊ ဘိန်း အခိုးအကင်းကြောင့် ဖြစ်သော စိတ်တည်းဟု သူ့အများ သိကြရာ၌၊ ထိုသူတစ်ခြား၊ ဘင်း၊ ဘိန်း တစ်ခြားဟူ၍ သိကြ သကဲ့သို့၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာသို့ ရှေ့ရှု သော ကုသိုလ်ကောင်းမှု ဖြစ်ပွားရာ၌လည်း ထိုသူ တစ်ခြား၊ အဝိဇ္ဇာ တစ်ခြားခွဲ၍ သိအပ်၏။ တစ်ခုတည်းပြု၍ သိမှုကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။ ခွဲ၍ သိမှုကား သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်တည်း။ ။ ဤအခြင်းအရာသည် နောက် အကျယ်ပြုမှာ ထင်ရှားလာလတ္တံ့။ ။ ဤကား အဝိဇ္ဇာကြောင့် ပုညာ ဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရ တရားနှစ်ပါး ဖြစ်ပွားကြပုံတည်း။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သင်္ခါရတရား သုံးပါးတို့တွင်၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ သည်လည်း ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရ ဟူ၍ သုံးပါး ရှိပြန်၏။ ကာယဒုစရိုက်သုံးပါးကို ကာယသင်္ခါရဟု ဆိုသည်။ ဝစီဒုစရိုက် လေးပါးကို ဝစီသင်္ခါရ ဆိုသည်။ မနောဒုစရိုက် သုံးပါးကို စိတ္တသင်္ခါရ ဆိုသည်။ ။ ပုညာဘိသင်္ခါရသည်လည်း ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရ ဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏။ ကာယဒုစရိုက်သုံးပါး၊ ဝစီဒုစရိုက် လေးပါး၊ မနောဒုစရိုက်သုံးပါးကို အစဉ်အတိုင်း ယူလေ။ ။ အာနေဇ္ဇာ ဘိသင်္ခါရမှုကား စိတ္တသင်္ခါရ သက်သက်သာတည်း။ သည်ကိုရည်၍ နိဒ္ဒေသပါဠိတော်မြတ်၌၊

မိခင်ဧရာဝတီ

တတ္တ ကတမေ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ။ ပုညာဘိသင်္ခါရော
အပုညာဘိသင်္ခါရော အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရော ဝစီသင်္ခါ
ရော စိတ္တသင်္ခါရော အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပေသည်။ ။

ပထမပုဒ် အဖြေပြီး၏။

၂-ပုဒ်အဖြေ

ဝဋ်ခင်း ဝဋ်နွယ်၊ ရှည်ကြောင်းရွယ်သား၊ ဆယ်ဖြာပုည၊
အပုညနှင့်၊ ဘဝနိုးရင်း၊ ပွားတုံလျှင်းသော်၊ လေးသင်းပါယ်ရွာ၊ အဖြာဖြာ
လျှင်၊ မြဟွာ၊ လူ၊ နတ်၊ ဘုံသုံးရပ်၌၊ ဓာတ်ပဓာန၊ ပြဋ္ဌာန်းလှသား၊
ဒွါရသခင်၊ ခြောက်ဝိညာဉ်ဟု၊ အရှင်ဓာတ်မင်း၊ ပေါ်တုံလျှင်း၍။ ။
ဟူသော လင်္ကာဝါကျ၌။ ။ ယခုဘဝ၌ မရဏကာလ စုတိကျသည်
တိုင်အောင်၊ စိတ်သန္တာန်ဝယ် အဝိဇ္ဇာနှင့် ဘဝတဏှာ အုပ်စိုးလျက်
ပါရှိသော သတ္တဝါတို့အား စုတိ၏နောက်၌၊ ရှေးရှေးဘဝ၊ ဤဘဝပြု
ခဲ့သော အပုညာဘိသင်္ခါရကြောင့် အပါယ်လေးဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်
ဖြစ်ပေါ်လေ၏။ ရှေးရှေးဘဝ၊ ယခုဘဝ ပြုခဲ့သော ကာမပုညာဘိသင်္ခါရ
ကြောင့် လူ့ဘုံ၊ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် နတ်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်
ဖြစ်ပေါ်လေ၏။ ယခုဘဝ ပြုခဲ့သော ရူပါဝစရပုညာဘိသင်္ခါရကြောင့်
ရူပမြဟွာ ၁၅-ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။ ယခုဘဝ
ပြုခဲ့သော အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရကြောင့် အရူပလေးဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်
ဖြစ်ပေါ်လေ၏။ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက်၊ အသက်ထက်ဆုံး
ဖြစ်ရေအယဉ်ကဲ့သို့ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး အစဉ်ပွား၍ သွားလေ၏။

အနမတဂ္ဂ သံသရာ ကမ္ဘာအနန္တ၊ စကြဝဠာအနန္တ၊ သတ္တဝါ
အနန္တကို ဉာဏ်ဖြင့် သေတ္တာချ၍ ယူသော်၊ ဝိညာဏ်-၁။ စေတသိက်

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

-၅၂။ ရုပ်-၂၈။ ပေါင်း-၈၁။ ဤမျှသာ ဓာတ်သား သေတ္တုရ၏။ ထို
 ၈၁-ခုတို့တွင် တော၊ တောင်၊ ရေ၊ မြေစသော ဗဟိဒ္ဓဓာတ်စုမှာ
 တေဇောခေါ်သော မီးဓာတ်သည် ပဓာနဓာတ်တည်း။ ပြဋ္ဌာန်းသော
 ဓာတ်တည်း။ အရှင်ဓာတ်၊ သခင်ဓာတ်တည်း၊ ဓာတ်မင်းတည်း။ အလုံးစုံ
 သော စကြဝဠာ၊ ကမ္ဘာ၊ မြေ၊ ရေ၊ မြင်းမိုရ်၊ သတ္တရ၊ ဗွန်၊ သီဒါ၊
 သမုဒ္ဒရာ၊ တော၊ တောင်စသော ကမ္ဘာအဆောက်အဦးတို့ကို မီးဓာတ်
 သည် ဖန်ဆင်းတည်ထောင်၏။ ပျက်ချိန်ကျပြန်လျှင် မီးဓာတ်သည်ပင်
 လျှင် အကုန်ပျက်ဆုံးစေ၏။ ကမ္ဘာကို ရေဖျက်၏ဟူသည်မှာလည်း
 သီတဓာတ်မီး အမှုပေတည်း။ ကမ္ဘာကို လေဖျက်၏ ဟူသည်မှာလည်း
 တစ်မျိုးသော ဥဏှဓာတ်မီး အမှုပေတည်း။ ဥတုသုံးပါး၊ ဥတုခြောက်ပါး
 ဟူသည်လည်း ဓာတ်မီး၏ အမည်သာတည်း။ ၁၂-လ ၁၂-ရာသီဆိုသည်
 လည်း ဓာတ်မီးအမည်သာတည်း။ မိုးရွာမှု၊ လေလာမှု၊ သစ်ပင်၊ ချုံနွယ်၊
 မြက်၊ ကောက်ပဲ၊ စပါးတို့ပေါက်မှု၊ ပွားမှု၊ ပွင့်မှု၊ သီးမှု အလုံးစုံ
 သည် ဓာတ်မီးဖန်ဆင်းမှုချည်းသာတည်း။

တိမ်တိုက်၊ တိမ်လွှာ၊ နေဗိမာန်၊ လဗိမာန်၊ နက္ခတ်၊ တာရာ၊
 ကြယ်တရာ စသည်တို့သည်လည်း ဓာတ်မီးဖန်ဆင်း၍ ဖြစ်ကြရကုန်၏။
 ထို့ကြောင့် အလုံးစုံသော ဗဟိဒ္ဓလောကသည် ဓာတ်မီး၏ သား၊ မြေး
 ချည်းသာတည်း။ ဓာတ်မီးဖန်ဆင်းသမျှ ဖြစ်ကြရကုန်သည်။ သတ္တဝါ
 ခေါ်သော အဇ္ဈတ္တသန္တာန်စုတွင်လည်း ရုပ်သန္တာန်မှာ ဓာတ်မီးအစိုးရ၏။
 နာမ်သန္တာန်မှာမူကား ဤဝိညာဏ်သည် ပဓာနဓာတ်ပေတည်း။ ပြဋ္ဌာန်း
 သော ဓာတ်တည်း။ အကြီးအကဲ၊ အအုပ်အချုပ်ပေတည်း။ ။ ဖဿ၊
 ဝေဒနာ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာအစရှိသော
 စေတသိက်နာမ်တို့သည် ဝိညာဏ်ကို မှီ၍ ဝိညာဏ်မှ ဖြစ်ပွားကြကုန်၏။

မိခင်ဧရာဝတီ

မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ မနော သေဋ္ဌာ မနောမယာ။

(ဓမ္မပဒပါဠိတော်)

ဓမ္မာ၊ နာမ်တရားတို့သည်။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ ဝိညာဏ်လျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ရှိကြကုန်၏။ မနောသေဋ္ဌာ၊ ဝိညာဏ်လျှင် အကြီးအကဲ အအုပ်အချုပ် ရှိကြကုန်၏။ မနောမယာ၊ ဝိညာဏ် ဖန်ဆင်းရာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ (အနက်)။

စက္ခုဝိညာဏ်သည် စက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်ကြသော နာမ်တရားတို့၏ အကြီးအကဲတည်း။ သောတဝိညာဏ်သည် သောတဒွါရ၌ ဖြစ်ကြသော နာမ်တရားတို့၏ အကြီးအကဲတည်း။ ယာနဝိညာဏ်သည် ယာနဒွါရ၌ ဖြစ်ကြသော နာမ်တရားတို့၏ အကြီးအကဲတည်း။ ဇိဝှိဝိညာဏ်သည် ဇိဝှိဒွါရ၌ ဖြစ်ကြသော နာမ်တရားတို့၏ အကြီးအကဲတည်း။ ကာယဝိညာဏ်သည် ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်ကြသော နာမ်တရားတို့၏ အကြီးအကဲတည်း။ မနောဝိညာဏ်သည် ဟဒယဝတ္ထု၌ ဖြစ်ကြသော နာမ်တရားတို့၏ အကြီးအကဲတည်း။ ထို့ကြောင့် ကိသုအဓိပတိရာဇာ၊ ဟူ၍ ရေကပတ္တနဂါးမင်းမေးရာတွင် ဆဒ္ဒါရာဓိပတိ ရာဇာ ဟူ၍ ဖြေတော်မူသည်။ ။ မနော၊ စိတ်ဝိညာဏ်သည်။ ဆဒ္ဒါရာဓိပတိ၊ ခြောက်ဒွါရ၏ အကြီးအကဲဖြစ်သော။ ရာဇာ၊ အစိုးရမင်းတည်း။ (အနက်)။

တစ်နည်းကား။ ။ သတ္တဝါ တစ်ကောင်လုံး၊ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ပင် ဝိညာဏ်ဟူသော စိတ်သည် အစိုးရ၏။ အချုပ်အခြာ ဖြစ်၏။

စိတ္တေန နိယျတေ လောကော၊ စိတ္တေန နိယျတေ ပဇာ။

စိတ္တဿ ဧကဓမ္မဿ၊ သဗ္ဗေဝ ဝသမန္တု။

(ပါဠိတော်)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

၆၃

လောကော၊ လူကို။ စိတ္တေန၊ စိတ်သည်။ နိယျတော၊ ဆောင်အပ်
 ၏။ ပဇာ၊ သတ္တဝါကို။ စိတ္တေန၊ စိတ်သည်။ နိယျတော၊ ဆောင်အပ်၏။
 သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ဟု
 ဆိုအပ်သော။ ဧကဓမ္မဿ၊ တစ်ခုသောတရား၏။ ဝသံ၊ အလိုသို့။
 အန္တဂ၊ အစဉ်တစိုက် လိုက်ကြရကုန်၏။ (အနက်)။

သတ္တဝါ၏ သန္တာန်မှာ ဓာတ်မီး အစိုးရပ်နှင့် စိတ်ဝိညာဏ်
 အစိုးရပ် အထူးကား။ ။ ပဋိသန္ဓေ တည်နေပြီးသည်မှ စ၍၊ အမျိုးဇာတိ
 အားလျော်စွာ တစ်နေ့တစ်ခြား ကြီးပွားမှု၊ ရင့်ရော်၊ အိုမင်းမှု တို့၌
 လည်းကောင်း၊ ဆယ်နှစ်တမ်း၊ အနှစ် နှစ်ဆယ်တမ်း၊ သုံးဆယ်တမ်း၊
 လေးဆယ်တမ်း၊ ငါးဆယ်တမ်း၊ တစ်ရာတမ်း၊ တစ်ထောင်တမ်း
 အစရှိသော အသက်တမ်းကို ပြုလုပ်မှုတို့၌လည်းကောင်း၊ ဓာတ်မီး
 အစိုးရ၏။ ဓာတ်မီး၏ အလုပ်သာတည်း။ ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊
 မနောကံမှုတို့၌ စိတ်အစိုးရ၏။ စိတ်အလိုရှိရာ ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်
 ပါကြရကုန်၏။ ရေသတ္တဝါ၊ ကုန်းသတ္တဝါ၊ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊
 ဗြဟ္မာပြည် ဆူဆူတက်၊ အုန်းအုန်းကြွက်၊ လျှမ်းလျှမ်းတက် ဖြစ်၍
 နေကြသည်လည်း စိတ်၏အမှုတည်း။ စိတ်ကို ငါငါဟု မြင်၍ နေကြ
 ကုန်၏။ စိတ်၏အလိုကို ငါ၏အလိုဟု မြင်၍ နေကြကုန်၏။ အလွန်
 သန်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီးပေတည်း။ စိတ်ကို အသီးအခြား
 ဓာတ်တစ်ပါးဟု မသိကြကုန်မူ၍၊ စိတ်ကိုပင် ငါဟူ၍လည်းကောင်း၊
 စိတ်ကိုပင် မည်သူ၊ မည်ဝါဟူ၍လည်းကောင်း၊ စိတ်ကိုပင် လူဟူ၍၊
 နတ်ဟူ၍၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာဟူ၍၊ သေဋ္ဌေး၊ သူကြွယ်၊ မင်း၊ ဆင်းရဲသား
 ဟူ၍၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အမျိုးမျိုးနှင့် စွဲလမ်းထင်မြင်၍ နေကြကုန်၏။
 ထိုသို့ နေကြသည့်အတွက် ငရဲ၊ ဖိရစ္ဆာန်၊ ဗြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်

မိခင်ဧရာဝတီ

အပါယ်လေးပါး ဝဋ်နွယ်ရှည်လျား၍ နေကြကုန်၏။ သည်ကိုရည်၍
 ကိုယ်တွင်း၊ ကိုယ်ပြင်၊ ထွက်ဝင်တံခါး၊ အင်ခြောက်ပါး၌၊
 အများရပ်နာမ်၊ အတန်တန်လျှင်၊ ဝန်းရံဖြိုးဖြိုး၊ အမျိုးမျိုးကို၊ အုပ်စိုး
 ဆောင်ရွက်၊ လျှမ်းလျှမ်းတက်သား၊ ထက်မြက်တေဇာ၊ သူ့ရှိန်ဝါကြောင့်၊
 ငါငါ၊ သူသူ၊ လူပဲ၊ နတ်ပဲ၊ အထင်လွဲလျက်၊ ငရဲအပါယ်၊ အသွယ်သွယ်
 လျှင်၊ ဝဋ်နွယ်ရှည်လျား၊ တမားမားတည်း။ ။ ခြောက်ပါးဝိညာဏ်
 စွမ်းရည်တည်း။ ။ ဟူ၍ ဆိုပေသည်။

အဘိဓမ္မာဝိဘင်း၊ နိဒ္ဒေသပါဠိတော်၌လည်း -

တတ္ထ ကတမံ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ စက္ခုဝိညာဏံ
 သောတဝိညာဏံ ဃာနဝိညာဏံ ဒီဂှါဝိညာဏံ ကာယဝိညာဏံ
 မနောဝိညာဏံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတီ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ- ဟူ၍
 ဟောတော်မူသည်။

ဒုတိယပုဒ်အဖြေ ပြီး၏။

၃-ပုဒ်အဖြေ

ခြောက်ပါးဝိညာဉ်၊ စွမ်းရည်အင်ကြောင့်၊ မီးတွင်ရှိန်ဝါ၊ ထက်
 ကြပ်ပါသို့၊ မက္ခာတူကွ၊ ဖြစ်ပေါ်ကြသား၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ စေတနာနှင့်၊
 သညာ၊ ဝိတက်၊ ရောင်စုံရှက်သည့်၊ အမျက်ကြောင်ဝယ်၊ ကြီးစုံချယ်သို့၊
 အသွယ် အသွယ်၊ အနွယ်နွယ်လျှင်၊ ဆန်းကြယ်စွာလှ၊ နာမ်ကာယနှင့်။
 ဟူသော လင်္ကာဝါကျ၌။ ။ ဝိညာဏ်ဟူသော ပဓာနဓာတ်ကြီး
 ဖြစ်ပေါ်လျှင်၊ ဝိညာဏ်နှင့် အတူတကွ၊ အသွယ်သွယ် အနွယ်နွယ်၊
 အလွန်ဆန်းကြယ်စွာသော နာမကာယလည်း ဖြစ်ပေါ်ပေ၏။ နာမ်မ
 ကာယ ဆိုသည်ကား၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ စေတနာ၊ သညာ၊ ဝိတက်၊

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဝိစာရ အစရှိသော စေတသိက်တရားစုကို နာမကာယ၊ နာမ်တရား အပေါင်း ဆိုသတည်း။

ဥပမာကား၊ မီးတွင် ရှိန်ဝါ၊ ထက်ကြပ်ပါသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ရောင်စုံရှက်သည့်၊ အမျက်ကြောင်ဝယ်၊ ကြီးစုံချယ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း တည်း။ မီးတွင်ရှိန်ဝါ၊ ထက်ကြပ်ပါပုံကား၊ ညဉ့်မှောင်မိုက်၍ တိုက်ခန်း တွင်းမှာ မီးထွန်းသောအခါ၊ မီးတောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ တိုက်ခန်း လုံးအပြည့် မီးရောင်အလင်းတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ မီးတောက်၏ အနီးပတ်လည်၌ ပူသော အရှိန်သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ထိုအရောင် အရှိန်နှစ်မျိုးတို့၏ ဖြစ်ပေါ်မှုသည် မီးတောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ကျ၏။ ပဓာနဖြစ်သော မီးတောက်နှင့် ဝိညာဏ်တူ၏။ အရှိန်၊ အရောင် တို့နှင့် ဖဿ၊ ဝေဒနာအစရှိသော နာမကာယစု တူ၏။ ဤဥပမာဖြင့် ဝိညာဏ်နှင့် နာမကာယစုသည် ဖြစ်အတူ၊ ပျက်အတူဟူသော အဓိပ္ပါယ် ကို ပြသည်။

ရောင်စုံရှက်သည့်၊ အမျက်ကြောင်ဝယ်၊ ကြီးစုံချယ်ပုံကား၊ ဝိဓုရ ဇာတ်၊ ပုဏ္ဏကဘီးလူး ယူဆောင်ခဲ့သော ကြောင်မျက်ရွဲကျောက်မှာ အနီ၊ အဝါစသော ကြိုးပေါင်းအရာမက ချယ်လှယ်လျက် ပါရှိ၏။ ထိုအမျက်ကြောင်မျက်ရွဲ ကျောက်ရတနာကြီးနှင့် ဝိညာဏ်ဇာတ်ကြီး တူ၏။ ထိုကြောင်မျက်ရွဲ ရတနာကြီး၏အတွင်း တစ်ခွင်လုံး အပြည့် အရောင်နီအမျိုးမျိုး၊ အရောင်ဝါအမျိုးမျိုး စသော ကြိုးစုနှင့် ဝိညာဏ်၏ အတွင်းမှာ အမျိုးမျိုးပါရှိသော ဖဿ၊ ဝေဒနာ စသော နာမကာယစု တူ၏။ ။ ဤဥပမာဖြင့် ဖဿ၊ ဝေဒနာစသော နာမကာယ ဓမ္မအစု ဟူသည် ဝိညာဏ်၏ အရည်၊ အရောင်စုပင်တည်းဟု ပြပေသည်။

ဘူတ ဟူပေ၊ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး၊ ဓာတ်ကြီးလေးတန်၊

မိခင်ဧရာဝတီ

အမာခံလျက်၊ အရံရုပ်သေး၊ နှစ်ဆယ့်လေးတည်၊ ပေါင်းထွေး ဖျဉ်၊
 အဋ္ဌဝိသ၊ ရုပ်ကာယဟု။ ။ ဟူသော လင်္ကာဝါကျ၌။ ။ ထိုဝိညာဏ်
 ဟူသော ပဓာနဓာတ်ကြီး ဖြစ်ပေါ်သည်ရှိသော်၊ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော
 နာမကာယသည်သာ တကွဖြစ်ပေါ်သည် မဟုတ်။ မဟာဘုတ် ၄-ပါး၊
 ဥပါဒါရုပ် ၂၄-ပါး၊ ပေါင်း ၂၈-ပါးသော ရူပကာယ ဓမ္မစုသည်လည်း
 ထိုဝိညာဏ်နှင့်တကွ ဖြစ်ပေါ်ရလေ၏။ ရုပ် ၂၈-ခုတွင် အချို့သော
 ရုပ်ကား ပဝက္ကိကာလသို့ရောက်မှ ပေါ်သည်။ ထိုရုပ် ၂၈-ခုတွင် အမာခံ၊
 အထည်ခံရုပ်ကား မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီးဟူသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးပေ
 တည်း။ ကြွင်းသော ရုပ် ၂၄-ခုကား ထိုဓာတ်ကြီးလေးပါးမှာ မှီတွယ်၍
 ပါရသော ရုပ်သေး၊ ရုပ်ငယ်စုသာတည်း။ ။ နာမကာယနှင့် ရူပကာယ
 နှစ်ပါးတို့၏ အရူပလေးဘုံ၌ကား၊ ဝိညာဏ်နှင့် အတူတကွ နာမကာယ
 သာ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ရူပကာယ မပေါ်ပြီ။ အသညသတ်ဘုံ၌ကား
 ပုညာဘိသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော ပဉ္စမဈာန် ကုသိုလ်စေတနာကြောင့်
 ရူပကာယ သတ်သတ်သာ ပေါ်သည်။ ဝိညာဏ်၊ နာမကာယနှစ်ပါး
 မပေါ်ပြီ။ ကြွင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ၂၆-ဘုံတို့၌ကား ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်
 လျှင် ဝိညာဏ်နှင့်တကွ နာမကာယ၊ ရူပကာယ ၂-ပါး တပြိုင်နက်
 ဖြစ်ပေါ်ပေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်ရာ၌လည်း ရူပကာယ ဖြစ်ပေါ်ကြပုံ
 အမျိုးမျိုး ရှိ၏။

ဥပါတ်ပဋိသန္ဓေ တစ်မျိုး၊ သံသေဒပဋိသန္ဓေ တစ်မျိုး၊
 အဏ္ဏပေဋိသန္ဓေ တစ်မျိုး၊ ဇလာဗုပေဋိသန္ဓေ တစ်မျိုး။ ။ ပဋိသန္ဓေ
 ဝိညာဏ် ပေါ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် လုံးရပ်သဏ္ဌာန် ပြည့်စုံပြီး ကြီးမားစွာ
 သော ရူပကာယခန္ဓာသည် ဝိညာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့် ဝိညာဏ်၏
 တည်ရာဗိမာန်အနေနှင့် ဖြစ်ပေါ်သည်ကား၊ ဥပါတ်ပဋိသန္ဓေတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဤဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေကား အထက်နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၊ အောက်ငရဲ
 ပြည်တို့၌ ရ၏။ ထိုသို့ ပဋိသန္ဓေအခါ ကြီးမားစွာသော ရူပကာယခန္ဓာ
 ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက်၊ ပဝတ္ထိအခါ၌လည်း နှစ်၊ လများစွာ ဝိညာဏ်အစဉ်
 တည်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝိညာဏ်၏ အာနုဘော်ကြောင့် ကာလမြင့်
 ရှည် အစဉ်တည်လေ၏။ ဝိညာဏ်အစဉ် ချုပ်ဆုံးသောအခါ မီးတောက်
 ကြီးသေသကဲ့သို့ ဝိညာဏ်နှင့် အတူအတွဲ ချုပ်ဆုံး ကွယ်ပျောက်လေ၏။
 ဘယ်နတ် ကွယ်ပျောက်၍ သွားပြီ။ ဘယ်ဗြဟ္မာ ကွယ်ပျောက်၍ သွား
 ပြီဟု ဆိုရ၏။

ဥပပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့ အပြီးအစီး ကြီးကြီးမားမား မဖြစ်မူ၍၊
 စက္ခု၊ သောတစသော အင်္ဂါစုံလင်ကာမျှနှင့် ကြာတိုက်၊ သစ်ခေါင်း၊
 ရွံ့ထဲ၊ ရေထဲ၊ သားပုပ်၊ ငါးပုပ်၊ အပုပ် စသည်တို့၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်
 နှင့်တကွ ဖြစ်ပေါ်သော ရူပကာယသည် သံသေဒဇပဋိသန္ဓေ မည်၏။
 ဤသံသေဒဇပဋိသန္ဓေကား အစဉ် သတ္တဝါကောင်မှန်း သိသာရုံ
 ပေါ်ပေါက်၍၊ နောက်မှ သတ္တဝါမျိုး အားလျော်စွာ တစ်နေ့တစ်ခြား
 ကြီးပွားသည်။ ဘူမဇိုင်းနတ်၊ လူ၊ တိရစ္ဆာန်တို့မှာ ထိုပဋိသန္ဓေကို ရ၏။
 ပဒုမဒေဝီမိဘုရား၏ သားငါးရာတို့တွင် မဟာပဒုမမင်းသားကြီးကား
 ဂဗ္ဘသေယျက ပဋိသန္ဓေတည်း။ ကြွင်းသော လေးရာကိုးကျိပ် ကိုးယောက်
 သော မင်းသားတို့ကား သံသေဒဇပဋိသန္ဓေတည်း။ ဘုရားလက်ထက်
 တော်မှာ ပေါ့ကွေ့ရသာတိ ပုဏ္ဏားကြီးသည် ပဒုမဒေဝီမိဘုရားကဲ့သို့
 ကြာတိုက်သံသေဒဇတည်း။ စိစ္စမာနနှင့် အမ္မပါလိကာ ပြည့်တန်ဆာမတို့
 ကား သစ်ခေါင်းသံသေဒဇတည်း။ ကြက်၊ ငှက်စသော အံ့ဉ်ဖြစ်သော
 ပဋိသန္ဓေသည် အဏ္ဏဇပဋိသန္ဓေ မည်၏။ လူ၊ နွား၊ ကျွဲ၊ ဆင်၊ မြင်း
 စသော သားအိမ်၌ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေသည် လောပုဇေ မည်၏။

ဤပဋိသန္ဓေနှစ်ပါးကား အစဉ် ပကတိမျက်စိဖြင့် မမြင်ကောင်း
 အောင် သေးနပ်လှသော ကလလရေကြည် တည်ပြီးမှ တစ်နေ့တစ်ခြား
 ကြီးပွားရ၏။ တစ်ဖန် ကြီးပွားပြီးမှ စက္ခု၊ သောတ၊ ယာနု၊ ဇိဝါတို့
 ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ လူတို့မှာ သတ္တဟပေါင်း -၁၁။ ရက်ပေါင်း ရရ-
 ရက်ရှိမှ စက္ခု၊ သောတ၊ ယာနု၊ ဇိဝါတို့ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ထိုသို့
 ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် တစ်နေ့တစ်ခြား ကြီးပွားရင့်သန်၍ အမိဝမ်းမှ
 ဖွားမြင်၏။ ဖွားမြင်ပြီးနောက် အမျိုးဇာတိ အားလျော်စွာ ဓာတ်ဆီ၊
 ဓာတ်မီးတို့၏ အစွမ်းဖြင့် တစ်နေ့တစ်ခြား ကြီးပွားလေ၍ ဝိညာဏ်အစဉ်
 မချုပ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ရူပကာယသတ္တန် တည်လေ၏။
 ဝိညာဏ်ချုပ်သောအခါ သတ္တဝါ၏ အင်္ဂါဆိုထိုက်သော အတွင်းဓာတ်နု
 ရုပ်အစုတို့သည် ဝိညာဏ်နှင့် အတူတကွ ချုပ်ကွယ်လေကုန်၏။
 ဓာတ်မီး၏ အစီးအပွားဖြစ်သော အထည်ဒြပ် ကြမ်းကြီးသည်သာ
 အလောင်းကောင်၊ အသေကောင် ဖြစ်၍ ကျန်လေ၏။ ။ ဤကား
 လူ့လောကနှင့်အပြည့် လူ့ရူပကာယတွေ ဖြစ်၍နေကြပုံ၊ နတ်လောကနှင့်
 အပြည့် နတ်ရူပကာယတွေ၊ ဗြဟ္မာလောကနှင့်အပြည့် ဗြဟ္မာရူပကာယ
 တွေ၊ အပါယ်လောကနှင့်အပြည့် အပါယ်ရူပကာယတွေ၊ ရေနှင့်အပြည့်
 ရေမျိုးသတ္တဝါ ရူပကာယတွေ၊ ကုန်းနှင့်အပြည့် ကုန်းမျိုးသတ္တဝါ
 ရူပကာယတွေ ဖြစ်၍နေကြပုံတည်း။

ကမ္မံ ဓေတ္တံ၊ ဝိညာဏံ ဝီဇံ၊ တဏှာ သီနေဟော။

(ဆက္ကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်)

ကမ္မံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရဟု
 ဆိုအပ်သော ရှေးကံဟောင်းသည်။ ဓေတ္တံ၊ လယ်မြေနှင့်တူ၏။ ဝိညာဏံ၊
 ဝိညာဏ်သည်။ ဝီဇံ၊ မျိုးစေ့နှင့်တူ၏။ တဏှာ၊ ဘဝတဏှာသည်။

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

သိနေဟော၊ ရှေ့တုနှင့်တူ၏။ ဝါ၊ မျိုးစေ့၏အတွင်း၌ ပါရှိသော အဆီ၊ အစေးနှင့်တူ၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား၊ ရှေးဦးစွာ ကန်သင်း၊ ကန်ဘောင်နှင့်တကွ တည်ထောင်၍ထားသော လယ်ကွက်၊ လယ်ကွင်း မြေအရပ်သည် ရှိ၏။ မိုးဦးကျ၍ မိုးရေတို့နှင့်တကွ ထွန်ယက်ရောနှော၍ ညက်ညောစွာ တည်နေသော ထိုလယ်မြေမှာ အနှစ်၊ အဆန်၊ အဆီ၊ အစေးနှင့် ပြည့်စုံသော စပါးမျိုးစေ့ကို ပစ်ချသည်ရှိသော်၊ ထိုမျိုးစေ့တို့မှ စပါးပင် တို့သည် ပေါက်ရောက်ကုန်၏။ ။ လယ်ကွက်၊ လယ်ကွင်းမြေနှင့် သင်္ခါရခေါ်သော စေတနာကံဟောင်းသည် တူ၏။ ။ စပါးမျိုးစေ့နှင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်တူ၏။ ။ မိုးဥတုနှင့် ဘဝတဏှာတူ၏။ ။ ဤကား ရှေးဦးအစ ပဋိသန္ဓေကာလ၌ လူရုပ်ခန္ဓာ၊ နတ်ရုပ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာ ရုပ်ခန္ဓာ၊ နွား၊ ကျွဲ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက်စသော အပါယ်ရုပ်ခန္ဓာတို့ အစစွာ ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ပွားမှုမှာ ဥပမာတည်း။

ညောင်ပင်ကြီးဖြစ်ရာ၌ အစစွာ ညောင်စေ့မှ ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီး နောက် ညောင်စေ့ ပုပ်ဆွေးပျက်ကွယ်၍ သွားသော်လည်း ညောင်စေ့ ထူထောင်ပေးခဲ့သော အညောက်၊ အပင် သဲလွန်စသည် ရှိ၏။ ထိုသဲလွန် စသည် ဗဟိဒ္ဓမှ မြေဥတု၊ ရှေ့တု၊ လေဥတုတို့၏ ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့မှုနှင့် တဓဏခြင်း ကြီးပွား၍ အလံတစ်ရာ၊ အလံနှစ်ရာ ရှိသော ညောင်ပင်ကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။ ။ ညောင်မျိုးစေ့ငယ်နှင့် ပဋိသန္ဓေ တူ၏။ ။ မြေဥတု၊ ရှေ့တု၊ လေဥတုနှင့် ယခုပဝတ္တိ ဝိညာဏ်။ ။ အာဟာရခေါ်သော ဓာတ်ဆီ။ ။ ဥတုခေါ်သော ဓာတ်ဆီ။ ။ တူကြ၏။ ။ ဤကား ကြီးပွားတည်နေရာ ဥပမာတည်း။ ခပ်သိမ်းသော သစ်ပင်တို့၏ ပေါက်မှု၊ ကြီးပွားမှု၊ တည်မှုတို့နှင့်လည်း

တူပါ၏။ အိပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ပြေးခြင်း၊ လွှားခြင်း၊ သွားခြင်း၊ လာခြင်း နေ့ရှိသမျှ ထိုထိုကိုယ်အမှု၊ နှုတ်အမှုတို့ကိုပြုခြင်း၊ မျက်တောင် ခတ်ခြင်း စသော ကိုယ်အင်္ဂါကြီး၊ ငယ်တို့ကို လှုပ်ရှားခြင်း တို့၌ကား။ ရုပ်သေးဥပမာ၊ စက်ရုပ်ဥပမာတို့ကို ပြဆိုရာ၏။

သူသူ၊ ငါငါ ရူပကာယခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် ရုပ်သေးရုပ်နှင့် တူ၏။ ရူပကာယ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှာ ရှိသော ၆၀-မျှသော ဆိုင်းကြောကြီး များစွာသော အကြောငယ်တို့သည် ထိုအရုပ်မှာ တပ်ထားသော ကြိုးကြီး၊ ကြိုးငယ်တို့နှင့် တူကုန်၏။ ။ အလိုရှိရာ ကြိုးကို ဆွဲငင်၍ အရုပ်ကိုထစေ၊ ကစေသော ရုပ်သေးကြိုးဆွဲဆရာနှင့် နှလုံးအိမ်တွင်း မှာရှိသော ဝိညာဏ်သည် တူလှ၏။ ။ ဤရုပ်ခန္ဓာကြီးငယ်သည် စက်ကြိုးယန္တရားဆင်၍ ထားသော စက်ရုပ်ကြီးငယ်နှင့် တူ၏။ ။ အကြောကြီး၊ အကြောငယ်တို့သည် စက်ကြိုးကြီး၊ စက်ကြိုးငယ်တို့နှင့် တူကုန်၏။ နှလုံးအိမ်တွင်းမှာရှိသော ဝိညာဏ်သည် စက်နင်းသော စက်ဆရာကြီးနှင့် တူ၏။ ။ ငှက်တို့၏ ရုပ်ခန္ဓာ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ စသည်တို့၏ ရုပ်ခန္ဓာသည် ကောင်းကင်ပျံစက်ရုပ်နှင့် တူ၏ ဆိုလေ။

ရုပ်သေးရုပ် လှုပ်ရှားသွားလာသည်ကိုလည်းကောင်း၊ စက်ရုပ် လှုပ်ရှားသွားလာသည်ကိုလည်းကောင်း မြင်ကြသောအခါ ကြိုးဆွဲသူ၊ စက်နင်းသူ တစ်ခြား။ အရုပ်တစ်ခြား။ အရုပ်ကား လှုပ်နိုင်သော အစွမ်း မရှိ။ အသေသာဖြစ်၏။ ကြိုးဆွဲသူ၊ စက်နင်းသူ ဆွဲရာ၊ နင်းရာ၊ လှုပ်ရှားရသည်ဟု အတပ်သိကြသကဲ့သို့ ဝိညာဏ်တစ်ခြား။ ရုပ်ခန္ဓာ အင်္ဂါကြီး၊ ငယ်တစ်ခြား။ ရုပ်ခန္ဓာအင်္ဂါကြီး၊ ငယ်ကား လှုပ်ရှားနိုင်သော အစွမ်းမရှိ။ အသေကောင် သက်သက်သာတည်း။ ဝိညာဏ်ပြုပြင်ရာ လှုပ်ရှားသည်ဟု ဓာတ်ခွဲ၍ မြင်ကြရမည်။ ဝိညာဏ်ဓာတ်စွမ်း၊ လျှမ်း

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

လျှမ်းတောက်တက်မှု၊ ဆန်းကြယ်မှုကို သိကြရမည်။ ဤကား ဝိညာဏ် ရုပ်ကာယ ဖြစ်ပွားမှု ဝိညာဏ်ကိုမှီ၍ ရုပ်ကာယ တည်နေမှု၊ ဝိညာဏ် ကြီးဆွဲရာ ရုပ်ကာယ လှုပ်ရှားမှုတို့ကို ပြဆိုသော အခန်းတည်း။

ဝိညာဏ်မှ နာမ်ကာယ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ဝိညာဏ်ကို မှီတွယ်၍ နာမ်ကာယ တည်နေမှု၊ ဝိညာဏ် ကြီးဆွဲရာ နာမ်ကာယ လှုပ်ရှားမှုတို့ ကို ပြဆိုပေအံ့။ ။ ဝိညာဏ်နှင့် နာမ်ကာယ၏ အထူးကို ရှေးဦးစွာ သိရာ၏။ ။ ပန်းချီရေးရန် ဆေးစပ်မှု၌ စင်ကြယ်စွာသော ရေကြည် ကို စုတ်ခွက်၌ ထည့်၍ ဆုံး၊ ဟင်္သာပဒါး၊ ဆေးဒန်း၊ မြေဖြူ၊ မဲနယ် စသော အဆင်းဓာတ် ဆေးမျိုးတို့ကို ရေ၌ထည့်၍ ရေနှင့်ရောနှောမိကြ သောအခါ အလိုရှိရာ ပန်းပင်၊ ပန်းခက်၊ ပန်းရွက်၊ ပန်းပွင့်၊ ပန်းခိုင်၊ ဆင်ရုပ်၊ မြင်းရုပ်၊ လူရုပ်စသည်ကို ကားပေါင် အထည်မှာ ရေးကြ ကုန်၏။ ။ ထိုသို့ ရေးရာ၌ ကားပေါင်အထည်၌ အတွင်း၊ အပြင် ပြန့်နှံ့မှု ကပ်စေးကိုက်တွယ်မှုကား ရေ၏အမှုပေတည်း။ အထူးထူး အထွေထွေ အဆင်းသဏ္ဍာန် အရုပ်သဏ္ဍာန် ထင်ပေါ်မှုကား အဆင်းဓာတ်တို့၏ အမှုပေတည်း။ ထိုအဆင်း၊ ဓာတ်ဆေးတို့သည် ရေကို မှီရကုန်၏။ ရေသို့အစဉ် လိုက်ကြကုန်၏။ ရေဆောင်ရာ ပါကြ ကုန်၏။ ရေနှင့်ကင်း၍ ကားထည်အသားမှာ ပြန့်နှံ့ကပ်ငြိတွက်ကိုက် ခြင်းငှါ မတတ်စွမ်းကြကုန်။ ရေသည်လည်း ထိုဓာတ်ဆေးတို့နှင့် ကင်း၍ ကောင်းသော အဆင်း၊ မကောင်းသော အဆင်း အထွေအထူးကို ထင်စေခြင်းငှါ အတတ်စွမ်းလေ။

ကြည့်ရှုဖွယ်၊ နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းသော အဆင်းသဏ္ဍာန် အရုပ်အရည်တို့ကိုလည်း ဓာတ်ဆေးတို့သည်သာ ထင်အောင်ပြနိုင်ကုန်၏။ မကောင်းသော ကြောက်ဖွယ်၊ လန့်ဖွယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော အဆင်းတို့

မိခင်ဧရာဝတီ

ကိုလည်း ဆေးတို့ကသာ ထင်အောင် ပြနိုင်ကုန်၏။ ။ ကြည်လှစွာသော ရေပကတီနှင့် ဝိညာဏ်သည် တူ၏။ ဆုံး၊ ဟင်္သာပဒါးစသော ဆေးတို့နှင့် စေတသိက် နာမ်တရားစုသည် တူ၏။ ။ ကားပေါင်၌ကြက်သော အထည်နှင့် အာရုံ ၆-ပါးသည် တူ၏။ ။ အာရုံ ၆-ပါးကို ရှာမှု၊ ယူမှု၊ ရမှုသည်ကား ဝိညာဏ်၏ ကိစ္စတည်း။ ဝိညာဏ်ရှာ၍ ယူ၍ ရသောအခါ တွေ့ထိမှု ခံစားမှု ကောင်းအောင်ပြုမှု မကောင်းအောင် ပြုမှု စသည်ကား စေတသိက်တို့၏ ကိစ္စတည်း။

တစ်နည်းကား။ ။ အမျိုးမျိုးသော ဟင်းရည်၊ အမျိုးမျိုးသော အဖျော်ရည် ပြုလုပ်ရာ၌၊ ဝိညာဏ်သည် ရေနှင့်တူ၏။ စေတသိက်တို့ သည် အချို၊ အချဉ်စသော ရသ ရှိကြကုန်သော သကြား၊ သကာ၊ သံပရာ၊ ရှောက် စသည်တို့နှင့် တူကုန်၏။ လျှာပေါ်သို့ရောက်၍ လျှာတစ်ခုလုံး၌ နံ့မှု၊ ပြန့်မှုကား ရေ၏ကိစ္စတည်း။ အချို၊ အချဉ် စသော ကောင်းသော ရသတို့ကို လျှာ၌ ဖြစ်စေမှုကား သကြား၊ သကာ၊ ရှောက်၊ သံပရာ စသည်တို့၏ ကိစ္စတည်း။ ထိုအတူ၊ အာရုံသို့ ရောက်မှု၊ အာရုံကို ရမှု၊ ပြန့်နံ့မှုကား စိတ်၏ ကိစ္စတည်း။ ထိုအာရုံ၌ တွေ့ထိမှု စသည်ကား စေတသိက်တို့၏ ကိစ္စတည်း။

တစ်နည်းကား။ ။ တစ်ခုသော တောကြီး၌မိစဉ်၊ တလျှောက် ကျင်လည်ကျက်စား၍ လာခဲ့သဖြင့် တောကျွမ်းကျင်သော သူတစ်ယောက် ရှိ၏။ ထိုတောအတွင်း၌ ဆေးပင်၊ ဝါးပင်၊ ဓာတ်မျိုး၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်၊ သံ၊ ပတ္တမြား စသည်ကို ယူလို၊ ရလိုသော သူတို့သည် လည်း ထိုတောကျွမ်းသူကို လမ်းညွှန်၊ လမ်းပြ ရှေ့ဆောင်၊ ရှေ့သွား ပြုကြကုန်၏။ ထိုတောအတွင်း၌ မကောင်းသော အမှုကို ပြုလိုကုန်သော သူတို့သည်လည်း ထိုသူကို လမ်းညွှန်၊ လမ်းပြ၊ ရှေ့ဆောင်၊ ရှေ့သွား

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ပြုကြရကုန်၏။ တောကျွမ်းသူနှင့် ဝိညာဏ်သည် တူ၏။ ထိုထိုသူတို့နှင့် စေတသိက်စုသည် တူ၏။

တစ်နည်းကား။ ။ တစ်ခုသော မြို့ကြီး၊ ရွာကြီး အလယ်၌ နေသော သူခိုးလက်ခံကြီး ဥပမာ၊ ခွေးတို့ကို များစွာမွေး၍ ခွေးတို့နှင့် သား၊ သမင်တို့ကို လိုက်၍ အသက်မွေးသော ခွေးမုဆိုး ဥပမာတို့နှင့် လည်း ပြရာ၏။ ။ သူခိုးလက်ခံကြီးသည် မိမိကား အချောင်းအမြောင်း အခိုး၊ အဝှက် မစွမ်း။ ထိုရွာ၊ ထိုမြို့အတွင်း၌ အလုံးစုံကို သိနိုင်၏။ သူလမ်းချရာ သူညွှန်ပြရာ အဝေးနေ သူခိုးတို့က ထိုမြို့ ထိုရွာတွင်းမှာ ခိုးကြ၊ တိုက်ကြရ၏။ ။ သူခိုး၊ ဓားပြ လက်ခံကြီးနှင့် ဝိညာဏ်သည် တူ၏။ အဝေးရောက် ခိုးသူ၊ ဓားပြတို့နှင့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆေရ အစရှိသော စေတသိက် ခန္ဓာစု တူ၏။ ။ ခွေးမုဆိုးကြီးသည် သား၊ သမင်ရှိရာ နေရာကို သိ၍ရှာ၍ သားသမင်ကို မြင်သောအခါ ခွေးတို့ကို ညွှန်ပြ၏။ ။ မိမိမူကား သားသမင်ကို ရအောင် မလိုက်နိုင်။ ခွေးမုဆိုးနှင့် ဝိညာဏ်သည် တူ၏။ ခွေးတို့နှင့် စေတသိက်နာမ်စုသည် တူ၏။

တစ်နည်းကား။ ။ ရွာကြီး၊ မြို့ကြီးအလယ်၌နေ၍ များစွာသော အစိမ်း၊ သားရဲ၊ တစ္ဆေ၊ မြေဘုတ်၊ နတ်ဆိုး၊ နတ်ဝါးတို့ကို မွေး၍ လူအများကို ပယောဂ အမျိုးမျိုးတို့နှင့် တိုက်၍ အသက်မွေးသော ဆေးကြမ်း၊ မှော်ကြမ်းဆရာကြီး ဥပမာဖြင့်လည်း ပြရာ၏။ ဆရာကြီး နှင့် ဝိညာဏ်သည် တူ၏။ ပယောဂတို့နှင့် လောဘ၊ ဒေါသအစရှိသော စေတသိက်ခန္ဓာစုသည် တူ၏။ ။ လောက၌ သင့်လျော်ရာ ဥပမာတို့ကို ရှာကြံလေဦး။ ။ ဤဥပမာတို့ဖြင့် ဝိညာဏ်သည် စေတသိက်နာမ်စု၏ မူလ မတည် ရှေ့ဆောင် ရှေ့သွားအကြီးအကဲ ဖြစ်သည်ကို ပြသည်။

တစ်နည်းကား။ ။ ဝိညာဏ်သည် အမိနှင့်တူ၏။ စေတသိက် ခန္ဓာတို့သည် ထိုအမိမှ ပေါက်ဖွားသော သားကောင်း၊ သားဆိုးနှင့် သည် တူ၏။ ။ ဤဥပမာဖြင့် စေတသိက်တို့မည်သည် စိတ်မှ ပေါက်ဖွား ကြကုန်သည်ကို ပြသည်။ ။ ဤမျှသော ဥပမာ ဥပမေယျတို့ဖြင့် ဝိညာဏ်နှင့် နာမကာယဖြစ်သော စေတသိက်တို့၏ အထူးထင်ရှားလှပြီ။

လောက၌ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး အမှုအကျင့်ကောင်းသော သူ၊ မြတ်သော သူ၊ ကောင်းသော သူ၊ ယုတ်မာသော သူ-ဟူ၍ ရှိနေကြ သည်ကား သဒ္ဓါ၊ ပညာ အစရှိသော လောဘ ဒေါသ အစရှိသော စေတသိက်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ အမှုပေတည်း။ ။ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမကာယ၊ ရူပကာယ၊ နာမ၊ ရူပဓမ္မနှစ်ပါး ဖြစ်ပွားပုံကို ပြဆိုချက် ပြီး၏။ ။ သည်ကိုရွယ်၍ -

နာမရူပ၊ ဓမ္မအပြား။ ဤနှစ်ပါးလည်း၊ ထင်ရှားစုံစွာ၊ ပေါ်တုံလာ၍၊ နာနာကာယ၊ အနန္တလျှင်၊ ရူပရုပ်ဟန်၊ သဏ္ဍာန်အမှု၊ ဇာတ်မတူသည်၊ လူအရပ်ရပ်၊ နတ်အထွေထွေ၊ ရေမျိုး၊ ကုန်းမျိုး၊ ကောင်းဆိုးယုတ်ညံ့၊ အကန့်ကန့်လျှင်၊ ခြားသန့်ပေါ့ယယ်၊ သောသော ကြွယ်သည်။ ။ နှစ်သွယ် နာမ်ရုပ် စွမ်းရည်တည်း။ ။ ဟူ၍ ဆိုပေသည်။

ဝိဘင်း ပါဠိတော်ကြီး၌လည်း။ ။ တတ္ထ ကတမံ ဝိညာဏ ပစ္စယာ နာမရူပံ၊ အတ္ထိ နာမံ အတ္ထိ ရူပံ -အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော် မူပေသည်။

တတိယပုဒ်အဖြေ ပြီး၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

၄-ပုဒ်အဖြေ

ထင်ရှားစေစုံ၊ အပုံပုံလျှင်၊ တည်တံ့ နာမ်၊ ရုပ်၊ ကိုယ် သမုတ် သား၊ အထုပ်အထည်၊ ကြီး၊ ငယ် ကာယ၊ ပေါ်ပြန်ကလည်း၊ ဒွါရတွင် မည်၊ ဖိတ်ဖိတ်လည်သည်၊ အကြည် ခြောက်မျိုး၊ ကိုယ်လုံး ဖြိုးလျက်။ ဟူသော လင်္ကာဝါကျ၌။ ။ ဝိညာဏ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကြသော ရူပကာယ၊ နာမကာယနှစ်ပါးတွင် ရူပကာယ၏ အာနုဘော်ကြောင့် စက္ခုအကြည်၊ သောတအကြည်၊ ဃာနအကြည်၊ ဇိဝှါအကြည်၊ ကာယ အကြည် ဤရုပ်အကြည် ငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ။ နာမကာယ ၏ အာနုဘော်ကြောင့် မနောဟူသော စိတ်အကြည်၊ ဝိညာဏ်အကြည် သည် ဖြစ်ပွား၏။ ။ ရူပကာယကြောင့် ရုပ်အကြည် ငါးပါးဖြစ်ပွားရာ၌ ဥပမာကား။ ။ ထန်းသီး၊ အုန်းသီးတို့မှာ အတော်ကြီးကြလျှင် အစေ့အိမ်၊ အဆန်အိမ် ပေါ်ပေါက်၍ လာ၏။

သရက်၊ ပိန္နဲစသော ခပ်သိမ်းသော အသီးတို့မှာလည်း အစေ့ အိမ်၊ အဆန်အိမ် ပေါ်ချိန်ကျလျှင် ပေါ်ကြကုန်၏။ အစေ့၊ အဆန်ထည့် ချိန်ကျလျှင် ထည့်ကြကုန်၏။ အစေ့၊ အဆန် တည်ချိန်ကျလျှင် တည်ကြ ကုန်၏။ ။ ထို့အတူ၊ အဏ္ဏဇေတဝ္ဂါ၊ ဇောဗုဒ္ဓေတဝ္ဂါဟု ဆိုအပ်သော ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့မှာ ပဋိသန္ဓေ တည်နေပြီး နောက်ပဝတ္တိကာလ၌ စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါဟူသော ရုပ်ကြည်ငါးပါးဖြစ်ချိန်၊ ပေါ်ချိန် ကျသောအခါ၊ မျက်စိအိမ်၊ နားအိမ်၊ နှာခေါင်းအိမ်၊ လျှာအိမ်တို့နှင့် တကွ ပသာဒဓာတ်ကြည်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍ လာကုန်၏။ အဆန်ထည့်၍ လာကုန်၏။ ကာယအကြည်သည် မူကား၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်နှင့် အတူတကွ တည်၍လာ၏။ ။ ဥပပါတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သံသေဒဇပုဂ္ဂိုလ်တို့ ၌ကား၊ ရုပ်ကြည်ငါးပါးတို့သည် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်နှင့် အတူတကွ

မိခင်ဧရာဝတီ

၇၆

လယ်တီဆရာတော်

ဖြစ်ပေါ်၍ လာကုန်၏။ ။ ဗြဟ္မာတို့၌ကား ဃာနဓာတ်အိမ်၊ ဇိဝါဓာတ်အိမ်၊ ကာယဓာတ်အိမ်တို့မှာ အိမ်သက်သက်သာ ရှိကြကုန်၏။ ပသာဒဓာတ် မရှိကြကုန်။ ။ ဤကား ရုပ်ကြည် ငါးပါး ဖြစ်ပေါ်ပုံ ဥပမာတည်း။

ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ အစရှိသော နာမကာယ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ ဆန္ဒဟူသော နာမကာယ၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစရှိသော နာမကာယ၊ သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ပညာ၊ ဒါန၊ သီလ အစရှိသော နာမကာယတို့ကြောင့် မနောအကြည် ဟူသော မနာယတန သည် ဖြစ်၏။ မနောအကြည်၊ မနာယတန ဆိုသည်လည်း ပဓာနဓာတ် မင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝိညာဏ်ကိုပင် ဆိုသတည်း။ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့သော် ဝိညာဏ်ကား အမိနှင့်တူသည်။ နာမ်စုကား သားဆိုး၊ သားကောင်းတို့နှင့် တူသည်ဟု ရှေး၌ဆိုပြီး ဖြစ်၍ သားတို့မှ အမိဖြစ်ပြန်သည်။ သား၊ သမီးတို့မှ အမိပေါက်ဖွားပြန်သည်ဟု ဆိုရာ မရောက်ပြီလောဟု မေးရန် ရှိ၏။ ။ သစ်စေ့မှ သစ်ပင်ဖြစ်၏။ သစ်ပင်မှ သစ်စေ့ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဖြစ်ရာ၌ ရှေးသစ်စေ့ကား တစ်ခြားတည်း။ နောက်သစ်စေ့ကား တစ်ခြား တည်း။ ဤအတူ နာမ်တရား ၅၂-ပါးရှိသည်တွင် ဝိတက်၊ ဝိစာရ လွန်ကဲသော အခါလည်း ရှိသည်။ ဝီရိယလွန်ကဲသော အခါလည်း ရှိသည်။ ပီတိလွန်ကဲသော အခါလည်း ရှိသည်။ ဆန္ဒလွန်ကဲသော အခါ၊ နွားငတ်ရေချ လောဘလွန်ကဲသော အခါ၊ ယမ်းပုံမီးကျ ဒေါသ လွန်ကဲသောအခါလည်း ရှိသည်။ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် အသီးအသီး လွန်ကဲမိ၊ လွန်ကဲရာ၊ လွန်ကဲစွာ ဖြစ်ကြသော အလှည့်အလည် ရှိကြ ကုန်၏။

ထိုသို့ ရှိရာ၌ ဝိတက်လွန်ကဲသော အခါ၊ ဝိတက်လှုံ့ဆော်တိုင်း

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

စိတ်ဝိညာဏ်သည် ရှေ့ဆောင်၊ ရှေ့သွား လမ်းညွှန်၊ လမ်းပြ အနေနှင့် ဖြစ်ပေါ်၍ ပါရတော့သည်။ ပင်လယ်ခရီးသို့ သင်္ဘောကြီး၊ ငယ်နှင့် သွားရာမှာ ရေကြောင်းပြပါမှ သွားနိုင်ကြသကဲ့သို့ အာရုံသို့သွားကြသော နာမ်တရားတို့သည်လည်း စိတ်ဝိညာဏ် လမ်းညွှန်၊ လမ်းပြ၊ ရှေ့ဆောင်၊ ရှေ့သွားပါရှိမှ အာရုံကို ရနိုင်ကြကုန်သတည်း။ ။ တိုင်းရှင်၊ ပြည့်ရှင် ဘုရင်မင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း၊ ပင်လယ်ခရီးမှာ ရေကြောင်းပြ ပဲ့သူကြီး မပါက၊ အလိုရှိရာ မြို့ရွာဆိပ်ကမ်းသို့ မရောက်နိုင်ပေ။ ရေကြောင်းပြ ပဲ့သူကြီးသည် မိမိသွားလိုသော ဆန္ဒမရှိသော်လည်း ရေကြောင်းပြ မပါလျှင် မဖြစ်နိုင်သော အရာဖြစ်၍၊ လှေသင်္ဘောနှင့် ပင်လယ်ခရီးကို ဘယ်သူပင် သွားလိုသော်လည်း ရေကြောင်းပြ ပါရတော့သည်သာ ဖြစ်၏။ ပဲ့သူကြီး ပါရတော့သည်သာ ဖြစ်၏။ ။ ဤဥပမာဖြင့် ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ လောဘ၊ ဒေါသ အစရှိသော နာမ်ခန္ဓာတို့၏ လှုံ့ဆော် ချက်နှင့်စိတ်ဝိညာဏ် တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်ရသောအခါ၊ နာမ်တရားတို့ ကြောင့် မနာယတန ဖြစ်ပေါ်သည် မည်၏ဟု ဆိုလိုသည်။ ထင်ရှားရာ ကို ပဓာနပြု၍ ပြဆိုသော ဥပမာတည်း။ ။ တစ်နည်းကား၊ မီးနှင့်လေကို ဥပမာပြုရာ၏။ မီးကြောင့် လေဖြစ်သည်။ လေကြောင့် မီးပွားသည်။ မီးနှင့် ဝိညာဏ်၊ လေနှင့် နာမ်ခန္ဓာ။

တစ်နည်း။ ။ မြေ၊ ရေ၊ မီး၊ လေဟူသော ဓာတ်လေးပါး တို့သည် အချင်းချင်း မကင်းအပ်၊ မကင်းရာ ဖြစ်ကြ၍။ တစ်ပါး ဖြစ်ပေါ်လျှင် တစ်ပါးဖြစ်၍ ပါရတော့သည်။ ဤအတူ ဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ် လျှင်လည်း အခွင့်အားလျော်စွာ အချို့အချို့သော နာမ်စု ပါရတော့သည်။ နာမ်တရားစု ဖြစ်ပေါ်လျှင်လည်း ဝိညာဏ် အမြဲပါရတော့သည်။ ။ ဤကား နာမ်ကြောင့် မနာယတန ခေါ်သော ဝိညာဏ်ဖြစ်ပုံတည်း။

နာမကာယကြောင့်သာ မနာယတန ခေါ်သော ဝိညာဏ် ဖြစ်ရသည်မဟုတ်။ စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝါ၊ ကာယ၊ ဟဒယဝတ္ထု ဟူသော ဝတ္ထုခြောက်ဖြာ ရူပကာယကြောင့်လည်း ဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ ။ စက္ခုဝတ္ထုရုပ် ရှိခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ သောတဝတ္ထုရုပ် ရှိခြင်းကြောင့် သောတဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ ဃာနဝတ္ထုရုပ် ရှိခြင်းကြောင့် ဃာနဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ ဇိဝါဝတ္ထုရုပ် ရှိခြင်းကြောင့် ဇိဝါဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ ကာယဝတ္ထုရုပ် ရှိခြင်းကြောင့် ကာယဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ ဟဒယဝတ္ထုရုပ် ရှိခြင်းကြောင့် ကြွင်းသော ပဉ္စဝေါကာရဝိညာဏ် ဟူသမျှ ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ ဥပမာကား။ ။ ထိန်ပင်ရှိ၍ ထိန်ပင်နတ် ရှိလာသကဲ့သို့ ကြိုပင်ရှိ၍ ကြိုပင်နတ် ရှိလာသကဲ့သို့၊ ကျွန်းပင်ရှိ၍ ကျွန်းပင်နတ် ရှိလာသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ရှားပင်ရှိ၍ ရှားမှို ပေါက်လာသကဲ့သို့၊ ထနောင်းပင်ရှိ၍ ထနောင်းမှို ပေါက်လာသကဲ့သို့လည်းကောင်းတည်း။

ထိုအကြည် ခြောက်ပါးသည် ဤကိုယ်ခန္ဓာ၌ ဒွါရခြောက်ပါး မည်၏။ အရည်၊ အရောင်ကဲ့သို့ ရွန်းရွန်းစက်စက် ရှိ၏။ ဖိတ်ဖိတ်လည်သော အကြည်ဓာတ်မျိုး ဖြစ်၏။ ဒွါရဆိုသော်လည်း အပေါက်ဟင်းလင်းရှိသော အာကာသ တံခါးမျိုးဖြစ်၍ ဆိုသည် မဟုတ်။ ဖန်တံခါး၊ မှန်တံခါးများကဲ့သို့ ဖိတ်ဖိတ်လည်သော အကြည်တံခါးမျိုးသာတည်း။ စက္ခုအကြည်ကား မျက်လုံးအိမ်မှာ ပေါ်၏။ သောတအကြည်ကား နားတွင်းမှာ ပေါ်၏။ ဃာနအကြည်ကား နှာခေါင်းတွင်းမှာ ပေါ်၏။ ဇိဝါအကြည်ကား လျှာအပြင်မှာ ပေါ်၏။ ကာယအကြည်ကား တစ်ကိုယ်လုံးမှာ အတွင်း၊ အပြင် အနံ့အပြား ပေါ်၏။ မနောအကြည်ကား နှလုံးအိမ်တွင်းမှာ ပေါ်၏။ ရှေ့အကြည်ငါးပါးကား ရုပ်အကြည်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ပေတည်း။ မနောအကြည်ကား ဝိညာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော နာမ်အကြည် ပေတည်း။ လျှမ်းလျှမ်းတောက်သော အကြည်ပေတည်း။

နေဝန်းသဏ္ဍာန်စသော အဆင်းသဏ္ဍာန်၊ အထည်ဝတ္ထု ဟူသမျှ သည် စက္ခုအကြည်၊ မနောအကြည်၊ ဤအကြည်နှစ်ချက်၌ တပြိုင်နက် အရိပ်အသွင် ထင်ပြဆိုက်တိုက်ရသည်။ ထိုသို့ ထင်ပြဆိုက်တိုက်လာ သော အခါ ဤကား နေဝန်းတည်း။ ဤကား လဝန်းတည်း။ ဤကား လူတည်း။ ဤကား နွား၊ ကျွဲ စသည်တည်း။ ဤကား မြေ၊ ရေ၊ တော၊ တောင် စသည်တည်း။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် မြင်ကြ၊ သိကြသည်။ မိုးသံ၊ လေသံ၊ စည်သံ၊ စောင်းသံ၊ လူသံ၊ နွားသံ၊ စကားသံစသော အသံမျိုးဟူသမျှသည် သောတအကြည်၊ မနောအကြည် ဤအကြည် နှစ်ချက်မှာ ပုံသဏ္ဍာန်အရိပ်အသွင် ထင်ပြဆိုက်တိုက်ရသည်။

စပယ်၊ စကား အစရှိသော မွှေးသော အနံ့မျိုး ပုပ်သောအနံ့မျိုး ဟူသမျှသည် ဃာနအကြည်၊ မနောအကြည်နှစ်ဌာနမှာ အရိပ်အသွင် ထင်ပြ ဆိုက်တိုက်ရသည်။ အချို့၊ အချဉ်စသော အရသာမျိုး ဟူသမျှသည် ဇိဝါအကြည်၊ မနောအကြည်၊ ဤနှစ်ဌာနမှာ ထင်ပြ ဆိုက်တိုက်ရသည်။ အပူ၊ အချမ်း၊ အကြမ်း၊ အနုဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဟူသမျှသည် ကာယ အကြည်၊ မနောအကြည်၊ ဤနှစ်ဌာနမှာ ထင်ပြ ဆိုက်တိုက်ရသည်။ ကြွင်း သမျှသော စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝါ၊ ကာယ၊ မနော၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် အစရှိသော ဓမ္မရုံတို့နှင့်တကွ၊ အထက်က ပြဆိုခဲ့ ပြီးသော အဆင်း သဏ္ဍာန် အစရှိသော အာရုံငါးပါးဟု ဆိုအပ်သော ခြောက်ပါးသော အာရုံတို့သည် မနောအကြည်မှာ ထင်ပေါ်လာရကုန်သည်။

သည်ကိုရည်၍ -

အရိုးစီစဉ်၊ အမြင်စက္ခု၊ ကြားမှုသောတ၊ ဃာနအနံ၊ လျက်ရန်

မိခင်ဧရာဝတီ

ဇိဝှါ၊ ကာယတွေထိ၊ အသိမနော၊ မရောမယုက်၊ တလက်လက်လျှင်၊ အမျက်စိန်ရည်၊ လဲ့လဲ့ကြည်သို့၊ ခြောက်မည်အာရုံ၊ အလုံးစုံလည်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်ရိပ်၊ နိမိတ်အသွင်၊ အကုန်ထင်၍၊ ဤရှင်၊ ဤလူ၊ ဤမူနေလ၊ ရူပသဏ္ဌာန်၊ အသံအမျိုး၊ အနိုးလှိုင်ပျံ၊ ရနံ့ထိုထို၊ အချို၊ အချဉ်၊ ဤလျှင် အပူ၊ ဤမူ အအေး၊ အတွေး၊ အသိ၊ ပြည့်စုံဘိ၍။ ။ ဟု ဆိုပေသည်။

၁။ ထိုသို့မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ လျက်မှု၊ တွေထိမှု၊ သိမှု၊ ကြံဖန်မှု၊ နေ့ညဉ့်မစဲ၊ ခဏမစဲ၊ တလင်းလင်းဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။ ထိုသို့ နေကြခြင်းကြောင့် ငါကြည့်သည်၊ ငါရှုသည်၊ ငါမြင်သည်ဟု စက္ခုဓာတ်မှာ တည်ထောင်၍နေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲအိုးကြီး တစ်လုံး။

၂။ ငါကြားသည်ဟု သောတဓာတ်မှာ တည်ထောင်၍နေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲအိုးကြီး တစ်လုံး။

၃။ ငါနံသည်ဟု ဃာနဓာတ်မှာ တည်ထောင်၍နေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲအိုးကြီး တစ်လုံး။

၄။ အချို၊ အချဉ် အရသာကို ငါသိသည် ငါလျက်သည်ဟု ဇိဝှါဓာတ်မှာ တည်ထောင်၍နေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲအိုးကြီး တစ်လုံး။

၅။ ဘယ်နေရာမှာ မဆို၊ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ တွေထိလာလျှင် ငါသိသည်ဟု ကာယဓာတ်မှာ တည်ထောင်၍နေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲအိုးကြီး တစ်လုံး။

၆။ ငါကြံသည်၊ ငါသိသည်ဟု မနောမှာ တည်ထောင်၍နေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲအိုးကြီး တစ်လုံး။

ဤခြောက်လုံးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲအိုးကြီးမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆေရစသော ငရဲမီးတောက် မီးလျှံ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တို့သည် တဟုန်းဟုန်းထ၍ တောက်လောင် နေကြကုန်၏။

သည်ကိုရည်၍ -

အတွေးအသိ၊ ပြည့်စုံဘိ၍၊ ငါ၏ဤကိုယ်၊ ငါမင်းပျိုဟု၊ အဆို၊
အထင်၊ အမြင် မှောက်မှား၊ စိတ်နေကြားဖို့၊ တံခါးခြောက်သင်း၊ ကိုယ်လုံး
လင်းသည်။ ။ ခြောက်စင်းဓာတ်မှန် စွမ်းရည်တည်း။ ။ ဟူ၍
ဆိုပေသည်။

ပါဠိတော်၌လည်း - တတ္ထ ကတမံ နာမရူပပစ္စယာ သဠာ
ယတနံ၊ စတ္တာယတနံ သောတာယတနံ -အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်
မူပေသည်။

စတုတ္ထပုဒ်အဖြေ ပြီး၏။

၅-ပုဒ်အဖြေ

ဓာတ်မှန်အကြည်၊ ခြောက်မျိုးတည်က၊ ခြောက်မည် အာရုံ၊
အလုံးစုံလည်း၊ ပုံသဏ္ဍာန်ရိပ်၊ နိမိတ်အသွင်၊ ကိုယ်လုံးထင်လျက်၊ ဝိညာဉ်
ခြောက်ဆင့်၊ ဖွားဖွားပွင့်က၊ နှိုင်းသင့်တူမျှ၊ ပမာပြုမှု၊ သိကြားစက်ရှိန်၊
လက်လက်ထိန်သား၊ ဝရဇိန်သွား၊ ရွပ်ရွပ်ဝါးသို့၊ ခြောက်ပါး ဖဿ၊
ဖြန်းဖြန်းထ၍။ ။ ဟူသော လင်္ကာဝါကျ၌။ ။ အာယတန၊ ဒွါရ
ခေါ်သော အကြည်ဓာတ်ခြောက်မျိုးပြည့်၍ နေသော ဤဓာတ်ရုပ်ကြီး
နှင့် တူ၏။ ။ အဘယ်သို့ စီရင်သနည်းဟူမူ အလွန်ထက်သန်လှစွာ
သော စိန်၊ ဆေးဒန်း၊ ပြဒါးစသော ဓာတ်တို့ကို ဝိဇ္ဇာမယပညာဖြင့်
အင်္ဂါကြီးငယ်နှင့်တကွ သတ္တဝါကောင် သဏ္ဍာန်ပြုလုပ်၍ မျက်စိမှာ
မီးမှန်ဓာတ်တစ်ခု ထား၏။ ထိုမှန်ကို ဖွင့်၍ ထားသည်ရှိသော်၊ ထိုမှန်
မျက်နှာစာမှာ အဝေးအနီး ရှိကြသော သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ဝတ္ထုတို့၏

မိခင်ဧရာဝတီ

အရိပ်အသွင်တို့သည် ထိုမှန်ထဲမှာ ထင်ကုန်၏။ ထင်တိုင်း၊ ထင်တိုင်းလည်း ထိုမှန်အပြင်မှာ မီးတောက်၏။ ပိတ်လိုက်ပြန်လျှင် ထင်သမျှသော အရိပ်အသွင်တို့သည် ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။ မှန်အပြင်မှာ တောက်သော မီးတောက်လည်း ကွယ်ပျောက်လေ၏။ ဖွင့်ပြန်၍ အရိပ်၊ အသွင်တို့ ထင်ပြန်လျှင် မီးတောက်ပြန်၏။ ပိတ်ပြန်လျှင် အရိပ်၊ အသွင်တို့ ကွယ်ပြန်၍ မီးတောက် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။

ဥပမာ၌၊ ဓာတ်မှန်အပြင်၌ အရိပ်၊ အသွင်တို့၏ ထင်မှု ဒဏ်ချက်ကြောင့် မီးတောက်သည် ထင်မှုကွယ်ပျောက်လျှင် မီးတောက် သေလေ၏။ ။ ဓာတ်မှန်အပြင်နှင့် စက္ခုအကြည် တူ၏။ ။ ဗဟိဒ္ဓက တည်ကြသော ဝတ္ထုနှင့် အဆင်းသဏ္ဍာန်ဟူသော ရူပါရုံတို့ တူကြကုန်၏။ ။ ထိုဝတ္ထု၏ ဓာတ်မှန်အပြင်၌ အရိပ်၊ အသွင် ထင်မှု၊ ခိုက်မှု၊ တိုက်မှု၊ ပြင်မှ ရူပါရုံတို့၏ စက္ခုအကြည်မှာ အရိပ်၊ အသွင် ထင်မှု၊ ခိုက်တိုက်ထိပါးမှု တူကြကုန်၏။ ထင်သောအရိပ်၊ အသွင်တို့ ကွယ်ပျောက်လျှင် မီးတောက်သေပျောက်သည်နှင့် ထင်မှု၊ ထိခိုက်မှု မရှိလျှင် စက္ခုဝိညာဏ် စိတ်ချုပ်ကွယ်မှု တူကြကုန်၏။ ဥပမာဆိုသော်လည်း လုံးလုံး ထပ်တူကျ၍နေ၏။

သောတအကြည်၊ သဒ္ဓါရုံ၊ သောတဝိညာဏ်၊ ဓာတ်ဖက် ၃-ခု၊ ဃာနအကြည်၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ဃာနဝိညာဏ်၊ ဓာတ်ဖက် ၃-ခု၊ ဇိဝှါအကြည်၊ ရသာရုံ၊ ဇိဝှါဝိညာဏ်၊ ဓာတ်ဖက် ၃-ခု၊ ကာယအကြည်၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ကာယဝိညာဏ်၊ ဓာတ်ဖက် ၃-ခု၊ ဘဝင်ခေါ်သော မနောအကြည်ကြီး၊ အာရုံ ၆-ပါးတွင် တစ်ပါးပါး၊ မနောဝိညာဏ်၊ ဓာတ်ဖက် ၃-ခု။ ။ ဤနောက်ငါးရပ်တို့ကိုလည်း စက္ခု အကြည်၌ကဲ့သို့ ဓာတ်ရုပ်ကြီး ဥပမာ အသီးအသီးထုတ်၍ သိလေ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တစ်နည်းလည်း၊ အကြည် ဖ-ပါးသည်။ မီးပွတ်ခုံနှင့် တူ၏။ အာရုံ ဖ-ပါးသည် မီးပွတ်တံနှင့် တူ၏။ မီးပွတ်ခုံ၌ မီးပွတ်တံနှင့် ပွတ်သည်နှင့် အကြည် ဖ-ပါး၊ အာရုံ ဖ-ပါး ထင်မှု၊ ခိုက်မှု တူ၏။ ပွတ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော မီးနှင့် ဝိညာဏ် ဖ-ပါး တူ၏။ ။ စောင်းကြိုးနှင့် အကြည် ဖ-ပါးတူ၏။ တီးသော စောင်းတံနှင့် အာရုံ ဖ-ပါး တူ၏။ တီး၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော စောင်းသံအမျိုးမျိုးနှင့် ဝိညာဏ် ဖ-ပါး တူ၏။ ။ တစ်နည်း။ စည်မျက်နှာအပြင်နှင့် အကြည် ဖ-ပါးတူ၏။ စည်တီးသော လှံတံနှင့် အာရုံ ဖ-ပါး တူ၏။ တီးမှုနှင့် ထိခိုက်မှုတူ၏။ တီး၍ ဖြစ်သောအသံနှင့် ထိခိုက်၍ ဖြစ်သော ဝိညာဏ် ဖ-ပါး တူ၏။ ကောင်းကင်၌ တိမ်တိုက်ချင်းချင်း ခွပ်မှုနှင့် အကြည်ဓာတ်၊ အာရုံဓာတ် နှစ်လက် တဝင်းဝင်း ဖြစ်ပေါ်သော လျှပ်ရောင်ဥပါလုံးတို့နှင့် ဝိညာဏ် ဖ-ပါး တူ၏။ ။ ဤဥပမာတို့ဖြင့် စိတ်ဝိညာဏ် ဖ-ပါး မည်သည် သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်သန္တာန်မှာ အမြဲတည်၍ နေကြသော တရားစု မဟုတ်ကုန်။ အာရုံခိုက်မှု၊ ထင်မှုမှာ ဒဏ်ချက်ကြောင့် အလှည့်အလည် အားဖြင့် ကိုယ်တွင်းမှာ ဖြစ်ချည်၊ ပျောက်ချည် နေကြသော အာဂန္တု ဓာတ်တို့သာတည်းဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြသတည်း။

ထိုဝိညာဏ် ဖ-ပါးတို့တွင် နှလုံးတွင်း ဟဒယဝတ္ထုမှာ ဖြစ်ပေါ်သော ဇော ဝိညာဏ်စုသည် အလွန်အဟုန်အဝါ ကြီးလှစွာ၏။ သတ္တဝါတို့သည် ထိုဇောဝိညာဏ်အစဉ်ဖြင့် ခပ်သိမ်းသော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုကို ပြုကြ ပြီးစေကြရကုန်၏။ ။ ဤကား အကြည် ဖ-ပါး၊ အာရုံ ဖ-ပါး ထင်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်သန္တာန်မှာ ဝိညာဏ် ဖ-ပါး တဖွားဖွား ပေါ်ပုံ၊ တဖွားဖွား ပွင့်ပုံတည်း။ ။ စက္ခုအကြည်မှာ လူရိပ် စသည်ထင်သည်၊ ထိခိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် စက္ခုဝိညာဏ်

လည်း ဖြစ်ပေါ်၏။ စက္ခုသမ္မဿလည်း ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုအတူ သောတအကြည်၊ သဒ္ဓါရုံ၊ သောတဝိညာဏ် သုံးပါး ပေါင်းဆုံမိသည်နှင့် တပြိုင်နက် သောတသမ္မဿ ဖြစ်ပေါ်၏။ ယာနအကြည်၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ယာနဝိညာဏ် သုံးပါးပေါင်းဆုံမိသည်နှင့် တပြိုင်နက် ယာနသမ္မဿ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဇိဝှိအကြည်၊ ရသာရုံ၊ ဇိဝှိဝိညာဏ် သုံးပါးပေါင်းဆုံမိသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဇိဝှိသမ္မဿ ဖြစ်ပေါ်၏။ ကာယအကြည်၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗရုံ၊ ကာယဝိညာဏ် သုံးပါးပေါင်းဆုံမိသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကာယသမ္မဿ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဘဝင်မနော၊ အာရုံ ၆-ပါးတွင် တစ်ပါးပါး၊ မနောဝိညာဏ် သုံးပါးပေါင်းဆုံမိသည်နှင့် တပြိုင်နက် မနောသမ္မဿ ဖြစ်ပေါ်၏။

စက္ခုသမ္မဿ ဆိုသည်ကား မျက်စိအတွေ့တည်း။ မျက်စိအတွေ့ဆိုသည်ကား မျက်စိတွင် ထင်မြင်၊ ထိခိုက်လာသော အဆင်းသဏ္ဍာန်၏ ကောင်း၊ မကောင်းသော ရသကို ကြိတ်နယ်၍ ယူခြင်းတည်း။ အာရုံ၏ ရသကို ညှစ်ညှပ် ကြိတ်နယ်၍ ထုတ်ခြင်းတည်း။ ။ အဆင်း၌ လှပတင့်တယ် နှစ်သက်ဖွယ်သော ဂုဏ်ကို ကောင်းသောရသ ဆိုသည်။ မလှမပ၊ မတင့်တယ်၊ နှစ်သက်ဖွယ် မရှိသည်က မကောင်းသောရသ ဆိုသည်။ ။ လှပတင့်တယ်သော ရသသည်လည်း အလှထက် အလှအဆင့်ဆင့် များ၏။ လူ့ပြည်၌ရှိသော အလှမျိုးတို့ထက် စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ အလှမျိုးသည် အဆအသိန်း၊ အသန်းမက သာလွန်၏။ စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ အလှမျိုးတို့ထက် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အလှမျိုးသည် အသိန်း၊ အသန်းမက သာလွန်၏။ အထက်၊ အထက်နတ်တို့ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်းသာ မှတ်ယူလေ။

စက္ခုအကြည်သည် မိမိမှာ ထင်လာသော အဆင်းကို လက်ခံရုံ
မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

မျှသာ စွမ်းနိုင်သည်။ ထိုအဆင်းကို အာရုံမပြုနိုင်။ စက္ခုဝိညာဏ်သည် ထိုအဆင်းကို အာရုံပြုရုံမျှသာ ပြုနိုင်သည်။ ကောင်းသောရသာ၊ မကောင်းသော ရသာကို ထင်ရှား၍ လာအောင် ကြိတ်နှိပ်ခြင်းကို မပြုတတ်။ ဖဿဓာတ်သည်သာလျှင် အာရုံကောင်းလျှင် ကောင်းသလောက်၊ မကောင်းလျှင် မကောင်းသလောက် ဣဋ္ဌရသာ၊ အနိဋ္ဌရသာကို အကုန်ပေါ်ထွက်ပေါ်ထင်ရှား၍ လာအောင် ကြိတ်ဖိညှပ်၍ ထုတ်နိုင်သည်။ ။ ဥပမာကား။ နှမ်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ မြေပဲဆန်တို့ကိုလည်းကောင်း ဆီကြိတ်ရာ၌ ကြိတ်ဆုံနှင့် စက္ခုအကြည်သည် တူ၏။ နှမ်းဆန်၊ မြေပဲဆန်တို့နှင့် အဆင်းဟူသော ရူပါရုံသည် တူ၏။ ကြိတ်ဆုံတွင်းသို့ ထည့်လောင်း၍ ပေးသော ယောက်ျားနှင့် ဝိညာဏ်သည် အတန်ငယ် တူ၏။ ဆီထွက်အောင် ဖိနှိပ်ကြိတ်ဝါးသော ကျဉ်ပွေနှင့် စက္ခုသမ္ပဿသည် တူလှ၏။ နှမ်း၊ မြေပဲ၊ ဆီတို့နှင့် ဣဋ္ဌရသာ အနိဋ္ဌရသာသည် တူ၏။ ထိုဖဿ၏ ဖိနှိပ်ကြိတ်ဝါးမှုသည် တောင်အထု၊ သစ်ပင်အထုကို ပစ်ခွင်း၊ ဖြိုခွဲလိုက်သော ဝရဇိန်လက်နက်၊ မိုးကြိုးစက်သွားသည် တောင်၊ သစ်ပင်တို့ကို မုန့်မုန့်ညက်ညက် ကြိတ်ဝါး၍ သွားဘိသကဲ့သို့ အာရုံကို မြေမြေပါအောင် ဖိနှိပ်ကြိတ်နယ်၍ အာရုံ၏အရသာကို ထုတ်ဖော်မှုပေတည်း။ နောက်နောက်သော အာရုံငါးပါး၊ ဖဿငါးပါးတို့၌လည်း ဤစက္ခု သမ္ပဿနည်းတူ ဥပမာနှင့်တကွ သိလေ။

ဤမျက်စိအတွေ့၊ နားအတွေ့ အစရှိသော ဖဿမှုမည်သည် ခံစား၊ စံစားသော အရာတို့၌လည်းကောင်း၊ တဏှာဖြင့် သာယာသော အရာတို့၌လည်းကောင်း၊ ရွံ့မှု၊ စက်ဆုပ်မှု၊ ကြောက်မှု၊ လန့်မှု၊ ထိတ်မှု တို့၌လည်းကောင်း၊ ဖဿသည် အချုပ်အခြာ ပဓာနဖြစ်၏။ ဖဿ သန်လျှင် ဝေဒနာသန်၏။ တဏှာသန်၏။ ဖဿပျော့လျှင် ဝေဒနာ မိခင်ဧရာဝတီ

ပျော့၏။ တဏှာ ပျော့၏။ ထို့ကြောင့် အဆင်းသဏ္ဍာန် လှပသော ဝတ္ထုကို ကြည့်ရှုကြသောအခါ ဝေး၍နေခဲ့သော်လည်းကောင်း၊ အလင်း အရောင်နည်း၍ နေခဲ့သော်လည်းကောင်း၊ ဖဿပျော့၍နေ၏။ သုခဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ရာဂဇော အလှိုင်းကြီးမလာ။ ထိုအခါ ဖဿကို အားမရ၍ အာရုံရှိရာသို့ သွားရ၏။ နီးသည်ထက် နီးအောင်ချဉ်းရ၏။ သူ့ထက်ငါ ရှေ့ကျအောင် တိုးကြ၊ လှကြရ၏။ မှောင်သည် ရှိလျှင် အလင်းကို ပေးကြရ၏။ ထိုအခါမှ အခိုက်သန်သော စက္ခုသမ္ပဿ ကို ရ၍ သုခဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ရာဂဇောအလှိုင်းကြီးလာ၏။ ။ ယောက်ျားတို့ မျက်စိအတွေ့တွင်လည်း မိန်းမတို့၏ အဆင်းသဏ္ဍာန် နှင့်စပ်သော စက္ခုအတွေ့သည် အထန်ဆုံး၊ အသန်ဆုံး ဖြစ်၏။ စက္ခု အတွေ့မှလျှောက်၍ မနောအတွေ့၌ ခိုက်လေ၏။ ရွှင်လန်းရုံမျှတွင် မရပ်မူ၍ ပူပန်သော ရာဂဇောအလှိုင်း ကြီးလာ၏။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ -

နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကရူပံပိ သမနုပဿာမိ၊ ယံ ပုရိသဿစိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ။ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိယာ ရူပံ၊ ဣတ္ထိရူပံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသဿ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ- ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

မိန်းမတို့၏ အဆင်းသဏ္ဍာန်ကဲ့သို့ ယောက်ျား၏စိတ်ကို သိမ်းကျူး၍ ယူနိုင်သော အဆင်းသဏ္ဍာန်မည်သည်ကို လောက၌ တစ်စုံ တစ်ခုသော အဆင်းကိုမျှ ငါဘုရားမြင်တော်မမူ ဟူလိုသည်။ ဟရိတစ ရှင်ရသေ့၊ ဓမ္မဓဇရှင်ရသေ့ အစရှိသော ဖျာန်သမာပတ်နှင့် နေသော အလောင်းတော်ကြီးများသည်ပင်လျှင် မိဖုရား၏ အင်္ဂါအဆင်းကို မြင်ရရာ စက္ခုသမ္ပဿခိုက်ချက်နှင့် ကောင်းကင်မှ မြားမှန်၍ကျလာသော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ရွှေဟင်္သာကဲ့သို့ ဈာန်သမာပတ် ကွယ်ပ၍ ခဏခြင်း ကောင်းကင်မှ ကျလာ၏။

မိန်းမတို့၏ စက္ခုအတွေ့စုတွင်လည်း အရွယ်၊ အဆင်း အလွန်ကောင်းသော ယောက်ျားတို့၏ အဆင်းသဏ္ဍာန်နှင့်စပ်သော စက္ခုအတွေ့သည် အထန်ဆုံး၊ အသန်ဆုံး ဖြစ်၏။ စက္ခုအတွေ့မှ လျှောက်၍ မနောအတွေ့၌ ခိုက်လေ၏။ ရွှင်လန်းရုံတွင် မရပ်မူ၍ ပူပန်လှုပ်ရှားသော ရာဂဇောသည် အလှိုင်းကြီး တက်၍လာ၏။ ။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တိရုံပါဠိတော်၌ -

နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကရူပံပိ သမနုပဿာမိ။ ယံ
ဣတ္ထိယာ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ။ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ
ပုရိသဿ ရူပံ။ ပုရိသရူပံ ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိယာစိတ္တံ ပရိယာဒါယ
တိဋ္ဌတိ- ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

အချိန်အရွယ်နှင့် ပြည့်စုံသော မိန်းမသည် ကိုယ်တွင်း ဝတ္ထုသန့်စင်၍နေသောအခါ၊ အလွန်လှပစွာသော ယောက်ျား၏အဆင်းအင်္ဂါကို အလိုရှိတိုင်း ကြည့်ခွင့်ရသဖြင့် စက္ခုသမ္ပဿ အလှိုင်းကြီး ဖြစ်ခဲ့သော်၊ စက္ခုအတွေ့နှင့်ပင် ပဋိသန္ဓေကိုယ်ဝန် ရနိုင်၏။ သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် ရဟန်းမိန်းမငယ် တစ်ယောက်သည် အလွန်လှပစွာ ထုလုပ်၍ထားသော ယောက်ျားရုပ်ကိုရှု၍ နေလေရာ စက္ခုသမ္ပဿ မနောသမ္ပဿ သတ်သဖြင့် မတ်တတ်သေဆုံးပူး၏။ ။ မျက်စိအတွေ့ခေါ်သော စက္ခုသမ္ပဿ ဓာတ်သည် ဤမျှလောက် အခွင့်ကြီး၏။ ။ စက္ခုသမ္ပဿ ပြီး၏။

သောတအတွေ့၊ ဃာနအတွေ့၊ ဇိဝှါအတွေ့၊ ကာယအတွေ့တို့၌ ဤစက္ခုအတွေ့မှာကဲ့သို့ မိန်းမ၊ ယောက်ျား အပြန်အလှန် ဟောတော်မူသော အင်္ဂုတ္တိရုံပါဠိတော် အစုံအစုံနှင့်တကွ ထိုဖဿတို့၏ အခွင့်

မိခင်ဧရာဝတီ

ကြီးကျယ်ပုံကို အသီးဝေဖန်၍ ဆိုလေ။ ။ အထူးမှာကား၊ ဣရန္တတီ နဂါးပျိုမ၏ သီချင်းသံကို ကြားရ၍ ပုဏ္ဏကဘီလူးမှာ ဖြစ်သော သောတ အတွေ့သည် တစ်ကိုယ်လုံး ပြန်နဲ့ပြီးလျှင် ရိုးတွင်းချဉ်ဆီကို ဆိုက်သည်ဟု လာ၏။ သီဟိုဠ်မှာ ကြာအိုင်တစ်ခု၌ ကြာပန်းချိုး၍ နေရာက မာတုဂါမ ငယ် ဆိုလိုက်သော သီချင်းသံကို ကြားရ၍ ကောင်းကင်ပျံ သာမဏေမှာ ဖြစ်သော သောတအတွေ့သည် သေနတ်လက်နက်နှင့် ပစ်ချသကဲ့သို့ ဈာန်ကျိုး၍ မြေသို့ကျလေ၏။ ။ ဘုံခုနစ်ဆင့်ရှိသော ပြဿာဒ်ပေါ်တွင် နေသော သေဋ္ဌေးသမီးပျိုတစ်ယောက်သည် အနီးအပါးရှိ ဘုံပြာသာဒ် ပေါ်မှာ စောင်းတီး၍ သီချင်းဆိုသော ယောကျ်ား၏ အသံကိုကြားရ၍ သောတအတွေ့ ဖမ်းသဖြင့် လမ်းထင်၍ ကောင်းကင်သို့ ဆင်းလေရာ မြေသို့ကျ၍ သေဆုံးဖူး၏။ ကိုယ်တွင်း၌ ကိလိဒ္ဒဓာတ်လှုံ့ဆော်ပွားများ ခိုက်ကြံကြိုက်သောအခါ ကြက်မတို့သည် ကြက်ဖတွန်သံကို ကြား၍ သောတအတွေ့နှင့် ပဋိသန္ဓေ ရနိုင်ကုန်၏။ နွားမတို့သည် နွားလားဥသာ ဘ၏ တွန်သံကို ကြား၍ သောတအတွေ့နှင့် ပဋိသန္ဓေ ရနိုင်ကုန်၏။ ယာနအတွေ့ ဖိဝါအတွေ့တို့မှာလည်း ထိုနည်းအတူ သိလေ။

ကာယအတွေ့၌ ဟိမဝန္တာမှာ နေသော ဣသိသိင်္ဂီရသေ့ငယ်သည် သီလတန်ခိုး၊ ဈာန်သမာပတ်တန်ခိုးနှင့် နေလေရာ သိကြားစည်းစိမ်ကို ယူအံ့စိုး၍ သိကြားမင်းက အလမ္ပုသာနတ်သမီးကို ခေါ်၍ ရသေ့ငယ်၏ သီလကို ဖျက်ဆီးချေရမည်ဟု စေလွှတ်လေ၏။ နတ်သမီးလာ၍ သင်္ခမ်း ကျောင်းအပြင်မှ နတ်အသွင်နှင့် မိန်းမအရိပ်ပြ၏။ ကျောင်းတွင်းမှ ရသေ့ငယ်မြင်လေရာ ရှေးဦးစွာ စက္ခုအတွေ့ ပြည့်၏။ မိန်းမဟူ၍ကား မသိဖူးလေ။ ကျောင်းတံခါးသို့ ထွက်၍ကြည့်၏။ နတ်သမီးက အတန်ငယ် ဆုတ်ယောင်ပြု၍ မျှား၏။ တံခါးပြင်သို့ အတန်ငယ်

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ထွက်၍ လာ၏။ နတ်သမီးလည်း နောက်သို့ ဆုတ်ယောင်မှု၍ များ၏။ စက္ခုအတွေ့သည် အားရှိလတ်သော် နတ်သမီးကို လိုက်၍ တားလေ၏။ နတ်သမီးလည်း ဆုတ်ယောင်မှု၍ ရသေ့ငယ် အပြေးလှမ်း၍ ဖမ်းသောအခါ ရသေ့ငယ်ကို နတ်အတွေ့နှင့် ဝှေ့ပိုက်၍ သီလပျက်ခြင်းသို့ ရောက်စေ၏။ ထိုခဏ၌ပင်လျှင် သိကြားမင်းလာ၍ ထိုနေရာမှာ အကာ၊ အရံ ဖန်ဆင်း၍ ပေးလေ၏။ ရသေ့ငယ်သည် နတ်၏ ကာယဖေါဋ္ဌဗ္ဗအတွေ့ ဖမ်းသဖြင့် သုံးနှစ်တိုင်တိုင် သတိမရပဲ နတ်သမီးအတွေ့နှင့် နေရလေ၏။ သုံးနှစ်တိုင်၍ နတ်သမီးလွှတ်သောအခါမှ သတိရ၍ ကြည့်ရှုရာ သင်္ခမ်း ကျောင်းမှာ တောချုံပိတ်ပေါင်း ဖုံးလွှမ်း၍ နေသည်ကို မြင်မှ သုံးနှစ် ကြာရှိသည်ကို သိရလေ၏။

သုံးနှစ်ပတ်လုံး နတ်သမီး၏ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗအတွေ့နှင့် အာဟာရကိစ္စ လည်း ပြီးစီးလေ၏။ နတ်သမီးလည်း ရသေ့ငယ်ကို လွှတ်၍ မိမိကိုယ် ကို ကွယ်ပြီးလျှင် ရသေ့ငယ်၏ အမူအရာကို ကြည့်၍ နေလေ၏။ ရသေ့ငယ်လည်း မိမိ၌ သီလသိက္ခာ၊ ဈာန်သမာပတ် အကုန်ပျက်စီး သည်ကို သိ၍ ငိုကြွေးလေ၏။ ထိုအခါ နတ်သမီးသည် ကိုယ်ထင်ပြု၍ “ရှင်ရသေ့ ကျွန်တော်မ ပြုလို၍ ပြုရသည် မဟုတ်ပါ။ သိကြားမင်း၏ အမိန့်အာဏာနှင့် ပြုရပါသည်။ ကျွန်တော်မကို သည်းခံတော်မူပါ။ အရှင်လည်း အားထုတ်မြဲ အားထုတ်တော်မူပါ။ သီလသိက္ခာ၊ ဈာန်သမာ ပတ်ကို ရမြဲရပါလိမ့်မည်”ဟု ကန်တော့၍ နတ်ပြည်သို့ ပြန်လေ၏။ သိကြားမင်းလည်း အားရတော်မူ၍ “သင် အလိုရှိရာ အခွင့်ကို တောင်း လော့”ဟု ဆိုပေ၏။ “တစ်ခြားအခွင့်ကို အလိုမရှိပါ။ နောင်ရသေ့ သူတော်ကောင်း၊ ရဟန်း သူတော်ကောင်းများကို ဖျက်ဆီးမှုမှ လွတ်ပါ ရစေ”ဟု အခွင့်တောင်းလေ၏။ ။ လူ့ပြည်မှာ တစ်နှစ်နှင့် ရှစ်လသည်

တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ တစ်နာရီဖြစ်ရကား သုံးနှစ်သည် တာဝတိံသာ
နတ်ပြည်မှာ နှစ်နာရီမျှ မရှိတန်။ ထို့ကြောင့် တာဝတိံသာအလေ့နှင့်
ရသေ့ငယ်ကို ပြုစုရသည့် အတွက်ကြောင့် သုံးနှစ်တိုင် ကြာလေသည်။

မိန်းမတို့မှာ ဒုက္ခလရသေ့သည် ပါရိကာရသေ့မ၏ ချက်ကို
ခြေမဖြင့် သုံးသပ်ရာ ပါရိကာရသေ့မ ကိုယ်ဝန်ရ၍ သာမ သတို့သားကို
ဖွားမြင်လေ၏။ ။ မာတင်္ဂရသေ့သည် ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ သေဋ္ဌေးပျိုမ၏
ချက်ကို ခြေမဖြင့် သုံးသပ်ရာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ သေဋ္ဌေးပျိုမ ကိုယ်ဝန်ရ၍
မဏ္ဍဗျသတို့သားကို ဖွားမြင်လေ၏။ ဤသို့လျှင် မိန်းမတို့မှာ ကိလိဋ္ဌ
ဓာတ် ပွားစီးသန်မြန်၍ နေသည့်အခါ တစ်စုံတစ်ရာ ကိုယ်အင်္ဂါ၌
ယောက်ျားတို့၏ သုံးသပ်မှု ကာယသမ္ပဿကို ရလျှင် ပဋိသန္ဓေ ရနိုင်
ကြကုန်၏။ ။ ဤကား ကာယသမ္ပဿ ဟူသော ကိုယ်အတွေ့၏
အခွင့်အလမ်းကြီးမားပုံတည်း။

မနောသမ္ပဿ ခေါ်သော ဘဝင်ခိုက်မှု၊ နှလုံးခိုက်မှုမှာလည်း
တပ်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိလှသော တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူကို အခါခါ
မြင်ရ၍သော်လည်းကောင်း၊ ထိုသူနှင့်စကား၏ ရောယှက်ခြင်း၊ ကိုယ်အင်္ဂါ
၏ ရောယှက်ခြင်းသို့ ရောက်ဖူး၍သော်လည်းကောင်း၊ နောက်စိတ်ဝိတက်
ပွားများတတ်သော ညဉ့်မှောင်တိုက်ခန်း စသည်တို့၌ တစ်ယောက်တည်း
တစ်ကိုယ်တည်း နေရသောအခါ ထိုအာရုံကို အကုန်သစ်လင်း၍ ပြသော
စိတ်ဝိညာဏ်တို့သည် ပေါ်၍ လာကုန်၏။ မနောသမ္ပဿတို့သည်
ထိုအာရုံနှင့် တွေ့ကြုံရောယှက်တုန်း အခါ၌ကဲ့သို့ စက္ခုအတွေ့ သောတ
အတွေ့ ကာယအတွေ့ အမျိုးမျိုးတို့ကို တဖန် မနောအတွေ့ဖြင့် တွေ့ဆုံ
ပိုက်ကျုံး၍ အမျိုးမျိုးသော ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်တို့ကို လှုံ့ဆော်ထကြွ
စေကုန်၏။ ။ ဤကား ဣဋ္ဌဖြစ်သော ဖဿခြောက်ပါးတို့၏ အခိုက်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

အတွေ့ ကြီးကျယ်ပုံတည်း။

အနိဋ္ဌအရာ၌ အလွန်ရုံဖွယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်သော အာရုံကို မြင်ရသောအခါ စက္ခုအတွေ့မှ နှလုံးအတွေ့သို့ ခိုက်၍ ပျိုခြင်း အန်ခြင်း ကြောက်ဖွယ် လန်ဖွယ် ထိတ်ဖွယ်သော အာရုံကို မြင်၍ စက္ခုအတွေ့မှ နှလုံးအတွေ့သို့ ခိုက်၍ အလန်အထိတ်ဖြစ်ခြင်း၊ လန်၍ ထိတ်၍ သေဆုံးခြင်းသည် စက္ခုအတွေ့ ခိုက်မှုပေတည်း။ ကြောက်မက်ဖွယ်သော အသံကို ကြား၍ လန်ခြင်း ထိတ်ခြင်း ခြင်္သေ့သံကို ကြား၍ တောသား အပေါင်းတို့ သေဆုံးခြင်း စသည်သည် သောတအတွေ့ ခိုက်မှုပေတည်း။ ကြွင်းသော ဃာနအတွေ့၊ ဇိဝှါအတွေ့၊ ကာယအတွေ့၊ မနောအတွေ့ တို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိလေ။ ။ ဤကား အနိဋ္ဌဖြစ်သော ဖဿ ခြောက်ပါးတို့၏ အခိုက် အတွေ့ ကြီးကျယ်ပုံတည်း။

လောက၌ အဆင်းသဏ္ဍာန်မှာလည်း ကြည့်ရှု၍ ကောင်းသည်။ မကောင်းသည်ဟု မျက်စိမှာ နှစ်ထွေ ဖြစ်ကြရသည်ကား စက္ခုသမ္ပဿ၏ အစွမ်းပေတည်း။ အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို မြင်၍ ချစ်ခင်စုံမက်ဖွယ် မုန်းဖွယ် မြင်ပြင်းဖွယ်ဟု မျက်စိမှာ နှစ်ထွေဖြစ်ကြရသည်လည်း စက္ခုသမ္ပဿ၏ အစွမ်းပေတည်း။ ။ သောတစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိလေ။

သည်ကိုရည်၍ -

ခြောက်ပါး ဖဿ၊ ဖြန်းဖြန်းထ၍၊ ရသခြောက်မည်၊ အာရုံ ရည်ကို၊ ကြိတ်နည်သောအား၊ တွေထိငြားက၊ ဤကား ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌနှင့်၊ ဤမျှမကောင်း၊ ဤမျှကောင်းဟု၊ အကြောင်းသွေးဆော်၊ အရေးပေါ်လျက်၊ ခြောက်ဖော်အာရုံ၊ ရသဂုဏ်တို့၊ အကုန်ပေါ်ထွက်၊ ရွန်းရွန်းတက်၍၊ မက်ဖွယ်၊ မုန်းဖွယ်၊ အနှုန်းချယ်သည်။ ။ ခြောက်သွယ် ဖဿ စွမ်းရည်တည်း။ ။ ဟူ၍ ဆိုပေသည်။

မိခင်ဧရာဝတီ

ပါဠိတော်၌လည်း - တတ္ထ ကတမော သဠာယတနပစ္စယာ
ဖသော၊ စက္ခုသမ္ပဿာ သောတသမ္ပဿ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်
မူပေသည်။

ပဉ္စမပုဒ်အဖြေ ပြီး၏။

၆-ပုဒ်အဖြေ

ဖဿခြောက်မည်၊ သူ့စွမ်းရည်ဖြင့်၊ ကြိတ်နယ်သောအား၊ စက်ရှိန်
ဝါး၍၊ ခြောက်ပါးအာရုံ၊ မြွေမြွေတုန်လျက်၊ ခြောက်စုံရသ၊ အနိဋ္ဌနှင့်၊
ဣဋ္ဌ ဟူသည်၊ အရည်မီးမီး၊ ယိုထွက်စီးသော်။ ဓာတ်သီးခြောက်ဖြာ၊
ဝေဒနာဟု၊ ထွေလာ အထူး၊ ပေါ်ထွက်မြူး၍။ ။ ဟူသော လင်္ကာဝါကျ
၌။ ။ မျက်စိနှင့် အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို မြင်ကြသောအခါ၊ စက္ခုဝိညာဏ်
အလိုကား အဆင်းမှန်း၊ သဏ္ဍာန်မှန်း သိရုံမျှသာတည်း။ ဖြူလျှင်
ဖြူမှန်း၊ နီလျှင် နီမှန်း သိရုံမျှသာတည်း။ ကောင်း၊ မကောင်းဟူသော
ဣဋ္ဌရသ၊ အနိဋ္ဌရသကို ထင်ရှားပေါ်ထွက်အောင် ဝိညာဏ် မစွမ်းနိုင်။
ကောင်း၊ မကောင်းဟူသော ဣဋ္ဌရသ၊ အနိဋ္ဌရသကို အရည်မီးမီး
ယိုထွက်စီးသကဲ့သို့ ထင်ရှားပေါ်ထွက်အောင် အာရုံကို ဖိညှပ်ကြိတ်နယ်
မှုကား စက္ခုသမ္ပဿ၏ အမှုပေတည်း။ ။ ထိုသို့ ဖိနှိပ်ကြိတ်နယ်မှု
ကြောင့် အာရုံမှ ကောင်းသော ရသပေါ်လာသောအခါ၊ ထိုရသတဏှာကို
သာယာရွှင်လန်းသဖြင့် ခံစား၊ ခံစားသော သုခသောမနဿဝေဒယိတဓာတ်
ကြီးတို့သည် တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍ ခံစားကုန်၏။ မကောင်းသော
ရသပေါ်လာသောအခါ ထိုရသကို မသာမယာ ဆင်းရဲပင်ပန်း ညှိုးနွမ်းစွာ
ခံစားသော ဒုက္ခဒေါမနဿ ဝေဒယိတဓာတ်ကြီးတို့သည် တဖွားဖွား
ဖြစ်ပေါ်၍ ခံစားကုန်၏။ ။ အကုသိုလ်ဥပေက္ခာနှင့် အကုသလဝိပါက်
မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဥပေက္ခာတို့ကို ဒုက္ခမှာ သွင်းလေ။ ကုသိုလ်ကြိယာ ဥပေက္ခာနှင့် ကုသလဝပါတ် ဥပက္ခာတို့ကို သုခမှာ သွင်းလေ။

ဤဝေဒနာဟူသော ဝေဒယိတဓာတ်ကြီးအား သုံးဆယ့်တစ်ဘုံ၌ အလွန်ကျော်ကြား ထင်ရှားသော ဓာတ်ကြီးပေတည်း။ ။ အဘယ်သို့ ထင်ရှားသနည်း ဟူမူ။ လောက၌ ချမ်းသာသုခ ဟူသောစကား၊ ဆင်းရဲ ဒုက္ခဟူသော စကားသည် အလွန်ထင်ရှား၏။ ထိုသုခ၊ ဒုက္ခဟူသော စကား၊ ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲ ဟူသောစကားသည် ဤဝေဒယိတဓာတ်ကြီး ကို ဆိုသော စကားပေတည်း။ လူ့ချမ်းသာ ဆိုသည်လည်း လူ့ဝေဒယိတ ဓာတ်ကြီးကို ဆိုသည်။ နတ်ချမ်းသာ ဆိုသည်လည်း နတ်ဝေဒယိတ ဓာတ်ကြီးကို ဆိုသည်။ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ဆိုသည်လည်း ဗြဟ္မာ့ဝေဒယိတ ဓာတ်ကြီးကို ဆိုသည်။ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်တို့ကိုလည်း ဤနည်းတူ ဆိုလေ။ ။ သုခသောမနဿဝေဒယိတ ဓာတ်ကြီးနှင့် အနေရများသော သူကို လူ့ချမ်းသာ ခေါ်သည်။ ဒုက္ခဒေါမနဿဝေဒယိတ ဓာတ်ကြီးနှင့် အနေရများသောသူကို လူဆင်းရဲ ခေါ်သည်။ ။ သုခဝေဒယိတ ဓာတ်ကြီးတွင်လည်း လူဆင်းရဲသားတို့၏ ဝေဒယိတ ဓာတ်မျိုးတို့ထက် သေဋ္ဌေး၊ သူကြွယ်၏ ဝေဒယိတဓာတ်သည် အဆများစွာ သာလွန်ကောင်းမြတ်၏။ ထိုထက် ပဒေသရာဇ်မင်းတို့၏ ဝေဒယိတဓာတ်၊ ထိုထက် ဧကရာဇ်မင်း၊ ထိုထက် စကြမန္တာမင်း၊ ထိုထက် ဘူမဇိဝ်းနတ်၊ ထိုထက် စတုမဟာရာဇ်နတ်၊ ထိုထက် တာဝတိံသာနတ် စသည်ဖြင့် အဆင့်အဆင့် ဆိုလေ။ ။ ဒုက္ခဝေဒယိတဓာတ် မျိုးမှာလည်း လူ၏ဒုက္ခထက် တိရစ္ဆာန်တို့၏ ဒုက္ခစသည်ဖြင့် မဟာအဝီစိ ဒုက္ခတိုင်အောင် အဆင့်အဆင့် ဆင်းရဲနက်နဲ၍ သွားပုံကို ဆိုလေ။

ထိုဝေဒယိတဓာတ်သည် စက္ခုအတွေ့မှ ဖြစ်ပေါ်သော စက္ခု မိခင်ဧရာဝတီ

သမ္မဿဇာ ဝေဒယိတဓာတ်။ မနောနုလုံးအတွေ့မှ ဖြစ်ပေါ်သော မနော
 သမ္မဿဇာ ဝေဒယိတဓာတ် ဟူ၍ ၆-ပါး အပြားရှိ၏။ ။ စက္ခုသမ္မဿ
 ဝေဒယိတဓာတ်သည်လည်း သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာဟူ၍ ၃-ပါး အပြား
 ရှိ၏။ ။ အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို မြင်၍ စက္ခုအတွေ့နှင့် ကြံကြိုက်ရာ
 မျက်နှာရုပ် ရှင်ရှင်လန်းလန်း ပြုမူကား၊ ထိုသူမှာ သုခဝေဒယိတဓာတ်
 ဖြစ်ပေါ်၍ နေသည်ကို သိရ၏။ ။ သုခဝေဒယိတဓာတ်သည်လည်း
 သဒ္ဓါ၊ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်ဖက်၍ ပေါ်သော သုခဝေဒယိတဓာတ် ဟူ၍
 အမျိုးမျိုး ရှိ၏။ တံငါအလုပ်သည်တို့သည် နက်စွာသော ရေ၏အတွင်းမှ
 ငါးပွက်၍ အထက်မှာ ရေအမူအရာကို မြင်လျှင်၊ ဘယ်ငါးမျိုးပဲဟု
 အတပ်သိနိုင်ကြကုန်သကဲ့သို့ ပြုံးရည်၊ ပြုံးရိပ်ကို မြင်လျှင် ကိုယ်တွင်းမှာ
 ဘယ်ဝေဒယိတဓာတ်မျိုး ပေါ်ခိုက် ဖြစ်သည်ဟု သိနိုင်ရာ၏။

သီဟိုဠ်မှာ ဣတ္ထိပျိုမအများနေရာ ဆွမ်းခံလာသော ရဟန်းပျို
 တစ်ပါးက မာတုဂါမတစ်ယောက်ကို ကြည့်၍ ပြုံး၍ သွား၏။ ကြွင်းသော
 မာတုဂါမတို့က “ဤကိုယ်တော် ညည်းကို ကြည့်၍ ပြုံးသွားသည်”
 ဟု ပျက်ရယ်ပြုကြကုန်၏။ “ကိုယ်တော်သည် ငါ့ကို ကြည့်၍ ပြုံးသည်
 မှန်၏။ သို့သော်လည်း တစ်ခြားစိတ်မျိုးနှင့် ပြုံးသည် မဟုတ်။ သူ့နှမငယ်
 နှင့် တူ၍ နှမငယ်၏ အနေနှင့် ပြုံးသည်”ဟု ဆိုပေ၏။ ထိုသူငယ်မသည်
 ပြဆိုခဲ့ပြီးသော တံငါတို့နည်းတူ မျက်နှာမှာ တက်လာသော ရုပ်ရည်
 ရုပ်သွေးကို မျက်စိနှင့်မြင်၍ အတွင်းဓာတ်ကို အတပ်ဆိုနိုင်သော သူပင်
 တည်း။ ။ အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို ကြည့်၍ စက္ခုအတွေ့နှင့် ကြံကြိုက်ရာ
 မျက်နှာရိပ် ညှိုးနွမ်း၊ ခြောက်သွေ့မှု ပြုမူကား၊ ထိုသူမှာ ဒုက္ခဝေဒယိတ
 ဓာတ် ဖြစ်ပေါ်၍ နေသည်ကို သိရာ၏။

သူငယ်တို့သည်ပင်လည်းကောင်း၊ အချို့သော တိရစ္ဆာန်တို့သည်
 မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ပင်လည်းကောင်း မျက်နှာရိပ် မျက်နှာကဲကို မြင်လျှင် ထိုသူ၏ အတွင်းမှာ မသာယာသော အဖြစ်၊ သာယာသော အဖြစ်ကို သိနိုင်ကြကုန်၏။ ဤစက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာအတူ၊ အသံအမျိုးမျိုးကို ကြားရာ၌ သောတ အတွေ့မှ ဖြစ်ပေါ်သော သုခ၊ ဒုက္ခဝေဒယိတဓာတ် နှစ်မျိုး။ အနံ့အမျိုး မျိုးကို နံရာ၌ ဃာနအတွေ့မှ ဖြစ်ပေါ်သော သုခ၊ ဒုက္ခ ဝေဒယိတဓာတ် နှစ်မျိုး။ အချို၊ အချဉ်စသော အရသာ အမျိုးမျိုးကို သုံးဆောင်ရာ၌ လျှာအတွေ့မှ ဖြစ်ပေါ်သော သုခ၊ ဒုက္ခ ဝေဒယိတဓာတ် နှစ်မျိုး။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုံကို ခံစားရာ၌ အတွင်းအပ ကာယအတွေ့မှ ဖြစ်ပေါ်သော သုခ၊ ဒုက္ခ ဝေဒယိတဓာတ် နှစ်မျိုး။ တွေ့ဆဲ တွေ့ပြီး တွေ့လတ္တံ့သော ဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌအာရုံကို အာရုံပြု၍ စိတ်နှလုံးအတွေ့မှ ဖြစ်ပေါ်သော သုခ၊ ဒုက္ခ ဝေဒယိတဓာတ် နှစ်မျိုးတို့လည်း စက္ခုဝေဒယိတမှာကဲ့သို့ အသီးအသီး ဝေဖန်၍ သိလေ။ ။ လင်္ကာ၊ အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ဤဝေဒယိတဓာတ်ကြီး ၆-ပါး၏ သူသူ၊ ငါငါ သတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့၏ သန္တာန်၌ အလှည့်အလည်အားဖြင့် နာရီမခြား တဖွားဖွား ဖြစ်၍ နေမှုသည် အလွန်ထင်ရှား၏။ ။ သည်ကိုရည်၍ -

ဓာတ်ကြီး ခြောက်ဖြာ၊ ဝေဒနာဟု၊ ထွေလာအထူး၊ ထွက်ပေါ် မြူး၍၊ ခြောက်ဦးရွန်းစည်၊ အာရုံရည်ကို၊ မည်မည်ရရ၊ ခံစံကြမှ၊ သုဘ၊ သုဘာ၊ သာ၊ မသာနှင့်၊ ထွေလာများတောင်း၊ ကောင်း၊ မကောင်းလည်း၊ ထောင်းထောင်း ငေါင်ေါ၊ သိထင်ပေါ်၍၊ ကောင်းသော် စိတ်ဝမ်း၊ ဖိတ်ဖိတ်လျှမ်းလျှင်၊ ရွှင်လန်းနှလုံး၊ စွင့်စွင့်ပြုံး၏။ မုန်းဖွယ်တွေက၊ ခြောက်သွေ့နှမ်းညှိုး၊ နှလုံးဆိုး၍၊ အခိုးလူလူ၊ ပွက်ပွက်ဆူမျှ၊ ပူပူ ပင်ပင်၊ မရွှင် မလန်း၊ စိတ်ကုန်ခန်း၏။ ။ ဟူ၍ ဆိုပေသည်။

ချမ်းသာသုခ၊ တစ်ခုမျှ၌၊ လောကအထု၊ အကုန်စု၏။ ပုပုရွရွ၊ မိခင်ဧရာဝတီ

မြင်သမျှလည်း၊ သုခဖို့ချည်း၊ လုံ့လသည်း၏။ ။ ဟူသော နောက်စကား
 ဌ်၊ ချမ်းသာသုခ၊ တစ်ခုမျှ၌၊ လောကအထု၊ အကုန်စု ဆိုသည်ကား
 ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည် ချမ်းသာကို အလိုရှိကြကုန်၏။ ချမ်းသာ
 ကိုသာ တစ်ရှာတည်း ရှာကြကုန်၏။ ချမ်းသာကို အလိုမရှိသော သတ္တဝါ
 ဟူ၍ မရှိ။ အယုတ်သဖြင့် ခြ၊ ပိုးရွတို့ပင် ဖြစ်သော်လည်း ချမ်းသာ
 ကိုသာ အလိုရှိကြကုန်၏။ ချမ်းသာကိုသာ ရှာကြကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသော
 သတ္တဝါတို့၏ အလိုဆန္ဒ ကိစ္စမှုသည် ချမ်းသာသုခ တစ်ခု၌ ဆုံမိကြ
 ၏။ စုမိကြ၏ ဆိုလိုသည်။ ။ ပုပုရွရွ၊ မြင်သမျှလည်း၊ သုခဖို့ချည်း၊
 လုံ့လသည်း၏ ဆိုသည်ကား ရေသတ္တဝါ၊ ကုန်းသတ္တဝါ၊ ကောင်းကင်
 သတ္တဝါ ခပ်သိမ်းတို့သည် နေ့နေ့ညည တရုံးရုံး၊ တရွရွ၊ တကြွကြွ
 လှုပ်ရှားကြ၊ အားထုတ်ကြ၊ ကြောင့်ကြစိုက်ကြ၊ အသည်းအသန် အပန်း
 ခံကြသမျှသည်လည်း ချမ်းသာသုခဖို့ချည်းသာတည်း။ အယုတ်သဖြင့်
 မိမိကိုယ်ကို သေစေလို၍ အဆိပ်ဆေးကို မျိုသော သူ၊ ကြိုးဆွဲချသော
 သူ၊ ရေထဲသို့ခုန်ချသော သူ၊ လက်နက်နှင့်သတ်သော သူတို့သည်လည်း
 သေမှ အေးမည်။ သေမှ ချမ်းသာမည်ဟု ချမ်းသာကို လို၍ပြုမှုပင်တည်း။
 ဤစကားနှစ်ရပ်ဖြင့် ဤဝေဒယိတဓာတ်ကြီးသည် ခပ်သိမ်းသော လူ၊
 နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ လဲလျောင်းရာ ဖြစ်၏။
 အကြီးအကဲ၊ အချုပ်အခြာ ဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုသည်။

အရည်းသူမြတ်၊ ပရမတ်ကို၊ ချန်လှပ်ထား၍၊ အများလောက၊
 ရှိသမျှကို၊ ဒုက္ခပွားမှု၊ များစွာပြုသည်။ ။ သုခဝေဒနာစွမ်းရည်တည်း။
 ဟူရာ၌။ ။ ပရမတ္ထအရိယာ ဖြစ်ပြီးသော သူတို့ကို ချန်လှပ်၍
 ခပ်သိမ်းသော ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့ကို အနမတဂ္ဂ သံသရာနှင့် အမှုဒုက္ခ
 ပွားအောင်ပြု၍ နေသည်ကား တစ်ခြားတရား မဟုတ်။ ဤသုခဝေဒယိတ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဓာတ်ကြီး၏ အတတ်ပေတည်း။ ။ အဘယ်သို့ ဒုက္ခပွားအောင် ပြုသနည်းဟူမူ။ ။ ဤသုခဝေဒယိတဓာတ်သည် ၆-ဒွါရတို့၌ ဣဋ္ဌဗဿ ထင်လင်းရှိခိုက်၌သာ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်တွင် ဖြစ်ပေါ်၍ နေနိုင်၏။ ဣဋ္ဌဗဿသည်လည်း ကောင်းသော ဣဋ္ဌရုံနှင့် ပူးပေါင်းထွေးရှက် ဆက်ဆံရောနှောမှု ထင်လင်းခိုက်၌သာ ၆-ဒွါရမှာ ဖြစ်ပေါ်၍ နေနိုင်၏။ ဣဋ္ဌာရုံနှင့် ထွေးလုံး ရောယှက်မှု ကင်းကွာပြန်လျှင် ကင်းကွာဆဲခဏမှာ ချုပ်ပျောက်လေ၏။ ။ ဣဋ္ဌာရုံဟူသည်လည်း အနိစ္စတရား ဖြစ်၏။ မကြာမီ၊ မကြာမီ ဖောက်ပြန်ဆုတ်ယုတ် ကုန်ဆုံးသော တရားစု ဖြစ်၏။ ဣဋ္ဌာရုံ ကုန်ပြန်လျှင် ဖဿကုန်ပြန်၏။ ဖဿ ကုန်ပြန်လျှင် သုခဝေဒနာ ကုန်ပြန်၏။ ။ သုခဝေဒနာကို လိုပြန်လျှင် ဣဋ္ဌာရုံကို ရှာရပြန်၏။ အနုမတဂ္ဂ သံသရာမှာ သုခဝေဒနာကို ခင်တွယ်သည့်အတွက် ဣဋ္ဌာရုံ ရှာမှုနှင့် တပန်းတည်း ပန်း၍ နေကြ၏။

ဥပမာကား။ ။ နွေအခါ ကိုယ်အင်္ဂါ အေးမြသော သုခဝေဒ ယိတဓာတ်ကို အလွန် အလိုရှိကြ၏။ ။ ထိုသုခဝေဒယိတဓာတ်သည် လည်း ကိုယ်သန္တာန်မှာ သုခသမ္ပဿဓာတ် ဖြစ်ပေါ်သော အခါမှ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ သုခသမ္ပဿဓာတ်သည်လည်း ဗဟိဒ္ဓက အေးမြသော လေ၊ အေးမြသော ရေ၊ ကိုယ်၌ ထိခိုက်လုံးထွေး၍ နေဆဲအခါမှ ကိုယ်သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ ။ ကိုယ်မှာ ထိခိုက်လာသော လေအေး၊ ရေအေးဟူသော ဣဋ္ဌာရုံသည်လည်း ကိုယ်သန္တာန်မှာ အမြဲ တည်နေနိုင်သော နိစ္စတရား မဟုတ်။ ကိုယ်သန္တာန်၌ ထိကာမထွက်နှင့် ခဏခြင်း၊ ခဏခြင်း ကုန်ဆုံးကွယ်ပျောက်သော အနိစ္စတရားသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အသစ်၊ အသစ်သော လေ၊ အသစ်၊ အသစ်သော ရေ၊ ထပ်မနား ထိ၍နေမှ သုခသမ္ပဿ ထပ်မနား ဖြစ်ပေါ်၍ သုခဝေဒနာ

အစဉ် ဖြစ်ပွားနေနိုင်၏။ ထိုခိုက်သော လေ၊ ရေ ပြတ်စဲပျောက်ဆုံး ပြန်လျှင် သုခသမ္မဿ၊ သုခဝေဒနာနှစ်ပါး ပျောက်ဆုံးပြန်၏။ ။ ထိုသုခဝေဒနာ ခေါ်သော ဝေဒယိတဓာတ်ကြီးသည်လည်း သုခသမ္မဿ ဓာတ် ပေါ်ရှိမှ ပေါ်နိုင်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုး ဖြစ်၏။ ထိုသုခသမ္မဿ ဓာတ်သည်လည်း အေးမြသော လေ၊ အေးမြသော ရေ ထိပါးမှု ထင်လင်း ရှိမှ ပေါ်ရှိနိုင်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုး မည်၏။ ထိုလေ၊ ထိုရေသည်လည်း ယပ်လေခပ်ပေးသူ ရေကို ခပ်ဆောင်သူ ရှိမှ ရှိနိုင်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုး ဖြစ်၏။ ဤသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုးချည်း ဖြစ်ကြ၍ ယပ်လေနှင့် စပ်သော သုခဝေဒယိတဓာတ်ကို ခင်မက်ငြိတွယ်သော သူမှာ ယပ်လေခပ်မှုနှင့် စပ်သော ဒုက္ခသည် အပြီးစွပ်လျက် နေ၏။ ရေနှင့် စပ်သော သုခဝေဒ ယိတဓာတ်ကို ခင်မက်ငြိတွယ်သော သူမှာ ရေမှုနှင့် စပ်သောဒုက္ခသည် အပြီးစွပ်လျက် နေ၏။

တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရာဂဂ္ဂီ၊ ဒေါသဂ္ဂီ အစရှိသော တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော မီးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အလွန်အိုက်ပူ၍ နေသော အနမတဂ္ဂ သံသရာကြီးသည် နွေရာသီကြီး နှင့်တူ၏။ သုခသမ္မဿ ၆-ပါး၊ သုခဝေဒယိတဓာတ် ၆-ပါးသည် နွေအခါ လေ၊ ရေနှင့်စပ်၍ ဖြစ်သော သုခသမ္မဿ၊ သုခဝေဒနာနှင့် တူ၏။ ဘုံဗိမာန်၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၊ သားမယား စသော လူ့ချမ်းသာ အဆောက်အဦး၊ နတ်ချမ်းသာ အဆောက်အဦး ဣဋ္ဌာရုံစသည် နွေအခါ၌ ယပ်လေအဆောက်အဦး ရေအဆောက်အဦးနှင့် တူ၏။ ယခုရှိကြသော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့သည် ထိုသုခဝေဒနာကို ခင်တွယ် ကြကုန်၏။ ထိုသုခဝေဒနာသည် ခင်တွယ်သော သူတို့ကို အမြဲဆင်းရဲ ဒုက္ခပွားများအောင် ပြု၏။ အဘယ်သို့ ပြုသနည်းဟူမူ၊ မီးပူဇော်သော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒီပနီ

ပုဏ္ဏားဥပမာဖြင့် ပြဆိုပေအံ့။

ပုဏ္ဏားလူမျိုးတို့၌ မိစ္ဆာအယူကြီး တစ်ခုရှိ၏။ သူငယ်
ယောက်ကျား ဖွားမြင်သောအခါ၊ ဖွားဖက်မီးယူ၍ မသေရအောင်
မိဘတို့က မွေးမြူ၍ ထားကြရ၏။ ထို ဖွားဖက်မီးကို မသေရအောင်
တစ်သက်လုံး လုပ်ကျွေးပူဇော်နိုင်လျှင် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဗြဟ္မာ
ပြည်သို့ သွားရ၏ဟု မိစ္ဆာအယူရှိသတည်း။ ။ ထိုသူငယ် ၁၆-နှစ်
အရွယ်ရောက်သောအခါ “သားမယားယူ၍ လူလုပ်မည်လော၊ မီးပူဇော်၍
ဗြဟ္မာပြည်သို့ သွားမည်လော” ဟု မေး၍ မီးပူဇော်လျှင် မီးကြိယာစုနှင့်
တကွ မီးကိုအပ်၍ ရသေ့ပရိဗိုဇ်အသွင်နှင့် မီးကိုလုပ်ကျွေးစေ၏။ ။
အနှစ်သာရရှိသော ထင်း၊ သစ်သား ပေါများရာ၌ နေ၍ လုပ်ကျွေး၏။
ထောပတ်၊ ဆီဥစသော မီးကြိုက်သော အကောင်းအမွန် ရသမျှ မီးကို
ကျွေးရ၏။ အကောင်းအမွန် ကျွေးရလျှင် အကျိုးအထူးကြီးသည်ဟု
အယူရှိ၏။ မီးမည်သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုးပေတည်း။ အဘယ်သို့
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုး ဖြစ်သနည်းဟူမူ၊ မီးစာ ထင်းရှိပါမှ မီးစာထင်းကို
စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ တည်နေနိုင်သည်။ မီးစာ ထင်းလျော့ပါးလျှင်
လျော့ပါး၏။ မီးစာထင်း ကုန်လျှင် ကုန်၏။ မီးစာနှင့်ကင်း၍ မျက်တောင်
တစ်ခတ်မျှ မတည်နိုင်။ ဤကား မီး၏ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတည်း။
မီးစာထင်းမည်သည်ကား မီးထဲသို့ ကျလျှင် ခဏမစဲ တရဲရဲကုန်ခန်း
ကုန်ဆုံးခြင်း အနိစ္စသဘော အလွန်မြန်၏။ တစ်နေ့တစ်နေ့ အဖို့တွင်
ထင်းများစွာ များစွာ ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုမီးကို အကောင်းထင်သော
မိစ္ဆာအယူကို မစွန့်သမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုပုဏ္ဏားကို မီးစာထင်းမှု
ဒုက္ခနှင့် အမြဲနှိပ်စက်၏။ မိုးအတွက်၊ လေအတွက် ထင်းပျက်ရန်
မီးသေရန်အမှုနှင့် အမြဲနှိပ်စက်၏။ ထမ်းဆောင်သည်ပိုးမှုနှင့် အမြဲ

မိခင်ဧရာဝတီ

နှိပ်စက်၏။ ပူခါ၊ အိုက်ခါမှုနှင့် အမြဲနှိပ်စက်၏။ ကိုယ်လွတ်၊ လက်လွတ်
မသွားလာ မနေသာ ကျဉ်းမြောင်းကြပ်တည်းမှုနှင့် အမြဲနှိပ်စက်၏။
စုတေပြန်လျှင်လည်း ထိုဒိဋ္ဌိအတွက် အပါယ်သို့သွားရသည် များ၏။

တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့၏
ခန္ဓာကိုယ်၌ စက္ခုအကြည်နှင့်တကွ မျက်လုံးအိမ်နှစ်ခုသည် မီးအိုးခင်း
ကြီးနှစ်ခုနှင့် တူ၏။ သောတအကြည်နှင့်တကွ နားအိမ်နှစ်ခုသည် မီးအိုး
ခင်းကြီးနှင့် တူ၏။ ယာနအကြည်နှင့်တကွ နားခေါင်းအိမ်နှစ်ခုသည်
မီးအိုးခင်းကြီးနှစ်ခုနှင့် တူ၏။ ဇိဝါအကြည်နှင့်တကွ လျှာတစ်ခုလုံးသည်
မီးအိုးခင်းကြီးတစ်ခုနှင့် တူ၏။ ကာယအကြည်နှင့်တကွ ကိုယ်အင်္ဂါ
အားလုံးသည် မီးအိုးခင်းကြီးတစ်ခုနှင့် တူ၏။ မနောအကြည်နှင့်တကွ
ဟဒယနှလုံးအိမ် တစ်ခုလုံးသည် မီးအိုးခင်းကြီးတစ်ခုနှင့် တူ၏။ ဖဿ
၆-ပါးသည် မီးမှုတ်သော ပြောင်း ၆-ခု မီးပြင်သော ယောက်မ ၆-ခုနှင့်
တူ၏။ သုခဝေဒယိတဓာတ် ၆-ပါးသည် မီးတောက်မျိုးနှင့် တူ၏။
လူ့လောက၊ နတ်လောကတို့၌ ရှိသမျှသော ဘုံဗိမာန် ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ၊
လယ်၊ ယာ၊ မိုးမြေ၊ လှည်း၊ လှေ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ သင်းပင်း၊ ခြွေရံ၊
ဝတ်စား၊ တန်ဆာ အစရှိသော အလုံးစုံတို့ကို ၆-ပုံ၊ ၆-စု ပြုသည်
ရှိသော် တစ်ခုသည် စက္ခုမီးတောက်ဖို့ရန် ရသော ထင်းပုံ ထင်းစု
ဖြစ်၏။ အကြွင်းငါးခုကိုလည်း အကြွင်းမီးတောက် ငါးခုနှင့် ဝေဖန်လေ။
ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ မီးတစ်မျိုးကိုသာ မွေးမြူရ၏။ ဤသတ္တဝါတို့မှာ မီးတောက်
၆-မျိုး၊ မီးအိုးခင်းကြီးငယ် ၆-ခုကို မွေးမြူကြရ၏။ ထိုမီး၏ အနိစ္စမှု
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှုထက် ဝေဒနာမီးတောက် ၆-ပါး၏ အနိစ္စမှု၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
မှုသည် အလွန်ကြီးကျယ်လှ၏။

ယခု မျက်မြင်လောက၌ ရေသတ္တဝါ၊ ကုန်းသတ္တဝါတို့ နေ့နေ့၊
မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ညည အုန်းအုန်းတက်၊ ကြွက်ကြွက်ဆူ၊ သွားလာ ရပ်ထိုင်၊ လုပ်ကိုင် ရှာဖွေမှု ကြီးကျယ်ပုံကို မြင်ကြလျှင် မီးတောက် ၆-ပါးအတွက် မီးစာ ထင်းမှုအလုပ် ဘယ်မျှ ကြီးကျယ်ကြပ်တည်းသည်ဟု မြင်နိုင်ရာ၏။ မိမိတို့ ကျင်လည်၍ လာခဲ့သော အနမတဂ္ဂ သံသရာဘဝ အဆက်ဆက် ကို ဤနည်းအတိုင်း မြင်နိုင်ရာ၏။ သည်ကိုရည်၍ -

အများလောက၊ ရှိသမျှကို၊ ဒုက္ခပွားမှု၊ များစွာပြုသည်။ ။

သုခဝေဒနာ စွမ်းရည်တည်း။ ။ ဟု ဆိုပေသည်။

မီးပူဇော်သော ပုဏ္ဏားသည် ထိုမီးကို သာယာသော မိစ္ဆာအယူကို မစွန့်သမျှကာလပတ်လုံး သွားလေရာ၊ နေလေရာ မီးနှင့်စပ်သော ဒုက္ခစက်ကွင်းကြီး အပြီးထပ်ကြပ် စွပ်လျက် ပါလေဘိသကဲ့သို့ ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့မှာလည်း ထိုဝေဒနာကို ငါ့ဟု စွဲလမ်းသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို မစွန့်သမျှ အနမတဂ္ဂ သံသရာ ကာလပတ်လုံး ရောက်လေရာရာ ဘဝ၌ ဒုက္ခစက်ကွင်းကြီး အပြီးစွပ်လျက် ပါ၍ နေ၏။ အဘယ်ဒုက္ခများနည်း ဟူမူ၊ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ဖြစ်ရာဘဝ၌ ထိုဝေဒနာမီးတောက် ၆-ပါးနှင့် အသက်တမ်းစေ့ နေရအောင် အာရုံဝတ္ထု မီးစာဆင်းရဲ ဒုက္ခ၊ နောက်ဘဝ မှာ ထင်းမီးစာ ပြည့်စုံစွာ ရခြင်းငှါ ရှေးရှေးဘဝက တင်ကူး၍ ပြုကြ ရသော ဒါနမှုဒုက္ခကြီး။ သီလမှုဒုက္ခကြီး။ ကသိုဏ်းဗြဟ္မာဝိဟာရ ဘာဝနာမှုဒုက္ခကြီး။ ဤဒုက္ခမှုတို့သည် ဖြစ်လေရာရာ စွပ်လျက် ပါကုန်၏။ ထိုဒါနမှုဒုက္ခ သီလမှုဒုက္ခ ဘာဝနာမှုဒုက္ခကို မပြုပြန်လျှင် သုခ ၆-ပါးမှ လွတ်၍ အပါယ်ဘဝဒုက္ခကြီး ၆-ပါးသို့ မျောရလေ၏။ ထိုပုဏ္ဏားသည် ထိုမိစ္ဆာအယူကို စွန့်၍ ထိုမီးလက်လွတ်သောအခါမှ မီးစာ၊ ထင်းမှုဒုက္ခ ငြိမ်းလေ၏။ ထိုအတူ ဝေဒနာမီးတောက်ခြောက်ပါး၌ စွဲလမ်းတွယ်တာသော တဏှာဒိဋ္ဌိကို စွန့်နိုင်သော အခါမှ သံသရာ

ဒုက္ခစက်ကွင်းကြီး ကျွတ်လွတ်၏။ ဤသို့သော ပြန်ဖက်အနက် အဓိပ္ပါယ်
ကိုလည်း ထိုလင်္ကာဝါကျဖြင့် ပြပေ၏။

ဆဋ္ဌမအပုဒ်အဖြေ ပြီး၏။

ရ-ပုဒ်အဖြေ

သုခဝေဒနာ၊ စွမ်းရည်ဖြာ၍၊ ရသာမြိန်ရွှန်း၊ အစိမ့်မွှန်းက၊
သွန်းသွန်းဆူကြွ၊ ထိုသုခ၌၊ ပိယဟူသား၊ အချစ်ပွား၍။ ။ ဟူသော
လင်္ကာဝါကျ၌။ ။ အဆင်းသဏ္ဍာန်ကို မြင်သောအခါ စက္ခုအတွေ့ခေါ်
သော စက္ခုသမ္မဿ၏ အာနုဘော်ကြောင့် ထိုအာရုံမှာ ရူချင်ဖွယ်ကောင်း
သော ဣန္ဒရသကို ကောင်းစွာ၊ ကောင်းစွာ လှပတင့်တယ်စွာဟု ခံစား၊
စံစားသော စက္ခုသမ္မဿဇာ သုခဝေဒနာသည် စိတ်သန္တာန်မှာ ရသာမြိန်
ရွှန်း၊ အစိမ့်မွှန်းလျက်၊ သွန်းသွန်းဆူကြွ ဖြစ်ပေါ်၍လာ၏။ ခြောက်သွေ့
သော ထမင်းကို ထောပတ်ရည်ဆမ်းလိုက်ဘိသကဲ့သို့ စိတ်သန္တာန်မှာ
ရွှန်းရွှန်းစို၍ လာ၏။ ညှိုးနွမ်းသော ပဒုမ္မာကြာကို အေးမြစွာသော
သီတာရေချမ်း ဆွတ်လောင်းလိုက်သဖြင့် ရွှင်လန်း ဖွံဖြိုး၍ လာသကဲ့သို့
စိတ်သန္တာန် ရွှင်လန်းဖွံဖြိုး၍ လာ၏။ မျက်နှာရုပ် ရွှန်းစို၍ အသွေးအရည်
ကို တက်၍လာ၏။ ထိုသို့ စက္ခုအပြင် စိတ်အစဉ်မှာ ရွှန်းရွှန်းစိုတက်၍
လာသော ထိုသုခဝေဒနာသည် စက္ခုအရသာ မည်၏။ စက္ခုမြိန်ယုက်မှု
မည်၏။ စက္ခုဆိမ့်အိမ့်မှု မည်၏။ ထိုအခါ ထိုစက္ခုအရသာ မျက်စိ
အရသာကို အစိမ့်ခံလိုသော တဏှာရာဂဓာတ်ကြီးသည် တဖွားဖွား
ပေါ်၍လာ၏။ စိတ်အစေးပေါက်၍ လာ၏။ မျက်စိအရသာကို အစိမ့်
ခံလိုသည့်အတွက်နှင့် မျက်စိအရသာကို ဖန်ဆင်းတည်ထောင်၍ ပေးသော
လှပသော အဆင်းသဏ္ဍာန်မှာလည်း ထိုတဏှာ ဖွဲ့စေးတွယ် ကပ်လေ၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

လှပသော အဆင်းသဏ္ဍာန်နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုဝတ္ထုကိုယ်အထည် မှာလည်း ဖွဲ့စေးတွယ်ကပ်၏။ မလွတ်ချင်၊ မခွာချင်သော စိတ်အမှု တိုး၍သာ လုံးထွေး သိမ်းပိုက်ချင်သော စိတ်အမှုကို ဖွဲ့စေး တွယ်ကပ်၏ ဆိုသည်။ မျက်စိအရသာကို ဆိုအပ်သော သုခဝေဒနာကို တွယ်တာသည့် အတွက်နှင့် ထိုအဆင်းသဏ္ဍာန်ကိုလည်းကောင်း၊ အဆင်းသဏ္ဍာန် ရှိသော ဝတ္ထုအထည်ကိုလည်းကောင်း တွယ်တာပြန်သည် ဟူသော စကား၌ ဥပမာကား။ ။ သတ္တဝါတို့သည် အသက်ခန္ဓာကို တွယ်တာသည့်အတွက်ကြောင့် အသက်ကို တည်ထောင်၍ ပေးနိုင်သော ထမင်းအစာကို တွယ်တာကြရကုန်၏။ ထမင်းကို တွယ်တာသည့် အတွက်ဆန်ကို တွယ်တာကြရကုန်၏။ ဆန်ကိုတွယ်တာသည့် အတွက် စပါးကို တွယ်တာ၏။ စပါးကို တွယ်တာသည့်အတွက် နွား၊ ကျွဲ၊ လယ်ယာ၊ မိုး၊ မြေကို တွယ်တာ၏။ ထိုအလုံးစုံကို တွယ်တာသည့် အတွက်ကြောင့် ကြေး၊ ငွေကို တွယ်တာ၏။ ဤသို့လျှင် တဏှာရာဂ မည်သည် ဝတ္ထုတစ်ခုကို တွယ်တာမိလျှင် ထိုတွယ်တာသော ဝတ္ထုတစ်ခု နှင့် စပ်လျဉ်းသမျှ အရာမက အထောင်မက အဆင့်ဆင့် တွယ်တာမှု ပြန့်ပွား၍ သွားတော့သည်။

ထိုအတူ စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာဟု ဆိုအပ်သော မျက်စိ အရသာတစ်ခုကို တွယ်တာ ချစ်ကြိုက်မှု ရှိသည့်အတွက် ကောင်းသော အဆင်းသဏ္ဍာန်ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုအဆင်းသဏ္ဍာန်နှင့် ပြည့်စုံသော သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ အထည်ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ ထိုအထည်ဝတ္ထုနှင့် စပ်လျဉ်းသမျှတို့ကိုလည်းကောင်း တွယ်တာ ချစ်ကြိုက်မှု အဆင့်ဆင့် ပွား၍ သွားတော့သည်။ ဤစကား၌ မျက်စိအတွေ့ခေါ်သော စက္ခုသမ္ပဿ တရားသည်လည်း ဓမ္မမည်၏။ မျက်စိအရသာခေါ်သော စက္ခုသမ္ပဿဇာ

ဝေဒနာတရားသည်လည်း ဓမ္မမည်၏။ ထိုအရသာကို အစိမ့်ခံလိုသော တဏှာတရားသည်လည်း ဓမ္မမည်၏။ ထိုသုံးပါး၌ ချစ်ကြိုက် တွယ်တာ သော တဏှာသည် ဓမ္မတဏှာမည်၏။ အဆင်းသဏ္ဍာန်၌ ချစ်ကြိုက် တွယ်တာသော တဏှာသည်သာလျှင် ရူပတဏှာ မည်၏။ ။

အထက်စကားစု၌ကား ရူပတဏှာ၏ ရှေ့သွားနောက်လိုက်ဖြစ်သော တဏှာစုကို ရူပတဏှာနှင့် တစ်လုံးတည်းပြု၍ ဆိုခဲ့ပေသည်။ မုန်ညင်း စေ့ခန့် ပမာဏရှိသော မီးပွားသည် ယမ်းပုံအမှိုက်ပုံ၌ ကျလျှင်ခဏ ချက်ချင်း ယမ်းပုံ၊ အမှိုက်ပုံ အကုန်အန့် ပွားများနိုင်၏။ ထိုအတူ ကျင်လည်နေကျ လောဘဝတ္ထုနှင့် စပ်လျဉ်းရာ အဆင်းကို မြင်ရုံမျှနှင့် လည်း ထိုဝတ္ထုတစ်ခုလုံး လောဘကွက် နှံ့ပြားအောင် ခဏခြင်း ပွားနိုင်၏။ အသံကို ကြားရုံမျှနှင့်လည်း ပွားနိုင်၏။ ဝတ်စား၊ တန်ဆာ၊ နေရာ၊ ထိုင်ရာကို မြင်ရုံမျှနှင့်လည်း ပွားနိုင်၏။ တစ်စွန်းတစ်စကို ထိရုံမျှနှင့်လည်း ပွားနိုင်၏။ ထိုသို့ ပွားရာတွင် အဆင်းကို ရှေးတည်၍ ပွားသမျှကို ရူပတဏှာ၌ သွင်း၍ ပြောဆိုထိုက်၏။ အသံစသည်ကို ရှေးတည်ပြု၍ ပွားသမျှကို သဒ္ဒတဏှာစသည်၌ သွင်း၍ ပြောဆိုထိုက်၏။ ဤကား စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာကြောင့် ရူပတဏှာ ဖြစ်ပွားပုံ အမြောက်တည်း။

အသံကိုကြား၍ သောတအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော နားအရသာ၊ နားမြိန်ရှက်မှု၊ နားဆိမ့်မှုသည် သောတသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ မည်၏။ နားအရသာနှင့်တကွ သဒ္ဒါရုံ၌လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါရုံကို ပြည့်စုံ စေနိုင်သော အဆောက်အဦးမျိုးတို့၌လည်းကောင်း၊ ချစ်ကြိုက် ခင်မင် သော တဏှာသည် သဒ္ဒတဏှာ မည်၏။ အနံ့ကိုနံ၍ ယာနအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော နှာခေါင်းအရသာ၊ နှာခေါင်းမြိန်ရှက်မှု၊ နှာခေါင်းဆိမ့်အိမ့်မှု

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

သည် ယာနသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ မည်၏။ နှာခေါင်းအရသာနှင့်တကွ ဂန္ဓာရုံ၌လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓာရုံကို ပြည့်စုံစေနိုင်သော အဆောက်အဦး မျိုးတို့၌လည်းကောင်း၊ ချစ်ကြိုက် ခင်မင်သော တဏှာသည် ဂန္ဓတဏှာ မည်၏။ အချို့၊ အချဉ် အစရှိသော ရသာရုံကို သုံးဆောင်ရ၍ ဇိဝှါ အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော လျှာအရသာ၊ လျှာမြိန်ရှက်မှု၊ လျှာဆိမ့် အိမ်မှုသည် ဇိဝှါသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ မည်၏။ လျှာအရသာနှင့်တကွ ရသာရုံ၌လည်းကောင်း၊ ရသာရုံကို ပြည့်စုံစေနိုင်သော အဆောက်အဦး မျိုးတို့၌လည်းကောင်း ချစ်ကြိုက် ခင်မင်သော တဏှာသည် ရသတဏှာ မည်၏။ နူးညံ့သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝတ္ထုတို့နှင့် ပေါင်းဖက်၍ ကိုယ်အင်္ဂါအတွေ့ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော ကာယအင်္ဂါ အရသာသည် ကာယသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ မည်၏။ ထိုကာယအရသာနှင့်တကွ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝတ္ထုတို့၌လည်း ကောင်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝတ္ထုကို ပြည့်စုံစေနိုင်သော ယာရာဝါသ အဆောက် အဦးတို့၌လည်းကောင်း ချစ်ကြိုက် ခင်မင်သော တဏှာသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗ တဏှာ မည်၏။ ။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အာရုံငါးပါးတို့မှ ကြွင်းသော မိမိသန္တာန် သူတစ်ပါးသန္တာန်တို့၌ စက္ခုပြည့်စုံမှု၊ သောတပြည့်စုံမှု၊ ယာနပြည့်စုံမှု၊ ဇိဝှါပြည့်စုံမှု၊ ကာယပြည့်စုံမှု၊ သဒ္ဓါဂုဏ်၊ သီလဂုဏ်၊ သုတဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်၊ ဥစ္စာဂုဏ်၊ ဓနဂုဏ်၊ ဣဿရိယဂုဏ်၊ ဗလဂုဏ်၊ မာနဂုဏ်၊ သူရဂုဏ် အစရှိသော ကောင်းသော ဓမ္မ၊ မကောင်းသော ဓမ္မတို့သည် အသီးအသီး ရှိကြကုန်၏။ တစ်ခုခုသော ဓမ္မကို အာရုံပြု၍ စိတ်အတွေ့၊ နှလုံးအတွေ့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော စိတ်အရသာ၊ မနော အရသာ စိတ်မြိန်ရှက်မှု၊ မနောမြိန်ရှက်မှု၊ စိတ်ဆိမ့်အိမ်မှု၊ မနောဆိမ့် အိမ်မှုသည် မနောသမ္မဿဇာဝေဒနာ မည်၏။ ထိုစိတ်အရသာနှင့်တကွ ကောင်းသော ဓမ္မ၊ မကောင်းသော ဓမ္မတို့၌လည်းကောင်း၊ ထိုဓမ္မတို့ကို

ပြည့်စုံစေနိုင်သော လောကဓမ္မ အဆောက်အဦးတို့၌လည်းကောင်း၊ ချစ်ကြိုက် ခင်တွယ်သောတဏှာသည် ဓမ္မတဏှာ မည်၏။

ဤအရာ၌ ဓမ္မဆိုသည်ကား ရူပရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုံဟူသော အာရုံငါးပါးကို ချန်လှပ်၍ ကြွင်းသမျှ အလုံးစုံသည် ဓမ္မာရုံ မည်၏။ ထိုကြောင့် လောဘပွားများသော အမှုကို ပြုပြီးနောက် ထိုလောဘအမှုကိုပင် ပြုပုံ၊ မူပုံအရာနှင့်တကွ အမှတ်ရတိုင်း သာယာသော နောက်တဏှာသည် ရှေးဖြစ်သော လောဘဓမ္မလျှင် အာရုံရှိသောကြောင့် ဓမ္မတဏှာမည်၏။ ။ ထိုအတူ ဒေါသမှုကို စိတ်တိုင်းကျပြု၍ ပြုပုံအမှုအရာနှင့်တကွ ပြောကာ၊ ဆိုကာ၊ ရယ်ကာ၊ ပြုံးကာ ထိုဒေါသကို သာယာသော တဏှာသည် ဓမ္မတဏှာ မည်၏။ ။ ထိုအတူ မာနမှု၊ ဒိဋ္ဌိမှု၊ သဒ္ဓါမှု၊ ပညာမှု၊ ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှု၊ ပါဏာတိပါတမှု၊ အဒိန္နာဒါနမှု၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရမှု စသည်ဖြင့် အကျယ်ဆိုလေ။ ။ ဓမ္မတဏှာနယ် အလွန်ကျယ်ဝန်း များပြား၏။ ။ ကြွင်းကျန်သော အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကိုလည်း ဥပမာနှင့်တကွ စက္ခုဒွါရ၊ ရူပတဏှာတို့၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းအတိုင်း နောက်ဒွါရငါးပါး တဏှာငါးပါးတို့၌ သိလေ။

ဤလူ့လောက၊ နတ်လောကတို့၌ ရှိရှိသမျှသော ဘုံ၊ ဗိမာန်၊ ပဒေသာ၊ ဥယျာဉ်၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်ယာ၊ ရတနာ၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ မြေ၊ ရေပတ်ကုံး၊ အသုံးမျိုး၊ အဆောင်မျိုးတို့ကို လည်းကောင်း၊ အာရုံအားဖြင့် ခြောက်စုပြုသည်ရှိသော်၊ ရူပတဏှာတို့ တစ်စု၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာတို့ တစ်စု၊ ဓမ္မတဏှာတို့ တစ်စုအားဖြင့် ခြောက်ပုံ ခြောက်စု ရ၏။ မီးပူဇော်သော ပုဏ္ဏားဥပမာ၌ ရရသမျှသော ထောပတ်၊ ဆီ၊ ပျား၊ ထင်း၊ သစ်သားတို့သည် မီးတို့ချည်း ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တဏှာဖို့ချည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ ။ ထိုပုဏ္ဏားကို မီးကို လုပ်ကျွေး
 မွေးမြူပူဇော်သော သူဟု ဆိုရသကဲ့သို့ ဥစ္စာဓနဘောဂ သမ္ပတ္တိအတွက်နှင့်
 နေ့နေ့ညည တရွရွ အားထုတ်ကြသော သတ္တဝါတို့လည်း တဏှာကို
 လုပ်ကျွေးမွေးမြူသော သူတို့ဟူ၍ ဆိုသင့် ဆိုထိုက်ကုန်၏။ ။
 သည်ကိုရည်၍ -

ထိုသုခ၌၊ ပိယဟူသား၊ အချစ်ပွား၍၊ ခြောက်ပါးဝေဒနာ၊
 မြိန်ယှက်စွာကို၊ လွယ်ကာမနေေး၊ လိုတိုင်းပေးသည်၊ လယ်မြေ၊ လုပ်ခင်း၊
 ထမင်း၊ ဘောဇဉ်၊ သဘင်၊ ပွဲလမ်း၊ အဆန်းဆန်းတည့်။ ပန်းမျိုးနဲ့သာ၊
 အဖြာဖြာလျှင်၊ ရူပါရမ္မဏ၊ စသည်အပုံ၊ ပဉ္စာရုံနှင့်။ ။ ခြောက်ဖုံဖဿ၊
 စက္ခု စသား၊ ဒွါရခြောက်မည်၊ အကြည်အလင်း၊ ကိုယ်တွင်းဓာတ်နု၊
 အစုစုလျှင်၊ ဗဟုဘေဒါ၊ များပြားစွာသည်၊ ဓမ္မာရမ္မဏ။ ။ ကာမဝတ္ထု၊
 အစု၊ အပုံ၊ ခြောက်အာရုံ၌၊ ခုံတမင်မင်၊ ခင်တများများ၊ နေ့စဉ်ပွား၍-
 ဟု ဆိုပေသည်။

သေဋ္ဌေးရတနာ၊ ပမာအလားဟူသော စကား၌၊ မန္တာတ်စကြာ
 မင်းကြီးတို့မှာ အလိုရှိတိုင်း အသုံးခံ သေဋ္ဌေးရတနာကြီး ရှိမြဲတည်း။
 ခြောက်ပါးဝေဒနာ၊ မြိန်ယှက်စွာကို၊ လွယ်ကာမနေေး၊ လိုတိုင်းပေးနိုင်သော
 ကြင်မယားနှင့်၊ ဝတ်စားရွှေငွေ စသည်သည် ထိုသေဋ္ဌေးရတနာကြီးနှင့်
 အလားတူ၏။ ။ ထိုအသုံးခံ သေဋ္ဌေးကြီး ရတနာကဲ့သို့ မိမိသန္တာန်၌
 မျက်စိအရသာ၊ နားအရသာ အစရှိသော ခြောက်ပါးဝေဒနာကို လွယ်ကာ
 မနေေး လိုတိုင်းပေးသည်အတွက်ကြောင့်၊ ကြင်မယားနှင့်၊ ဝတ်စားတန်ဆာ၊
 ရတနာရွှေငွေ အစရှိသော ကာမဝတ္ထု၊ အစုအပုံ၊ ခြောက်အာရုံ၌၊
 ခုံတမင်မင်၊ ခင်တများများ တဏှာပွား၍ နေကြကုန်၏ ဟုလိုသည်။
 ဤလင်္ကာပိုဒ်၌၊ ခြောက်ဖုံဖဿ၊ စက္ခုစသား၊ ဒွါရခြောက်မည်၊ အကြည်

အလင်း စသည်တို့ကား ဓမ္မရုံတို့ပေတည်း။ ။ ခုံတမင်မင်၊ တများများ၊
 နေ့စဉ်ပွား၍၊ တရားအချက်၊ သဘောနက်ကို၊ အိပ်မက်တွင်မျှ မမြင်ကြ
 ပဲ၊ ကာမထောင်တွင်း၊ ခန္ဓာကင်းသည်။ ။ ခြောက်သင်းတဏှာ စွမ်းရည်
 တည်းဟူသော နောက်စကားသည်ကား အနုမတဂ္ဂဘဝတို့၌ ဖြစ်၍လာခဲ့
 ကြသော အမှုသွားကို ဆိုသော စကားတည်း။

တရားအချက်၊ သဘောနက်ဟူသည်ကား အဝိဇ္ဇာအရာ၌
 ပြဆိုခဲ့သော သစ္စာလေးပါး တရားအချက်၊ သဘောနက်ကို ဆိုသတည်း။
 ဤဖဿခြောက်ပါး၊ ဝေဒနာခြောက်ပါး၊ တဏှာခြောက်ပါးအရာနှင့်
 လျော်စွာ ဆိုမှုကား။ ။ ဖဿသည်လည်း တရားနက်တစ်ခု၊ ဝေဒနာ
 သည်လည်း တရားနက် တစ်ခု၊ တဏှာသည်လည်း တရားနက် တစ်ခု။
 ဖဿသည် အဘယ်သို့ နက်နဲသနည်းဟူမူ။ ။ စက္ခုအတွေ့သည်
 ဓာတ်တစ်မျိုးတည်း။ အဆင်းသဏ္ဍာန်နှင့် စက္ခုအကြည် တေ့ဆိုင်
 ဆုံစည်း၍ နေ့ခိုက်၌သာ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍ နေ၏။ အဆုံ၊ အစည်း
 ပျက်ကွက်လျှင် ချုပ်ပျက် ကွယ်ပျောက်လေ၏ဟူ၍ ဖဿကို ဓာတ်အသီး
 တစ်ခု အာဂန္တုအနေနှင့် ထင်မြင်နိုင်ရန် အလွန်နက်နဲ၏။ ။ မိမိသန္တာန်၌
 ဤအခါကား စက္ခုအတွေ့ ရှိ၏။ ဤအခါကား စက္ခုအတွေ့ မရဟု
 သိကြ၏။ ဖဿဓာတ်ပေါ်မူ၊ ဖဿဓာတ် ချုပ်ကွယ်ပျက်ဆုံးမှုဟု မသိ
 ကြ။ ။ ထိုအတူ၊ စက္ခုအရသာ ဆိုသည်ကား ဓာတ်တစ်မျိုးတည်း။
 ထိုဖဿရှိဆဲ အခါ၌သာ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍ နေ၏။ ထိုဖဿချုပ်
 ပျောက်လျှင် ချုပ်ပျောက်၏ဟူ၍ ဝေဒနာကို ဓာတ်အသီးတစ်ခု အာဂန္တု
 အနေနှင့် ထင်မြင်နိုင်ရန် အလွန်နက်နဲ၏။ ။ စက္ခုအရသာ ရှိခိုက်၊
 မရှိခိုက်ကိုကား သိကြ၏။ ဝေဒနာဓာတ်ပေါ်မူ၊ ဝေဒနာဓာတ်ချုပ်ဆုံးမှု
 ဟူ၍ မသိကြ။ ။ ရူပတဏှာကိုလည်း ထိုနည်းတူ သိလေ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ချုပ်ပျောက်မှု ဥပမာကား။ ။ လူသည် မှန်ကြည့်ရာ၌ စက္ခုအကြည်သည် မှန်အပြင်နှင့် အလားတူ၏။ ။ အဆင်းသဏ္ဍာန်စုသည် မျက်နှာနှင့် အလားတူ၏။ ။ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာဓာတ်စုသည် မှန်အပြင်မှာ ပေါ်သော မျက်နှာရိပ်နှင့်တူ၏။ ။ မှန်နှင့် မျက်နှာတော့ဆိုင်ဆဲ ခဏ၌သာ မျက်နှာရိပ် ပေါ်ရှိ၏။ မျက်နှာလွှဲလျှင် ထိုအရိပ် ပျောက်ဆုံး၏။ ။ အရိပ်ကို မြင်လိုပြန်လျှင် တစ်ဖန် ကြည့်ရပြန်၏။ မျက်နှာလွှဲလျှင် ချုပ်ပျောက်မြဲ ချုပ်ပျောက်ပြန်ကုန်၏။ ။ အရိပ်သည် ဓာတ်တစ်မျိုး၊ မှန်အပြင်နှင့် မျက်နှာအပြင်တော့ဆိုင်မှု တန်းလန်းရှိနေမှ ထိုတော့ဆိုင်မှုကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်သည် ရှိနိုင်သည်။ တော့ဆိုင်မှု ပျက်ပြန်၍ စွဲစရာ မရှိပြန်လျှင် အရိပ်ပျောက်ပျက်ရပြန်၏။ ဤကား ခပ်သိမ်းသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားမျိုးတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတည်း။ ဤစက္ခု၏ဆိုင်ရာ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာသုံးပါးသည်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မျိုးချည်းသာတည်း။ အထက်က ပြဆိုခဲ့သော ယပ်လေဥပမာ၊ ရေဥပမာတို့ဖြင့်လည်း ကိုယ်၌ပေါ်သော ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာတို့၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောသည် ထင်ရှား၏။ ။ ယပ်လေပေး၍ နေဆဲအခါ၌ ကောင်းသော ကိုယ်အတွေ့၊ ချမ်းသာသော ကိုယ်အရသာပေါ်ရှိ၍ နေသည်လည်း ထင်ရှား၏။ ယပ်လေ ပြတ်လပ်ပြန်လျှင် ကိုယ်အတွေ့၊ ထိုအရသာ ချုပ်ပျောက်ပြန်သည်လည်း ထင်ရှား၏။ ပူအိုက်သော မကောင်းသော ကိုယ်အတွေ့၊ မချမ်းသာသော ကိုယ်အရသာ ဓာတ်တစ်မျိုး ကိုယ်ပေါ်၌ ပေါ်ပြန်သည်လည်း ထင်ရှား၏။ ကိုယ်တိုင် တွေ့ကြသော ဒိဋ္ဌမူပေတည်း။

ထိုသို့ သိကြ၊ ထင်ရှားကြသော်လည်း ထိုအတွေ့၊ ထိုအရသာကို ဓာတ်အသီး၊ ပရမတ္ထဓမ္မအသီးဟု မသိကြ၊ မမြင်ကြ။ ။ ငါ တွေသည်၊

ငါ ချမ်းသာသည်၊ ငါ ကောင်းသည်ဟု ငါနှင့် တစ်ခုတည်း ပြု၍ မြင်ကြ၊ ထင်ကြ၊ စွဲလမ်း၍ နေကြ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်၊ သတ္တဝါမဟုတ်၊ ငါမဟုတ်၊ သူမဟုတ်၊ ဓာတ်အသီး၊ ပရမတ္ထဓမ္မအသီးအနေနှင့် ခြားနား ထင်ရှားစွာ မြင်နိုင်၊ ထင်နိုင်မှ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု အာဂန္တု ကိစ္စ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောကို ထင်နိုင်၊ မြင်နိုင်မည်။ ငါနှင့် တစ်ခုတည်း ပြု၍ ငါပြု၍ ထင်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘော မထင်နိုင်၊ မမြင်နိုင်။ ငါဆိုသည်ကား တစ်ဘဝလုံး၊ တစ်သက်လုံးမှ တစ် ငါသာတည်း။ တစ်ဘဝ၌မသေမီ အတွင်း အသစ်၊ အသစ် ဖြစ်ပေါ်သည်ဟူ၍ မယူ ကြ။ ချုပ်သည်၊ ပျက်သည်၊ ကွယ်ပျောက်သည်ဟူ၍ မယူကြ။ ထိုကိုယ် သန္တာန်မှာ ကောင်းသောအတွေ့၊ မကောင်းသောအတွေ့၊ ကောင်းသော ကိုယ်အရသာ၊ မကောင်းသော ကိုယ်အရသာတို့ကိုမူကား ကိုယ်၌ပေါ်ရှိ၍ နေသည်ကိုလည်း သိကြ၏။ ချုပ်ကွယ်၊ ပျောက်ပျက်၍ မရှိပြန်သည်ကို လည်း သိကြ၏။ ငါကို သိမှုတစ်လမ်း၊ ထိုဓာတ်တို့ကို သိမှု တစ်လမ်း မနေလော။ ။ အကယ်၍ ကောင်းသောအတွေ့၊ ကောင်းသော အရသာတို့သည် ငါဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ ဘဝမဆုံးမချင်း ငါအမြဲတည်သကဲ့ သို့၊ ထိုအတွေ့၊ ထိုအရသာတို့လည်း တည်ကြဲရကုန်မည်။ ။ အကယ်၍ ငါသည် ထိုအတွေ့၊ ထိုအရသာတို့နှင့် တစ်ခုတည်းဖြစ်ငြားအံ့။ ထိုအတွေ့၊ ထိုအရသာကို ယခုကိုယ်မှာ ဖြစ်ပေါ်ရှိနေပြန်ပြီ။ ယခုပျောက်ကွယ်၊ ချုပ်ဆုံး၍ ကုန်ပြန်ပြီဟု သိကြသောအခါ ငါဖြစ်ပေါ်ရှိနေပြန်ပြီ။ ယခု ငါပျောက်ကွယ်၊ ချုပ်ဆုံး၍ ငါမရှိပြန်ပြီ- ဟု တစ်ခုတည်း တစ်လုံးတည်း သိကြကုန်ရာသည်။ ။ ငါကို တစ်ဘဝတွင်းမှာ ဘယ်အခါမှ ပျောက် ကွယ်၊ ချုပ်ဆုံးသည်ဟူ၍ မယူကြ။ ထိုအမှုတို့ကိုကား ကိုယ်သန္တာန်မှာ ဖြစ်သည့်အခါ၊ မဖြစ်သည့်အခါ၊ ရှိသည့်အခါ၊ မရှိသည့်အခါဟု သိကြ၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ယူကြကုန်၏။

ဤအချက်ကို ထင်ရှားအောင် ဆိုဦးအံ့။ ။ မှန်အပြင်မှာ ပေါ်သော မျက်နှာရိပ်သည် မှန်သားလည်း မဟုတ်။ မျက်နှာလည်း မဟုတ်။ အာဂန္တု သက်သက်တည်း။ မှန်သားနှင့် မျက်နှာဆိုင်မိမှုကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုးတည်း။ ထိုကြောင့် မှန်သားနှင့် မျက်နှာဆိုင်မိမှုဟူသော စွဲရာ ပျက်ခဲ့လျှင် ကွယ်ပျောက်လေ၏။ ရေထဲမှာ ထင်သော နေဝန်းသဏ္ဍာန်၊ လဝန်းသဏ္ဍာန်၊ လူရိပ်သဏ္ဍာန်စသော အရိပ်သဏ္ဍာန်စု နေရောင်၊ မီးရောင်ကြောင့် ဖြစ်သော သစ်ပင်ရိပ်၊ လူရိပ်သဏ္ဍာန်စုတို့လည်း ထိုနည်းအတူ၊ အာဂန္တုဓာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မျိုးတို့တည်း။ ။ ထိုသတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ လောဘသည် ဓာတ်အာဂန္တု တည်း။ ။ လူတို့၏ ကိုယ်သန္တာန်မှာ ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ်တို့သည် ကိုယ်နှင့် အပြည့်ရှိကုန်၏။ ထိုပိုးတို့သည် ကိုယ်တွင်းသန္တာန်မှာ ဖြစ်ခွင့်ဆိုက်သော အခါ၊ ဖြစ်ပေါ်၍ ပျောက်ဆုံးခွင့်ဆိုက်သောအခါ ပျောက်ဆုံး၍ နေကြ ကုန်သော အာဂန္တုတို့သာတည်း။

ကိုယ်အင်္ဂါအတွင်းမှာ ဖြစ်စေ၊ အပမှာဖြစ်စေ ပုပ်ရိသော အနာအို၊ အနာမင်း ရှိခဲ့သော်၊ သံသေဒဇပိုးတို့သည် ဖြစ်လာကုန်၏။ ထိုပိုးတို့လည်း အာဂန္တုတို့သာတည်း။ ။ ထိုအတူ ဤလောဘဓာတ်သည် လည်း ရုပ်အစဉ်မှာ ဖြစ်ပေါ်ခွင့်ဆိုက်သောအခါ ဖြစ်ပေါ်၍ ပျောက်ကွယ် ခွင့်ဆိုက်သောအခါ ပျောက်ကွယ်ပျက်ဆုံး၍ နေသော ဓာတ်အာဂန္တု သာတည်း။ ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်။ သတ္တဝါ မဟုတ်။ ငါ မဟုတ်။ သူ မဟုတ်။ မိန်းမ မဟုတ်။ ယောက်ျား မဟုတ်။ ဘယ်သူမှ မဟုတ်။ ထိုလောဘဓာတ် အာဂန္တုကို မိမိသန္တာန်မှာ ပေါ်လာစေလိုလျှင် ကိုယ်မှာ သားရဲပူးဝင်၍ လာသကဲ့သို့၊ စိတ်အစဉ်မှာ ခဏခြင်း လောဘပူးဝင်၍

မိခင်ဧရာဝတီ

၆၃

လာ၏။ မှန်အပြင်မှာ အရိပ်ဓာတ်ပေါ်၍ လာသကဲ့သို့ ခဏခြင်း လောဘ အာဂန္တုဓာတ် ဖြစ်ပေါ်၍ လာ၏။ ပူးဝင်၊ ဖြစ်ပေါ်၊ ထကြွ၊ ပွားများ၍ နေသော ထိုလောဘဓာတ်ကို ကွာစေလိုသော် အသုဘကို နှလုံးသွင်း ခဏခြင်း လောဘ အာဂန္တုဓာတ် ကွာလေ၏။ ဆေးကောင်း ဝါးကောင်း နှင့်လုပ်လျှင် သူနာမှ သားရဲ ထွက်ခွာလေသကဲ့သို့တည်း။

အာဂန္တုဓာတ်ဖြစ်သော လောဘ၏ ထွက်ခွာ၍ သွားပုံမှာ မှန်၌ မျက်နှာရိပ် ပျောက်ဆုံးသကဲ့သို့ ပျောက်ကွယ်၊ သေဆုံး၍ သွားသည်ကို အခွာဆိုသည်။ လောဘ ဖြစ်ပေါ်သည်ကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်မှန်း သိကြ၏။ လောဘ ကင်းကွာသည်ကိုလည်း ကင်းကွာမှန်း သိကြ၏။ အာဂန္တုက သဘာဝဓာတ်အသီးဟု ခြားနား၍ကား မသိကြ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဓာတ် အသီးဟူ၍ကား မသိကြ။ ထိုသို့ မသိကြသည့်အတွက်ကြောင့် သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိနှင့် အပအာဂန္တုကို ငါပြု၍ စွဲလမ်းကြ၏။ ငါ မဟုတ်။ ပြဆိုခဲ့ပြီး သော ပိုးသတ္တဝါတို့နှင့် မှန်အပြင်မှာ မျက်နှာရိပ်တို့ကဲ့သို့ အာဂန္တုဓာတ် သက်သက်သာတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုး သက်သက်သာတည်း။ ။ ထင်နိုင်ခဲ့စွ။ မြင်နိုင်ခဲ့စွ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို တွန်းလှန်နိုင်ခဲ့၏။ မောဟ၊ အဝိဇ္ဇာ မှောင်ဧရာကို ခွာနိုင်ခဲ့စွ။ ။ ထိုအတူ ဒေါသဓာတ်သည်လည်း အာဂန္တုဓာတ်သာတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုးသာတည်း။ ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်။ သတ္တဝါ မဟုတ်။ ငါ မဟုတ်။ ဘယ်သူမှ မဟုတ်။ မိမိသန္တာန်၊ သူတစ်ပါးသန္တာန်တို့၌ ဒေါသဖြစ်လျှင်လည်း ဖြစ်သည်ဟု သိကြ၏။ ချုပ်ငြိမ်းလျှင်လည်း ချုပ်ငြိမ်းပြီဟု သိကြ၏။ ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်။ သတ္တဝါ မဟုတ်ဟု ထင်ဖွယ်၊ မြင်ဖွယ် ကောင်းလှ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါမှာ မသေမိအတွင်း ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်မှု၊ ချုပ်မှုမရှိ။ ကြွင်းသော နာမ်ဓာတ်ပေါင်း ၅၁-ခုတို့၌လည်း ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဥပမာစုနှင့်တကွ၊ ဓာတ်အသီးအသီး

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဖြစ်ကြပုံ၊ အာဂန္တုသက်သက် ဖြစ်ကြပုံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်ကြပုံကို ဝေဖန်၍ သိရာ၏။

ရုပ်ဓာတ်မျိုးတို့တွင် သီတမီးဓာတ်၊ ဥဏှမီးဓာတ်၊ နှစ်ပါးတို့၏ ဓာတ်အသီးဖြစ်ပုံ၊ အာဂန္တုဖြစ်ပုံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်ပုံကို အနည်းငယ်မျှ ပြဆိုပေအံ့။ ။ မိမိကိုယ်တွင်း၊ ကိုယ်ပမှာ အခါအခွင့်အားလျော်စွာ ချမ်းမှု၊ အေးမှု ဖြစ်၍ လာသည်ကိုလည်း သိကြ၏။ အချမ်း၊ အအေး ချုပ်ပျောက်၍ သွားသည်ကိုလည်း သိကြ၏။ ပူမှု၊ နွေးမှု ဖြစ်၍ လာသည်ကိုလည်း သိကြ၏။ ဤသို့ အခိုက်အလှည့်အားဖြင့် ချမ်းမှု၊ အေးမှု၊ ပူမှု၊ နွေးမှုတို့၏ ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိမှု ချုပ်ပျောက် သေဆုံးမှုကို မြင်ကြသဖြင့် သီတဟူသည် ဓာတ်အသီးအခြားတည်း။ ဥဏှဟူသည် ဓာတ်အသီးအခြားတည်း။ ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်။ သတ္တဝါ မဟုတ်။ ငါ မဟုတ်။ သူ မဟုတ်။ ဓာတ်အာဂန္တုစုသာတည်း။ တစ်နေ့၊ တစ်ရက် အတွင်းမှာပင် အခါတစ်ရာမက ကိုယ်တွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်၍ အခါတစ်ရာ မက ပျောက်ကွယ်သေဆုံး၏။ ကိုယ်တွင်းသန္တာန်၌ ပူ၍ အိုက်၍ နေသည် ရှိသော် ယပ်လေခံလျှင် ရေချိုးလျှင် အပူ၊ အအိုက် ခဏခြင်း ပျောက်၏ ဟု သိကြ၏။ ပျောက် ဆိုသည်ကား ဓာတ်၏ သေဆုံးခြင်းဟူသော ခဏိကမရဏဓာတ် တစ်ခုပေတည်း။ အနိစ္စခေါ်သော ဓာတ်တစ်ခုပေ တည်း။ ထိုကြောင့် အပူ၊ အအိုက် ပျောက်မှု မည်သည်ကား ကိုယ်တွင်း၌ ဥဏှတေဇော၏ ချုပ်ပျက်မှု၊ သေဆုံးမှု၊ အနိစ္စရောက်မှုကို ဆိုသည်ဟု သိကြ၏။ အထက်က ပြဆိုခဲ့ပြီးသော လောဘပျောက်ကွယ်မှု၊ ဒေါသ ပျောက်ကွယ်မှုတို့၌လည်း မရဏဓမ္မ၊ အနိစ္စဓမ္မတို့ကို ပျောက်ကွယ်မှု ဆိုသည်။ သေမင်း၊ သေမင်းဟု ဆိုကြသည်လည်း ထိုသို့သော ပျောက်ကွယ်၊ ချုပ်ဆုံးမှုတို့ကို ဆိုသည်။ စက္ခုအတွေ့ ပျောက်ကွယ်မှု၊

စက္ခုအရသာ ပျောက်ကွယ်မှု စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတူ သိလေ။

ယပ်လေခံလျှင် ရေချိုးလျှင် ကိုယ်တွင်းမှာ ခဏခြင်းအေးချမ်းမှု ပေါ်၏ဟု သိကြ၏။ ပေါ် ဆိုသည်ကား ဓာတ်တို့၏ ပေါက်ဖွားခြင်း ဟူသော ခဏိကဇာတိဓာတ် တစ်ခုပေတည်း။ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ သုံးပါးတွင် ဇာတိပေတည်း။ လောက၌ ဖြစ်သည်၊ ပေါ်သည်ဟူ၍ ဆိုကြသမျှကို ဇာတိဓမ္မချည်းမှတ်။ ယပ်လေခပ်မှု မရှိပြန်လျှင် ကိုယ်သန္တာန်မှာ ထိုအေးချမ်းမှုဟူသော သီတဓာတ်စု ချုပ်ပျောက်ပြန်လျှင် ကုန်၏။ မရဏဓမ္မသို့ ရောက်ကြပြန်ကုန်၏။ အနိစ္စဓမ္မသို့ ရောက်ကြ ပြန်ကုန်၏။ ပူအိုက်မှုဟူသော ဥဏှဓာတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ပြန်ကုန်၏။ ။ ဤသို့လျှင် တစ်နာရီမျှ ကာလအတွင်းမှာပင် ကိုယ်သန္တာန်အတွင်းမှာ အရာ၊ အထောင်မကသော ဇာတိမှု၊ အရာ၊ အထောင်မကသော မရဏမှု၊ အနိစ္စမှုတို့ကို တွေ့ကြုံထင်ရှားသိရှိ၍ နေကြကုန်၏။ ထိုသို့ တွေ့ကြုံ သိရှိ၍ နေကြပါကုန်လျက် မောဟအဝိဇ္ဇာ ဖုံးလွှမ်းချက်ကြောင့် ကိုယ်တွင်း မှာ ပူမှု၊ အိုက်မှုကို ဓာတ်အသီးဟု မသိကြ။ ချမ်းမှု၊ အေးမှုကို ဓာတ်အသီးဟု မသိကြ။ ထိုဓာတ်တို့၏ ကိုယ်တွင်းသန္တာန်ဝယ် ပျောက် ကွယ်မှုကို မရဏဓမ္မကြီး တစ်မျိုး၊ အနိစ္စဓမ္မကြီး တစ်မျိုးဟု မသိကြ လေကုန်။ မသိကြသည့် အတွက်ကြောင့် ငါ ပူသည်၊ ငါ အိုက်သည်၊ ငါ အေးသည်၊ ငါ ချမ်းသည်ဟု သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီးပွား၍သာ နေကြ ကုန်သည်။ ကြွင်းသော ရုပ်ဓာတ်တို့၌လည်း ဓာတ်အသီးအသီး ဖြစ်ကြ ပုံ၊ အာဂန္တုသက်သက် ဖြစ်ကြပုံ၊ စွဲရာရှိမှ ဖြစ်ပေါ်၍ စွဲရာ ပျောက်ပျက် လျှင် ပျောက်ပျက်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုးချည်း ဖြစ်ကြပုံကို သိကြလေ ကုန်။ ။ ဤသို့လျှင် ကိုယ်သန္တာန်အတွေ့ဟူသော ဖဿ -ဖိပါး၊ အရသာဟူသော ဝေဒနာ -ဖိပါး၊ သာယာခင်တွယ်မှုဟူသော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တဏှာ-ဖပါးတို့၏ သက်သက်သော အာဂန္တုဇာတ်အဖြစ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ခဏခြင်း ဖြစ်ပေါ် မှုဟူသော ဇာတိဓမ္မ၊ ခဏခြင်းပျောက်ကွယ်မှုဟူသော မရဏဓမ္မ၊ အနိစ္စ ဓမ္မတို့၏ သိနိုင်၊ မြင်နိုင်၊ ထင်နိုင်ရန်၊ နက်နဲမှု၊ ခက်ခဲမှုတို့ကို ရည်၍။ တရားအချက်၊ သဘောနက်ကို၊ အိပ်မက်တွင်မျှ၊ မမြင်ကြပဲ၊ ကာမ ထောင်တွင်း၊ ခန္ဓာကင်းသည်။ ။ ခြောက်သင်း တဏှာစွမ်းရည်တည်း။ ဟူ၍ ဆိုပေသည်။

ဤစကား၌ ကာမထောင် ဆိုသည်ကား တဏှာခြောက်ပါး သည်လည်း ကာမထောင်မည်၏။ မိမိတို့၏ ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့နှင့် တကွ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့၌ ရှိရှိသမျှသော တဏှာ၏ အဆောက်အဦးဖြစ်သော ဘုံ၊ ဗိမာန်၊ ပဒေသာ၊ လယ်၊ ယာ၊ ဥယျာဉ်၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ရထား၊ လှည်း၊ လှေ၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ၊ ဥစ္စာ၊ စပါး၊ သား၊ မယား အစရှိသော ဝတ္ထုစုသည်လည်း ကာမထောင် မည်၏။ အနမတဂ္ဂ သံသရာဘဝ အဆက်ဆက်တို့၌ တဏှာ၏ အကြိုက် သို့ လိုက်ပါ၍ တဏှာ၏ အစီးအပွားကို အားထုတ်၍ တဏှာမှုတန်းလန်း နှင့်သာ သေဆုံး၍ လာကြသည်ကို ကာမထောင်တွင်း၊ ခန္ဓာကင်းသည် ဟူ၍ ဆိုပေသည်။

သတ္တမပုဒ်အဖြေ ပြီး၏။

၈-ပုဒ်အဖြေ

တဏှာခြောက်မည်၊ အရင်းတည်၍၊ အရည်များလျား၊ အစဉ် ပွားက။ ။ လေးပါး အမှန်၊ ဥပါဒါန်လည်း၊ ခန္ဓာကာယ၊ အဇ္ဈတ္တနှင့်၊ ကာမအာရုံ၊ အလုံးစုံ၌၊ အကုန်နှီးရင်း၊ အစွဲပြင်း၏။ ။ ဟူသော လင်္ကာဝါကျ၌။ ။ ဥပါဒါန်လေးပါး ဆိုသည်ကား ကာမုပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌ၊

မိခင်ဧရာဝတီ

ပါဒန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ သတ္တဝါဒုပါဒါန်၊ ဤလေးပါးသည် ဥပါဒါန်
 လေးပါး မည်၏။ ။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ကာမုပါဒါန် ဆိုသည်ကား
 သတ္တမပုဒ်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော တဏှာခြောက်ပါးသည်ပင်လျှင် ဖွတ်ကြီး
 လျှင် မိကျောင်း၊ တစ္ဆေကြီးလျှင် သရဲ၊ မြွေကြီးလျှင် နဂါးဆိုဘိသကဲ့သို့
 အစွဲအလမ်း အားကြီးသော တဏှာသည် ကာမုပါဒါန် မည်၏။ ။
 သည်ကိုရည်၍-

အသင်းပွားများ၊ သားမယားက၊ စသည်ဖြာဖြာ၊ မဆုံးရာသား၊
 ကာမဝတ္ထု၊ စွဲလမ်းပြုသည်၊ ကာမုပါဒါန်။ ။ ဟူ၍ ဆိုပေ၏။
 ထိုကာမုပါဒါသည်လည်း ရူပါရုံ အဆောက်အဦးစုမှာ စွဲလမ်းသော
 ရူပကာမုပါဒါန်၊ သဒ္ဓါရုံ အဆောက်အဦးစုမှာ စွဲလမ်းသော သဒ္ဓကာမု
 ပါဒါန် စသည်ဖြင့် ခြောက်ပါး အပြားရှိ၏။ ။ ဒိဋ္ဌပါဒါန် ဆိုသည်ကား
 သုံးပါးသော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီး ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော
 အစွဲအလမ်း အလွန်ပြင်းသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကိုပင် ဆိုသတည်း။ ။ သည်ကို
 ရည်၍ -

တဖန် ထိုပြင်၊ မိစ္ဆာဉာဉ်ဖြင့်၊ အမြင် ယွင်းဖောက်၊ အယူ
 မှောက်သည်။ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါး၊ ပြားသည် ဒိဋ္ဌိ။ ။ ဟူ၍ ဆိုပေသည်။

ဒိဋ္ဌိကြီးသုံးပါးသည် ၆၂-ပါးတွင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိမျိုး၌ ပါဝင်သော
 ကြောင့် ၆၂-ပါးဟူ၍သာ ဆိုသည်။ ။ သီလဗ္ဗတုပါဒါန် ဆိုသည်ကား
 ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ဂေါဝတိက တက္ကတွန်း၊ ကုက္ကုရဝတိက တက္က
 တွန်းတို့ကဲ့သို့ နွားတို့၏ အလေ့အကျင့်၊ ခွေးတို့၏ အလေ့အကျင့်ကို
 ဝဋ်ဒုက္ခမှ ကျွတ်လွတ်စေတတ်သော အလေ့အကျင့်ဟု စွဲလမ်းမှုသည်
 သီလဗ္ဗတုပါဒါန် မည်၏။ ဂေါဝတိက တက္ကတွန်းတို့၏ အယူကား
 ရှေးရှေးဘဝတို့က ပြုခဲ့သမျှသော မကောင်းမှု ကံဟောင်းစုသည် ယခု

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဘဝ၌ နွားများကဲ့သို့ အနွမ်းအပါးခံ၍ တစ်ဘဝလုံးပြုခဲ့လျှင် နေ့စဉ် အတိုင်း မကောင်းကျိုးကို ပေးကြသဖြင့် ယခုဘဝ၌ပင် ရှေးမကောင်းမှု၊ ကံဟောင်းစု ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်၏။ ယခုဘဝ မကောင်းမှု အသစ်လည်း မဖြစ်။ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့သော မကောင်းမှုဟောင်း၊ မကောင်းမှုသစ် အကုန်မျိုးပြတ်လေ၏။ မကောင်းမှု အကုသိုလ် အကုန် မျိုးပြတ်လျှင် နောင်အစဉ်ထာဝရ အမြဲ ချမ်းသာသော သုခကို ရ၏ဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိသည် ဂေါတမိဒိဋ္ဌိ မည်၏။ ထိုအယူကို ယူ၍ကျင့်သော သူသည် နွားသွားသကဲ့သို့ သွား၏။ နွားအိပ်သကဲ့သို့ အိပ်၏။ ထမင်း အစာပေးလျှင်လည်း နွားစားသကဲ့သို့ စား၏။ နွားမှာ စနစ်ယူ၍ အလုံးစုံ ကို ပြု၏။ ပေါ့ပေါ့ယူ၍ ပေါ့ပေါ့ကျင့်လျှင် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ နွားဖြစ်တတ်၏။ တင်းတင်းယူ၍ တင်းတင်းကျင့်လျှင် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ ငရဲသို့ကျရ၏။ ။ ကုက္ကုရဝတိက တက္ကတွန်းတို့၏ အယူကား ခွေးတို့နှင့်တူစွာ သွားလာ၊ နေထိုင်၊ စားသောက်မှုတည်း။ ဤအကျင့်လည်း ပေါ့ပေါ့ကျင့်လျှင် ခွေးဖြစ်ဖို့၊ တင်းတင်းကျင့်လျှင် ငရဲကျဖို့သာတည်း။ ထိုခွေးအကျင့်ကို ကျင့်သော ဇမ္ဗူကတက္ကတွန်းကြီး ကား အသူရကာယ် ဖြစ်လေ၏။ ။ ဤကား သီလဗ္ဗတုပါဒါန်တည်း။ သည်ကိုရည်၍ -

တစ်ထိုမှ၊ ဂေါသီလကို၊ ဝဋ်မှ ထုတ်တတ်၊ စွဲထင်မှတ်သည်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်။ ။ ဟူ၍ ဆိုပေသည်။

အတ္တဝါဒုပါဒါန် ဆိုသည်ကား ငါငါ ငါငါဟူ၍ ပြောကြ၊ ဆိုကြ၊ စွဲလမ်းကြသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိပင်တည်း။ ။ ဤအတ္တဝါဒုပါဒါန် အပြားသည်ကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နှစ်ရာငါးဆယ့်ခြောက် ပါးပင်တည်း။ ။ ထိုလေးပါးသော ဥပါဒါန်တို့တွင် ဘုရားသာသနာ

ထွန်းရာ လူမျိုးတို့၌ ကာမုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန် နှစ်ပါးသာရှိ၏။
 အလယ် ဥပါဒါန်နှစ်ပါး မရှိ။ ။ ဘုရားသာသနာ မရှိသော လူမျိုးတို့၌လည်း
 သီလဗ္ဗတုပါဒါန်မှာ ဂေါသီလ၊ ဂေါတကိယု၍ ကျင့်သော သူတို့၌သာ
 ရှိ၏။ ။ ဒိဋ္ဌပါဒါန်မှာလည်း ယေရုခရစ်ဘုန်းကြီး၊ ဘရင်ဂျီ ဘုန်းကြီး၊
 ပသီဘုန်းကြီးခေါ်သော သာသနာပြု ဆရာကြီးတို့၌လည်းကောင်း၊
 ထိုဆရာကြီးတို့ ဟောတိုင်း သန်သန်ယူကြသော ထိုထိုလူမျိုးတို့၌
 လည်းကောင်း များစွာထွန်းကားလျက် ရှိ၏။ ။ ငါတို့ မြန်မာ
 လူမျိုးတို့၌ကား ကာမုပါဒါန်နှင့် အတ္တဝါဒုပါဒါန် နှစ်ပါးသာ ရှိကြ၏။
 ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ကာမုပါဒါန် ဖြစ်ပုံအကျယ်ကို သတ္တမပုဒ်တွင် တဏှာ
 ခြောက်ပါး အကျယ်အတိုင်း ချဲ့၍သိအပ်၏။

မိုးဦးကျအခါ၌ မြေပေါ်မှာ ပေါက်သော သစ်ပင်ငယ်နှင့် တဏှာ
 ခေါ်သော လောဘသည် တူ၏။ ထိုသစ်ပင်ငယ်သည် ထိုနှစ်အတွင်း
 မြေ၌ အမြစ်တွယ် နည်းပါးသေး၍၊ ရွှေ့လွယ်၊ ပြောင်းလွယ် သေး၏။
 ဤအတူ ထိုထိုတဏှာ၏ အာရုံဝတ္ထုတို့၌ ရှေးဦးစွာ ခင်စ၊ မင်စ၊
 သာယာစုံမက်စ ဖြစ်သော လောဘသည် တဏှာမည်၏။ ရွှေ့လွယ်၊
 ပြောင်းလွယ်၊ ဖြေလွယ်၊ ဖျောက်လွယ် ရှိသေး၏။ ထိုသစ်ပင်သည်
 နှစ်၊ လရှည်ကြာ ထိုနေရာမှာ ကြီးထွားသောအခါ၊ အမြစ်ကြီးငယ်
 စည်ကား၍ ရွှေ့ခြင်း၊ ပြောင်းခြင်းငှါ မလွယ်ပြီ။ ။ ထိုအတူ ထိုထို
 တဏှာ၏ အာရုံဝတ္ထုတို့၌ အခါခါ ဖြစ်ပွား၍ ရွှေ့ပြောင်း၊ စွန့်ပယ်ခြင်း
 ငှါ ခဲယဉ်းစွာသော လောဘသည် ကာမုပါဒါန်မည်၏။ ဤကာမုပါဒါန်
 သည်လည်း သာယာဖွယ်နှင့် တွေ့ကြုံခဲ့လျှင် သာယာခြင်းငှါ အပြီးပါရှိ၍
 နေသော တဏှာ ရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးစွာ စတင်၍
 ခင်မင်သာယာသော တဏှာအမှုကြောင့်လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ငါငါ၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ငါငါ့ဟူ၍ ပြောဆို စွဲလမ်းသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟူသော အတ္တဝါဒုပါဒါန် သည်လည်း သာယာသော တဏှာရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ရ၏။

အရှင်မရှိသော တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုပစ္စည်းကို တွေ့မြင်ကြ သောအခါ ထိုဝတ္ထု၌ သာယာမှုရှိမှသာ ငါ့ဟာဖြစ်အောင် သိမ်းပိုက်သည်။ သာယာမှု မရှိလျှင် မသိမ်းပိုက်။ ထိုအတူ မိမိရုပ်ခန္ဓာတွင် ခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှုဟူသော မြေဓာတ်ကို ငါပြု၍ ရှုမှု၊ သိမ်းပိုက်မှုဟူသော အတ္တဝါဒု ပါဒါန်ဒိဋ္ဌိသည်လည်း ထိုမြေဓာတ်ကို သာယာမှုဟူသော တဏှာရှေ့သွား ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ မြေဓာတ်၏ ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ကြောင်း၊ သတ္တဝါ မဟုတ်ကြောင်း သက်သေကား။ မြေဓာတ်မည်သည် ရုပ်ရှိသော သတ္တဝါ၏ သန္တာန်မှာလည်း အမာခံ၊ ဧရာတည်ကြီးပေတည်း။ မြေဓာတ် ဧရာတည် မရှိခဲ့လျှင် လရောင်၊ ကြယ်ရောင်စသော သိမ်မွေ့သော ရုပ်စသော်မှလည်း မဖြစ်နိုင်။ ထိုလရောင်၊ ကြယ်ရောင် စသည်မှာလည်း ခက်မာမှုဟူသော မြေဓာတ်သည် ဧရာတည် ဖြစ်၏။ ။ ခက်မာမှု ဆိုသည်ကား ပရမတ်သဘောအနု၊ ခက်မာမှုကို ဆိုသတည်း။ အစိုင်၊ အခဲရှိသော အကြမ်းကြီးကို ဆိုသည်မဟုတ်။ ။ လရောင်၊ ကြယ်ရောင် တို့၌ ဧရာတည်ဖြစ်သော မြေကား အလွန်သိမ်မွေ့ နူးညံ့သော ခက်မာမှု ဖြစ်ခဲ့၍ လက်နှင့်စမ်း၍ တွေ့ကောင်း၊ သိကောင်းသော မြေမဟုတ်။ လူတို့၏ ကိုယ်ဝယ် ဧရာတည် ဖြစ်သော ပရမတ်မြေဓာတ်မူကား စမ်းသပ်၍ ထင်ရှားစွာ သိနိုင်သော မြေဓာတ်ပေတည်း။ စမ်းသပ်၍ သိသာ ထင်ရှား၏ ဆိုသော်လည်း မာမှုသက်သက်ကို ဉာဏ်နှင့် ကွက်ခြား၍ ယူတတ်မှ ပရမတ်မြေကို မိသည်။ ကွက်ခြား၍ မသိတတ် လျှင် ခေါင်းမာသည်။ ခြေမာသည်။ အရိုးမာသည်။ အရေမာသည် စသည်ဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖက်သို့သာ စိတ်အထင်ပါ၍ သွားတတ်သည်။

မိခင်ဧရာဝတီ

ခေါင်းကို စမ်းသပ်၍ မာမှုကို တွေ့ထိ၊ သိမြင်သောအခါ ခေါင်းဟူ၍ စင်စစ်အားဖြင့် ရှိသည်မဟုတ်။ ဤမာမှုသည်သာ ဧကန် ရှိသည်။ ဤမာမှုသည်လည်း ခေါင်းမဟုတ်။ မြေမျိုးဇာတိသာတည်း။ ဤသို့ ဉာဏ်နှင့်ကွက်ခြား၍ သိတတ်မှ ပရမတ်မြေ အမှန်ကို သိသည်။ ကွက်ခြား၍ မသိတတ်လျှင် မာမှုသည် ခေါင်းဖြစ်၍ နေတတ်သည်။ ဤကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိလက်တွင်းမှ မြေဓာတ်ကို ထုတ်နုတ် ကွက်ခြား၍ သိမြင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် အချက်ပေတည်း။

ဤသို့ ကွက်ခြား၍ သိနိုင်၊ မြင်နိုင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်ဉာဏ် သည်သာလျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို မှုတ်လွှင့်နိုင်သည်။ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးမှာ ဤနည်းတူ မြင်လေ။ ။ တစ်ကိုယ်လုံး၌ မာမှု မြေဓာတ်သက်သက်ကို ကွက်ခြား၍ မြင်နိုင်မှသာလျှင် မြေဓာတ်ဟူသော မာမှု အနည်းနည်းတို့၏ ခဏမစဲ ဖြစ်ပေါ်မှုဟူသော ဇာတိဓမ္မတို့ကိုလည်းကောင်း၊ မြေဓာတ် ဟူသော မရဏဓမ္မ၊ အနိစ္စဓမ္မတို့ကိုလည်းကောင်း မြင်နိုင်၊ ထင်နိုင်မည်။ သို့မဟုတ်မူ၍ မာမှုနှင့် ဦးခေါင်းကို တစ်ခုတည်း ထင်မြင်၍ နေခဲ့လျှင် ပဋိသန္ဓေအခါက ဖြစ်ခဲ့သော ဦးခေါင်းသည် အနှစ်ရှစ်ဆယ်၊ ကိုးဆယ် ရှိ၍ သေမှပျက်ဆုံးသည်ကို မြင်နိုင်တော့သည်။ သေမှ ပျက်ဆုံးသော မရဏဓမ္မ၊ အနိစ္စဓမ္မကိုမူကား တရပ်၊ ကုလား၊ ချင်းရိုင်း၊ ကချင်ရိုင်း တို့လည်း သိကြ၊ မြင်ကြ ကုန်သာသာတည်း။ ထိုသို့ သိသောအမှု၊ မြင်သောအမှုကို ဉာဏ်မဆိုရ။ ဝိပဿနာဉာဏ်မူ မဟုတ်။ မိမိကိုယ် သန္တာန်၌ ခဏမစဲ တဖြုန်းဖြုန်း ဆိုက်ရောက်၍နေသော မြေဓာတ်၏ မရဏဓမ္မ၊ အနိစ္စဓမ္မတို့ကို ရှုတတ်၊ မြင်တတ်မှသာ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်အစစ် ဖြစ်သတည်း။ ပညာရှိသော သူတို့ မြင်ဖွယ်၊ သိဖွယ်၊ ရိပ်မိဖွယ် ကောင်းလှ၏။ ပညာနည်းသော သူတို့ကား ကျွဲပါးစောင်းတီးသာ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ မိမိကိုယ်သန္တာန်၌ ခဏမစဲ တဖြုန်းဖြုန်း ဆိုက်ရောက်၍
နေသော မြေဓာတ်၏ မရဏဓမ္မ၊ အနိစ္စဓမ္မကို အမြွက်မျှ ဆိုပေအံ့။

လရောင်၊ ကြယ်ရောင်မှာပင် မြေဓာတ်ဧရာတည် ဖြစ်သကဲ့သို့
ပူမှု၊ အေးမှုဟူသော မီးဓာတ်နှစ်မျိုးမှာလည်း မြေဓာတ် ဧရာတည်ပင်
ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် မိမိကိုယ်တွင်း၌ ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း
ပူမှု၊ အေးမှု၊ ချမ်းမှုတို့၏ အလှိုင်းတကြီး ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ချုပ်ကွယ်မှု၊
ပျောက်ငြိမ်းမှုတို့၌လည်း ထိုသီတ၊ ဥဏှဓာတ်တို့၏ မှီရာ မြေဓာတ်၏
လည်း ထိုသီတ၊ ဥဏှတို့နှင့် အတူတကွ ဖြစ်မှု၊ ချုပ်မှု ပါရှိကြောင်း
သိရ၏။ ။ သွားခြင်းအမှုကို ပြုသောအခါ၌ တစ်ကိုယ်လုံး လှုပ်ရှား
မှု ထင်ရှား၏။ တစ်လှမ်း၊ တစ်လှမ်းမှာ ကြွမှု တစ်ချက်၊ မြေသို့
ခြေချမှု တစ်ချက်ရှိ၏။ ခြေချတိုင်း ချတိုင်း ငယ်ထိပ်သို့ ပေါက်အောင်
တစ်ကိုယ်လုံး ဒိတ်ကနဲ၊ ဒိတ်ကနဲ အထက်သို့ဆောင့်၏။ ထိုအခါ
တစ်ကိုယ်လုံးရှိ မာမှုအခြင်းအရာ၊ မာပုံအခြင်းအရာတို့၏ အသစ်၊
အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှု၊ အဟောင်း၊ အဟောင်း ချုပ်ကွယ်မှုသည် ထင်ရှား၏။
လှုပ်ရှားမှန်း သိသာထင်ရှားရှိသမျှသည် အသစ်၊ အဟောင်း ပြောင်းလဲ
မှုပေတည်း။ အခြင်းအရာ ပြောင်းလဲမှုပေတည်း။ ရုပ်သစ်၊ ရုပ်ဟောင်း
ပြောင်းလဲမှုပေတည်း။ မာမှုအမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲမှုပေတည်း။ ပြောင်းလဲမှု
အလွန်မြန်လှ၏။ မျက်တောင်တစ်ခတ်ခန့် အတွင်းမှာပင် တစ်ကိုယ်လုံး
ကျွတ် အသစ်၊ အဟောင်း ပြောင်းလဲ၏။ အသစ်၊ အသစ်စု ဖြစ်ပေါ်မှု
ကို ဇာတိဓမ္မ ဆိုသည်။ အဟောင်း၊ အဟောင်းစု ကွယ်ပျောက်မှုကို
မရဏဓမ္မ၊ အနိစ္စဓမ္မ ဆိုသည်။ ခြေလှမ်းတိုင်း၊ ခြေလှမ်းတိုင်းမှာ
ဤနည်းချည်း မှတ်။ ။ ဤအချက်လည်း ပညာရှိသော သူတို့ ရိပ်မိ
ဖွယ်ကောင်းလှ၏။ ပညာနည်းသော သူတို့မှာ ကွဲပါးစောင်းတီးသာ

ဖြစ်ကုန်ရာ၏။

ဦးခေါင်း၊ ဦးနှောက် ခေါ်သော မာမူ၊ မြေဓာတ်စုကို ဉာဏ်နှင့်ကွက်ခြား၍ မြင်တတ်မှ၊ အသစ်၊ အဟောင်း ပြောင်းမှု လဲမှုကို မြင်နိုင်သည်။ ခဏမစဲ ရှိနေသော ဇာတ်ဓမ္မ၊ မရဏဓမ္မ၊ အနိစ္စဓမ္မကို မြင်နိုင်သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် ဖြစ်နိုင်သည်။ မာမူသက်သက်ကို ကွက်ခြား၍ မမြင်ပဲ ဦးခေါင်းသဏ္ဍာန်၊ ဦးနှောက်သဏ္ဍာန်တို့ကိုသာ မြင်၍ နေခဲ့လျှင်၊ ဦးခေါင်း၊ ဦးနှောက်ခဲ မည်သည် မသေမိအကြားမှာ ဦးခေါင်းသစ်၊ ဦးခေါင်းဟောင်း ပြောင်းသည်။ လဲသည်ဟူ၍ မရှိ။ ဦးနှောက်သစ်၊ ဦးနှောက်ဟောင်း ပြောင်းသည်။ လဲသည်ဟူ၍ မရှိ။ မသေမိအကြား မရဏဓမ္မဟူ၍ မရှိဟု ထင်မြင်၍ နေလိမ့်မည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတည်း။ သဏ္ဍာန် ဆိုသည်ကား ပညတ်တည်း။ အဟုတ်ရှိသော ဓာတ်မျိုး၊ ဓမ္မမျိုးမဟုတ်။ စိတ်ထဲတွင် အထင်ကြီးထင်၍ နေသော အထည်ကြီးတည်း။ သဏ္ဍာန်ကား တစ်ခြား၊ မာမူကား တစ်ခြား၊ သဏ္ဍာန်ကား တစ်ခြား၊ အာပေါဟူသော ဖွဲ့စေးမှုကား တစ်ခြား၊ သဏ္ဍာန်ကား တစ်ခြား၊ ပူမှုကား တစ်ခြား၊ သဏ္ဍာန်ကား တစ်ခြား၊ အေးမှုကား တစ်ခြား၊ သဏ္ဍာန်ကား တစ်ခြား၊ ဝါယောဟူသော ပွရွမှု၊ တောင့်တင်းမှုကား တစ်ခြား၊ သဏ္ဍာန်ကား တစ်ခြား၊ စက္ခုကား တစ်ခြား၊ သဏ္ဍာန်ကား တစ်ခြား၊ အဆင်းဓာတ်၊ အရောင်ဓာတ်ကား တစ်ခြား။ ။ သဏ္ဍာန်ကား တစ်သက်လုံး အသစ်၊ အဟောင်း ပြောင်းသည်။ လဲသည် မရှိ။ သေပြီးသည့်နောက် အလောင်းကောင် ဖြစ်သည်တိုင်အောင် ရှိ၏။ မာမူစသော အဟုတ်ရှိသော ဓာတ်တို့ကား ခြေတစ်လှမ်းအတွင်းမှာပင် အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲ၏။ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်၏။ အမျိုးမျိုး ချုပ်ပျက်သေဆုံး၏။ သဏ္ဍာန်ကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နိုင်ငံတည်း။ ဓာတ်တို့ကား

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

သမ္မာဒိဋ္ဌိနိုင်ငံတည်း။ ။ ထိုကြောင့် မိမိတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာမှာ ဓာတ်အမှု
တို့ကို မမြင်ကြကုန်၍ ဦးခေါင်းသဏ္ဍာန်၊ မျက်စိသဏ္ဍာန်၊ နားရွက်
သဏ္ဍာန်၊ နှာခေါင်းသဏ္ဍာန်၊ ဆံပင်သဏ္ဍာန်၊ အမွှေးသဏ္ဍာန် အစရှိ
ကုန်သော သဏ္ဍာန်တို့ကိုသာမြင်၍ နေကြကုန်မှုကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
တို့ချည်းသာတည်း။

မိမိတို့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ခဏမစဲ တစ်သဲသဲ ဆိုက်ရောက်၍
နေသော ဇာတိဓမ္မကိုလည်း မမြင်နိုင်ကြကုန်လတ္တံ့။ ဇရာဓမ္မကိုလည်း
မမြင်နိုင်ကြကုန်လတ္တံ့။ မရဏဓမ္မတို့ကိုလည်း မမြင်နိုင်ကြကုန်လတ္တံ့။
ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဟူ၍ တစ်သက်လုံးမှာ တစ်ခါမျှ မငွေ့နိုင်ကြ
ကုန်လတ္တံ့။ ဤကား ၂၅၆-ပါးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်
တို့တွင် မာမူဟူသော ပထဝီဓာတ် အမျိုးမှာ အတ္တဝါဒုပါဒါန် တည်
ထောင်၍နေပုံကို အမြွက်မျှ ပြဆိုလိုက်သော အခန်းတည်း။ ကြွင်း
သော ၂၇-ခုသာ ရုပ်ဓာတ်၊ ၅၃-ခုသာ နာမ်ဓာတ်တို့မှာလည်း အသီးသီး
အတ္တဝါဒုပါဒါန် တည်ထောင်၍ နေပုံကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိအခန်း၌ ပြဆို
ခဲ့ပြီးသော အတိုင်းသိလေ။

အထန်၊ အပြင်း၊ အယူတင်း၍၊ ဝဋ်ခင်း၊ ဝဋ်နယ်၊ ဝဋ်ပင်လယ်မှာ
လွတ်ဖွယ်မအား၊ တမားမားသည်။ ။ လေးပါးဥပါဒါန် စွမ်းရည်တည်း။
ဟူသော လင်္ကာဝါကျ၌။ ။ လွတ်ဖွယ်မအား ဆိုသည်ကား လွတ်ခွင့်မရ၊
လွတ်ခွင့်မပေါ် ဆိုသည်။ ။ အထန်၊ အပြင်း၊ အယူတင်း၍ ။ ။
ဟူရာ၌။ လောဘဟူသော ကာမုပါဒါန် အယူတင်းမှု၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
ဟူသော သတ္တဝါဒုပါဒါန် အယူတင်းမှုနှစ်ပါး ရှိ၏။ အလွန်ခိုင်လှစွာ
သော ကြီး၏အဖျား၌ သားတစ်နှင့်တကွ ငါးမျှားချိတ်ကို ဖွဲ့၍ ထိုကြီး
ကို အင်းကြီးအလယ်မှာ စိုက်ထားသော တိုင်မှာဖွဲ့ချည်၍ ထားရာ၌

သားတစ်ကို မျိုမိ၍ ဝမ်းထဲ၌ အသဲ၊ အဦးမှာ ငါးများချိတ်မိ၍ နေသော ငါးသည် ထိုတိုင်၏ အနီးအပါးမှာ သွားကာ၊ လာကာ အမှတ်မဲ့နေလျှင် ငြိမှန်း၊ မိမှန်း အလွန်ကြီး တင်းမှန်း၊ ကြပ်မှန်း မသိသာလှသေး။ ထိုတိုင်မှခွာ၍ ဝေးရာသို့ သွားမည်ဟု ရုန်းသောအခါမှ တင်းကြပ်မှန်း သိလေ၏။ တံငါ၏ လက်တွင်း၌သာ သေဆုံးရလေ၏။ ထိုအတူ ဤလူအပေါင်းတို့သည်လည်း မိမိတို့ ပိုင်ထိုက်သော သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့၏ အလယ်၌ လုပ်ကိုင်စောင့်ရှောက်နေစဉ်အခါ ထိုပစ္စည်း ဝတ္ထုတို့၌ တွယ်တာသော တဏှာသည် အလွန်တင်းကြပ်၏ဟု မသိသာ လှသေး။ ။ ဘုရားတရားတော်ကို ကြားနာ၍ သား၊ မယားကို စွန့်၍ ထွက်ရသော် ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့ကို စွန့်၍ ထွက်ရသော်ဟု အကြံပြုသော အခါ အကြံပြုကာမျှနှင့်ပင် စိတ်နှလုံးမှာ တင်းကြပ်၍ လာ၏။ “ငါ ထွက်သွားသော် ငါ့မယား၊ ငါ့ပစ္စည်း၊ ငါ့ဝတ္ထုစု ဘယ်လို ဖြစ်မည်”ဟု အပိတ်အဆို့တွေ အကုန်တင်းကြပ်၍ လာ၏။ နှစ်၊ လ ရွှေ့ပြောင်းရပြန် ၏။ နှစ်၊ လဆိုက်ပြန်၍ ထွက်မည် ကြံပြန်လျှင်လည်း တင်းကြပ်မြဲ တင်းကြပ်ပြန်၏။ ကာမုပါဒပါန် ကြိုးတန်းလန်းနှင့်ပင် သေကြရ၏။ ထိုကဲ့သို့ အကြံပြုသည်မှာကား တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ ရဲရင့်၍ သွားတတ်၏။ ထွက်လိုသော သဒ္ဓါ၊ ဆန္ဒ တစ်ဘဝထက် တစ်ဘဝ အားသန်၍ သွားတတ်၏။ သဒ္ဓါ၊ ဆန္ဒ အားကောင်းလှသောအခါ ထွက်ပြေးနိုင်လတ္တံ့။ ဘုရား တရားတော်ကို ကြားနာရလျက်နှင့်မှ နိက္ခမ ဆန္ဒ မဖြစ်လာသော သူတို့အား ထိုဥပါဒါန်မှ ထွက်နိုင်ရန် မျိုးစ၊ မြင်းစပင် မရှိလေသေး။ ရန်သူမျိုး ငါးပါးကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရောဂါ ဆိုး၊ အနာဆိုး စသည်တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ထိုဝတ္ထုတို့ ပျက်စီးခြင်း သို့ ရောက်ခဲ့သော်လည်းကောင်း၊ ပျက်စီးမှုနှင့် စိုးရိမ်ခွင့် ဆိုက်ခဲ့သော်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

လည်းကောင်း၊ ကာမုပါဒါန်သန်လျှင် သန်လျောက်၊ ပျော့လျှင် ပျော့လျောက်၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒေါမနဿတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကား ဥပါဒါန်၏ အဆိုး၊ အကင်းတို့တည်း။ ။ ကာမုပါဒါန် အမြွက်ပြီး၏။

လူကောင်ပမာဏရှိသော မီးခြစ်ခဲကြီးသည် ရှိသတတ်။ ပကတိအခါ၌ ဖက်ပိုက်၍ပင် နေသော်လည်း အေးမြ၏။ ကော်ဖတ်နှင့် တိုက်ခဲ့သည်ရှိသော် ဘယ်နေရာမှာပင် တိုက်သော်လည်း မီးတောက်သည်သာ ဖြစ်၏။ မီးမတောက်သော နေရာဟူ၍ မရှိ။ မီးတောက်၍ ထိုမီးခြစ်ခဲကြီးနှင့်တကွ အနီး၊ အပါး စပ်လျဉ်းသမျှ အိမ်ရာ၊ ကျောင်း၊ ကန်ရှိသမျှကို ခဏခြင်း လောင်နိုင်၏။ ထိုအတူ ငါငါဟူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည်လည်း သူတစ်ပါးတို့ အထိ၊ အပါး မရှိမှ၍ မိမိအလိုအလျောက် ချမ်းကြည်စွာနေသော အခါ၌ မထင်ရှားသေး။ သူတစ်ပါးတို့က မိမိကိုယ်ကို ကာယကံ၊ ဝစီကံဖြင့် အနာတရ ထိပါးလာသောအခါ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဘယ်နေရာကိုပင် ထိသော်လည်း ထိသမျှ နေရာတိုင်းက ငါ မီးတောက်၏။ ငါ့ကို ပြုရသလားဟု ငါထွက်၍ လာ၏။ ။ တစ်ယောက်သော သူ၏ ဦးခေါင်းမှာ ဆံပင်သည် နှစ်ကုဋေ လေးသန်း ရှိသည်ဟူ၏။ မွေးညှင်းသည် ကိုးသောင်း ကိုးထောင် ရှိသည်ဟူ၏။ သောကား၊ ရမ်းကားမှုနှင့် ထိခံလျှင် ဆံပင်တိုင်း၊ မွေးညှင်းတိုင်းမှ ငါ မီးတောက်၏။ ငါ့ကို သောကား သည်ဟု ဖြစ်၏။ ကြီးမားသော ကိုယ်အင်္ဂါတို့မှာ ထိခံမှု ဆိုဖွယ်မရှိ။ ။ ဤကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တဝါ ဥပါဒါန် အယူအစွဲ ပြင်းထန်ပုံ အမြွက်တည်း။

ထိုဥပါဒါန်နှစ်ပါးတွင် ကာမုပါဒါန်ကို သာသနာပ ဈာန်ရ ရသေ့များပင် ခွာနိုင်သေး၏။ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကိုမူကား သာသနာပ၌

သရောဂံရသေ့ အစရှိသော သဗ္ဗညုဘုရားအလောင်းတော်ကြီးများမှသော်
 လည်း မခွာနိုင်။ ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် ကာမုပါဒါန်ကို မိမိကိုယ်
 တွင်း၌ အကြွင်းမဲ့ ပယ်ကြကုန်၏။ သူတစ်ပါးတို့အား ကာမုပါဒါန်၏
 အပြစ်ကို ထင်ရှားအောင် ဟောနိုင်ကုန်၏။ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကိုမူကား
 မိမိတို့သာ အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်ကုန်၏။ သူတစ်ပါးကို မဟောနိုင်ကြ
 ကုန်။ ။ ထိုကြောင့် သာသနာပအခါ၌ မဟာကမ္ဘာ အသင်္ချေပင် ကြာ
 သော်လည်း အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကို ကုစားသော ဆေးဟူ၍ မရှိ။ သဗ္ဗညု
 မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသော အခါ၊ သာသနာတော်မြတ်အတွင်း၌
 သာလျှင် အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကို ငရဲမီးကြီးမှန်း သိကြရသည်။ ပျောက်ငြိမ်း
 ရာသော ဆေးလည်း အရာ၊ အထောင်မက ပေါများသည်။ အဘိဓမ္မာ
 ခုနစ်ကျမ်းသည် အတ္တဝါဒုပါဒါန်၊ ငရဲမီးကြီးကိုသတ်ရန် ဆေးပေတည်း။
 သုတ္တန်တို့၌ ခန္ဓာဒေသနာ၊ အာယတန ဒေသနာ၊ ဓာတုဒေသနာစုသည်
 အတ္တဝါဒုပါဒါန် ငရဲမီးကို သတ်ရန် ဆေးစုပင်တည်း။ ။ လိုရင်းကား-

မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး၊ ဓာတ်ကြီးလေးခု၊ စက္ခု၊ သောတ၊
 ယာန၊ ဇိဝါ၊ ကာယာ၊ မန၊ ဆ အကြည်ဓာတ်၊ ဖဿ ဝေဒနာ၊
 စေတနာနှင့်၊ သညာတက္ခ၊ ဤဓာတ်မျှကို၊ လှလှကိုယ်တွင်၊ ကွင်းကွင်းမြင်ကာ၊
 ညာဉ်သက္ကာယ၊ သေကိန်းကျသည်။ ။ ဆေးများ သိဒ္ဓိအကျော်တည်း။

ဤဆေးနိဒါန်းကို ကြေကြေကျက်၍ ထိုတစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော
 ဓာတ်ရင်း၊ ဓမ္မရင်းတို့ကို မိမိ ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်း သူတစ်ပါး၊ ကိုယ်ခန္ဓာ
 အတွင်း၌ ကွင်းကွင်း ကွက်ကွက်၊ ပျက်မှု၊ ဖြစ်မှု၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန်မှုနှင့်
 တက္ခ၊ လှလှပိုင်ပိုင် မြင်စွမ်းနိုင်အောင်၊ ခိုင်လုံသော သဒ္ဓါ၊ ဆန္ဒ၊
 ဝီရိယဖြင့် နေ့ညမခြား အားထုတ်ရာသတည်း။

ဆဋ္ဌမပုဒ်အဖြေ ပြီး၏။
 မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

၉-ပုဒ်အဖြေ

စွမ်းရည်ပြင်းထန်၊ ဥပဒါန်ဖြင့်၊ ခန္ဓာဓမ္မ၊ ကိုယ်ကာယ၌၊
 အတ္တအစွဲ၊ မြဲကြီးမြဲ၍။ ။ ရဲရဲရက်ရက်၊ ကိုယ့်အတွက်ကြောင့်၊
 သက်သတ်ခိုးမှု၊ စသည်ပြုလျက်၊ အကုသလ၊ ကမ္မဆယ်တန်၊ အပြစ်
 လျှံ၏။ ။ တဖန် နောက်နှောင်း၊ ငါလျှင် ကောင်းစိမ့်၊ အကြောင်းရည်
 ရော်၊ အရည်မျှော်လျက်၊ သူတော်လေ့၊ ရသေ့၊ ရဟန်း၊ လှူဒါန်းဝေငှ၊
 ပဉ္စင်နှင့်၊ အဋ္ဌအင်္ဂါ၊ ဒသင်္ဂီတည့်၊ လေးလီ ဗြဟ္မ၊ ဝိဟာရဈာန်၊ ဆယ်တန်
 ကသိုဏ်း၊ အလှိုင်းများစွာ၊ ဘာဝနာဟု၊ ဆယ်ဖြာပုည၊ ကုသလကို၊
 လုံ့လ ကြိုးစား၊ ကောင်းမှုပွား၏။ ။ ဟူသော လင်္ကာဝါကျ၌။ ။
 ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးသည် အကုသိုလ်ကမ္မဘဝ မည်၏။ ထိုဆယ်ပါးတွင်
 ပါဏာတိပါတမှုသည် ကာမုပါဒါန်အတွက်ကြောင့်ဖြစ်သော ပါဏာတိ
 ပါတမှု၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်အတွက်ကြောင့်ဖြစ်သော ပါဏာတိပါတမှု ဟူ၍
 နှစ်မျိုးရှိ၏။ မိမိ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာကိုယူသည့် အတွက်ကြောင့်
 လည်းကောင်း၊ ဖျက်ဆီးသည့်အတွက်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါး
 တို့၏ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ စည်းစိမ်ကိုရလိုယူ လိုသည့်အတွက်ကြောင့်
 လည်းကောင်း၊ မုဆိုးမှု၊ တံငါမှု စသည်ကိုပြု၍ သား၊ မယား၊
 စည်းစိမ်ကို မွေးမြူလိုသည့်အတွက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သူ့အသက်ကို
 သတ်ကြသောအမှုသည် ကာမုပါဒါန်အတွက်နှင့် သတ်မှု ပေတည်း။
 မိမိကိုယ်ကို ထိပါးသည်ကို၊ ဖော်ကားသည်ကို၊ ပြိုင်ဆိုင်သည်ကို၊ မခံလို၍
 သတ်မှုသည်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်အတွက်နှင့် သတ်မှုပေတည်း။ ။
 သူ့ဥစ္စာကို ခိုးဝှက်၊ လုယက်၊ တိုက်ခိုက်ခြင်း အဒိန္နာဒါန် မှ အစရှိသော
 ဒုစရိုက်ကိုးပါးတို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။

အထူးကား ကာမေသုမိစ္ဆာစာရနှင့် အဘိဇ္ဈာတို့မှာ ကာမုပါဒါန်
 မိခင်ဧရာဝတီ

ကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှာ အတ္တဝါဒုပါဒါန်နှင့် ဒိဋ္ဌပါဒါန်တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု အထူးဆိုသင့်၏။ ဤသို့လျှင် ကိုယ်တွင်း၌ စွဲလမ်းပြင်းထန် ဥပါဒါန် ရှိမှသာလျှင် ဒုစရိုက်မှုကို ပြုကြကုန်၏။ ။ ယခုဘဝ၌ ကာမဝတ္ထုတို့၌ တွယ်တာသော ကာမုပါဒါန် ရှိနေကုန်သော သူတို့အား နောင်ဘဝ အဆက်ဆက်တို့ကို လှမ်းမျှော်၍ တွယ်တာ၊ တောင့်တသော ကာမုပါဒါန် တရားသည် ထင်ရှားရှိနေ၏။ ။ ယခုဘဝ၌ မည်သည့်အလှူကို လှူကြ လျှင် ဘယ်မျှလောက် ကြီးကျယ်စွာသော လှူစည်းစိမ်ကို ရနိုင်သည်။ နတ်စည်းစိမ်ကို ရနိုင်သည်ဟူ၍ လောကီချမ်းသာနှင့် စပ်သော ဒါနကုသိုလ်အကျိုးကို ကြားနာကြရသောအခါ ကာမုပါဒါန် လှုံ့ဆော် မှုကြောင့် ထိုအလှူကို လှူဒါန်းလိုသော သဒ္ဓါ၊ ဆန္ဒ ကပ်ကြကုန်၏။ လှူဒါန်းကြကုန်၏။ ငါးပါးသီလအကျိုး၊ ရှစ်ပါးသီလအကျိုး၊ ဆယ်ပါး သီလအကျိုးကို ကြားနာရ၍ ကာမုပါဒါန် လှုံ့ဆော်မှုကြောင့် သီလ၊ သီတင်း စောင့်ထိန်းကြရာ၌လည်း ထိုအတူပင်တည်း။ ။ ဤကား ကာမုပါဒါန်ကြောင့် ကာမာဝစရ ဒါနကုသိုလ်မှု၊ သီလကုသိုလ်မှု၊ ဥပေါသထကုသိုလ်မှုဟု ဆိုအပ်သော ကုသိုလ်ကမ္မဘဝ ဖြစ်ပုံတည်း။

ဒါန၊ သီလကုသိုလ်ကို ပြု၍ နောက်နောက်ဘဝ၌ အသက်ရှည် ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ချမ်းသာကြီးခြင်း၊ ခွန်အားကြီးခြင်း၊ ဉာဏ်ပဋိ ဘာန်ကြီးခြင်းဟူသော ကောင်းကျိုးတရားငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော လူအဖြစ်ကို ရသည်။ နတ်အဖြစ်ကို ရသည်ဟု ကြားနာကြရသောအခါ အတ္တဝါဒုပါဒါန် လှုံ့ဆော်မှုကြောင့် ထိုကဲ့သို့သော အကျိုးကို ရခြင်းငှါ ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်ကို ပြုကြကုန်၏။ ဗြဟ္မဝိဟာရ ဘာဝနာ၊ ကသိုဏ်းဘာဝနာများကို ပွားများကြလျှင် ကာမာဝစရ ကုသိုလ်အနေမျှ ပွားများနိုင်ကြမှု လှူပြည် နတ်ရပ်မြတ်သောဌာန၌ မည်သို့ ထူးမြတ်သော

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

လူအဖြစ်၊ နတ်အဖြစ်ကိုရသည်ဟူ၍လည်းကောင်း ရူပါဝစရဈာန် ထိအောင် ပွားများနိုင်ကြမှု ကမ္ဘာများစွာ အသက်ရှည်သော ရူပဗြဟ္မာ အဖြစ်ကိုရသည်ဟူ၍လည်းကောင်း အရူပါဝစရဈာန်ထိအောင် ပွားများ နိုင်ကြမှု အလွန်ကမ္ဘာများစွာ အသက်ရှည်သော အရူပါဝစရ ဗြဟ္မာအဖြစ် ကို ရသည်ဟူ၍လည်းကောင်း ကြားနာရသောအခါ အတ္တဝါဒုပါဒါန် လှုံ့ဆော်မှုကြောင့် ထိုအဖြစ်တို့ကို ရကြလို၍ ထိုဘာဝနာတရားတို့ကို အားထုတ်ကြကုန်၏။ ရသေ့ပြုကြကုန်၏။ ရဟန်းပြုကြကုန်၏။ ဤကား အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကြောင့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာဟူသော ကုသိုလ်ကမ္မဘဝ တရား ဖြစ်ပွားပုံတည်း။

စိတ်နှလုံး၌ ကာမုပါဒါန် ဓာတ်ခံရှိကုန်သော သူတို့အား လောကီ စည်းစိမ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဘောဂသမ္ပတ္တိ ကာမဂုဏ်အဆောက်အဦးတို့ ကို ရှုန်းရှုန်းစို့ ကြားနာရကုန်သည်ရှိသော် အနာရှိသော သူတို့အား အညော်ကြီးပြင်းစွာ နံသောအခါ အနာကင်း ချက်ခြင်းထသကဲ့သို့လည်း ကောင်း၊ နတ်ရူးနာရှိသော သူတို့အား ဗုံသံ၊ ပတ်သံ၊ ဆိုင်းသံ၊ ဝိုင်းသံ ကြားသည်ရှိသော် ခဏခြင်းစိတ်ကြွ၍ ထကသကဲ့သို့လည်းကောင်း ခဏခြင်း ကာမုပါဒါန် လှုံ့ဆော်ထကြွလာ၏။ မျက်နှာရွှင်ပြုံး နှလုံးရှုန်းစို့ လာ၏။ နှလုံး၌ ငါငါဟူသော သညာစိတ္တ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဓာတ်ဆိုး၊ ဓာတ်ဝါး ရှိကုန်သော သူတို့အား အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း အစရှိသော ဘဝသမ္ပတ္တိစကားကို ကြားနာရသည်ရှိသော် ဘဝတဏှာနှင့်တကွသော သညာဝိပလ္လာသ၊ စိတ္တဝိပလ္လာသ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာပ တရားတို့သည် ခဏခြင်း လှုံ့ဆော်ထကြွ၍ လာကုန်၏။ ဘောဂသမ္ပတ္တိသည် ကာမုပါ ဒါန်၏ အစာအာဟာရပေတည်း။ ဘဝသမ္ပတ္တိသည် အတ္တဝါဒုပါဒါန်၏ အစာအာဟာရပေတည်း။ မီးမည်သည် ရေနံဆီ အစရှိသော ဆီမီးစာနှင့်

တွေ့လျှင် ခဏခြင်း ဖောက်၍ထသကဲ့သို့ ဘောဂသမ္ပတ္တိ အသံကို
 ရွဲရွဲစို ကြားရလျှင် ကာမုပါဒါန်မီးတောက်၍ ထ၏။ ဘဝသမ္ပတ္တိအသံကို
 ရွဲရွဲစို ကြားရလျှင် အတ္တဝါဒုပါဒါန်မီးတောက်၍ ထ၏။ ။ နှစ်ရှည်
 လများ ဆည်းပူးစောင့်ထိန်း၍ လာခဲ့သော တစ်ရာ၊ တစ်ထောင်၊
 တစ်သောင်း၊ တစ်သိန်းသော ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ၊ ဥစ္စာ၊ ပစ္စည်းတို့ကိုပင်
 အကုန်အစင် လှူဒါန်းလိုသော စိတ်ဖြစ်၍ လာ၏။ သီလ၊ သီတင်း
 စောင့်ထိန်းလိုသောစိတ် ဖြစ်၍လာ၏။ အထွတ်၊ အမြတ်ဖြစ်သော
 ဘဝသမ္ပတ္တိကို ရခြင်းအကျိုးငှါ ရသေ့၊ ရဟန်းပြုလိုသော စိတ်ဖြစ်၍
 လာ၏။ စိတ်ဖြစ်သည့်အတိုင်းလည်း အသက်ထက်ဆုံး တတ်စွမ်းသမျှ
 အားထုတ်ကြကုန်၏။ သည်ကိုရည်၍ - တစ်ဖန် နောက်နှောင်း ငါလျှင်
 ကောင်းစိမ့် အကြောင်းရည်ရော် အရှည်မျှော်လျက် သူတော်ခလေး ရသေ့၊
 ရဟန်း။ လ ။ ကောင်းမှုပွား၏။ ။ ဟူ၍ ဆိုပေသည်။

ကမ္မဘဝဟူသော စကား၌ ဘဝဆိုသည်ကား ဖြစ်သည်၊
 ပွားသည် ဆိုလိုသတည်း။ ကုသိုလ်ဖြစ်သည်၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သည်
 ကုသိုလ်ပွားသည်၊ အကုသိုလ်ပွားသည် ဟူလိုသတည်း။ ။ လောက၌
 ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့အား ကိုယ်အင်္ဂါလှုပ်ရှား၍ ပြုသမျှသော
 ကာယကံမှု၊ နှုတ်အင်္ဂါလှုပ်ရှား၍ ပြောသမျှ ဆိုသမျှသော စကားမှု
 စိတ်ထဲတွင် ကြံစည်သမျှသော စိတ်အမှုတို့သည် ကုသိုလ်သော်လည်း
 ဖြစ်ရမည်။ အကုသိုလ်သော်လည်း ဖြစ်ရမည်။ ကောင်းသော နှလုံးသွင်း
 ဖြစ်အံ့။ ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ မကောင်းသော နှလုံးသွင်းဖြစ်အံ့။ အကုသိုလ်
 ဖြစ်၏။ ။ ဤသို့သော ကုသိုလ်ဖြစ်မှု အကုသိုလ်ဖြစ်မှုကို ဘဝဆိုသည်။
 ထိုဘဝဟု ဆိုအပ်သော ကုသိုလ်ဖြစ်မှု၊ အကုသိုလ်ဖြစ်မှု သည်လည်း
 နောင်ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ပေးနိုင်လောက်အောင် အစေ့အဆန်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

အောင်မာသော အမှုလည်း ရှိသည်။ မအောင်မာသော အမှုလည်း ရှိသည်။ အကုသိုလ်အရာ၌ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော အကုသလကမ္မပထ ဆယ်ပါးသည် အောင်မာသော အကုသိုလ်မှုတည်း။ ။ ကုသိုလ်အရာ၌ ကုသလကမ္မပထ ဆယ်ပါးသည် အောင်မာသော ကုသိုလ်မှုတည်း။

ဤဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါဟူသော ပုဒ်၌ကား အောင်မြင်သည် ဖြစ်စေ၊ မအောင်မြင်သည်ဖြစ်စေ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်မှု အလုံးစုံကိုပင် လိုအပ်၏။ အလုံးစုံသည်ပင် ဥပါဒါန်ကို အစွဲပြု၍ ဥပါဒါန်ရှိနေသည့် အတွက်ကြောင့် ဖြစ်ရ၏။ ။ “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ”ဟူသော နောက်ပုဒ် ၌ကား ကမ္မပထမြောက်သော ကုသိုလ်မှု၊ အကုသိုလ်မှုကိုသာ လိုအပ်၏။ မြေအပြင်၌ မြက်၊ သစ်ပင်တို့သည် ရှေးရှေးနှစ်၌ ဖြစ်ပွားသော မြက်၊ သစ်ပင်တို့၌ အသီး၊ အစေ့တို့သည် ဖြစ်ထွန်းကုန်၍ ထိုအသီး၊ အစေ့တို့မှ နောက်နောက် မြက်၊ သစ်ပင်တို့သည် အစဉ်အဆက် တစ်ကမ္ဘာလုံး ဖြစ်ပွား၍ နေကြကုန်သကဲ့သို့ တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာအစဉ် ဘဝအစဉ်တို့သည် ရှေးရှေးဘဝတို့၌ အသီး၊ အစေ့နှင့်တူသော ကုသိုလ်မှု၊ အကုသိုလ်မှု ကုသိုလ်တရား၊ အကုသိုလ် တရားတို့သည် တစ်ဘဝလုံး ဖြစ်ထွန်းပွားကုန်၍ ထိုကုသိုလ်မျိုးစေ့ အကုသိုလ်မျိုးစေ့တို့မှ နောက်နောက်ဘဝ နောက်နောက်ခန္ဓာတို့သည် အနမတဂ္ဂ သံသရာ ဘဝအဆက်ဆက် ဖြစ်ပွား၍ နေကြကုန်၏။ သည်ကိုရည်၍ -

နှစ်ပါးကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဟု၊ ထိုထိုဘဝ၊ ဖြစ်သမျှ၌၊ ဗီဇပြည့် ဖြိုး၊ အမျိုးမျိုးကြောင့်၊ အကျိုးတရား၊ အရှည်ပွားသည်။ ။ နှစ်ပါးဘဝ စွမ်းရည်တည်း။ ။ ဟူ၍ ဆိုပေသည်။

ထိုကုသိုလ်ဖြစ်မှု၊ အကုသိုလ်ဖြစ်မှု ဟူသော ဘဝနှစ်ပါးတွင် အကုသိုလ်ဖြစ်မှု သူ့အသက်ကို ဖျက်ဆီးလိုသော စိတ်၊ စေတနာမည်သည်

ကိုယ်သန္တာန်မှာ အမြဲရှိနေသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး၊ သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်။ ကာမုပါဒါန် အရေးအခွင့်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန် အရေးအခွင့် ကြံကြိုက်၍ ထိုအခွင့်လှုံဆော်၍ပေးမှ ပူးဝင်ကပ်ရောက်လာသော အာဂန္တုဓာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုးသာတည်း။ ထိုအခွင့်လှုံဆော်မှု ချုပ်ငြိမ်းပြန်လျှင် ထိုပါဏာတိပါတစိတ်၊ စေတနာ အာဂန္တုဓာတ်သည် နှလုံးထဲ၌ မီးတောက်သေပျောက်သကဲ့သို့ ဓာတ်၏သေခြင်း၊ ဓာတ်၏ပျက်ခြင်းဖြင့် သေပျက် ချုပ်ပျောက်လေ၏။ စိတ်ကောင်း၊ စေတနာကောင်း ဖြစ်ပေါ်၍ လာပြန်၏။ ။

အဒိန္နာဒါန်စေတနာ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ စေတနာ၊ မုသာဝါဒ စေတနာ၊ ဝိသုဏ္ဍဝါစာ စေတနာ၊ ဖရသဝါစာ စေတနာ၊ သမ္ပပ္ပလာပ စေတနာ၊ အဘိဇ္ဈလောဘ၊ ဗျာပါဒဒေါသ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်လည်း ထိုအတူ သူ့အခွင့်နှင့်သူ ကိုယ်သန္တာန်မှာ ကပ်ရောက်လာကြကုန်သော အာဂန္တုဓာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုးတို့ချည်းတည်း။ ပကတိလူမှာ တစ္ဆေပူးဝင်၍ နေသောအခါ တစ္ဆေအလိုရှိရာ ထိုလူပြုကျင့်၊ ပြောဆိုကြံစည်ရသည်။ တစ္ဆေခွာထွက်မှ ပကတိလူစိတ် ဝင်ခွင့်ရသည်။ အစိမ်း၊ သရဲပူးဝင်သော အခါ အစိမ်းသရဲ အလိုရှိရာ ထိုလူပြုကျင့်၊ ပြောဆို၊ ကြံစည်ရသည်။ အစိမ်းသရဲ ခွာထွက်မှ ပကတိလူစိတ် ပေါ်ခွင့်ရှိသည်။ ဤဥပမာအတူမှတ်။ ဒါနစိတ်၊ ဒါနစေတနာ၊ သီလစိတ်၊ သီလစေတနာ၊ ဘာဝနာစိတ်၊ ဘာဝနာစေတနာတို့လည်း ထိုနည်းအတူ အာဂန္တုဓာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုးတို့ချည်းသာတည်း။ သူ့အခွင့်နှင့်သူ ဆိုက်တိုက်ရာ ဆိုက်တိုက်ရာ ကိုယ်သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာကြသော အာဂန္တုဓာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မျိုးတို့သာတည်း။

နဝမပုဒ်အဖြေ ပြီး၏။

၁၀-ပုဒ်အဖြေ

ဘဝစွမ်းရည်၊ ကံနှစ်ထွေကြောင့်၊ သဗ္ဗေသတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့၊
 ဖြစ်ရာဘဝ၊ ဆုံးပြန်ကလည်း၊ ဧက၊ စတု၊ ငါးခုခန္ဓာ၊ ကံချရာ၌၊
 ဓမ္မတာစစ်၊ သစ်တလဲလဲ၊ အနဲနဲလျှင်၊ ဖြစ်မြဲ ဇာတိ။ ။ ဟူသော
 လင်္ကာဝါကျ၌။ ။ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရုပ်ခန္ဓာတစ်ပါးသာ ရှိသည်။
 အရူပပုဂ္ဂိုလ်မှာ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးသာ ရှိသည်။ ကြွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့
 မှာ ခန္ဓာငါးပါး ရှိကုန်သည်။ ။ သည်ကိုရည်၍ ။ ဧကစတု၊ ငါးခု
 ခန္ဓာ ဆိုသည်။

ဤဇာတိအရာ၌ ဆိုခွင့်၊ ဆိုရန် ရှိသမျှကို တတိယပုဒ်အဖြေမှာ
 ပဋိသန္ဓေလေးမျိုးနှင့်တကွ ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ။ ဆိုဖွယ်အထူးကား။ ။
 ဤလင်္ကာမှာ ရှေးဘဝ၌ ပြုခဲ့သော ကံတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်
 နောက်နောက်ဘဝမှာ အစစွာ ဖြစ်ပေါ်သော ဘဝသစ်ဇာတိကိုသာ
 ပြဆိုပေသည်။ ဇာတိသည်မူကား ဘဝသစ်ဇာတိ တစ်ပါး၊ သန္တတိဇာတိ
 တစ်ပါး၊ ခဏိကဇာတိ တစ်ပါးဟူ၍ ဇာတိတရားသုံးပါးရှိ၏။ ။
 ထိုသုံးပါးတွင်ဖြစ်ရာ ဘုံဘဝမှာ စုတေပြီးနောက် ထိုထိုဘုံဘဝ၌ အစစွာ
 ဖြစ်ပေါ်မှုကို ဘဝသစ်ဇာတိ ဆိုသည်။ ထိုဇာတိကား ထင်ရှားပြီ။ ။
 သန္တတိဇာတိ ဆိုသည်ကား တစ်ဘဝအတွင်းမှာ တစ်နှစ်အတွင်း၊ တစ်လ
 အတွင်း၊ တစ်ရက်အတွင်း၊ တစ်နာရီအတွင်း၊ တစ်ထိုင်အတွင်းမှာ
 ကိုယ်ခန္ဓာ၌ အထူးထူး၊ အထွေထွေ ဖြစ်ပေါ်မှုသည် သန္တတိဇာတိ
 မည်၏။ ထို၍နေရာ၌ ထိုင်မှာ အညောင်းအညာ မရှိသေး။ အပူအပင်
 မရှိသေး။ အတော်ကြာလျှင် ညောင်းရုပ်၊ ပူရုပ်၊ ပင်ရုပ် ဖြစ်ပေါ်၍
 လာ၏။ ဘယ်နေရာက ညောင်း၍ လာသည်။ ဘယ်နေရာက ပူ၍
 လာသည်ဟု အများသိကြ၏။ ရုပ်သစ်၊ နာမ်သစ် ဖြစ်ပေါ်မှု ဇာတိဓမ္မ

ဟူ၍ကား မသိကြ။ ငါညောင်း၍ လာသည်။ ငါပူ၍ လာသည်။ ငါခြေ
 ညောင်း၍ လာသည်။ ငါခြေပူ၍ လာသည်ဟု သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အတိုင်းသာ
 သိကြ၏။ ဥဏှဓာတ်မီးလွန်သော ရုပ်ကလာပ်မျိုးကို ညောင်းရုပ်၊ ညာရုပ်၊
 ပူရုပ်၊ ပင်ရုပ် ဆိုသည်။ ဥဏှဓာတ်မီး အားကြီး၍ လေဓာတ်လွန်၍
 လာသောအခါ ထုံမှု၊ ကျင်မှု၊ ထုံရုပ်၊ ကျင်ရုပ် ပေါ်၍လာသည်။
 ထိုအခါ ခြေဟူသော ပညတ်သဏ္ဍာန်ကို ဉာဏ်နှင့် ပယ်ရှား၍ ပူမှု၊
 အေးမှုဟူသော တေဇောဓာတ်မီး သက်သက်ကို ကွက်ခြား၍ ဉာဏ်နှင့်
 ကြည့်လျှင် တိမ်တောင်၊ တိမ်တိုက်တက်သကဲ့သို့ အပူဓာတ်မီး ဖြစ်ပေါ်
 ပွားများ၍ လာသည်ကို မြင်လတ္တံ့။ အပူဓာတ်မီး ဖြစ်ပေါ်ရာဌာန၌
 အအေးဓာတ်မီး ပျောက်ကွယ်၍ ကုန်သည်ကိုလည်း မြင်လတ္တံ့။ မကြာ
 မီ အေးချမ်းသော ခြေတစ်ခုလုံး အကုန်ဆုံး၏။ ပူပန်ညောင်းညာသော
 ခြေဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်သစ်၊ ရုပ်ဟောင်း လဲပြောင်းမှု ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ
 ဖြစ်ကြ၏။

ထိုနောက် တစ်စ၊ တစ်စ ထုံရုပ် ပေါ်၍လာသည်လည်း ထင်ရှား
 ၏။ ထိုနောက် တစ်စ၊ တစ်စ ကျင်ရုပ် ဖြစ်ပေါ်၍ လာသည်လည်း
 ထင်ရှား၏။ ဤ၌ မပျောက်ငြိမ်းမီအတွင်း ညောင်းမှု၊ ညာမှု၊ ထုံမှု၊
 ကျင်မှု တစဉ်တဆက်တည်း ဖြစ်၍ တစ်ခါညောင်း၊ တစ်သုတ်ညောင်း၊
 တစ်ကြိမ်ညောင်းဟု မှတ်ယူကြသော ဇာတိဓမ္မသည် သန္တတိဇာတိ
 မည်၏။ ဤနည်းအတူ ရုပ်ခြင်း၊ သွားခြင်းတို့၌လည်း အညောင်းအညာ
 ဖြစ်၍လာမှု၊ အညောင်းအညာ ပြေပျောက်မှု၊ အဖျားတက်မှု၊ အဖျားကျ
 မှု၊ အနာရောဂါဖြစ်သောအလှည့်၊ အနာရောဂါပျောက်သောအလှည့်၊
 ကိုယ်အင်္ဂါပူသောအလှည့်၊ အေးသောအလှည့်၊ အိုက်သောအလှည့်၊
 ချမ်းသောအလှည့်၊ အားရှိသောအလှည့်၊ အားလျော့သောအလှည့်၊
 မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဆာလောင်သောအလှည့်၊ ဝလင်သောအလှည့်၊ လှုပ်ရှားသောအလှည့်၊ မလှုပ်ရှားသောအလှည့်၊ အိပ်သောအလှည့်၊ ထိုင်သောအလှည့်၊ ရပ်သောအလှည့်၊ သွားသောအလှည့်၊ ကွေးသောအလှည့်၊ ဆန့်သောအလှည့်၊ အစရှိသည်ဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံး၌လည်းကောင်း၊ ထိုထို ကိုယ်အင်္ဂါ၌လည်းကောင်း၊ ရုပ်အမျိုးမျိုးပြောင်း၍ ဖြစ်ကြသော အမှုတို့သည် တစ်နေ့တစ်နေ့မှာပင် အမျိုးနှစ်ရာမက ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ကြရာ၌ တစ်လှည့်၊ တစ်လှည့်သော ရုပ်သစ် ဖြစ်မှု၊ တစ်မျိုး တစ်မျိုးသော ရုပ်သစ်ဖြစ်မှုသည် တစ်ခု တစ်ခုသော သန္တတိဇာတိ မည်၏။ ရှေး၌ သွားခြင်းအမှု၌ ခြေတစ်လှမ်း၊ တစ်လှမ်းမှာ ကိုယ်လုံးအကျွတ် ရုပ်တစ်မျိုး တစ်မျိုး ပြောင်းလဲမှုကို ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ထိုနည်းအတိုင်း ကြည့်တတ်မှ မြင်နိုင်မည်။

မကြည့်တတ်လျှင် သေသည်တိုင်အောင် အသစ်၊ အဟောင်း ပြောင်းလဲခြင်း မရှိသော သဏ္ဍာန်ရိပ်ကြီး ခုခံ၍ နေလိမ့်မည်။ ထိုသဏ္ဍာန်ရိပ်ကြီးကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ သဏ္ဍာန်ရိပ်ကြီးကို ပယ်ခွင်း၍ အတွင်းဓာတ်နုကို ရှုနိုင်သော ဉာဏ် တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မဖြစ်ခဲ့ကြ၍ ယနေ့ထက်တိုင် ယောင်တီး ယောင်တ နေကြရသည်။ ဤသန္တတိဇာတိဓမ္မ၌ လိုရင်းအကျဉ်းချုပ် စကားမူကား လောက၌ ကိုယ်ခန္ဓာမှာ ဘယ်လိုဖြစ်သည်။ ဘယ်ဟာ ဖြစ်သည်။ ပေါ်သည်။ ပေါက်သည်။ ပွားသည်ဟူ၍ ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ ပြောဆိုကြသော အမှုစုသည် ဇာတိချည်းမှတ်။ ယခု ငါ့မှာ ဘယ်လိုအကြံဖြစ်သည်။ ဘယ်လို စိတ်ဖြစ်သည်။ လိုချင်စိတ် ဖြစ်သည်။ မလိုချင်စိတ်ဖြစ်သည်။ ပြုချင်စိတ်ဖြစ်သည်။ မပြုချင်စိတ်ဖြစ်သည် အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်လုံးနှင့် သုံးကြသမျှသည် ဇာတိစကားချည်းတည်း။ ထိုအတူ ငါ့မှာ လောဘဖြစ်သည်၊ ဒေါသဖြစ်သည် အစရှိသော စကား စိတ်ထဲမှာ

မိခင်ဧရာဝတီ

ဘယ်လို အကြံပေါ်သည်။ ဘယ်လို အကြံပေါက်လာသည်။ ကိုယ်ခန္ဓာမှာ ဘယ်အနာဖြစ်လာသည်။ ဘယ်လို ဖြစ်လာသည်။ ဘယ်လို ပေါက်လာ သည်။ ဘယ်အနာ ပေါက်လာသည် အစရှိသော အချက်မျိုးတို့ကို ဆိုလိုသည်။

ခဏိကဇာတိ ဆိုသည်ကား ကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုလုံး၌ ဓာတ်မီးသည် အမွန်ဖြစ်၏။ ကိုယ်ခန္ဓာဟူသမျှသည် ဓာတ်မီးခဲကြီး၊ ဓာတ်မီးတုံးကြီး ပေတည်း။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ အေးမှု၊ နွေးမှု၊ ပူမှုမှ လွတ်သောအကွက် ဟူ၍ အဏုမြူမျှ မရှိ။ မီးမည်သည် တရှိန်ရှိန် တရွရွ ထမြီဓမ္မတာ ပေတည်း။ တစ်ကိုယ်လုံးဝယ် ဧရာတည် ဖြစ်သော မြေဓာတ်သည် မီး၏ မှီတွယ်ရာ ဓာတ်မီးစာ ဖြစ်၏။ ခပ်သိမ်းသော ရုပ်ဟူသမျှသည် မာမှုဟူသော မြေဓာတ်၌ မှီကြရ၏။ မြေဓာတ်ပျက်ဆုံးလျှင် ပျက်ဆုံးကြ ရ၏။ မီးမည်သည် မှီရာကို အမြဲစား၏။ အမြဲလည်း ပေါက်ပွား၏။ မီးကို စေ့စေ့ကြည့်၍ နေလျှင် လှုပ်လှုပ်ရွရွ မြင်ရ၏။ လှုပ်လှုပ်ရွရွ မြင်ကြသမျှသည် အသစ်၊ အသစ် ပေါက်ပွားမှု အဟောင်း အဟောင်း ကုန်ဆုံးမှုပေတည်း။ ထို့ကြောင့် ပကတိမီးကို စေ့စေ့စိစိ ကြည့်၍နေလျှင် လှုပ်လှုပ်၊ လှုပ်လှုပ် ရွရွ၊ ရွရွ မြင်သမျှ ခဏိကဇာတိနှင့် ခဏိကမရဏမှု ချည်းမှတ်။ ထိုအတူ မီးခဲကြီးအတိဖြစ်သော ဤကိုယ်ခန္ဓာမှာလည်း မျက်တောင်တစ်ခတ်၊ လျှပ်တစ်ပြက်မစဲ တသံသံ၊ တရွရွ ဓာတ်မီးစားမှု ဓာတ်မီးပွားမှု ရုပ်ပွားမှုကို သိလေ။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မပဒပါဠိတော်၌ -

ယထာ ပုပ္ဖုဠကံ ပဿေ၊ ယထာ ပဿေ မရီစိကံ။

ဧဝံ လောကမဝေက္ခန္တံ၊ မစ္စုရာဇာနပဿတိ- ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ပုပ္ဖုဠကံ၊ ရေပွက်ကို။ ပဿေယထာ၊ ရှုသကဲ့သို့လည်းကောင်း။
 မရီစိကံ၊ တံလုပ်ကို။ ပဿေယထာ၊ ရှုသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧဝံ၊
 ဤအတူ။ လောကံ၊ မိမိခန္ဓာကိုယ်၊ သူတစ်ပါးခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော
 လောကကို။ အဝေက္ခန္တံ၊ စေ့စေ့ငုငု၊ ရှုမြင်၍နေသော သူကို။ မစ္စုရာဇော၊
 သေမင်းသည်။ နပဿတိ၊ မမြင်နိုင်။ ။ (အနက်)

မီးပြင်းထန်၍ ကျိုချက်သဖြင့် ပွက်ပွက်ဆူ၍နေသော
 အိုးတွင်းမှာ ရေပွက်ငယ်တွေကို စေ့စေ့စိစိကြည့်၍ နေသောသူသည်
 အပေါ်မစဲ၊ အပျက်မစဲ၊ တသဲသဲ၊ တရွရွနေသော ရေပွက်ငယ်တွေကို
 မျက်မှောက်ထင်ထင် မြင်ရသကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ၊ သူတစ်ပါးကိုယ်ခန္ဓာ၌
 အပေါ်မစဲ၊ အပျက်မစဲ၊ တသဲသဲ၊ တရွရွ နေမှုကို ဝိပဿနာ ပညာမျက်စိ
 ဖြင့် မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်ပွားများနေသော မိန်းမ၊ ယောက်ျားကို
 သေမင်းသည် မမြင်နိုင်ဟူလို။ ယထာ ပုပ္ဖုဠကံ ပဿေဟူသော ပုဒ်၏
 အဓိပ္ပါယ်။

နွေလအခါ၌ ကျယ်လှစွာသော ရေမရှိသော အင်းပြင်ကြီးများ
 ၌ တံလုပ်ခိုးမည်သည် ထ၏။ အောက်ရေခိုး တက်သည်ကို အထက်က
 နေရောင်ကြောက်သောအခါ လျှပ်လျှပ်၊ လျှပ်လျှပ် မြင်ရသော ဝတ္ထုကို
 တံလုပ်ဆိုသည်။ မြေမှ ပေါ်ထွက်၍ ကောင်းကင်သို့ တလျှပ်လျှပ်
 ထင်မြင်အောင် တက်သည်။ တံလုပ်ခိုးစုသည် မြေသို့ပြန်၍ ဝင်သည်မရှိ။
 ကောင်းကင်၌သာ ကွယ်ပျောက်ကြလေ၏။ ဤကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းမှ
 တလျှပ်လျှပ်ပေါ်၍ နေသောစိတ်အကြံအစည်၊ ဝိတက်အကြံအစည်
 လောဘ ခေါသအစရှိသည့် နာမ်တရားတို့ကိုလည်း ထိုတံလုပ်နှင့်တူစွာ
 ရှုရမည်။ ထိုတံလုပ်မှုနှင့်တူစွာ ထင်မြင်အောင် ရှု၍ နေသောသူကို
 သေမင်းသည် မမြင်နိုင် ဟူလိုသည်။ ။ ယထာ ပဿေ မရီစိကံ

ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်။

သေမင်း မမြင်နိုင်ဟူသော စကား၌။ ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နိုင်ငံသည် သေမင်းနိုင်ငံ မည်၏။ သေမင်းသည် ပေါရိသာဒမင်းနှင့် တူ၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ပေါရိသာဒမင်း၏ အလုပ်အကျွေး ဖြစ်သော ရသက အမည်ရှိသော စားတော်ကဲနှင့် တူ၏။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သက်သက်သော ဓာတ်သဘော၊ အာဂန္တုသဘော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတို့ကို မသိ၊ မမြင်ကြကုန်မူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ဦးခေါင်း၊ ခြေလက်၊ မျက်ခွက်၊ မျက်နှာ၊ နှုတ်လျှာ၊ ခံတွင်း၊ မွေးညှင်း၊ ဆံပင်၊ အင်္ဂါကြီးငယ်၊ ဘယ်သူ၊ ဘယ်ဝါဟူ၍သာ သိမြင် ထင်စွဲ၍ နေကြကုန်သော သူတို့သည် သေမင်း၏ မျက်မှောက်၌ ဓားအောက် လည်ခံဖြစ်ကုန်သော သူတို့ပေတည်း။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ သေမင်း၏နိုင်ငံမှ လွတ်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်း မရှိကြသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဓာတ်သဘော စသည်ကို ဉာဏ် မျက်စိဖြင့် ဒိဋ္ဌရှုမြင်၍ နေကြကုန်သော သူတို့သည်မူကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ ဦးခေါင်းကို ဖောက်ခွဲ၍ နေသောသူ၊ သေမင်း၏မျက်လုံးကို ဖောက်ခွဲ၍ နေသောသူ မည်ကုန်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ ထိုသို့သော ရှုမြင်မှု သည်သာလျှင် သေမင်း၏နိုင်ငံ၊ သေမင်း၏ ဓားအောက်မှ ထွက်ပေါက် ထွက်လမ်းကြီး ဖြစ်ပေသောကြောင့်တည်း။

ဥပမာကား လောက၌ ဘီလူး၊ သဘက်ကို နိုင်သော ဆေးဝါး ပညာလည်း မရှိ။ မြင်နိုင်သော ဆေးဝါး ပညာလည်း မရှိသောသူတို့သည် ဘီလူး၊ သဘက်တို့၏ အနိုင်ကျင့်ကိုသာ ခံကြရကုန်၏။ ဘီလူး၊ သဘက်တို့ကို မြင်နိုင်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုဆေး၊ အသေသတ်နိုင်သော ဝိဇ္ဇမယ ဆေးရှိသော သူတို့သည်ကား ဘီလူး၊ သဘက်တို့၏ နိုင်ငံကို လွန်နိုင်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ကုန်၏။ ဘီလူး၊ သဘက်တို့၏ အနိုင်အကျင့်ကို မခံကြကုန်ပြီ။ မိမိတို့ကသာ ဘီလူး၊ သဘက်တို့ကို နှိပ်စက်နိုင်ကုန်၏။ သတ်နိုင်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့ကို ဘီလူး၊ သဘက်တို့က အထူးထူး၊ အထွေထွေ ဖန်ဆင်း၍ မပြနိုင်ကုန်ပြီ။ မလှည့်ပတ်နိုင်ကုန်ပြီ။ မိမိတို့ကိုယ်ကို မကွယ်နိုင်ကုန်ပြီ။ ထိုစကား၌ သေမင်းဆိုသည်ကား ခန္ဓာကိုယ်နှင့် အပြည့်အမြဲပါရှိ၍နေသော ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော မရဏဓမ္မ၊ အနိစ္စဓမ္မသည် သေမင်းမည်၏။ မရဏသဘော၊ အနိစ္စသဘောရှိသော ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ် စသည်လည်း သေမင်းမည်၏။ ထိုနှစ်ပါးသော သေမင်းတို့သည် ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် မရှိကုန်သော အန္တပုထုဇဉ်တို့အား ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ စသည်ဖြင့် အထူးထူး၊ အထွေထွေ ဖန်ဆင်း၍ ပြနိုင်ကုန်၏။ လှည့်ပတ်နိုင်ကုန်၏။ မိမိတို့၏ ဇာတိသဘာဝကို မမြင်နိုင်အောင် ကွယ်နိုင်ကုန်၏။ မိမိတို့ကိုပင် ငါငါဟု ဆိုရအောင် ပူးကပ်နိုင်ကုန်၏။

အန္တပုထုဇဉ်တို့သည် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ထိုသေမင်းတို့ကိုပင် ငါငါ ပြု၍ ယခုထက်တိုင် လာကြကုန်၏။ ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာဓာတ် သဘာဝတို့ကို ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ရေပွက်အတူ၊ တံလှုပ်အတူ ထင်မြင်နိုင်ကြကုန်သော သူတို့ကိုမူကား ထိုသေမင်းနှစ်ပါးတို့သည် အထူးအထူး၊ အထွေထွေ ဖန်ဆင်း၍လည်း မပြနိုင်ကြကုန်ပြီ။ မလှည့်ပတ်နိုင်ကြကုန်ပြီ။ မကွယ်နိုင်ကြကုန်ပြီ။ ငါငါဟု ထင်မှတ်အောင် မပူးကပ်နိုင်ကြကုန်ပြီ။ ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်။ ။ ဧဝံ လောကံ အဝေက္ခန္တံ၊ မစ္စုရာဇာ န ပဿတိ- ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ဤကား ခဏိကဇာတိ၏ အချက်ကို ပြဆိုသော စကားတည်း။ ။ ဤခဏိကဇာတိကိုရည်၍ ပါဠိတော်မှာ။ ။ ခန္ဓာနံ ပါတုဘာဝေါ၊ အာယတနဿ

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိလာဘော။ ။ ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ။ ဤလင်္ကာပုဒ်မှ ကြွင်း
ကျန်သော နောက်စကားစု ထင်ရှားပြီ။

ဒဿမပုဒ်အဖြေ ပြီး၏။

၁၁-ပုဒ်အဖြေ

သန္ဓေဇာတိ၊ တစ်ဖန်ငြိ၍၊ တြိဘုံသူ၊ အဆူဆူလျှင်၊ လူလူ၊
နတ်နတ်၊ မတ်မတ်မားမား၊ ဖြစ်ပြန်ငြားသော်၊ သုံးပါးအရွယ်၊ စ၊
လယ်၊ အဆုံး၊ ရှိမြဲထုံးဖြင့်၊ အနှုန်းစဉ်စီ၊ သန္ဓေချိက၊ နာရီစဉ်ဆင့်၊
အဆင့်ဆင့်လျှင်၊ ရင့်မြဲ၊ ရော်မြဲ၊ တသဲသဲတည့်၊ မစဲနေည၊ တရွရွလျှင်၊
ခဏ၊ သန္တတိ၊ အဂ္ဂိဇရာ၊ နှစ်ဖြာ လောင်မီး၊ ရှိန်ရှိန်ညီး၍၊ အကြီး၊
အငယ်၊ အရွယ်ခြားနား၊ အစားစားလျှင်၊ အသွားတွင်တွင်၊ မစဲနှင့်၏။
ဟူသော လင်္ကာဝါကျ၌။ ။ အဓိပ္ပာယ်ကား။ ၃၁-ဘုံတွင် တစ်ခုခုသော
ဘုံ၊ တစ်ခုခုသော ဘဝ၌ ဇာတ်၊ ရုပ်သေးပြရာ၌ သူ့အခန်း ဆိုက်ရာ
သူဝတ်စားတန်ဆာဆင်ယင်၍ ဇာတ်ထွက်သကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့မှာလည်း
စုတိကျ၍ ဘဝဇာတ်သိမ်းပြန်လျှင် မိမိတို့ ကံချထားရာ ဘုံဘဝမှာ
တစ်ဘဝ၊ တစ်ဇာတ်ထွက်ရပြန်၏။ ပဋိသန္ဓေကိစ္စနှင့် ဘဝအသစ်
ဖြစ်ပေါ်ရပြန်၏။ ဖြစ်ပေါ်ပြန်လျှင်လည်း ဇာတ်နှင့်မူ၌ အစိုးရသော
ဇရာတရား ဇာတ်သိမ်းမှု၌ အစိုးရသော မရဏတရား အပြီး ပါရှိပြန်၏။

ပါရှိပုံဥပမာကား။ ။ ဘယ်နေရာမှာမဆို မြက်၊ သစ်ပင်
ပေါ်ရော့တ်လာသည်ရှိသော် မြက်၊ သစ်ပင် ခေါ်သော ရုပ်တရားစုသည်
ရင့်ခြင်းအမှုဟူသော ဇရာမီး မဝင်နိုင်၊ မကပ်နိုင်အောင် ခိုင်လုံသော
အနှစ်သာရ မရှိ။ နံနက်၌ ပေါက်သော မြက်၊ သစ်ပင်သည် ညနေတိုင်
လျှင် တစ်မျိုးရင့်၏။ ညနေ၌ ပေါက်သော မြက်၊ သစ်ပင်သည် နံနက်

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တိုင်လျှင် တစ်မျိုး ရင့်၏။ ပေါက်စဉ် နုထွတ်သော ရုပ်သားအတိုင်း အခိုင်အမြဲ တည်၍ မနေနိုင်။ ဤမြက်၊ သစ်ပင်တို့၌ ရင့်မှုတစ်လမ်း တစ်ခဏထက် တစ်ခဏ ကြီးပွားသန်မာ၍ လာမှုကား တစ်လမ်းပေ တည်း။ မြေဥတု၊ လေဥတု၊ ရေဥတု အများတို့ ဝိုင်းအုံ့ညီညာ၍ ထောက်ပံ့မှုကြောင့် တစ်ခဏထက် တစ်ခဏ ရုပ်သားတိုးပွား၏။ တစ်ခဏထက် တစ်ခဏ ရုပ်ကလာပ် ပြည့်ဖြိုး၏။ ဤတိုးပွားမှု၊ ပြည့်ဖြိုးမှုတို့ကြောင့် တစ်ခဏထက် တစ်ခဏ ကြီးပွားသန်မာ၍ သွားသတည်း။ ရင့်မှုကြောင့် ကြီးပွားသန်မာ၍ သွားသည်မဟုတ်။ ထိုသို့ ကြီးပွားသန်မာ၍ သွားရာ၌လည်း အဆုံးစွန်ပျက်စီး ကွယ်ပျောက်ရန် အခွင့်သို့ တစ်ခဏထက် တစ်ခဏ နီး၍ သွားမှုသည် ပုံသေပါရှိသည် သာဖြစ်၏။ တစ်ခဏထက် တစ်ခဏ နီး၍ သွားမှု ဆိုသည်ကား တစ်ခဏထက် တစ်ခဏ ရင့်မှုတည်း။ ရော်မှုတည်း။ မှည့်ကျက်မှုတည်း။ ထိုရင့်မှု မရှိခဲ့သည်ဖြစ်ငြားအံ့။ ပျက်ဆုံးမှုသို့ တစ်ခဏထက် တစ်ခဏ နီးမှုမည်သည် မရှိရာ။ နီးမှုမရှိကလည်း ပျက်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ခွင့် မရှိရာ။ ကြီးရင့်သောအခါ အလွန်မာသည်မှာလည်း တေဇောမီး၏ အစွမ်းတည်း။ ထိုမာစဉ်အခါ၌လည်း တစ်ခဏထက် တစ်ခဏ ရင့်မှု ဆွေးမှုပုံသေ ပါရှိသည်သာတည်း။

တစ်ကမ္ဘာလုံး အသက်ရှည်သော ဓမ္မုသပြေပင်ကြီးမှာပင် တစ်ခဏထက် တစ်ခဏ ရင့်မှုရှိသည်သာ ဖြစ်၏။ အနှစ်အဆီအားကြီး သော အပင်မျိုး လုံးပတ်သဏ္ဍာန်ကြီး၍ အသားပြည့်လျက် အချင်းချင်း အထောက်အပံ့ အားကြီးသော အပင်မျိုးတို့မှာ ဇရာအမှု မထင်ရှားတည့် နိုင်။ အနှစ်၊ အဆီနည်းပါးသော အပင်မျိုး အနှစ်အဆီ မရှိ။ အကာအတိ ဖြစ်သော အပင်မျိုးတို့မှာ ဇရာအမှု မြန်မြန်ထင်ရှားလွယ်၏။ မဟာပထဝီ

မြေကြီး၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီးများမှာပင် ထိုဇရာမှု ရှိသည်သာ ဖြစ်၏။ ကမ္ဘာပျက်ချိန်ကျသောအခါ ဆွေးမြေ့သွေ့ရောင်းကြသည်သာ ဖြစ်၏။ ထိုအတူ နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာစုသည်လည်း ဇရာမီး မဝင်နိုင်အောင် မကပ်နိုင်အောင် ခိုင်လုံသောအနှစ်သာရ မရှိ။ ပဋိသန္ဓေ ကိစ္စ၊ ဇာတိကိစ္စနှင့် ဖြစ်ပေါ်သော ခဏမှစ၍ ဇရာမီး ဝင်ရောက်စွဲခဲ့လျက် အမြဲလောင်ကာ ပါရှိ၍နေ၏။ အဆုံးတိုင် ပျက်ဆုံးသော အခွင့်သို့ ကျအောင် တစ်ခဏမစဲ တစ်နာရီမစဲ အမြဲတွင်တွင် သုတ်သုတ်နှင့်၍ ကျ၏။

ဇရာမီး၏ အချက်ကို ထင်ရှားအောင် ဆိုဦးအံ့။ ။ လူတို့၌ အသက်တမ်း ရှည်ချည်၊ တိုချည်၊ တက်ချည်၊ ဆုတ်ချည် ဖြစ်မှုသည် ဇရာ၏ အမှုပေတည်း။ ကမ္ဘာဦးအခါ၌ လူတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာသည် အနှစ်အဆီ အလွန်ပြည့်၏။ ပဋိသန္ဓေနေပြီးသည်မှစ၍ ဇရာမီးသည် အနှစ်အသင်္ချေ လောင်ရ၏။ နှစ်ပေါင်း အသင်္ချေလောင်မှ ကျွမ်း၏။ ထိုကြောင့် ထိုအခါ အသက်အသင်္ချေတမ်း ဖြစ်၏။ ထိုနောက် တစ်စ၊ တစ်စ ဗြဟ္မစိုရ်တရား ဆုတ်ယုတ်၍ လာ၏။ ကိုယ်ခန္ဓာမှ အဆီ၊ အနှစ် တစ်စ၊ တစ်စ ခြောက်သွေ့ခေါင်းပါး၍ လာ၏။ ဇရာမီးသည် လူတို့ ခန္ဓာကို အနှစ်တစ်သိန်းနှင့် ကျွမ်းအောင် လောင်သောအခါ တစ်သိန်းတမ်း ဖြစ်၏။ အနှစ်ကိုးသောင်းနှင့် ကျွမ်းအောင် လောင်သော အခါ ကိုးသောင်းတမ်း ဖြစ်၏။ အစဉ်အတိုင်း ဆုတ်ခဲ့၍ ယခုအခါ အနှစ်တစ်ရာ၊ အနှစ်ကိုးဆယ်၊ အနှစ်ရှစ်ဆယ်နှင့် ကျွမ်းအောင်လောင်၏။ ဆယ်နှစ်တမ်းသို့ ကျသောအခါ လူတို့၏ခန္ဓာသည် အနှစ်အဆီ မရှိပြီ။ ကောက်ရိုးကိုညက်စွာ ထောင်း၍လုပ်သော အရုပ်ကဲ့သို့ ဩဇာနှစ်ဆီ ခေါင်းပါး ခြောက်သွေ့၏။ ထိုအခါ ဇရာသည် ဆယ်နှစ်နှင့်ကျွမ်းအောင်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

လောင်၏။ ။ တစ်ဖန် ဗြဟ္မစိုရ်တရား ကပ်ပြန်၊ ပေါ်ပြန်၊ တိုးတက် ပြန်သဖြင့် အသက်နှစ်ဆယ်တမ်း လေးဆယ်တမ်း စသည်တက်ပြန်၍ အသင်္ချေတမ်းသို့ ဆိုက်ပြန်၏။ ဧရာမီး၏ အဖော်သဟဲကား ဇီရဏ တေဇော ခေါ်သော ဓာတ်မီးတည်း။ ထိုကြောင့် တေဇောဓာတ်အခန်းသို့ ကျလျှင် အသက်တမ်းကို တေဇောဓာတ်မီး ပြုပြင်သည်ဟူ၍လည်း ဆိုရ၏။

သန်း၊ ကြမ်းပိုး၊ ခြေ၊ ပိုးရွှေ၊ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက်၊ နွား၊ ကျွဲ၊ မြင်း၊ ဆင် အစရှိသည်တို့၌လည်း အသီးအသီး အသက်တမ်း ကိုယ်စီ ရှိကြသည်မှာ ဧရာမီး၏အမှုပင်တည်း။ စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်မှာ သူတို့နှစ်နှင့် အနှစ်ငါးရာ အသက်တမ်း၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်မှာ သူတို့နှစ်နှင့် အနှစ်တစ်ထောင် အသက်တမ်း၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်တို့၌ အသီးအသီး အသက်တမ်း ဖြစ်မှုသည်လည်း ဧရာမီး၏ အမှုပင်တည်း။ ။ အသက်တမ်း မရှိသော ဘူမဇိဝ်းနတ်မျိုး၊ ငရဲ၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်တို့မှာလည်း အားရှိ၊ အားမဲ့ အထူးထူး အထွေထွေ အလွန်များလှသော ကံ၏အစွမ်း အလွန် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သော ဘုံစုဖြစ်၍ အသက်တမ်းဟူ၍ မရှိကြပြီ။ ။ ကံအားလျော်စွာ ကိုယ့်ဧရာမီးနှင့်ကိုယ် လောင်ကြ၊ ကျွမ်းကြရတော့သည်။ ကောက်၊ ပဲ၊ စပါ၊ မြက်၊ ဝါး၊ ချုံ၊ နွယ်၊ သစ်ပင်တို့၌ကား အရပ်ဒေသ ဗီဇမျိုးရိုးအားလျော်စွာ အသက်တမ်း အသီးအသီး ရှိကြ၏။ ဧရာမီး၏ အမှုချည်းတည်း။ တစ်လောကလုံး၌ ဧရာမီး၏ အမှုသည် ဤမျှလောက် ကြီးကျယ်၏။ လူတို့၌အစ သုံးဆယ့်သုံးနှစ်နှင့် လေးလသည် ပထမအရွယ်မည်၏။ အလယ် သုံးဆယ့်သုံးနှစ်နှင့် လေးလသည် ဒုတိယအရွယ် မည်၏။ နောက် သုံးဆယ့်သုံးနှစ်နှင့် လေးလသည်

မိခင်ဧရာဝတီ

တတိယအရွယ် မည်၏။ ထိုအရွယ် အပိုင်းအခြား ဖြစ်မှုသည်လည်း ဇရာမီး၏ အမှုပင်တည်း။ တစ်ခု တစ်ခုသော အရွယ်ကို သုံးဆယ့် သုံးနှစ်လေးလနှင့် ကျွမ်းအောင် လောင်၏။

မန္တဒသက၊ ခိဇ္ဇဒသက စသည်ဖြင့် ဆယ်နှစ်စီပြု၍ အရွယ် ဆယ်ပါးရှိ၏။ တစ်ခု တစ်ခုသော အရွယ်ကို ဆယ်နှစ်နှင့် ကျွမ်းအောင် လောင်၏။ အရွယ်ဆိုသည်ကား ထိုထိုအရွယ်တွင်းမှာ တစ်မျိုး တစ်မျိုးစီ ဖြစ်ပွားကြသော နာမ်တရား၊ ရုပ်တရားစုကိုပင် အရွယ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထိုအတူ တစ်နှစ်၊ တစ်နှစ် ကူးပြောင်း၍ သွားမှု၊ တစ်ဥတု၊ တစ်ဥတု ကူးပြောင်း၍ သွားမှု၊ တစ်လ၊ တစ်လ ကူးပြောင်း၍ သွားမှု၊ တစ်ပက္ခ၊ တစ်ပက္ခ ကူးပြောင်း၍ သွားမှု၊ တစ်ရက်၊ တစ်ရက် ကူးပြောင်း၍ သွားမှု၊ တစ်ပဟိုရ်၊ တစ်ပဟိုရ် ကူးပြောင်း၍ သွားမှု၊ တစ်နာရီ၊ တစ်နာရီ ကူးပြောင်း၍ သွားမှုသည်လည်း ဇရာမီး၏ အမှုပေတည်း။ တစ်နှစ်၊ တစ်နှစ် ကူးပြောင်းမှု ဆိုရာ၌ ဤကိုယ်ခန္ဓာ၏ တစ်နှစ်၊ တစ်နှစ်လျှင် တစ်မျိုး၊ တစ်မျိုး ရင့်ကျက်၍ သွားသည်ကို ဆိုလိုသည်။ ဥတုကူးပြောင်းမှု စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူ။ ဤအလုံးစုံသည်လည်း တစ်ခဏထက် တစ်ခဏ ရင့်မှုဖြစ်ပွား၍ သွားသော ရင့်မှုပေတည်း။ ကာလကြာမြင့်မှ ထင်ရှားသတည်း။ လမ်းမရှိဖူးသော မြေပင်၊ မြက်တော ကို လမ်းပြု၍ သွားလာရာ၌ ခြေတစ်ချက်၊ တစ်ချက် နင်းမှုဒဏ်ရာ၊ ဒဏ်ချက်သည် ရုတ်တရက် မပေါ်တည့်သေး။ မထင်ရှားတည့်သေး။ အခေါက်၊ အခါများမှန်းမသိ များသောအခါ လမ်းရာကြောင်းကြောင်း ပေါ်၍ လာ၏။ ထင်၍ လာ၏။ ဤဥပမာကဲ့သို့မှတ်။

ဤတစ်ခဏထက် တစ်ခဏ ရင့်မှုဒဏ်ချက်သည် လူသတ္တဝါ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို မဆိုထားဘိဦး။ ကာလကြာမြင့်လျက် မဟာပထဝီမြေ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ကြီး မြင့်မိုရ်တောင် စကြဝဠာတောင်တို့နှင့်တကွ အလုံးစုံသော လောကဓာတ်ကိုပင် လောင်ကျွမ်းစေလျက် ကမ္ဘာပျက်ရသေး၏။ အနမတဂ္ဂ သံသရာကာလမှာ ပျက်ဆုံးကွယ်ပခဲ့သော စကြဝဠာ၊ မဟာပထဝီ၊ မြင့်မိုရ်ပေါင်း၊ ကမ္ဘာပေါင်း အနန္တ ရှိခဲ့ပြီ။ ထိုမျှလောက် ကြီးကျယ်သော ဇရာမီးကိုပင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖုံးလွှမ်းသော ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့သည် မိမိ ကိုယ်သန္တာန်မှာ ဇရာဓာတ်၊ ဇရာဓမ္မကို ဓာတ်တစ်ပါး၊ ဓမ္မတစ်ပါး အဖြစ်ဖြင့် ကွက်ခြား၍ မမြင်နိုင်ကြကုန်မှ၍ ငါဘယ်အရွယ်ရောက်ပြီ။ ငါကြီးပြီ။ ငါအိုပြီဟု ငါပြု၍ မြင်ကြကုန်၏။

ထိုရာသည် ဝယောဝုဒ္ဓိဇရာ၊ သန္တတိဇရာ၊ ခဏိကဇရာဟူသော သုံးပါး အပြားရှိ၏။ အိုမင်းသော အရွယ်သို့ရောက်၍ ဆံဖြူခြင်း၊ သွားကြော့ခြင်း၊ အရေတွန့်ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့် ထင်မြင်သော ဇရာသည် ဝယောဝုဒ္ဓိဇရာ မည်၏။ သန္တတိဇရာ ဆိုသည်ကား သန္တတိဇာတိ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း အခါအားလျော်စွာ အခွင့်အားလျော်စွာ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ဆုတ်ယုတ်ကျလျော့ခြင်း အမှုပေတည်း။ ဖျားသောသူမှာ အဖျားတက်သည်ကား သန္တတိဇာတိတည်း။ အဖျားယခုတက်ပြီး၍ ကျပြီဟု ဆိုရသည်ကား သန္တတိဇရာတည်း။ အဖျားအေးပြီဟု ဆိုရသည်ကား သန္တတိမရဏတည်း။ သန္တပုနတေဇော တောက်၍ ထသည်ကို အဖျားတက်သည် ဆိုသည်။ ထိုတေဇော အတက်ရပ်၍ ဆုတ်ကျသည်ကို အဖျားကျသည် ဆိုသည်။ ထိုတေဇော၏ ခဏိက မရဏအားဖြင့် သေဆုံးခြင်းကို အဖျားအေးသည် ဆိုသည်။

ဝမ်း၌ ထမင်း အစာမရှိသဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံး အားခွန်ဗလ လျော့ပါး၍ နေ၏။ ထမင်းစားလိုက်သောအခါ တစ်လုပ်ထက် တစ်လုပ် ကိုယ်အား စိတ်အား တောင့်တင်း၍ လာ၏။ ဤ၌ အားခွန်ဗလ

လျော့ပါးမှုမည်သည်ကား ကိုယ်တွင်းသန္တာန်၌ ထမင်း အစာအပြည့်ရှိစဉ် အခါ ထမင်း အစာထောက်ပံ့မှုနှင့် ဖြစ်ပွား၍ နေကုန်သော ရုပ်သစ်၊ ဓာတ်သစ်၊ ကလာပ်သစ်တို့သည် ဦးခေါင်းမှာ အပြည့်၊ ဝမ်းမှာ အပြည့်၊ ခြေမှာအပြည့်၊ လက်မှာအပြည့် ရှိနေကုန်၏။ အစာအိမ်မှာ အစာသစ် လျော့ပါး၍ သွားလျှင် ထိုရုပ်သစ်၊ ဓာတ်သစ်၊ ကလာပ်သစ်တို့သည် ဆီးနှင်းပေါက် ကြေပျောက်သကဲ့သို့ ဦးခေါင်းတွင်းမှာလည်း ကြေပျောက် ကြကုန်၏။ ရင်တွင်းမှာ၊ ဝမ်းတွင်းမှာ၊ ခြေမှာ၊ လက်မှာ အသီးအသီး ကြေပျောက်ကြကုန်၏။ ကိုယ်တွင်း ဦးခေါင်းတွင်းမှာ ရုပ်ကလာပ်တို့သည် ကျရဲရဲသာ ရှိကုန်၏။ ထိုအခါ သတ္တဝါတို့သည် ငါအားခွန်ဗလ လျော့ပါး သည်ဟု သိကြ၏။ ဤသူ အားခွန်ဗလ လျော့ပါးသည်ဟု သိကြ၏။ ကိုယ်တွင်း ဦးခေါင်းတွင်း၌ ရုပ်ကလာပ်တွေ ချုပ်ပျောက်၍ ကုန်သည်ဟု မသိကြကုန်။ ဤသို့သော အားခွန်ဗလ လျော့ပါးမှုသည်လည်း ရှေ့အဖို့ တောင့်တင်းသည်မှ ဆုတ်ယုတ်လျော့ကျမှုဖြစ်၍ သန္တတိ ဧရာမည်၏။ တောင့်တင်းမှုကို အကျွမ်းလောင်၍ ပစ်သော ဧရာမီးပင်တည်း။ တစ်ဖန် အစာ၊ ထမင်းကို စားမျိုသောအခါ တစ်လုပ်ထက် တစ်လုပ် တစ်ကိုယ် လုံး တောင့်တင်းရွှင်လန်း၍ လာ၏။

ဤ၌ အစား ထမင်းလုပ်ကို မျို၍ အစာသစ်အိမ်၌ တည်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ဝမ်းတွင်းမှာ နှင်းပေါက် နှင်းပွားတွေ ဖြစ်ပေါ်သကဲ့သို့ ရုပ်သစ် ကလာပ်သစ်တွေ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ရင်တွင်း ဦးခေါင်းတွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ စား၍ ထမင်းလျှင် မစားမီက ချုပ်ပျောက်သော ရုပ်ကလာပ်တို့၏ နေရာမှ အကုန်ပြည့်ဖြိုးအောင် ရုပ်သစ်၊ ကလာပ်သစ် တည်ထောင် မိပြန်ကုန်၏။ ထိုအခါ ပကတိအတိုင်း ကိုယ်အား၊ စိတ်အား တက်ပွား တောင့်တင်း ရွှင်လန်းမြဲ ရွှင်လန်းပြန်၏။ ထိုထမင်း

အစာမလည်မချင်း ထိုရုပ်တို့သည် မဆုတ်မလျော့ ပွားများ၍ နေကုန်၏။ ဤသို့ နေသည်ကို သန္တတိဇာတိ ဆိုသတည်း။ တစ်ဖန် ထမင်းအစာ လည်၍ ကျပြန်လျှင် ကိုယ်တွင်း သန္တာန်တစ်ခွင်လုံးမှ ထိုရုပ်တို့သည် အစဉ်အတိုင်း ချုပ်ပျက် ဆုတ်လျော့ကြပြန်ကုန်၏။ အားခွန်ဗလ လျော့ပါးပြန်၏။ သန္တတိဇရာမူတည်း။

ဒီချောင်းထဲမှာ ရေအိသော အမှုသည် သန္တတိဇာတိမျိုးတည်း။ ဒီရေကျလျော့၍ လျော့ပါးမှုသည် သန္တတိဇရာမျိုးတည်း။ ဒီချောင်းထဲမှာ ဒီရေကုန်ပျောက်မှုသည် သန္တတိမရဏမျိုးတည်း။ ဤကိုယ်ခန္ဓာကြီးသည် ဒီချောင်းနှင့်တူ၏။ အမိဝမ်းမှ ဖွားမြင်သော နေ့မှစ၍ သေဆုံးသော နေ့တိုင်အောင် နေ့စဉ်အတိုင်း ရက်စဉ်အတိုင်း ထမင်းအစာမှုနှင့်စပ်၍ ကိုယ်တွင်းသန္တာန်မှာ ရုပ်နု ဓာတ်နု ကလာပ်နုတို့၏ တိုးချည် တက်ချည် ဆုတ်ချည် ကျချည်နေမှုသည် ဒီချောင်းထဲမှာ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း ဒီရေ တက်ချည် ကျချည် နေသည်နှင့် အလွန်တူလှ၏။ တိုးမှု တက်မှုသည် သန္တတိဇာတိဓမ္မပေတည်း။ ယခု တစ်ဘဝလုံး အပေါက်မြင်အောင်ကြည့်။ ဒီရေဟိုး၍ အိ၍နေသော အခါ ငါး၊ မိကျောင်း စသော ရေသတ္တဝါတို့ သည် အလွန်ရွှင်လန်း မြူးတူးကာ ပါရှိကြကုန်သကဲ့သို့ အစာအိမ်၌ ထမင်းပြည့်၍ တစ်ကိုယ်လုံး ရုပ်သစ်၊ ဓာတ်သစ်၊ ကလာပ်သစ်တွေ တိုးတက်၍ တည်နေသောအခါ ထိုရုပ်တို့ကို ဖောင်စီး၍ ဖြစ်ပေါ်ကြ ကုန်သော စိတ်၊ စေတသိက်နာမ်တရားတို့သည် ရွှင်လန်း မြူးတူးကာ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ ဒီရေကျလျော့၍ သွားသောအခါ ထိုရေသတ္တဝါတို့ သည် ပါကြလေကုန်သကဲ့သို့ အစာအိမ်မှာ အစာ ထမင်းလျော့ပါး၍ ထိုရုပ်တို့ ချုပ်ပျောက်ကြပြန်သောအခါ ထိုစိတ်၊ စေတသိက်တို့သည် ချုပ်ပျောက်ရာသို့ အကုန်ပါကြလေကုန်၏။ ဤကား ရုပ်နှင့်အတူ

မိခင်ဧရာဝတီ

တွဲဖက်၍ ဖြစ်ကြကုန်သော နာမ်တရားတို့၏ သန္တတိဇာတိ၊ သန္တတိဇရာ၊ သန္တတိမရဏ ဖြစ်ပုံတည်း။ ဤကား တစ်နေ့၊ တစ်နေ့လျှင် နှစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ် မျိုအပ်သော အာဟာရမှုနှင့်စပ်၍ ဤကိုယ်အတွင်းမှာ နေ့ညမစဲ သန္တတိဇာတိ၊ သန္တတိဇရာ၊ သန္တတိမရဏတို့၏ ဖြစ်ပုံတည်း။

ထိုင်မှု၊ ထမှု၊ သွားမှု၊ လာမှု၊ ကွေးမှု၊ ဆန့်မှု စသည်နှင့်စပ်၍ လည်းကောင်း၊ ပူမှု၊ အေးမှု၊ အိုက်မှု၊ ချမ်းမှု စသည်နှင့်စပ်၍ လည်းကောင်း၊ ထိုထို သုခ၊ ဒုက္ခဖြစ်မှုနှင့် စပ်၍လည်းကောင်း သန္တတိဇာတိ ، သန္တတိဇရာတို့ကို သိကြကုန်ရာ၏။ ထိုမှု၌ ထိုင်စအခါ၌ သာယာ ရှင်လန်းသော ရုပ်တို့နှင့်ထိုင်၏။ အထိုင်ကြာခဲ့လျှင် ထိုသာယာ ရှင်လန်းသော ရုပ်တို့သည် ညှိုးနွမ်းဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ ပူပန်၊ ညောင်းညာ သော ရုပ်တို့သည် တစ်ထောင်းထောင်း ပေါ်ပေါက်ပွားများ၍ လာကုန်၏။ ဤ၌ ထိုင်စမှာ သာယာ ရှင်လန်းသော ရုပ်တို့၏ ပေါ်မှု ပွားများမှုသည် သန္တတိဇာတိတည်း။ တစ်ဖန် ပူပန်၊ ညောင်းညာမှု ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ ထိုသာယာသော ရုပ်တို့၏ ဆုတ်ယုတ်မှုသည် သန္တတိဇရာတည်း။ ပူပန်၊ ညောင်းညာသော ရုပ်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်မှုသည် သန္တတိဇာတိတည်း။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဆိုလေ။

နာမ်တရားတို့၌လည်း ဒေါသတရား ဖြစ်ပွား၍ နေသည်ကား ဒေါသ၏ သန္တတိဇာတိတည်း။ ပွားများမှု၊ ဆုတ်လျော့၍ သွားသည်ကား ဒေါသ၏ သန္တတိဇရာတည်း။ ပျောက်ငြိမ်း၍ သွားသည်ကား ဒေါသ၏ သန္တတိမရဏတည်း။ လောဘမှု၊ မာနမှု၊ ဣဿာမှု၊ မစ္ဆရိယာမှုတို့၌ လည်းကောင်း သဒ္ဓါမှု၊ ပညာမှုတို့၌လည်းကောင်း ဤနည်းတူ ဆိုလေ။ ဤကား သန္တတိဇရာကို အမြွက်မျှ ဆိုလိုက်သော အခန်းတည်း။

ခဏိကဇရာကိုကား ခဏိကဇာတိကို ပြဆိုခဲ့သော မီးကို စေ့စေ့ မိခင်ဇရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

စိစိကြည့်ရှုသော စကားဖြင့်ပင် ပြရာ၏။ မီးတောက်ကို ဖြစ်စေ၊ ရဲရဲ ငြိစွဲ၍နေသော မီးခဲ မီးစကို ဖြစ်စေ စေ့စေ့ကြည့်။ လှုပ်လှုပ်၊ လှုပ်လှုပ် ရွရွ၊ ရွရွနေသည်ကို မြင်၏။ လှုပ်မှု၊ ရွရွမည်သည် အတက်နှင့်အကျ အတိုးနှင့်အဆုတ် အပေါ်နှင့်အငုပ် အဖြစ်နှင့်အပျက် ပြောင်းလဲချက် ပြောင်းလဲမှုပေတည်း။ အကျ၊ အဆုတ်၊ အငုပ်၊ အပျက်ကား ခဏိက ဇရာမှု ခဏိကမရဏမှုပေတည်း။ ရွရွပေါ်၍ ထ သမျှသော အတက် အတိုး အပေါ် အဖြစ်မှုကား ခဏိကဇာတိမှုပေတည်း။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဓမ္မပဒဂါထာအရ ရေပွက်၏ ဖြစ်ပေါ်မှု ပျက်မှု တံလှုပ်၏ ဖြစ်ပေါ်မှု ကွယ်ပျောက်မှုတို့နှင့်လည်း ပြဆိုရာ၏။

သန္တတိဇာတိရှိမှ သန္တတိဇရာ သန္တတိမရဏ ရှိနိုင်သည်။ သန္တတိ ဇာတိရှိခဲ့လျှင် သန္တတိဇရာ ဧကန္တ ရှိတော့သည်။ သန္တတိမရဏ ဧကန္တ ရှိတော့သည်။ သန္တတိဇာတိကို ခြားခြား နားနား မြင်နိုင်မှ သန္တတိဇရာ သန္တတိမရဏတို့ကိုလည်း ခြားခြားနားနား မြင်နိုင်သည်။ ခဏိကဇာတိရှိမှ ခဏိကဇရာ ခဏိကမရဏ ရှိနိုင်သည်။ ခဏကဇာတိရှိလျှင် ခဏိကဇရာ၊ ခဏိကမရဏ ဧကန္တ ရှိတော့သည်။ ဖြစ်ပေါ်သော တရားမည်သည် ကောင်းသော တရားပင်ဖြစ်စေ၊ မကောင်းသော တရားပင်ဖြစ်စေ ဆုတ်ယုတ် လျော့ပါးမှုသို့ မရောက်ပဲ အမြဲတည်နေသည်ဟူ၍ မရှိ။ မြန်မြန်ဆုတ်ယုတ်မှု ဖြည်းဖြည်းဆုတ်ယုတ်မှု အလျင် အနှေးသာ ရှိကြ သည်။ ထိုအတူ ပျက်ဆုံးခြင်းသို့ မရောက်ပဲ အမြဲတည်နေသည်ဟူ၍ မရှိ။ အလျင်၊ အနှေးသာ ရှိကြသည်။ ပျက်ဆုံးမှု ဟူသမျှသည်လည်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်း ရှေးရှုမြဲဧကန်တည်း။ ဤကား ဇရာ၏အကြောင်း အရာတည်း။

မရဏသည်လည်း ဘဝဆုံးမရဏ သန္တတိမရဏ ခဏိကမရဏ
မိခင်ဇရာဝတီ

ဟူ၍ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ အာယုက္ခယ၊ အသက်တမ်းကုန်၍ သေခြင်း တစ်ပါး။ ကမ္မက္ခယ၊ ကံအစွမ်းကုန်၍ သေခြင်းတစ်ပါး။ ဥဘယက္ခယ၊ အသက်တမ်းလည်းကုန်၊ ကံအစွမ်းလည်းကုန် နှစ်ပါးဆုံ၍ သေခြင်း တစ်ပါး။ ဥပစ္ဆေဒက၊ အကုသိုလ်ကံ တစ်ပါး အတင်းဖြတ်၍ သေခြင်း တစ်ပါး။ ဤ ၄-ပါးသော သေခြင်းသည် ဘဝဆုံးမရဏ မည်၏။ သန္တတိမရဏသည် နာမ်သန္တတိမရဏ၊ ရုပ်သန္တတိမရဏဟူ၍ နှစ်ပါး ရှိ၏။ နာမ်သန္တတိမရဏ ဆိုသည်ကား ဆိုက်တိုက်သော အခွင့်အားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော နာမ်ဓာတ်တို့၏ ကွယ်ပျောက် ပျက်ဆုံးခြင်း တည်း။ ထိုနာမ်သန္တတိမရဏသည် မျက်စိ၌ အမြင်ဓာတ်စု၏ သေဆုံးခြင်း၊ နား၌ အကြားဓာတ်စု၏ သေဆုံးခြင်း၊ နှာခေါင်း၌ အနံ့ဓာတ်စု၏ သေဆုံးခြင်း၊ လျှာ၌ အရသာကို သိသော ဓာတ်စု၏ သေဆုံးခြင်း၊ တစ်ကိုယ်လုံး၌ အတွေ့အထိကို သိသော ဓာတ်စု၏ သေဆုံးခြင်း၊ နှလုံးအိမ်တွင်း၌ အကြံအဖန် ဓာတ်စု၏ သေဆုံးခြင်းဟူ၍ ခြောက်ပါး အပြားရှိ၏။

ဖဿခြောက်ပါး၏ သေခြင်း၊ ဝေဒနာခြောက်ပါး၏ သေခြင်း၊ သညာခြောက်ပါး၏ သေခြင်း၊ ဓေတနာခြောက်ပါး၏ သေခြင်း၊ ဝိတက်ခြောက်ပါး၏ သေခြင်း၊ ဝိစာရခြောက်ပါး၏ သေခြင်း၊ ဝီရိယ၏ သေခြင်း၊ ပီတိ၏ သေခြင်း၊ ဆန္ဒ၏ သေခြင်း၊ လောဘ၏ သေခြင်း၊ ဒေါသ၏ သေခြင်း၊ မောဟ၏ သေခြင်း၊ မာန၏ သေခြင်း၊ ဒိဋ္ဌိ၏ သေခြင်း၊ ဣဿာ၏ သေခြင်း၊ မစ္ဆေရ၏ သေခြင်း၊ သဒ္ဓါ၏ သေခြင်း၊ သတိ၏ သေခြင်း၊ ဟိရိဩတ္တပ္ပ၏ သေခြင်း၊ အလောဘ၏ သေခြင်း၊ အဒေါသ၏ သေခြင်း၊ အမောဟခေါ်သော ပညာ၏ သေခြင်း၊ ကရုဏာ၏ သေခြင်း၊ မုဒိတာ၏ သေခြင်း၊ ဒါနကုသိုလ်စိတ်၏ သေခြင်း၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

သီလကုသိုလ်စိတ်၏ သေခြင်း၊ ဘာဝနာကုသိုလ်စိတ်၏ သေခြင်း၊ ကာယကံ၏ သေခြင်း၊ ဝစီကံ သေခြင်း၊ မနောကံ၏ သေခြင်း အစရှိသည်ဖြင့် နာမ်သေခြင်းသည် များသောအပြားရှိ၏။

သေခြင်းဆိုသည်ကား မီးပြင်းထိုး၍ တစ်စုံတစ်ခုကို ကျိုချက်သောအခါ ရေပွက်တို့သည် မီး၏ အဟုန်ကြောင့် ဆူဆူတက်၍ ထဲကုန်၏။ မီးကို ငြိမ်း၍ ထားသောအခါ ထိုရေပွက်တို့သည် ကွယ်ပျောက်ပျောက်ဆုံး၍ ကုန်၏။ ရေပကတိအတိုင်း ရှိ၏။ တစ်ဖန် မီးထိုးပြန်လျှင် ဆူပွက်မြဲ ဆူပွက်ပြန်၏။ မီးငြိမ်းပြန်လျှင် အပွက်အကုန်သေမြဲ သေပြန်၏။ မီးတောက်ပြန်လျှင် ပွက်မြဲ ပွက်ပြန်၏။ မီးမရှိပြန်လျှင် အပွက်သေမြဲ သေပြန်၏။ ဤဥပမာ၌ အပွက်သေသည် ဟူသကဲ့သို့ ထိုထိုဓာတ်၏ သေခြင်းကို သိရာ၏။ လောဘအာရုံနှင့် တွေ့ကြုံသော အခါ နှလုံးထဲမှာ လောဘဓာတ် ပွက်ပွက်ဆူ ဖြစ်ပေါ်၍ လာ၏။ ထိုအာရုံနှင့်လွဲပြန်လျှင် ထိုလောဘဓာတ် သေပြန်၏။ အကုန်လုံး ကွယ်ပျက် ပျောက်ဆုံးပြန်၏။ တစ်ဖန် ထိုအာရုံ၌ တွေ့ဆုံပြန်လျှင် လောဘဓာတ် ပွက်ပွက်ဆူ ဖြစ်ပေါ်ပြန်၏။ အာရုံနှင့် လွဲပြန်လျှင် သေပျောက်မြဲ သေပျောက်ပြန်၏။ ဤသို့ ဓာတ်သေသည်ကို မရဏဆိုသတည်း။

မျက်စိနှင့် ထိုထိုအဆင်းသဏ္ဍာန် တွေ့ထိ၍ နေဆဲအခါ၌ စက္ခုအကြည်ပေါ်မှာ စက္ခုဝိညာဏ်နှင့်တကွ နာမ်အမြင်ဓာတ်စု ပွက်ပွက်ဆူ ဖြစ်ပေါ်၍ နေ၏။ ဤကား နာမ်၏ သန္တတိဓာတ်ဓမ္မတည်း။ ထိုအဆင်းသဏ္ဍာန်နှင့် မျက်နှာလွဲပြန်လျှင် ဝိညာဏ်နှင့်တကွ ထိုနာမ်ဓာတ်စု အကုန်သေ၏။ ပျောက်ပျက် ကွယ်ဆုံး၏။ ဤကား နာမ်၏ သန္တတိမရဏဓမ္မကြီးတည်း။ ရေကိုကျိုချက်ရာ၌ ရေနှင့်စက္ခုအကြည်သည်

မိခင်ဧရာဝတီ

တူ၏။ မီးတောက်နှင့် ထိုထိုအဆင်း သဏ္ဍာန်စုသည် တူ၏။ မီးတောက်၏ အဟုန်ကြောင့် ရေအပြင်မှာ ရေပွက်ငယ်တွေ ဆူဆူတက် ပွက်ပေါ်သည်နှင့် ထိုထိုအဆင်းသဏ္ဍာန်အရိပ် ခိုက်မှု ထင်မှုကြောင့် စက္ခုအကြည်ပေါ်မှာ စက္ခုဝိညာဏ်စသော နာမ်ဓာတ်စု ဆူဆူတက် ဖြစ်ပေါ်မှုသည် တူ၏။ မီးငြိမ်းလျှင် ရေပွက်ငယ်တွေ အကုန်ပျောက်ဆုံးသည်နှင့် ထိုထိုအဆင်းသဏ္ဍာန် အရိပ်စု ခိုက်မှု၊ ထင်မှု မရှိပြန်လျှင် စက္ခုဝိညာဏ်နှင့် တကွသော ထိုနာမ်စု သေဆုံး ကွယ်ပျောက်မှုသည် တူ၏။

ရှေ့၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော မှန်ရိပ်ဥပမာနှင့်လည်း ပြဆိုရာ၏။ ။ မှန်မျက်နှာနှင့် ထိုထိုဝတ္ထု တိုက်ဆိုင်မိသောအခါ၌ မှန်အပြင်မှာ အရိပ်ပေါ်၏။ မျက်နှာလွှဲပြန်လျှင် ထိုအရိပ် ကွယ်ပျောက်၏။ တစ်ဖန် တိုက်ဆိုင်ပြန်လျှင် အရိပ်ပေါ်မြဲ ပေါ်ပြန်၏။ မျက်နှာလွှဲပြန်လျှင် အရိပ်ပျောက်မြဲ ပျောက်ပြန်၏။ မှန်အပြင်နှင့် စက္ခုအကြည်တူ၏။ အရိပ်နှင့် စက္ခုအကြည်မှာ ဖြစ်ပေါ်ကြသော နာမ်ဓာတ်စုတူ၏။ ဖြစ်ပေါ်မှုကား နာမ်ဓာတ်တို့၏ ဇာတိဓမ္မတည်း။ ချုပ်ပျောက်မှုကား နာမ်ဓာတ်စု၏ မရဏဓမ္မကြီးပင်တည်း။ ရေအကြည်စသည်တို့၌ ပေါ်သော အရိပ်တို့နှင့်လည်း တူပါ၏။ နေရောင် မီးရောင်တို့၌ ပေါ်သော လူရိပ် သစ်ပင်ရိပ်တို့နှင့်လည်း တူပါ၏။ သစ်ပင်ရိပ်မှာ သစ်ပင်နှင့် အဆင်းသဏ္ဍာန်တူ၏။ မြေအပြင်နှင့် စက္ခုအကြည်တူ၏။ နေနှင့် ရှေးကံဟောင်းတူ၏။ အရိပ်နှင့် စက္ခုအကြည်မှာပေါ်သော နာမ်ဓာတ်စု တူ၏။

အန္ဓပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့သည် မြေ၊ ရေ၊ တော၊ တောင်၊ အိမ်၊ ယာ၊ ကျောင်း၊ ကန်၊ နွား၊ ကျွဲ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ လူ၊ ရှင်၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ဦးခေါင်း၊ ခြေ၊ လက် အစရှိသော ထိုထိုအဆင်းသဏ္ဍာန်ကို မြင်ကြသောအခါ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအတိုင်း “ဘယ်ဟာကို

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ငါမြင်သည်။ ငါကြည့်သည်။ ငါရှုသည်''ဟု ဖြစ်ကြကုန်၏။ အမြင်
 နာမ်ဓာတ်စု ဖြစ်ပေါ်မှုဟူ၍ မသိကြကုန်၏။ ထိုဓာတ်စုတို့၏ မြင်မှု၊
 ကြည့်မှု၊ ရှုမှုဟူ၍ မသိကြကုန်၏။ တစ်ဖန် ကွယ်၍ သွားပြန်လျှင်
 ငါမမြင်ပြန်ပြီဟု သိကြကုန်၏။ ထိုနာမ်စု၏ သေဆုံးမှု ပျောက်ကွယ်မှု
 အနိစ္စရောက်ကြသောအမှုဟု မသိကြကုန်၏။ အနာအို၊ အနာဟောင်း
 ကြီးရှိရာ၌ ပကတိမျက်စိနှင့် မမြင်ကောင်း။ မှန်ဘီလူးကြီး တပ်၍ကြည့်
 မှ မြင်ကောင်းသော သံသေဒဇပိုးငယ်တို့သည် အနာနှင့် အပြည့်ကျရောက်
 ဖြစ်ပေါ်လာရာ၌ ထိုပိုးတို့၏ ကိုက်မှု စားမှုကြောင့် အနာသည် ယားယံ၍
 လာ၏။ အရည်စက်လည်း ယိုထွက်၍ လာ၏။ အနာရှင်မူကား မှန်ဘီလူး
 မရှိသည်ဖြစ်၍ ပိုးငယ်တွေကိုပင် ကိုယ်သွေး၊ ကိုယ်သား မှတ်၏။
 ပိုးကိုက်၍ ယားယံသည်ကိုပင် အနာပျောက်လို၍ ယားယံသည်ဟု
 ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိ၏။ ပိုးတို့ကြောင့် ဖြစ်သော အရည်၊ အစက်၊
 ယိုထွက်သည်ကိုလည်း အနာပျောက်လို၍ မန်းရည်ယိုသည်ဟု
 ဝမ်းမြောက်၏။

ထိုအကြောင်းကိုသိသော ဆေးသမားဆရာက ထိုသူ၏ မျက်စိ၌
 မှန်ဘီလူးကြီးတပ်၍ ပြသောအခါ၌ အနာထဲမှာ နဂါးတွေက၍
 နေသကဲ့သို့ လောက်လက်ဆူကြွ တရွရွနေကြသော ပိုးငယ်တွေကို
 မြင်လေ၏။ ထိုအခါမှ ကြက်သီးကြီးထ၏။ ကြောက်လှ၏။ ယခုပင်
 အတွင်းသို့ အခေါင်းပေါက်အောင်စား၍ ပစ်ကြလိမ့်မည် ထင်၏။
 မအိပ်ဝံ့၊ မနေဝံ့ အနာရိပ်၊ ပိုးရိပ်ကိုသာ တစ်ကြည့်တည်း ကြည့်၏။
 ဆေးဆရာကို တွယ်တာ၏။ သုတ်လိမ်းရန် ပေးသော ဆေးကို
 နည်းလှသည် ထင်၏။ နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ် သုတ်လိမ်းရန် ပေးသော
 ဆေးကို တစ်ကြိမ်တည်း အကုန်လိမ်း၏။ ဆေးဆရာက ဣရိယာပုတ်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

အရည်ယို၍ ဝမ်းမြောက်မှုနှင့် တူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အနာကုဆေးသမားဆရာကြီးနှင့်တူ၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ အစရှိသော ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာအတိုင်း ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ကောင်းစွာသိမြင်သော ဝိပဿနာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်မျက်စိသည် ဆေးဆရာကြီး၏ အလွန်လင်းလှစွာသော မှန်ဘီလူးကြီးနှင့် တူ၏။ ဤဒေသနာအရ အဇ္ဈတ္တဓာတ်တို့၏ အသီးအသီးသော သဘောအစု ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှု အာဂန္တုအချက်ကို ကောင်းစွာ မြင်နိုင်သောအခါ အန္တပုထုဇဉ်အဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်၍ ပညာမျက်စိအမြင်ရှိသော ကလျာဏပုထုဇဉ် စူဠသောတာမန်အဖြစ်သို့ ရောက်သောသူသည် မှန်ဘီလူးလက်ကိုင်ရ၍ သံသေဒဇဇိယံ တွေကို အကောင်အထည်နှင့်တကွ နဂါးတွေ- ကသကဲ့သို့ တရုတ်နေသည်ကိုမြင်ရသည်နှင့် တူ၏။

မိမိကိုယ်ခန္ဓာတစ်ခုလုံး၏ ဖြစ်ချည်၊ ပျက်ချည် အတည်မကျ အာဂန္တုဓမ္မပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောကို မြင်သောအခါ ပါ၊ ငါ-ဟူ၍ စွဲလမ်းသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှုကလည်း မကျေကုန်တည့်သေး ရှိနေသည်နှင့် သေမှုကိုလည်း အစိုးမရ။ ယခု ထွက်သက်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတန်းလန်းနှင့် သေခွဲလျှင် နောက်ဖင်းသက်အခန်းမှာ အပါယ်ဘဝသို့လည်းကောင်း၊ သာသနာမရှိရာ ဘဝသို့လည်းကောင်း၊ ကျရောက်၍ သွားမည့်အရေးကို တွေးမိတိုင်း အကြောက်ပွားသဖြင့် တစ်ပါးသော ကိစ္စနှင့် မေ့မေ့လျော့လျော့ မနေစုံမူ၍ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိမှုကိုသာ မနေမနား ကြိုးစားအားထုတ်သော သူသည် ထိုအနာမှာ ကျရောက်သော ပိုးတို့အတွက် ကြက်သီးလည်းထိ ကြောက်ရွံ့လှ၍ ဆေးအမှုကိုသာ မနေမနား အားထုတ်သည်နှင့် တူ၏။ ဤဥပမာဖြင့်ကား အနာမရှိ၍ ကျလာ ဖြစ်ပေါ်လာသော သံသေဒဇဇိယံစုကို သို့ အဆင်းသဏ္ဍာန်နှင့် စက္ခုအကြည်ပေါ်မှာ

မိခင်ဇရာဝတီ

တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်သည်။ မျက်စိထဲမှာ အမြဲရှိ၍ နေကြသော ဓာတ်စုမဟုတ် ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြလိုရင်းတည်း။ တစ်နာရီအတွင်း၊ တစ်ထိုင်အတွင်းမှာပင် ထိုကဲ့သို့ အာဂန္တုကပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဓာတ်သီး ဓာတ်ခြားအနေနှင့် မြင်နိုင်ပါမှ မျက်စိအကြည်ပေါ်မှာ အခါခါ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ အခါခါ သေမှု၊ အခါခါ ဓာတ်သင်းချိုင်းကျမှုကို မြင်နိုင်သည်။ မရဏကို ပြဆိုသော အရာဖြစ်၍ ဓာတ်သင်းချိုင်းကျမှုကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်မျက်စိ ပေါက်အောင် ပြလိုရင်းပေတည်း။ နာမ်တရားတို့ မည်သည် ရုပ်တရားတို့ကဲ့သို့ သဏ္ဍာန်ရှိကြကုန်သည် မဟုတ်။ ထိုကြောင့် မျက်စိမှာ နာမ်ဓာတ်ဖြစ်ပေါ်မှု၊ နာမ်ဓာတ် သင်းချိုင်းကျမှုကို ဉာဏ်ဖြင့် ရှာကြံသောသူသည် သဏ္ဍာန်အနေနှင့် ရှာကြံ၍ မရအပ်။ မြင်မှုနှင့် ရှာကြံမှု ရအပ်သည်။ မြင်မှုသည်ပင် ထိုဓာတ်စု အမှန်ဖြစ်သည်။ မြင်မှုပျောက်ကွယ်ချက်သည်ပင်လျှင် ဓာတ်သေမှု ဓာတ်သင်းချိုင်းကျမှု အမှန်ဖြစ်သည်။ ဘယ်ဟာကို ယခု ငါမြင်၏ဟု သိကြ၏။ ဘယ်ဟာကို ယခု ငါမမြင်ပြီဟု သိကြ၏။ စိတ်ထဲမှာ ယခု ငါ၌ ဒေါသဖြစ်၍ နေ၏ဟု သိကြ၏။ ယခု ဒေါသပြေငြိမ်းပြီဟု သိကြ၏။ ထိုထက်ပင် မြင်မှုဖြစ်ချက် မြင်မှုပျက်ချက် ထင်ရှား၏။ စိတ်အစဉ်ကို လက်ကိုင်ပြု၍ ကြည့်ရမည်။

စိတ်အစဉ် မည်သည်ကား မြေကို မြင်၍ သိပုံတစ်မျိုး၊ ရေကို မြင်၍ သိပုံတစ်မျိုး၊ တောကို မြင်၍ သိပုံတစ်မျိုး၊ တောင်ကိုမြင်၍ သိပုံတစ်မျိုး ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် မြင်သော အထည်ဝတ္ထုကွဲလျှင် သိပုံအမျိုးမျိုး ကွဲပြားသည်။ သိမှုအခြင်းအရာသည်ပင်လျှင် စိတ်တရားကိုယ်ရင်း ဖြစ်သည်။ မြေကိုမြင်၍ သိသည်မှ ရေကို မြင်ပြန်၍ ရေကို သိသောအခါ မြေကို သိမှု မရှိပြီ။ ချုပ်ကွယ်ပြီ။ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဓာတ်သေပုံ ဓာတ်သင်းချိုင်းကျပုံကို သိလေ။ မြေကိုလည်း သည်စိတ်နှင့် ပင် မြင်သည် သိသည်။ ရေကိုလည်း သည်စိတ်နှင့်ပင် မြင်သည် သိသည် ထင်စွဲရင်း ရှိကြသည်။ ထိုသို့ကား မဟုတ်။ မြေကို မြင်ပုံ၊ သိပုံ ကွယ်ပျောက်ပြီးမှ ရေကို မြင်ပုံ၊ သိပုံတစ်မျိုး ဖြစ်သည်။ သိပုံကား ခြားပါ၏။ စိတ်ကားတစ်ခြား မဟုတ်ပါ ဆိုငြားအံ့။ သိပုံနှင့်စိတ် တစ်ခြားစီလော၊ တစ်ခုတည်းလော မေး။ တစ်ခြားစီဆိုပါလျှင် သိပုံကား ဘယ်ဓာတ်နည်းဟု မေး။ စိတ်မှတစ်ပါး သိပုံမရှိ။ သိပုံမှ တစ်ပါး စိတ်မရှိ။ သိပုံ ကွယ်ပျောက်မှုသည်ပင်လျှင် စိတ်ကွယ်ပျောက်မှုတည်း။ ဥပမာကား။ အလွန်ကောင်းသော ယမ်းကို အဖြူ၊ အနီ၊ အဝါ စသည်ဖြင့် အဆင်းအမျိုးမျိုး ဆိုး၍ မုန်ညင်းစေ့ခန့် အလုံးငယ်တွေပြု၍ အစေ့ချင်း ထိစပ်အောင် စီစဉ်၍ ထားပြီးလျှင် အစအလုံးမှာ မီးပေး။ အစဉ်အတိုင်း မီးတောက်ဖြူ၊ မီးတောက်နီ စသည် တစ်ဆက်တည်း တောက်၍ သွားလိမ့်မည်။ ထိုသို့သွားရာ၌ အဖြူတောက်ကုန်မှု၊ အနီတောက်ကုန် မှု စသည်ခြားနားစွာ မြင်လိမ့်မည်။ ထိုအတူ အမိဝမ်းက ဖွားမြင်သည်မှ စ၍ ယနေ့ထက်တိုင် မြင်မှုအမျိုးမျိုး ကြားမှုအမျိုးမျိုး စသည် တစ်စဉ်တည်း ဆက်လက်၍ လာခဲ့သော စိတ်အစဉ်၌ ရှေးရှေးမြင်မှု၊ ကြားမှုစသည် အစဉ်အတိုင်း ကုန်၍ ကုန်၍ ပျောက်ကွယ် ပျက်ဆုံး၍ လာခဲ့သည်ကို သိလေ။ ဤကား စက္ခုအကြည်မှာ အဆင်းသဏ္ဍာန် ဟူသော ရူပါရုံနှင့် ဆုံမိတိုင်း ဆုံမိတိုင်း အသစ်၊ အသစ် ဖြစ်ပေါ်၍ ခုတင်ခု ပျက်ဆုံး သေပျောက်ကြကုန်သော အမြင်နာမ်ဓာတ်တို့၏ သန္တတိ မရဏကို ပြဆိုသော အခန်းတည်း။

ဤနည်းအတူ အသံကြားတိုင်း ကြားတိုင်း သောတအကြည် ပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်သော သောတဝိညာဏ် အမှူးရှိသော အသံ

ကြားနာမိတ်တို့မှာလည်း ကြား၍နေဆဲအခါ သန္တတိဇာတိ ဖြစ်မှု အသံတိတ်၍ မကြားဖူးဟု ဖြစ်သောအခါ သန္တတိမရဏ ဆိုက်မှုကို သိအပ်၏။ အနာဟောင်းကြီး ဥပမာ၌လည်း သောတအကြည်သည် အနာနှင့်တူ၏။ ဗဟိဒ္ဓမှ အသံအမျိုးမျိုး ခိုက်ဆဲ၊ တိုက်ဆဲအခါ၌ သောတ အကြည်ပေါ်မှာ ပွက်ပွက်ဆူ ဖြစ်ပေါ်ကြသော အသံကြား၊ နာမိတ် တို့သည် အနာ၌ ဖြစ်ပေါ်ကြသော သံသေဒဇဝိယတို့နှင့် တူသည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့်ဆိုလေ။

အသံတို့မည်သည် အထည်ဝတ္ထုရှိသော ဓာတ်မျိုး မဟုတ်သော ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ချုပ်ပျောက်မှု အလွန်ထင်ရှား၏။ ဗဟိဒ္ဓ၌ အသံ ချုပ်ပျောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် နားထဲမှာ ကြားမှု ချုပ်ပျောက်၏။ ကြားမှုဆိုသည်ကား သောတဝိညာဏ် အမှူးရှိသော ဖဿ၊ ဝေဒနာ အစရှိသော နာမိတ်စုပင်တည်း။ ကြားသည်ဟူ၍ကား သိကြ၏။ ဓာတ်အသီးအခြား ပေါ်မှု ဟူ၍ကား မသိကြသောကြောင့် ငါကြားသည် ဘယ်သူကြားသည်ဟု သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၍ နေကြ၏။ မှန်ရိပ်၊ နေရိပ်၊ ဥပမာ ယမ်းမီး ဥပမာစုကိုလည်း အမြင်ဓာတ်စုမှာကဲ့သို့ သိလေ။ အသံကြား နာမိတ်စု၏ ဇာတိမှု၊ ဇရာမှု၊ မရဏမှု ပြီး၏။

နာခေါင်းမှာ အနံ့နံတိုင်း၊ နံတိုင်း ယာနအကြည်ပေါ်မှာ အနံ့ယူ နာမိတ်စု ဖြစ်ပေါ်မှု သေဆုံးမှု လျှာပေါ်သို့ အချို၊ အချဉ် အစရှိသော ကောင်း၊ မကောင်းသော အရသာတို့ကို သုံးဆောင်တိုင်း၊ သုံးဆောင် တိုင်း ဇိဝှါအကြည်ပေါ်မှာ အရသာယူ နာမိတ်စု၏ ဖြစ်ပေါ်မှု သေဆုံးမှု တို့၌လည်း ဥပမာစုနှင့်တကွ စက္ခုမှာ ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း သိလေ။ ဤ၌လည်း နံသည်၊ မွှေးသည်ဟု သိကြ၏။ ဓာတ်ပေါ်မှု၊ ဓာတ်သေမှု ဟု မသိကြ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသာ ဖြစ်၍ နေကြ၏။ လျှာ၌ ရောက်သော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

အရသာတို့ကိုလည်း ချိုသည်၊ ချဉ်သည်ကို သိကြ၏။ ချိုမှု၊ ချဉ်မှု ပျောက်ပြယ် ကွယ်ဆုံးသည်ကိုလည်း သိကြ၏။ ဓာတ်ပေါ်မှုဟု မသိကြ။ ကာယအကြည်မည်သည် အတွင်းပြင် တစ်ကိုယ်လုံးအပြည့် ရှိ၏။ မြေဓာတ်၊ မီးဓာတ်၊ လေဓာတ်ဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ၃-ပါးသည်လည်း တစ်ကိုယ်လုံးမှာရှိသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ၃-ပါး၊ သူတစ်ပါးတို့၏ ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ် အဝတ်၊ ပုဆိုး၊ အခင်း၊ အရုံစသော ဗဟိဒ္ဓမှာ ရှိသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗ ၃-ပါး။ သွားလာ၊ ထကြွ၍ ဦးခေါင်းတွင်း၊ ရင်တွင်း၊ ဝမ်းတွင်း၊ အဆုတ်တွင်း၊ အသည်းတွင်း လှုပ်ရှားမှန်းသိမှု၊ ခါးတွင်း၊ ပေါင်တွင်း၊ ခြေတွင်း လှုပ်ရှားမှန်းသိမှုတို့၌ လှုပ်ကြွသော အတွင်းဝါယော ထိခိုက်မှုကြောင့် ထိခိုက်သမျှနေရာ၌ ကာယဝိညာဏ် အမှူးရှိသော နာမ်ဓာတ်စုသည် ပွက်ပွက်ဆူဆူ ဖြစ်ပေါ်၏။

ထိုနာမ်ဓာတ် ပေါ်ရာတိုင်း၌ လှုပ်တိုင်း လှုပ်တိုင်းသိ၏။ အလှုပ် ပျောက်တိုင်း ပျောက်တိုင်း သိ၏။ မိုးဦးကျ အခါ၌ တိမ်တိုက်တွင်းမှာ တဝင်းဝင်း၊ တလက်လက် လျှပ်စစ်ပြက်သကဲ့သို့ တစ်ကိုယ်လုံး အတွင်း၌ တဝင်းဝင်း၊ တလက်လက် နာမ်ဓာတ်တွေ ပေါ်မှု၊ နာမ်ဓာတ်သေမှုကို သိရာ၏။ ထိုအတူ ကိုယ်တွင်း၊ ဦးခေါင်းတွင်း၊ ရင်တွင်း၊ ဝမ်းတွင်း၊ ခါးတွင်း၊ ပေါင်တွင်း၊ ခြေသလုံး၊ ခြေဖဝါးတွင်းတို့၌ ပူလျှင် ပူမှန်း သိမှု၊ နွေးလျှင် နွေးမှန်း သိမှု၊ အေးလျှင် အေးမှန်းသိမှု၊ ညောင်းမှန်း သိမှု၊ ညာမှန်း သိမှု၊ နာမှန်း သိမှု၊ ကျင်မှန်း သိမှု စသည်တို့၌လည်း ကာယနာမ်ဓာတ်စု ဖြစ်ပေါ်မှု သေဆုံးမှု ဓာတ်သင်္ချိုင်းကျမှုကို သိလေ။ ဗဟိဒ္ဓမှ အဝတ်အရုံ စသည်နှင့် ထိခိုက်ရာ၌လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါး၏ ကိုယ်အင်္ဂါနှင့် မိမိကိုယ်အင်္ဂါ ထိပါးရာ၌လည်းကောင်း၊ ရေပူ၊ ရေအေး၊ လေပူ၊ လေအေး ထိပါးရာ၌လည်းကောင်း၊ မီးရှိန်၊ မီးပူထိပါးရာ၌လည်း

မိခင်ဧရာဝတီ

ကောင်း၊ နေပူရှိန် ထိပါးရာ၌လည်းကောင်း၊ ဆောင်းအေးရှိန် ထိပါးရာ
 ၌လည်းကောင်း၊ တုံး၊ တိုင်၊ ခလုတ်၊ ဆူးငြောင့် စသည်တို့နှင့် ခိုက်မိ
 တိုက်မိရာ စူးရှရာ နာရာကျင်ရာတို့၌လည်းကောင်း၊ ကာယနာမ်ဓာတ်တို့
 ၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ပျက်ကွယ်မှုကို သိလေ။ နာမ်ဓာတ်တို့၏ ပေါ်မှု၊
 ပျက်မှုကို မသိကြကုန်သော အန္တပုထုဇဉ်တို့မှာ ငါပူသည်၊ ငါအိုက်သည်၊
 ငါအေးသည်၊ ငါချမ်းသည်၊ ငါနာသည်၊ ငါကျင်သည် ဤသို့ အစရှိသ
 ဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိချည်းပင် ဖြစ်လေ၏။ ဤကား ကာယပသာဒရုပ်
 အကြည်မှာ ပေါ်ကြကုန်သော အာဂန္တုက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နာမ်ဓာတ်တို့၏
 မပြတ်မစဲ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ မပြတ်မစဲ သေဆုံး ကွယ်ပျောက်မှုကို အမြွက်မျှ
 ဆိုလိုက်သော အခန်းတည်း။

နုလုံးအိမ်တွင်း၌ ဟဒယဝတ္ထုခေါ်သော ရုပ်တစ်ခုသည်
 တည်ရှိ၏။ စမ်းရေအိုင်၊ စမ်းရေတွင်း၊ စိမ့်ရေအိုင်၊ စိမ့်ရေတွင်း၊
 စမ်းရေပွက်တို့မှ တစ်စိမ့်စိမ့် တသွင်သွင် စမ်းရေယဉ်၊ စမ်းရေပွက်
 ပေါ်ထွက်၍ နေဘိသကဲ့သို့ ထိုဟဒယရုပ်မှ ဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော
 မနောအကြည်သည် မပြတ်မစဲ အမြဲအစဉ် ပေါ်ထွက်၍နေ၏။ အာရုံ
 ခြောက်ပါးတွင် တစ်ပါးပါး ထိခိုက်လာသောအခါ အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စ၊
 ဇောကိစ္စတို့ဖြင့် ကာယကံမှု ဝစီကံမှု မနောကံမှု အနေနှင့် လျှမ်းလျှမ်း
 တက် ထကြွ၏။ အာရုံစံပြန်လျှင် ကျမြဲကျပြန်၏။ ဥပမာကား
 အညာရှမ်းပြည် ရေပေါ်မီးဆိုသော အရပ်မှာ မီးတွင်းရှိ၏။ အစဉ်ထာဝရ
 တငွေငွေ မီးထွက်၍ နေ၏။ သစ်ကိုင်းစသည်ကို ချိုး၍ ထိုမီးထဲသို့
 ထည့်လိုက်လျှင် ကြီးစွာသော မီးတောက်ဖြစ်၍ ထိုသစ်ကိုင်းကို လောင်ပြီး
 လျှင် ပကတိအတိုင်း ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုအတူ အာရုံအသစ်ထင်မှု မရှိလျှင်
 ထိုဘဝင်မနောသည် မသေရုံမျှ ခန္ဓာကို စောင့်ရှောက်မှုနှင့် တလစ်လစ်

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တဖွေးဖွေး အစဉ်မပြတ် ဖြစ်၍နေ၏။

အာရုံခြောက်ပါးတွင် တစ်ပါးပါး ထင်လာသည်ရှိသော် အာရုံ အားကြီး အားငယ်သို့ လိုက်၍ အာဝဇ္ဇန်းကိစ္စ၊ ဇောကိစ္စတို့နှင့် တဟုန် တည်း ထလေ၏။ အာရုံစဲပြန်လျှင် ကျမြဲ ကျပြန်လေ၏။ ညဉ့်အခါ၌ အိပ်ပျော်၍နေသောအခါ ဘဝင်ကိစ္စမျှနှင့် မသေရရုံ အစဉ်မပြတ် ဖြစ်၍ နေ၏။ အိပ်ရာက နိုးသည်မှစ၍ တစ်နေ့ပတ်လုံး အတလည်းမစဲ အကျလည်း မစဲ ခုတင်ခု ခုတင်ခု ကျဖြစ်နေ၏။ ထမူမှာလည်း လောဘ ပူးဝင်၍ လောဘနှင့်တကွ ထသောအခါ ထိုသူသည် လောဘအကြံကို ကြံ၏။ ထိုထက် အားကြီးစွာထသောအခါ ကိုယ်အင်္ဂါတို့ကို ချီကြွလှုပ် ရှား၍ လောဘအာရုံရှိရာသို့ သွားလာ၊ လုပ်ကိုင်ခြင်း အမှုကို ပြု၏။ ဒေါသပူးဝင်မှု၊ မာနပူးဝင်မှု၊ သဒ္ဓါပူးဝင်မှု၊ ပညာပူးဝင်မှု စသည်တို့မှာ လည်း ပူးဝင်လာသော အာဂန္တုဇာတ်အားလျော်စွာ ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှု တို့သည် တစ်နေ့ပတ်လုံး အိပ်ရာ၌ အိပ်၍ မပျော်သမျှ ကာလပတ်လုံး တလှုပ်လှုပ် နေကုန်၏။

ကာယကံမှုတို့တွင် မျက်တောင်ခတ်မှုသည် အလွန်လျင်မြန်၏။ ထိုမျက်တောင်တစ်ချက်၊ တစ်ချက်သည် ဇောတစ်သုတ်၊ တစ်သုတ် ထ၍ မှုတ်မှုပေတည်း။ ဇောအဟုန်မည်သည် ဘယ်မျှလောက် လျင်မြန် သည်ဟု သိရန်အချက်တည်း။ ခြေတစ်လှမ်း၊ တစ်လှမ်းလျှင် ဇောအသုတ် ပေါင်း တစ်ရာမက ထ၍မှုတ်မှ ပြီးစီးသည်။ ဇောတစ်သုတ်၊ တစ်သုတ် ဆိုသည်မှာလည်း တစ်ကြိမ်ထသောဇော တစ်ခါသေသည်ကို တစ်သုတ် ခေါ်သည်။ ဇောအသုတ်တစ်ရာရှိလျှင် သေဘေးတစ်ရာသင့်၏။ ဇောသင်းချိုင်း တစ်ရာကျ၏။ သေမင်း၏ လက်သို့အခါတစ်ရာ ပါ၏။ ဥပမာကား။ မီးရထား အလျင်အမြန် ခုတ်၍သွားရာ နားထောင်၍ နေကြ

လျှင် ဓာတ်အိုးမှ အခိုးလေမှုတ်သည်ကို ဟုတ်ဟုတ်သံ မစဲအောင် ကြားကြ
 ၏။ ရှေ့အချက်၊ နောက်အချက်လည်း ခြားနား၏။ ပျောက်ကွယ်
 ပျက်ဆုံးမှုဟူသော မရဏဓမ္မအချက်ကို အစွဲပြု၍ တစ်ချက်၊ တစ်ချက်
 ဟုသာ ထင်ရှားခြားနား လေသတည်း။ ဟုတ်ဟုတ်သံဖြင့် တစ်ကြိမ်၊
 တစ်ကြိမ် တစ်သုတ်၊ တစ်သုတ် မှုတ်သော အခိုးလေသည်လည်း
 ဓာတ်အိုးသို့ ပြန်၍ ဝင်တော့သည် မဟုတ်။ တစ်သုတ်၊ တစ်သုတ်
 အသံစဲမှုသည် ထိုအခိုးလေ၏ သေမှု ကွယ်ဆုံးမှုသာတည်း။ ဆက်၍
 ဆက်၍ မှုတ်ချက် မစဲသောကြောင့် ရထားလည်း တစ်နေ့လုံး အသွား
 မပျက်။ ရပ်တန့်နားနေရုံမျှသာ အသွားပျက်သည်။ ရထားတွဲပေါင်း
 တစ်ရာပင် ရှိသော်လည်း တစ်ဆက်တည်း ဖွဲ့စည်းလျက် ရှိသောကြောင့်
 အခိုးလေမှုတ်သည့်အတွက် စက်အင်္ဂါတစ်ခု လှုပ်ခဲ့လျှင် လှုပ်ရှား၍
 သွားတော့သည်။

ထိုနည်းအတူ ဤကိုယ်ခန္ဓာမှာလည်း ဟဒယနလုံးအိမ်သည်
 မီးအိုး မည်၏။ တစ်ကိုယ်လုံးရှိ အင်္ဂါကြီးငယ်စုသည် ထိုဟဒယဓာတ်
 အိုးမှ ထွက်သော အကြောကြီးငယ်စုနှင့် အဆင့်ဆင့် ဆက်လက်
 ဖွဲ့ယှက်၍ တည်ကြ၏။ ထိုကြောင့် ဟဒယအိုးမှ ဇောမှုတ်၍ အလိုရှိရာ
 အင်္ဂါကို လှုပ်ရှားနိုင်သည်။ ဇောအားသန်လျှင် သန်သည့်အလျောက်
 လှုပ်မှု၊ ရှားမှု၊ သွားမှု၊ လာမှု၊ ကြွမှု၊ ထမှု၊ မြန်နိုင်၊ သန်နိုင်သည်။
 ဇောတို့၏ အလွန်မြန်လှသည့် အတွက်ကြောင့် ရှေ့အသုတ်
 နောက်အသုတ် ခြားနားမှု မထင်ရှားသော်လည်း မျက်တောင်ခတ်မှု
 မြန်ပုံကို မြင်ကြသဖြင့် ဇောတစ်သုတ် မြန်ချက်ကို သိအပ်၏။ တစ်သုတ်၊
 တစ်သုတ်လျှင် မရဏ ဘေးတစ်ချက်၊ တစ်ချက် ထိသည်ကိုလည်း
 သိအပ်၏။ ဘဝင်အစဉ်မှာမူကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ယမ်းမီးဥပမာအတိုင်း

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

သီလေ။ ဤကား မနောအကြည်မှာ ပေါ်ကြသော နာမ်ဓာတ်စု၏ သန္တတိ မရဏကို ပြဆိုသော အခန်းတည်း။

ရုပ်၏ သန္တတိမရဏကို မူကား ရုပ်၏ သန္တတိဇာတိ ရုပ်၏ သန္တတိဇရာတို့ကို ပြဆိုသော အခန်းမှာ ပါဝင်လေ၏။ ပါဝင်ပုံကား ရှေး၌ ပြဆိုသော သွားခြင်းအမှု၌ ခြေတစ်လှမ်း တစ်လှမ်းအချတွင် ခြေဖဝါးမှ ငယ်ထိပ်ပေါက်အောင် ဒိပ်ကနဲ ဒိပ်ကနဲ ရုပ်ကြွမှု ရုပ်ထမှု ထင်ရှားရာ၌ မချမီ တစ်ကိုယ်လုံးသည် အောက်သို့တွဲ၍ နေ၏။ ခြေချ သည်နှင့် တပြိုင်နက် အထက်သို့ရိုက်သော ဝါယောဟုန် ဖြစ်ပေါ်၏။ အထက်သို့ ရိုက်မှန်း သိကြ၏။ ဒိပ်ကနဲဖြစ်ပွား၍ သွားမှန်း သိကြ ၏။ ထိုဝါယော မပေါ်မီရှိသော ရုပ်ကိုယ်ကြီးသည် ထိုဝါယောပေါ်သည် နှင့် တပြိုင်နက် မီးတောက်ကြီး သေပျောက်သကဲ့သို့ သေပျောက်လေ၏။ အနိစ္စရောက်လေ၏။ သေမင်းနိုင်ငံသို့ ပါလေ၏။ မြင်နိုင်ခဲ့စွ။ တိဟိတ် ဉာဏ်မျိုးမှ မြင်နိုင်ရာသည်။ အထက်သို့ တပြိုင်နက် ရိုက်ချက်ကား အသစ်ဖြစ်ပေါ်သော ဝါယော၏ ဇာတိမူတည်း။ ယမ်းပုံကြီးသို့ မီးကျ၍ မီးတောက်ထသကဲ့သို့ မြန်၏။ ထိုတစ်ကိုယ်လုံး အကုန် အထက်သို့ ရိုက်မှု ခဏခြင်း ရပ်၍ ပျောက်၍ သွားပြန်မှုလည်း သိကြ၏။ ရိုက်သော ဝါယောမီးတောက်ကြီး သေမှုပေတည်း။ ဝါယောဓာတ်ချုပ်မှု၊ အနိစ္စ ရောက်မှုတည်း။ ထိုဝါယောတွေ ချုပ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် တစ်ချက် တည်း မြေဓာတ်၊ လေဓာတ် လွန်ကဲသော ရုပ်စု၊ ရုပ်ခဲ ဖြစ်မြဲ ဖြစ်၏။ တစ်ဖန် ခြေချပြန်လျှင် မီးတောက်ကြီး ရုတ်တရက် သေသကဲ့သို့ ထိုရုပ်ခဲစု သေပျောက်ပြန်၏။

ဤခြေလှမ်းချက်၌ ဓာတ်သစ်ဖြစ်ပေါ်မှု ဓာတ်သေမှု ရုပ်သေမှု ခဏမစဲ ကိုယ်လုံးကျွတ် ရုပ်သစ် ရုပ်ဟောင်း ပြောင်းလဲမှုကို ဉာဏ်

မျက်စိပေါက်အောင် မြင်နိုင်လျှင်ပင် တိဟိတ်ဉာဏ် မှန်ပေ၍ အရာတိုင်း မှာ မြင်နိုင်ကြလတ္တံ့။ အလွန်သိမ်မွေ့စွာ။ အချက်ရှာတတ်မှာ မြင်ကြမည်။ ထိုမှတစ်ပါး မိမိကိုယ်မှာ ထိုထိုနေရာ၌ ပူ၍ လာသည်ကိုလည်း သိကြ၏။ အပူပျောက်သည်ကိုလည်း သိကြ၏။ အေးသည်ကိုလည်း သိကြ၏။ အအေးပျောက်သည်ကိုလည်း သိကြ၏။ ညောင်းညာ၍ လာသည်ကိုလည်း သိကြ၏။ ပျောက်သည်ကိုလည်း သိကြ၏။ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ရုပ်မရဏ ဓာတ်မရဏ ရုပ်သေမှု ဓာတ်သေမှု ရုပ်အနိစ္စ ဓာတ်အနိစ္စ ရုပ်သင်းချိုင်းကျမှု ဓာတ်သင်းချိုင်းကျမှုတို့ကို သိကြလေကုန်။ ။ သန္တတိမရဏပြီး၏။

ခဏိကမရဏသည်လည်း နာမ်၏ ခဏိကမရဏ ရုပ်၏ ခဏိကမရဏဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ နာမ်၏ မရဏသည်လည်း စက္ခုဝိညာဏ်အမှူးရှိသော အမြင်နာမ်စု၏ မရဏ၊ သောတဝိညာဏ်အမှူးရှိသော အကြားနာမ်စု၏ မရဏ၊ ယာနဝိညာဏ်အမှူးရှိသော အနံ့နာမ်စု၏ မရဏ၊ ဇိဝှိဝိညာဏ်အမှူးရှိသော အရသာနာမ်စု၏ မရဏ၊ ကာယဝိညာဏ်အမှူးရှိသော အထိအသိနာမ်စု၏ မရဏ၊ မနောဝိညာဏ်အမှူးရှိသော အကြံအဖန်နာမ်စု၏ မရဏ၊ ဟူ၍ ခြောက်ဂိုဏ်းရှိ၏။ ဖဿ၏ မရဏ၊ ဝေဒနာ၏ မရဏ၊ လောဘ၏ မရဏ၊ ဒေါသ၏ မရဏ၊ သဒ္ဓါ၏ မရဏ၊ ပညာ၏ မရဏ စသည်ဖြင့် များပြားစွာ ရှိ၏။ သန္တတိမရဏကို ပြဆိုသော အခန်း၌ ဇောတစ်သုတ်ထ၍ ကျပျောက်မှုကို မရဏတစ်ခုဟု ဆိုခဲ့သည်ကား သန္တတိမရဏတည်း။ ခဏိကမရဏမှာမူကား ထိုဇောတစ်သုတ်အတွင်း၌ပင်လျှင် ပထမဇော၏ သေမှုတစ်ခြား၊ ဒုတိယဇော၏ သေမှုတစ်ခြား၊ တတိယဇော၏ သေမှုတစ်ခြား စသည်ဖြင့် မရဏတရား များပြားလေ၏။ အနှစ်အဆီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ပြည့်သော သစ်စေးနှစ်ကို မီးရဲရဲလောင်၍ နေသည်ကို စေ့စေ့ကြည့်လျှင် မီးရွရွ ရွရွနေသည်ကို မြင်လတ္တံ့။ ရွရွ ရွရွ ဖြစ်မှု မည်သည်ကား ပျက်မှုနှင့် ဖြစ်ပေါ်မှု ထွေးယှက်ချက်ပေတည်း။ ဤဥပမာတည်း ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီ။

မုန်ညင်းစေ့ပမာဏရှိသော ယမ်းမီးဥပမာကိုလည်း ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မှစ၍ တစ်ဘဝလုံး စက္ခုစသော အကြည်ဒွါရ ခြောက်ဋ္ဌာနတွင် အလှည့်အလည်အားဖြင့် ခဏမမဲ တလစ်လစ်၊ တလက် လက် အတွင်ဖြစ် အတွင်ပျက် မျက်တောင်တစ်ခတ်ခန့် ကာလမှာ နာမ်၏ မရဏကြိမ်ပေါင်း တစ်ထောင်ကမ လျင်မြန်လှ၏။ လျင်မြန်ပုံကို ယုတ္တိနှင့် ဆိုပေအံ့။ ဝိညာဏ်နှင့် အတူတကွ ဖြစ်ပေါ်ကြသော နာမ်အစု၊ နာမ်အခဲမည်သည် ခန္ဓာကိုယ်မှာ နှစ်ခုပြိုင်၍ ဖြစ်ရိုးမရှိ။ စက္ခုမှာ ဖြစ်ကြခိုက် စက္ခုမှာသာ ရှိ၏။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ မရှိ။ သောတမှာ ဖြစ်ကြခိုက် သောတမှာသာ ရှိ၏။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ မရှိ။ ဃာနမှာ ဖြစ်ကြခိုက် ဃာနမှာသာ ရှိ၏။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ မရှိ။ ဇိဝါမှာ ဖြစ် ကြခိုက် ဇိဝါမှာသာ ရှိ၏။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ မရှိ။ ဟဒယဝတ္ထုမှာ ဖြစ်ကြခိုက် ဟဒယဝတ္ထုမှာသာ ရှိ၏။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ မရှိ။ ကာယမှာ လည်း ခြေဖဝါးမှာ ဖြစ်ကြခိုက် ခြေဖဝါးမှာသာ ရှိ၏။ တစ်ကိုယ် လုံးမှာ မရှိ။ လက်ညှိုးဖျားမှာ ဖြစ်ကြခိုက် လက်ညှိုးဖျားမှာသာ ရှိ၏။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ မရှိ။ ဤနည်းအတိုင်း တစ်ကိုယ်လုံး နှံ့အောင်သိလေ။ ထိုသို့ ဖြစ်သော်လည်း အတုမရှိ မြန်လှသည့် အတွက်ကြောင့် မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ လျက်မှု၊ ပူမှု၊ ချမ်းမှု၊ ကြိဖန်မှုတို့သည် တပြိုင်နက် ပြိုင်၍ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ထင်ရ၏။

ဥပမာကား။ ။ မြန်မှုတွင် အတိတ်ရဖြစ်သော ဘုရားအလောင်း

တော် ဝေဒနာဟင်္သာမင်းကြီးသည် မိတ်ဆွေဖြစ်သော ဗာရာဏသီမင်းကြီး ထံလာရာ အစွမ်းကို ပြခြင်းငှါ ဗာရာဏသီပြည်ပေါ်မှာ ဝဲလေ၏။ ဗာရာဏသီပြည်ပေါ်မှာ ကြည့်လေရာရာ ဟင်္သာချည်းဖြစ်၍ နေ၏။ ဤအတူ အေးစွာသော ရေကို ချိုးလောင်းရာ တစ်ကိုယ်လုံး အေးမှုကို တပြိုင်နက်တည်း သိ၍ နေသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ ကြံဖန်မှု တပြိုင်နက် ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ထိုသို့ ပြိုင်၍ နှစ်ဌာန ဖြစ်သည်ဟု မရှိ။ အာရုံထိခိုက်မှု အားရှိရာ မနသိကာရအားကြီးရာတို့၌ အစဉ်အားဖြင့်သာ ပေါ်၍သွား၏။ ခြေဖျား၌ အာရုံထိခိုက်မှု အားကြီးလျှင် ခြေဖျားမှာ ဖြစ်ပေါ်၏။ လက်ဖျားမှာ အာရုံထိခိုက်မှု အားကြီးလျှင် လက်ဖျားမှာ ဖြစ်ပေါ်၏။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဤနည်းတူ သိလေ။

အတွင်းအပြင် တစ်ကိုယ်လုံးမှာ အပ်ဖျားနှင့် ထိုး၍ စမ်း။ နာကောင်းသမျှ နေရာစုသည် စိတ်ပေါ်ထွက်နိုင်သော နေရာချည်းသာ တည်း။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဖြစ်နိုင်၏။ နို့၏ဟူသော်လည်း နှလုံးအိမ်ထဲမှာ စမ်းရေ စိမ့်ရေကဲ့သို့ အမြဲဖြစ်၍ နေသည်။ တစ်ခြားတစ်ပါးသော နေရာဌာနမှာ ဖြစ်ပေါ်ခိုက်၌သာ နှလုံးအိမ်မှာ စိတ်ပြယ်သည်။ အာရုံထိခိုက်ရာဌာနမှာ စိတ်ဖြစ်ပေါ်သည်ဟူသော စကား၌ ခြေသန်းဖျားကို ထိခိုက်လျှင် ထိမှုဒဏ်ချက်ကြောင့် ထိသောနေရာမှာ မီးပွင့်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်၍ ထိုနေရာမှာပင် မီးပွင့်ငယ် သေပျောက်သကဲ့သို့ ပျောက်ဆုံး၏။ ထိုနေရာမှာ ပေါ်မည်ရှိလျှင် နှလုံးအိမ်မှာ ချုပ်ကွယ်၏။ မချုပ်မကွယ် မသေမဆုံးပဲနှင့် တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သည်ဟူ၍ကား မရှိ။ ဓမ္မတာသည်သာတည်း။ ထိုကြောင့် ပြင်ပအပေါ်ရေနှင့်တကွ ဦးနှောက်တွင်း၊ အဆုတ်တွင်း၊ အသည်းတွင်းစသော အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ တစ်နေ့အတွင်း တစ်ရက်အတွင်း စိတ်နှင့်တကွသော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

နာမ်ဓာတ်စု ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု လွတ်ကင်းရာ နေရာကို ရှာသော် အဏုမြူ မျှမရလတ္တံ့။ တစ်နေ့အတွက် တစ်ကိုယ်လုံးမှာ အဏုမြူမျှ မလပ်ပဲ အထပ်ထပ် အကုဋေမက စိတ်သင်္ချိုင်းကျမှု၊ ဖဿသင်္ချိုင်းကျမှု၊ ဝေဒနာသင်္ချိုင်းကျမှုကို သိအပ်သတည်း။ ။ ဤကား နာမ်၏ ခဏိကမရဏကို ပြဆိုသော အခန်းတည်း။

ရုပ်တရားတို့၏ ခဏိကမရဏ၌လည်း ခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှု ဟူသော မြေဓာတ်၏ မရဏ၊ ဖွဲ့စေးကပ်တွယ်မှုဟူသော ရေဓာတ်၏ မရဏ၊ ပူမှု၊ နွေးမှု၊ အေးမှု၊ ချမ်းမှုဟူသော မီးဓာတ်၏ မရဏ လှုပ်ရှားမှု၊ ကြွရွမှု၊ တောင့်တင်းမှုဟူသော လေဓာတ်၏ မရဏ၊ ထိုဓာတ် ကြီးလေးပါး၌ မှီသော စက္ခုအကြည်၏ မရဏ၊ သောတအကြည်၏ မရဏ စသည်ဖြင့် များသောအပြား ရှိ၏။ ခဏိကဇာတိ၊ ခဏိကဇရာ တို့၌ ပြခဲ့ပြီးသော နည်းကိုမှီ၍ ဤခဏိကမရဏကိုလည်း သိလေ။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အင်္ဂါကြီးငယ် အစရှိသော သဏ္ဍာန်မျိုးကို ပယ်ဖျောက် ၍ ကိုယ်တွင်းမှာ သက်သက်သော မာမှု၊ နူးညံ့မှု သက်သက်သော ပူမှု၊ အေးမှု အစရှိသော ဓာတ်သဘော ပရမတ်သဘောကို မိမိရရ မြင်နိုင်မှ ထိုဓာတ်တို့၏ ခဏိကမရဏကို မြင်နိုင်ရာသည်။ ခဏိကဇာတိ၊ ခဏိကဇရာ၊ ခဏိကမရဏကို မြင်နိုင်ရန် အခွင့်သည် အလွန်ခဲယဉ်း၏။ သန္တတိဇာတိ၊ သန္တတိဇရာ၊ သန္တတိမရဏတို့ကို မြင်နိုင်လျှင်ပင် ဝိပဿ နာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ကောင်းကောင်း ဖြစ်တော့သည်။ တာရှည်လေးမြင့် စွဲစွဲ မြဲမြဲ ပွားများနိုင်လျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီးကို သတ်ငြိမ်းလေနိုင်တော့သည်။

လေငြိမ်ရာအရပ်၌ ထွန်း၍ ထားသော မီးတောက်၊ မီးလျှံကို စေ့စေ့ကြည့်၍ နေလျှင် လူလူ၊ လူလူ နေသည်ကို မြင်ရ၏။ လူလူ၊ လူလူ တက်မှုဟူသမျှသည် ခဏိကဇာတိတည်း။ အသစ်၊ အသစ်

မိခင်ဧရာဝတီ

ဖြစ်ပေါ်မှုတည်း။ ထိုအသစ်, အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှု ဟူသမျှသည် အဟောင်း ပျက်မှုကို အစားစိုက်မှုချည်းတည်း။ အဟောင်းပျက်မှုစုကား ပျောက်ကွယ်မှုဖြစ်၍ မျက်စိမမြင်ရာသို့ မြှုပ်လေ၏။ အသစ်ဖြစ်မှုကား မျက်စိမြင်ရာသို့ ပေါ်၍လာ၏။ ပျက်မှုသည် ဉာဏ်မျက်စိ၏အရာတည်း။ မီးတောက်, မီးလျှံ၌ ဧရာတည်ဖြစ်သော မြေဓာတ်သည် အလွန်အားနည်း၏။ ထိုမြေဓာတ်ကို မှီတွယ်၍ တောက်သော မီးဓာတ်သည် အလွန်အားနည်း၏။ ထိုမြေဓာတ်ကို မှီတွယ်၍ တောက်သော မီးဓာတ်သည် အလွန်ထက်သန်၏။ မှီရာမြေဓာတ်ကို ခဏခြင်း, ခဏခြင်း ကုန်အောင်လောင်၏။ စား၏။ မြေဓာတ်၏ ခဏ, ခဏကုန်မှုကို ဉာဏ်နှင့်ကြည့်မှ ခဏ, ခဏမီးပျက်မှု ထင်ရှား၏။ သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာသည်လည်း ဓာတ်ခဲကြီး အတိဖြစ်၏။ ဓာတ်တုံးကြီး အတိဖြစ်၏။ မီးဟူသမျှသည် တလူလူ နေသည်ချည်း။ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးသည် ထိုမီးတောက်, မီးလျှံအလားပင်တည်း။ ဘယ်နေရာကိုမဆို။ လက်နှင့်စိစိစမ်း၍ ဉာဏ်နှင့်စေ့စေ့ကြည့်မှ အေးလျှင်လည်း အေးရှိန် တလူလူ တွေ၏။ ပူလျှင်လည်း ပူရှိန် တလူလူ တွေ၏။ တလူလူ နေသမျှ ဖြစ်မှု ပျက်မှုချည်း။ ယထာ ပုပ္ဖုဋ္ဌကံ ပဿေ- ဟူသောပုဒ်မှာ ပြခဲ့သော ရေပွက် ဥပမာအတိုင်း ထင်မြင်အောင် ကြည့်လေ။

ဧကာဒဿမပုဒ်အဖြေ ပြီး၏။

၁၂-ပုဒ်အဖြေ

သန္ဓေဇာတိ၊ ခန္ဓာရှိက၊ ဉာတိ, ဘောဂ၊ စသည် သင်းပင်း၊ ကွေကွင်းခြင်းနှင့်၊ မကင်းစသာ၊ ကြုံကြုံက်လာသော်၊ ပူဆာသောက၊ ယူတင်ကြေး၊ သက်မွေး, ဝန်ထမ်း၊ ပူ, ချမ်းဒုက္ခ၊ အနိဋ္ဌကြောင့်၊ မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

စိတ်က မကြည်၊ မဆည် ငင်ရှိုက်၊ အလိုက် အလုံး၊ ဆင်းရဲ ငါးပါး၊
 အကျဉ်းအားတည့်။ ကျယ်ပွား အနန္တ၊ တွေ့ကြုံရသည်။ ။ မူလဇာတိ
 အနှုန်းတည်း။ ။ ဟူသော လင်္ကာပုဒ်၌။ ။ ဇာတိရှိသည့်အတွက်ကြောင့်
 သောက ဖြစ်ရသည်။ ပရိဒေဝ ဖြစ်ရသည်။ ဒုက္ခ ဖြစ်ရသည်။ ဒေါမနဿ
 ဖြစ်ရသည်။ ဥပါယာသ ဖြစ်ရသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ။ ငရဲဇာတိ
 ရှိခြင်းကြောင့် ငရဲ၌ရှိသော ဆင်းရဲငါးပါး ဖြစ်ရသည်။ ပြိတ္တာဇာတိ
 ရှိခြင်းကြောင့် ပြိတ္တာဘုံ၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲငါးပါး ဖြစ်ရသည်။
 အသူရကာယ်ဇာတိ ရှိခြင်းကြောင့် အသူရကာယ်ဘုံ၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲ
 ငါးပါး ဖြစ်ရသည်။ တိရိစ္ဆာန်ဇာတိ ရှိခြင်းကြောင့် တိရိစ္ဆာန်ဘုံ၌ ဆင်းရဲ
 ငါးပါး တွေ့ရသည်။

ငရဲဇာတိ ရှိခြင်းကြောင့် အဘယ်သို့ ဆင်းရဲငါးပါး တွေ့ကြုံ
 ရသနည်းဟူမူကား။ ငရဲဘဝမည်သည် ကျရောက်သော အခါမှစ၍
 နှစ်ပေါင်း တစ်သိန်း ကာလပတ်လုံး၊ တစ်သန်း ကာလပတ်လုံး၊
 တစ်ကုဋေ ကာလပတ်လုံး မီးငရဲမှာဖြစ်မှု မီးလောင်ခံ၍ နေရတော့သည်။
 ဓားငရဲ၊ လုံငရဲမှာဖြစ်မှု ဓားခုတ်၊ လုံထိုးခံ၍ နေရတော့သည်။ မလွတ်
 သမျှသည် မျက်တောင်တစ်ခတ်မျှ သက်သာကွက် မရပြီ။ မမြင်ဝံ့
 မရှုဝံ့ တွန့်တွန့်လူး ဖြတ်ဖြတ်လူး ဆင်းရဲပင်ပန်းသော ဒုက္ခငါးပါးတို့သည်
 ခဏစဉ်အတိုင်း ပွားများကုန်၏။ ။ ဤသို့ ငရဲဇာတိ ရှိသည့်အတွက်
 ငရဲဘုံ၌ ဆင်းရဲငါးပါး အစဉ်ပွား၏။ ထိုငရဲဇာတိသည်လည်း
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြကုန်သော သူတို့အား စိတ်နှလုံးထဲမှာ အမြဲမကွာ
 ထက်ကြပ်ပါရှိ၍ နေ၏။

အဘယ်သို့ပါရှိ၍ နေသနည်းဟူမူကား သံသရာဘဝ၌
 ကျင်လည်၍ လာခဲ့ကြသော သတ္တဝါတို့၏ အဖြစ်သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘဝနှင့်
 မိခင်ဧရာဝတီ

ဒုစရိုက်ဘဝသည်သာ များပြား၏။ တစ်နေ့၊ တစ်နေ့မှာဖြစ်သော အကုသိုလ်သည် အပါယ်၌ ဘဝတစ်ရာ၊ ဘဝတစ်ထောင်၊ ကျလောက် အောင် ဖြစ်နိုင်၏။ ထိုကြောင့် ယခုရှိကြသော မြင်မြင်သမျှသော သတ္တဝါ စုတို့တွင် တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သတ္တဝါ၏ စိတ်နှလုံးထဲမှာ အပါယ်ကျရန် အပရာပရိယ အကုသိုလ်ကံပေါင်း အကုဋေမက ပါရှိလျက် နေကြကုန်၏။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် နတ်မှာလည်း ပါရှိလျက် ပင်။ သုဒ္ဓါဝါသမှ တစ်ပါးသော ရူပ၊ အရူပပုထုဇဉ် ဗြဟ္မာမှာလည်း ပါရှိလျက်ပင်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ထိုကံတို့၏ ပင်မကြီး ဖြစ်၏။ ထိုကံစုသည် ပင်မကြီးမှာ ပေါက်ရောက်ကြသော အကိုင်း၊ အခက်စု ဖြစ်၏။

ဥပမာကား။ ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် မီးတောက်ကြီးနှင့် တူ၏။ ထိုကံစုသည် မီးတောက်ကြီးမှ ထွက်သော မီးရောင်တွေနှင့် တူ၏။ မီးတောက်ပင်မကြီး အားကောင်းခဲ့လျှင် ထိုမီးရောင်တွေလည်း အားကောင်း၏။ မီးတောက်ကြီးမှိန်လျှင် မီးရောင်တွေလည်း မှိန်၏။ မီးတောက်ကြီး မသေသမျှသည် ထိုမီးရောင်တွေကို သေအောင်ပြုခြင်းငှါ အခွင့်မရှိ။ မီးတောက်ကြီးသေလျှင်လည်း မီးရောင်တွေ အကုန်ကွယ် ပျောက်၏။ စက္ခုကို ငါဟူ၍ ထင်မြင်မှု၊ စက္ခုပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်ဓာတ်စု မြင်မှုကို ငါမြင်သည်ဟု ထင်မှု ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုထင်မြင်မှုထဲမှာ အပါယ်မျိုးစေ့ ဖြစ်သော အကုဋေမကသော အပရာပရိယ အကုသိုလ်ကံပေါင်း တစ်လုံးတစ်စုတည်း တုပ်နှောင်လျက် ပါရှိ၏။ ထိုကံစု တုပ်နှောင်လျက် ပါရှိလျှင်လည်း ငရဲဇာတိပေါင်း အကုဋေမက တုပ်နှောင်လျက် ပါတော့သည်။ မီးခြစ်တုပ်ပါလျှင် မီးပါ သည် ဆိုရသကဲ့သို့တည်း။ ထိုကြောင့် ပုထုဇဉ်အဖြစ်နှင့်နေသော သူသည်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

လူဖြစ်သော်လည်း လူအေးမဟုတ်။ လူပူ၊ လူလောင်သာတည်း။ နတ်ပြည်
 ခြောက်ထပ်မှာ နတ်ဖြစ်သော်လည်း နတ်အေးမဟုတ်။ နတ်ပူ၊
 နတ်လောင်သာတည်း။ ဗြဟ္မာဖြစ်သော်လည်း ဗြဟ္မာအေး မဟုတ်။
 ဗြဟ္မာပူ၊ ဗြဟ္မာလောင်သာတည်း။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ ရင်ထဲ၊
 နှလုံးထဲ၌ ငရဲမီးထုပ်ပေါင်း အကုဋေမက ပါရှိလျက် နေသောကြောင့်
 တည်း။ ဤနည်းအတိုင်း ပြိတ္တာဇာတိနှင့် ပြိတ္တာဘုံမှာ ဖြစ်သော
 ဆင်းရဲတရား ငါးပါး၊ အသူရကာယ်ဇာတိနှင့် အသူရကာယ်ဘုံမှာ
 ဖြစ်သော ဆင်းရဲ တရားငါးပါး၊ တိရစ္ဆာန်ဇာတိနှင့် တိရစ္ဆာန်ဘုံမှာ
 ရှိသော ဆင်းရဲတရား ငါးပါး၊ လူ့ဇာတိနှင့် လူ့ဘုံမှာရှိသော
 ဆင်းရဲတရားငါးပါး တို့ကိုလည်း သိလေ။ အထက်ဖြစ်သော နတ်ဇာတိ၊
 ဗြဟ္မာဇာတိအတွက် ထိုအထက် ဘုံစုမှာ ဖြစ်နိုင် ဆင်းရဲတရားငါးပါး
 သက်သာခွင့်ရှိ၏။

ဒွါဒသမပုဒ်အဖြေ ပြီး၏။

၁၃-ပုဒ်အဖြေ

ဝဋ်သံသရာ၊ ရှည်မင်းစွာ၌၊ သူ၊ ငါကစ၊ ဖြစ်သမျှကား၊ သတ္တ
 မဟုတ်၊ ဓာတ်မှန်ထုတ်ဖော်၊ နာမ်ရုပ်နှစ်သင်း၊ အမြင်လင်းလော့။ အရင်း
 ဝိဇ္ဇာ၊ ထိုမှ ဖြာ၍၊ ဇရာ မရဏ၊ အဆုံးကျသည်၊ ဓမ္မအပြား၊ ဆယ့်နှစ်
 ပါးကို၊ ဤကား လူပင်၊ ဤလျှင် နတ်ပဲ၊ အထင်လွဲလျက်၊ တဝဲလည်
 လည်၊ ဝဋ်နွယ်စည်၏။ ရှည်လေသမျှ၊ အနန္တကား၊ သုခဟူသည်၊ မြူမျှ
 မဖက်၊ အဆက်ဆက်လျှင်၊ သက်သက် ဒုက္ခ၊ ဓာတ်မှန်ရသည်။ ။
 ဘဝဤကိုယ် ဖြစ်ထုံးတည်း။ ။ ဟူသော လင်္ကာပုဒ်၌၊ အနမတဂ္ဂ
 ရှည်မင်းလှစွာသော၊ သံသရာဘဝ အဆက်ဆက်တို့၌ ဖြစ်လာခဲ့ကြသော

ယခု ငုတ်တုတ် ရှိကြသော ဣတ္ထိ၊ ပုရိသ၊ ခန္ဓာ စသည်သည် စင်စစ် အားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်။ သတ္တဝါ မဟုတ်။ ငါ မဟုတ်။ သူ မဟုတ်။ မိန်းမ မဟုတ်။ ယောက်ျား မဟုတ်။ ယထာဘူတဉာဏ်ဖြင့် ဓာတ် သဘာဝ အဟုတ်အမှန်ကို သေတ္တာထုတ်ယူသည်ရှိသော်၊ နာမ်တရား၊ ရုပ်တရား နှစ်ပါးသည်သာ အမှန်ဖြစ်၏။ ထုတ်ယူပုံကား၊ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး ဓာတ်ကြီးလေးခုတွင် ခက်မာမှု၊ နူးညံ့မှုဟူသော မြေဓာတ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်လော၊ သတ္တဝါလောဟု စစ်တမ်းထုတ်ရာ၏။ ထိုအမှုသည် ပုဂ္ဂိုလ် ဟုတ်၏။ သတ္တဝါဟုတ်၏ ဆိုခဲ့သော် တစ်ယောက်သော သူ၏ကိုယ်မှာ ကေသာ၊ လောမာ စသည်ဖြင့် မြေအစုပေါင်း နှစ်ဆယ်ရှိ၏။ ထိုနှစ်ဆယ်တွင် ဆံပင်သည် မွေးညှင်းမဟုတ်။ မွေးညှင်းသည် ဆံပင် မဟုတ်။ ဆံပင်ကား တစ်ခြား၊ မွေးညှင်းကား တစ်ခြား။ ဤနည်းအတူ ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ သွား စသည်တို့လည်း တစ်ခြားစီသာ ဖြစ်ကုန် ၏။ ဤကိုယ်မှာ မြေဓာတ်အစု နှစ်ဆယ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဤကိုယ်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဆယ် ရှိရာ၏။ ထိုနှစ်ဆယ်တွင်လည်း ဆံပင်သည် တစ်ယောက် သော သူ၏ ဦးခေါင်းမှာ နှစ်ကုဋေ ငါးသန်း အရေအတွက် ရှိသည်ဖြစ်၍ ဦးခေါင်းမှာပင် ပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်း နှစ်ကုဋေ ငါးသန်း ရှိရာ၏။

ထိုအတူ မွေးညှင်းပေါင်း ကိုးသောင်း ကိုးထောင်အတွက် ပုဂ္ဂိုလ် ပေါင်း ကိုးသောင်း ကိုးထောင် ရှိရာ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် စစ်တမ်း ထုတ်ရာ၏။ ထိုအားလုံးကို ခြုံ၍ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ တစ်ယောက်သာ ဖြစ်ပါသည် ဆိုခဲ့သော်။ ။ ထိုအသီးအသီး တစ်ခြားစီ၊ တစ်မျိုးစီ တွေကို တစ်ခုတည်းပါ။ တစ်မျိုးတည်းပါဆိုလျှင် တစ်ခုတည်း ဖြစ်နိုင် မည်လော။ တစ်ခုတည်း မဖြစ်နိုင်သည်ကား မျက်မြင်ဒိဋ္ဌတည်း။ ။ ထိုကြောင့် ထိုအားလုံးကို ခြုံ၍ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါတစ်ယောက်သာ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဖြစ်သည်ဟူသော စကားသည် စိတ်ထင်နှင့် ပါးစပ်ပြောသာ ရှိတော့သည်။ ဤနည်းအတူ ကြွင်းသော ကောဋ္ဌာသတို့ကိုလည်း စစ်တမ်းထုတ်လေ။ ဤသို့ ကောဋ္ဌာသတို့နှင့် စစ်တမ်းထုတ်မှုသည် ပရမတ်အစစ် မဟုတ်သေး။ လောက၌ မသိသည် မိုက်မဲသည်ဟူသော စကားအတူတူ။ မိုက်သည်ကား ပုဂ္ဂိုလ်လော သတ္တဝါလောမေး။ မိုက်သည်ကား သတ္တဝါ ဟုတ်၏။ သတ္တဝါပင် မိုက်သည် ဆိုငြားအံ့။ ထိုသတ္တဝါမှာ ရုပ်လည်း ရှိသည်။ နာမ်လည်း ရှိသည်။ ရုပ်တွင်လည်း ဆံပင်၊ မွေးညှင်းစသည် ပထဝီဓာတ် နှစ်ဆယ်၊ အာပေါဓာတ် တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊ တေဇောဓာတ် လေးပါး၊ ဝါယောဓာတ် ခြောက်ပါး ပေါင်း ကောဋ္ဌာသ လေးဆယ့်နှစ်ပါး ရှိသည်။ ထိုလေးဆယ့်နှစ်ပါးတွင် ဆံပင်သည် မိုက်တတ်သလော၊ မွေးညှင်းသည် မိုက်တတ်သလော စသည်ဖြင့်မေး။ စိတ်စေတနာရှိသော တရားစု မဟုတ်သောကြောင့် ထိုလေးဆယ့်နှစ်ပါးသော ရုပ် ကောဋ္ဌာသစု မမိုက်တတ်။ စိတ်သည်သာ မိုက်တတ်သည်ဟု ဖြေရာ၏။ စိတ်သည် သတ္တဝါလော မေး။ ။ ရုပ်၊ စိတ်အားလုံးကို ခြုံ၍ သတ္တဝါတစ်ယောက် ခေါ်သည်ဟု ဖြေရာ၏။ ။ စိတ်နှင့်ရုပ်သည် တစ်ခုတည်း မဟုတ်။ တစ်ခြားစီဟု သိသာထင်ရှားသောကြောင့် တစ်ခြားစီကို သတ္တဝါ တစ်ယောက်တည်းဟု ခေါ်ခြင်းသည် စိတ်ထင်နှင့် ပါးစပ်ခေါ်သာ ရှိတော့သည်။

တစ်နည်းကား။ ။ ဤကိုယ်ခန္ဓာမှာ ဟဒယဝတ္ထုကို ချန်လှပ်၍ ကြွင်းကျန်သမျှသော တစ်ကိုယ်လုံးသည် အာရုံထိခိုက်လာလျှင် စိတ်မပေါ် သောနေရာဟူ၍ အဏုမြူမြူ မရှိ။ အာရုံထိလျှင် ထိုသည့်နေရာတိုင်းက စိတ်ထွက်၏။ စိတ်ပေါ်၏။ ကျောရေ တစ်ပြင်လုံးမှာ ထိလျှင် ကျောရေ တစ်ပြင်လုံးမှာ လျှပ်စစ်ပြက်သကဲ့သို့ စိတ်ထွက်ပေါ်၏။ လျှပ်စစ်

ပျောက်ကွယ်သကဲ့သို့ ပျောက်ကွယ်၏။ စိတ်ပေါ်သောနေရာမှာ ပူသည်၊
 အေးသည်ဟု သိရ၏။ ထိုသည်၊ ခိုက်သည်ဟု သိရ၏။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ
 ဤနည်းတူ။ ။ ဤသို့ ထိုထိုကိုယ်အင်္ဂါမှာ စိတ်ပေါ်သော အခိုက်ကို
 လည်း သိရ၏။ စိတ်ကွယ်ပျောက်ချုပ်ဆုံး၍ သွားသည်ကိုလည်း
 သိရ၏။ ထိုထိုကိုယ်အင်္ဂါမှာ ဖြစ်ပေါ်သော စိတ်ပျောက်ဆုံးမှ ဟဒယ
 ဝတ္ထု၌ ပေါ်၏။

ဤသို့ စိတ်မည်သည် တခဏအတွင်းမှာပင် ဦးခေါင်းမှာ တဖွား
 ဖွားပေါ်တုံ့၏။ ဦးခေါင်းမှာ ချုပ်ပျောက်ကုန်ဆုံး၍ ခြေဖဝါးအပြင်မှာ
 တဖွားဖွား ပေါ်ပြန်၏။ ထိုမှာ ချုပ်ပျောက်ကုန်ဆုံး၍ လက်ဖဝါးအပြင်မှာ
 တဖွားဖွား ပေါ်ပြန်၏။ ထိုမှာ ချုပ်ပျောက်ကုန်ဆုံး၍ ကျောပြင်မှာ
 ပေါ်ပြန်၏။ ထိုမှာ ချုပ်ပျောက်၍ အသည်းတွင်းမှာ၊ အဆုတ်တွင်းမှာ၊
 ညာလက်ဝါးလက်ဖျားမှာ ထိုမှပျောက်ဆုံး၍ ဘယ်လက်ဝါးမှာ
 အစရှိသည်ဖြင့် သိလောက်အောင် အာရုံထိရာတိုင်းမှာ တဖွားဖွား
 ပေါ်ချည်၊ ချုပ်ပျောက်ချည် နေသော တရားဖြစ်၍ တစ်ခဏအတွင်းမှာပင်
 အပိုင်း၊ အပိုင်းပြတ်၍ အခါခါသေဆုံး၍ အခါခါသင်္ချိုင်းကျ၍နေသော
 တရားပေတည်း။ ။ ဤသို့နေမှုကို အလွန်ထင်မြင်ဖွယ် ကောင်းလှ၏။ ။
 ဤသို့နေမှုကို မသိသည့်အတွက်ကြောင့် မိမိစိတ်ကို နိစ္စဟု သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
 ဖြစ်၏။

ကျောပြင်မှာ စိတ်တဖွားဖွား ပေါ်ခိုက်ဖြစ်၍ ကျောမှာပူသည်ဟု
 သိပါသည်ကို ကျောပြင်ဖြစ်၍နေသော အသားရုပ်ကိုပင်လျှင် ပူမှန်း
 သိတတ်သည်ဟု ထင်၍နေ၏။ ထိုရုပ်ကိုပင်လျှင် သတ္တဝါဟု ထင်၍
 နေ၏။ ။ စိတ်ပေါ်မှု၊ စိတ်ပျောက်မှုကို ထင်မြင်နိုင်လျှင် ရုပ်မှာ
 စွဲလမ်းသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိလည်း ကင်းရှင်းနိုင်ရာ၏။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တခဏအတွင်း အနံ့ပေါ်၍ အနံ့ကုန်ဆုံး၍ နေသည်ကို ထင်မြင်နိုင်ပါလျှင် စိတ်မှာစွဲလမ်းသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိလည်း ကင်းရှင်းနိုင်ရာ၏။ မသိသည်၊ မမြင်သည်၊ မထင်သည်၊ မိုက်မဲသည်ဟူသော အမှုသည် အဝိဇ္ဇာဓာတ်၏ အမှုပေတည်း။ အဝိဇ္ဇာသည် စိတ်မှာ အမြဲကိန်းဝပ်၏။ စိတ်ချုပ်လျှင် ချုပ်၏။ စိတ်ပေါ်လျှင် ပေါ်၏။ အဝိဇ္ဇာပုဂ္ဂိုလ်-မဟုတ်။ သတ္တဝါ-မဟုတ်။ ငါ-မဟုတ်။ သူ-မဟုတ်။ လူ-မဟုတ်။ နတ်-မဟုတ်။ မိန်းမ-မဟုတ်။ ယောက်ျား-မဟုတ်။ စိတ်၌မှီသော စိတ်၏အညစ်အကြေး ဖြစ်သော အာဂန္တုဓာတ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားသာလျှင်တည်း။ ထိုကြောင့် မိုက်မဲကြသော သူကိုမြင်လျှင် ငါ- မိုက်သည်၊ သူ- မိုက်သည်၊ မည်သူ-မိုက်သည်ဟု ဆိုမှုသည် အဝိဇ္ဇာကို ငါ-ဟု၊ သူ-ဟု၊ မည်သူ-ဟု စွဲလမ်းသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိပေတည်း။ မိုက်သော သူကိုမြင်လျှင် ထိုသူ၏ စိတ်မှာ ပူးကပ်၍ပေါ်သော အဝိဇ္ဇာဓာတ်ကို မြင်နိုင်၊ ထင်နိုင်မှုကား သမ္မာဒိဋ္ဌိဝိဇ္ဇာဉာဏ်ပေတည်း။ ငါ မိုက်သည်၊ သူ မိုက်သည်ဟု မြင်သည်ကား အပါယ်လမ်းတည်း။ အဝိဇ္ဇာဓာတ်ကို မြင်သည်ကား နိဗ္ဗာန်လမ်းတည်း။

ဥပမာကား။ ရူး၍နေသောသူကို မြင်ကြရာ၌ လူအများတို့အား မည်သူသည် ရူး၍နေရှာသည် ဟူ၍သာ သိကြ၏။ ကိုယ်တွင်းမှာ ဘယ် ဓာတ်ပျက်၍ ရူးရှာသည်ဟု ဓာတ်ရင်းကို ပေါက်အောင် မမြင်နိုင်၊ မသိနိုင်ကြ။ ထိုသူတို့၏ သိမှုသည် အရူးနာပျောက်ငြိမ်းရန် လမ်းမဟုတ်။ ပြင်ပကိုသာ မြင်၏။ အရူးအမှုသည် အမှန်ကို မြင်နိုင်သော ဉာဏ်မျက်စိ ကား ပိတ်ပိတ်ကန်း ဖြစ်ကြ၏။ ပယောဂရူးဖြစ်ပြန်လျှင်လည်း ထိုသူမှာ ကပ်၍နေသော ပယောဂကောင်ကြီး ဆိုးဆိုးဝါးဝါးကိုပင် မမြင်နိုင်ကြ။ ပညာမျက်စိရှိသော ဆရာသည်ကား ထိုသူရူးကိုမြင်လျှင် အမှုသည်ကို ရှာ၏။ သွေးအမှုသည်လော။ လေအမှုသည်လော။ သည်းခြေအမှုသည်

မိခင်ဧရာဝတီ

လော။ ပယောဂအမှုသည်လောဟု ကြည့်၏။ အမှုသည်ရင်းအမှန်ကို မြင်၏။ ထိုဆရာ၏ မြင်ခြင်းသည်သာလျှင် အရူးနာပျောက်ငြိမ်းရန် လမ်းဖြစ်၏။ ထိုအတူ မိုက်မဲမှုမှာလည်း သူမိုက်သည်၊ ငါမိုက်သည်ဟု သိသည်ကား မိုက်မှုအဝိဇ္ဇာအပေါ်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဆင့်ပြန်၏။ သွေးရူး၊ သည်းခြေရူးပေါ်မှာ ပယောဂအမျိုးမျိုး ကပ်ပြန်သည်နှင့် တူ၏။ မိုက်သော သူဟူ၍ မရှိ။ ငါဟူ၍ မရှိ။ အဝိဇ္ဇာဓာတ် ဖြစ်သည်။ အဝိဇ္ဇာဓာတ် ပူးကပ်လှုံဆော်ထကြွ သောင်းကျန်းမှု ဖြစ်သည်ဟု သိမှ အမှန်ကျသည်။ ယခုဘဝ၌ တခဏမျှ ဖြစ်သော ရောဂါဥပါဒ်မျိုးမှာပင် အမှုသည်ရင်းကို သိမှ ဆေးရိသည်။ အမှုသည်ရင်းကို မသိက ဆေးမရှိ။ မိုက်မှုဟူသော သံသရာရောဂါဥပါဒ်မှာ ဆိုဖွယ် မရှိ။ အနမတဂ္ဂ သံသရာအမှုသည်ရင်း ကို မသိမူ၍ သူမိုက်သည်။ ငါမိုက်သည်နှင့်သာ လာခဲ့ကြ၍ ယနေ့ထက် တိုင် ဆေးမတွေ့ အမိုက်နာ မပျောက်ရှိကြရသည်။

ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ မိုက်မှုဟူသော အာဂန္တုအမှုသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဝိဇ္ဇာဓာတ်ကို အတပ်သိမြင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် တစ်ခုသည်သာ အဝိဇ္ဇာနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့ကို ပျောက်ငြိမ်းစေနိုင်သော ဆေးဖြစ်သည်။ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်မှတစ်ပါး အဝိဇ္ဇာသက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့ကို ပျောက်ငြိမ်းစေနိုင် သော ဆေးမရှိပြီ။ ဤကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ ၁၂-ပါးတို့တွင် ခေါင်းတည်သော အဝိဇ္ဇာကို ဓာတ်မှန်ထုတ်၍ သိပုံနည်းအမြွက်တည်း။ သင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတို့၌လည်း ဘယ်အမှုကို သူပြုသည်၊ ငါပြုသည်၊ သူပြောဆိုသည်၊ ငါပြောဆိုသည်၊ သူကြံစည်သည်၊ ငါကြံစည်သည် အစရှိသည်ဖြင့် ထင်မြင်၍နေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရှား၍ အမှုသည်ရင်း အတွင်းဓာတ်စု အာဂန္တုတို့ကို အတပ်သိမြင်အောင် အားထုတ်ရာ၏။ ကြွင်းသော ဝိညာဏ် အစရှိသော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

နောက်နောက်သော အင်္ဂါတို့၌လည်း အသီးသီးဓာတ်ရင်း၊ ဓာတ်မှန်ကို သိမြင်အောင် ပြုရာ၏။ ရှေးရှေးပုဒ်တို့၏ အဖြေတို့မှာလည်း ဓာတ်ထုတ်နည်း၊ ဓာတ်ဖော်နည်းတို့ကို အထွေထွေ အရာရာ ဥပမာ၊ ဥပမေယျတို့နှင့်တကွ ပြဆိုခဲ့လှပြီဖြစ်၍ ဤနေရာ၌ ဓာတ်မှန်ထုတ်နည်းကို အကျယ်မဆိုပြီ။

ရှည်လေးသမျှ၊ အနန္တကား၊ သုခဟူသည်၊ မြူမြူမဖက်၊ အဆက်ဆက်လျှင်၊ သက်သက်ဒုက္ခ၊ ဓာတ်မှန်ရသည်။ ။ ဟူသော စကား၌။ သုခဟူသည် မြူမြူမဖက်ဟု ဆို၏။ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာသည် သုခမဟုတ်ပါလော။ ယခု မျက်မြင်ဒိဋ္ဌ လူ့ဘဝမှာလည်း ဓနဥစ္စာ ကြွယ်ဝစွာနှင့် ချမ်းသာစွာ ကုံလုံ၍ နေကြသော သူ၊ ဣဿရိယဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံစိုးမိုး၍ နေကြသော သူများသည် ချမ်းသာသုခ မဟုတ်ပါလော မေးရန်ရှိသည်။ အဖြေကား။ အသက်အသင်္ချေ ရှည်ကြသော အခါ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော စကြာမန္တာတ်မင်း ချမ်းသာသည် လူ့ချမ်းသာတွင် ကမ်းကုန်၏။ ။ ထိုစကြာမန္တာတ်မင်း ချမ်းသာသည်ပင် လျှင် သုခဟူသည် မြူမြူမဖက်၊ သက်သက်ဒုက္ခသာ ဖြစ်၏။ အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူ။ ထိုစကြာမန္တာတ်မင်းသန္တာန်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ ဇရာမီး၊ မရဏမီး အမြဲလောင်စွဲလျက် နေ၏။ စိတ်နှလုံးထဲမှာလည်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ငရဲမီး အမြဲတောက်လောင်လျက် နေ၏။ ဇရာမီး၊ မရဏမီးသည် အနိစ္စမရဏဟု ဆိုအပ်သော သေမင်းကြီး၏ ဓားအောက်လည်ခံဖြစ်၍ နေရ၏။ သေဘေးမူကြီး တင်းလင်းနှင့် သေမင်း၏ ဓားအောက်လည်ခံ ဖြစ်၍နေသောသူကို လူ့ချမ်းသာဟု ဆိုခွင့်မရှိ။

ဥပမာကား။ ။ တစ်ခုသော နေရာဌာနမှာ သိကြားမင်း၏ ဝေဇယန္တာပြာသာဒ်ကြီးနှင့်တူသော ကြီးစွာသော နန်းပြသာဒ်ကြီးကို

ဖန်ဆင်း၍ ထိုပြဿာဒ်တွင် သိကြားမင်း စည်းစိမ်နှင့်တူစွာသော စည်းစိမ် ချမ်းသာတွေ့ကို အလိုရှိတိုင်း ခံစား၊ စံစားရန် အပြီးထား၏။ တဖန် ထိုပြဿာဒ်တွင်းမှာ လူတို့မျက်စိဖြင့် မမြင်ရသော အလွန်ထက်လှစွာသော ဓား၊ သန်လျက်တို့ကို အထက်မိုးလျက် ပြဿာဒ်နှင့်အပြည့် ထား၏။ ထိုစည်းစိမ်ကို မြင်၍ ပြဿာဒ်မှာရှိသော ထိုစည်းစိမ်ကို ခံစား၊ စံစား သောသူတို့သည်ကား ထိုဓား၊ သန်လျက်တို့၏ အစာဖြစ်ကြကုန်၏။ ယနေ့ ဖြစ်မည်။ နက်ဖြန် ဖြစ်မည်။ သည်လ ဖြစ်မည်။ ဟိုလ ဖြစ်မည်။ သည်နှစ် ဖြစ်မည်။ ဟိုနှစ် ဖြစ်မည်ကိုကား မသိကြရကုန်။ ဦးခေါင်း ၌ ဓား၊ သန်လျက် မကျမီအတွင်း သိကြားမင်းကဲ့သို့ ခံစား၊ စံစား၍ နေကြကုန်၏။ ထိုသူတို့ကို လူချမ်းသာတွေ ဆိုသင့်မည်လော။ ထိုသူတို့၏ အဖြစ်ကို တောင့်တထိုက်ပါမည်လော။ ဓားဘေးကြီးတန်း လန်းနှင့် ဓားအောက်မှာ ဓားစာအနေနှင့် နေကြသော ထိုသူတို့သည် လူချမ်းသာမဟုတ်။ လူ့ဒုက္ခိတတို့သာတည်း။

ထိုသူတို့ ရရှိခံစားသော စည်းစိမ်သည်လည်း ဓားဘေးမိအောင် ထောင်၍ထားသော စည်းစိမ်သာတည်း။ ငါးများချိတ်နှင့် ဖက်တွဲ၍ ထားသော သားတစ်နှင့် အတူတူတည်း။ ထိုကြောင့် ထိုစည်းစိမ်ကိုလည်း သုခမဆိုရ။ ဒုက္ခ၏ အပင်းအသင်းသာတည်း။ လာလာသမျှ လူအပေါင်း ကို ဓားဘေးသင့်အောင် ဓားစာဖြစ်အောင် ထောင်များသော စည်းစိမ် သာတည်း။ ဤဥပမာအတိုင်း စကြာမန္တာတ်မင်း အဖြစ်ကိုလည်း သိလေ။ ယခုအခါ ရရှိကြသော လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်စုသည်လည်း ထိုပြဿာဒ် မှာရှိသော စည်းစိမ်နှင့်တူ၏။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ရှိနေကြသော လူ့ဘဝ၊ လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်ဘဝ၊ နတ်စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ စည်းစိမ်ဟူသမျှသည်လည်း အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ ထာဝရထောင်များ၍

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ထားသော ထိုပြဿာဒိကြီးနှင့် တူလှ၏။ အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ ဂင်္ဂါ သဲလုံးမျှမက ပွင့်တော်မူကြကုန်သော ဘုရားတို့၏ သာသနာနှင့် အခါခါ တွေ့ကြုံကြပါလျက် ထိုစည်းစိမ်သုံးပါး ထောင်များရာသို့သာ လိုက်ပါ၍ နေကြကုန်သည့်အတွက်ကြောင့် ယနေ့ထက်တိုင် သေဘေး တန်းလန်း၊ အပါယ်ဘေးမီး တန်းလန်း၊ အဝီစိငရဲဘေး တန်းလန်းတွေနှင့် နေကြ ရကုန်၏။ ရာဂမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီး၊ ဇာတိမီး၊ ဇရာမီး၊ မရဏမီး၊ သောကမီး၊ ပရိဒေဝမီး၊ ဒုက္ခမီး၊ ဒေါမနဿမီး၊ ဥပါယာသမီး ဟူ၍ မီးတစ်ဆယ့်တစ်ပါး ရှိ၏။ ရာဂမီးသည်ကား အလောဘတရားကို လည်းကောင်း၊ အလောဘနှင့် စပ်သော ချမ်းသာသုခကို လည်းကောင်း ပြောင်စင်အောင် လောင်နိုင်၏။

အလောဘဆိုသည်ကား စကြာမင်း၏ ပတ္တမြားရတနာနှင့် တူသော အလွန်စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသော ဓာတ်တစ်ပါးပေတည်း။ ပတ္တမြား ရတနာမည်သည် မစင်တွင်း၊ ဘင်တွင်းမှာချ၍ နှစ်၍ထားသော်လည်း အငွေအသက်မျှ လိမ်းကပ်ခြင်း မရှိ။ ရွံတွင်း၊ ညွှန်တွင်းမှာချ၍ နှစ်၍ ထားသော်လည်း အငွေအသက်မျှ လိမ်းကပ်ခြင်း မရှိ။ ထိုအတူ ထိုအလောဘ ဓာတ်သည်လည်း လူ့စည်းစိမ်တွင်း၊ နတ်စည်းစိမ်တွင်း၊ ဗြဟ္မာ့စည်းစိမ်တွင်းမှာ ကြုံကြိုက်၍ နေသော်လည်း ထိုစည်းစိမ်တို့နှင့် အငွေအသက်မျှ လိမ်းကပ်ခြင်း မရှိ။ ဥပုသ်၊ သီတင်းသုံးမှု၊ ရသေ့ရဟန်း လုပ်မှုသည် အလောဘဥယျာဉ်ကို ပြုစုပျိုးထောင်မှုပေတည်း။ ထိုအလောဘဥယျာဉ်သည် အစဉ်အတိုင်း ကြီးပွားစည်ကား၍ သွားရကား မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အပွင့်အသီးကို ဆောင်ပေ၏။ ယခု ရှိကြသော လူ့သတ္တဝါစုတို့မှာမူကား အနမတဂ္ဂ သံသရာကာလ၌ ပြုစုပျိုး ထောင်ခဲ့သမျှသော အလောဘဥယျာဉ်စုသည် ပွင့်အောင်၊ သီးအောင်

မကြီးပွားရပဲ ရာဂမီးလောင်၍ လောင်၍ချည်း ပြောင်စင်ဆုံးပါး၍ လာခဲ့ကြ၏။ ယခုနေ့ ဥပုသ်၊ သီတင်းနှင့် အလောဘဥယျာဉ် ပျိုးသမားလုပ်၏။ နက်ဖြန်ခါ လောဘအာရုံသို့ဝင်၍ ထိုဥယျာဉ်ကို မီးရှို့၏။ ယခုဘဝ ရသေ့၊ ရဟန်းအဖြစ်နှင့် အလောဘဥယျာဉ်မှူးလုပ်၍ နေ၏။ နောက်ဘဝ လူစည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်ထဲမှာ နစ်၍ ထိုဥယျာဉ်ကို မီးရှို့၏။ ယခုဘဝတွင် ရသေ့၊ ရဟန်းပြု၍ ယခုဘဝတွင် လူဖြစ်၍ နေသော သူတို့မှာ ဆိုဖွယ်မရှိ။ ရသေ့၊ ရဟန်းဖြစ်ပါလျက် လောဘအလိုသို့ လိုက်၍ အလူးလူး၊ အလဲလဲနေသော သူတို့မှာလည်း ဆိုဖွယ်ရာ မရှိ။ ဤသို့လျှင် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ပြုစုခဲ့သမျှသော အလောဘဥယျာဉ်စု၏ ပွင့်ခွင့်၊ သီးခွင့်သို့ မရောက်ပဲ ရာဂမီးလောင်သဖြင့် တစ်ပြောင်ထဲ ပြောင်၍ လာခဲ့ကြပုံတည်း။

အလောဘနှင့်စပ်သော ချမ်းသာသုခ ဆိုသည်ကား အလောဘဥယျာဉ် ပင်စည်၊ ခက်ကိုင်း စည်ကားပါမူကား ပြိတ္တာဘေး၊ အသူရကာယ်ဘေးတို့မှလည်းကောင်း၊ လူ၌ အသက်မွေးမှု ဆင်းရဲငြိုငြင်သောဘေးတို့မှလည်းကောင်း လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာ၏။ ထိုထက် အလောဘဥယျာဉ်စည်းကားပါမူ အသက်တိုသော လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ ကာမဘုံဒုက္ခမှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာ၏။ ထိုထက် အလောဘဥယျာဉ် စည်ကားပါမူကား ရူပရာဂဘေး၊ အရူပရာဂဘေးတို့မှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာ၏။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ပြုစုခဲ့သမျှသော အလောဘဥယျာဉ်စုသည် ရာဂမီးနှင့်ချည်း ပျက်စီးဆုံးပါး၍ လာခဲ့ကြသည့်အတွက် ယနေ့ထက်တိုင် ပြိတ္တာဘေး တန်းလန်း၊ အသူရကာယ်ဘေးတန်းလန်း ရှိနေကြရ၏။ ယခုဘဝ၌လည်းကောင်း နောက်ဘဝ၌လည်းကောင်း အသက်မွေးမှုဒုက္ခနှင့် ကြောင့်ကြမကင်း ရှိနေကြ၏။ ဤကဲ့သို့ သံသရာတာရှည်၍ တွက်ခြေမရ ခြောက်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဒွါရမှာ ရာဂမီး တဟုန်းဟုန်း တောက်၍နေကြသော လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊
ဗြဟ္မာ့ဘဝစသည် သုခဟူ၍ မြူမြူမဖက်၊ သက်သက်ဒုက္ခ မဟုတ်လော။
ရာဂမီးပြီး၏။

ဒေါသမီးသည်ကား အဒေါသတရားကိုလည်းကောင်း၊ အဒေါသ
နှင့်စပ်သော ချမ်းသာသုခကိုလည်းကောင်း ပြောင်စင်အောင် လောင်နိုင်
၏။ အဒေါသဆိုသည်ကား နတ်သိကြားတို့၏ အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော
အလွန်အေးချမ်းသော ဂေါသီတစန္ဒကူးနံ့သာတုံးနှင့် တူသော အလွန်အေး
ချမ်းသော အဒေါသစိတ် တစ်ပါးပေတည်း။ ထိုကဲ့သို့သော စန္ဒကူးနံ့သာ
တုံးမည်သည် ပွက်ပွက်ဆူသော ရေပူ၊ ဆီပူမှာချ၍ နှစ်၍ ထားသည်
ရှိသော် ထိုရေပူ၊ ဆီပူသည် သီတာရေကဲ့သို့ ခဏခြင်း အေးချမ်းရ၏။
ထိုအတူ အဒေါသတရားမည်သည် ရန်သူတို့၏ အလယ်မှာနေရသော်
လည်း ရန်စိတ်၊ ရန်ပေါက် ပြေပျောက်ငြိမ်းချမ်း၍ ကုန်ကြရ၏။ ဥပုသ်၊
သီတင်းသုံးမှု၊ ရသေ့၊ ရဟန်းပြုလုပ်မှုများသည် ထိုအဒေါသဥယျာဉ်ကို
ပြုစုပျိုးထောင်မှုပေတည်း။ ထိုအဒေါသဥယျာဉ်သည် အစဉ်အတိုင်း
ကြီးပွားစည်ကား၍ သွားရမှုကား မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော
အပွင့်အသီးကို ဆောင်ပေ၏။ ယခုရှိကြသော သတ္တဝါတို့မှာမူကား
အနမတဂ္ဂ သံသရာကာလ၌ ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့သမျှသော အဒေါသဥယျာဉ်
စုသည် ပွင့်ပေါင်း၊ သီးပေါင်း မကြီးပွားရပဲ ဒေါသမီးလောင်၍ လောင်၍
ချည်း ပြောင်စင်ကာ လာခဲ့ကြရ၏။ ယခုပင် သဗ္ဗေသတ္တာ အဝေရာ
ဟောဇ္ဇူ၊ ယခုပင် သူတစ်ပါးကို ငြူစုစောင်းမြောင်း၊ မကောင်းပြစ်တင်၊
နှလုံးချဉ်ပေါက်၊ ငေါက်လိုငေါက်၊ ငမ်းလိုငမ်း၊ အကြမ်း၊ အရွံ၊ ကပ်ဖဲ
ကပ်ကိုး၊ အခိုးထောင်းထောင်း ထလာ၏။ ရသေ့၊ ရဟန်းပြု၍ ယခုဘဝ
ဗြဟ္မစိုရ်တရားစုကို ပွားများ၍ အခြားမဲ့ဘဝမှာ ဗြဟ္မာမင်းကြီး ဖြစ်ပြီး

သည်မှ နောက်ဘဝမှာ ဓားပြ၊ သူခိုး၊ မုဆိုး၊ တံငါ။ ဤသို့လျှင် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့သမျှသော အဒေါသဥယျာဉ်၏ ဒေါသမီးနှင့်ချည်း ပျက်စီးဆုံးပါး၍ လာခဲ့ကြသည်ကို သိအပ်၏။

အဒေါသနှင့်စပ်သော ချမ်းသာသုခ ဆိုသည်ကား အဒေါသ ဥယျာဉ် ကြီးပွားစည်ကားသော သူတို့အား ငရဲဘေးမှ လွတ်ငြိမ်း၏။ လူ၌လည်း အနာရောဂါဘေး၊ ရန်သူဘေးတို့မှ လွတ်ငြိမ်း၏။ အသက်တို သော ကာမဘုံမှသော်လည်း လွတ်ငြိမ်း၏။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ပြုစုခဲ့သမျှသော အဒေါသဥယျာဉ်စုသည် ဒေါသမီးနှင့်ချည်း ပျက်စီး ဆုံးပါးခဲ့သည့်အတွက်ကြောင့် ယနေ့ထက်တိုင် ငရဲဘေးတန်းလန်း၊ ရောဂါဘေး အနာဘေးတန်းလန်း၊ ရန်သူဘေးတန်းလန်း ရှိနေကြ၏။ ဤကဲ့သို့ သံသရာသာရှည်၍ တွက်ခြေမလှ၊ ခြောက်ခွါရမှာ ဒေါသမီး တဟုန်းဟုန်း တောက်လောင်၍ နေကြရသော လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝစုသည် သုခဟူ၍ မြူမြူမဖက်၊ သက်သက်ဒုက္ခ မဟုတ်လော။ ဒေါသမီးပြီး၏။

မောဟမီးသည်ကား အမောဟတရားကိုလည်းကောင်း၊ အမောဟနှင့်စပ်သော ချမ်းသာသုခကို လည်းကောင်း ပြောင်စင်အောင် လောင်နိုင်၏။ အမောဟတရား ဆိုသည်ကား အသိအလိမ္မာဉာဏ်ပညာ တည်း။ အရပ်ရှစ်မျက်နှာ၌ တစ်ယူဇနာအတွင်း ပတ္တမြားရတနာနှင့် တူလှစွာသော အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာဓာတ်တစ်ပါးပေတည်း။ လောကီပညာမျိုးကို တတ်သိလိမ္မာအောင် သင်ကြားအားထုတ်ကြသော အမှု၊ တရားဓမ္မတို့ကို နာခံမှတ်သား သင်ကြားအားထုတ်ကြသော အမှုစုသည် အမောဟဥယျာဉ်ကို ပြုစုပျိုးထောင်မှုပေတည်း။ ထိုအမောဟ ဥယျာဉ်သည် အစဉ်အတိုင်း ကြီးပွားစည်ကား၍ သွားပါမူကား သာဝက

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဗောဓိဉာဏ်၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဗောဓိဉာဏ်တို့နှင့် နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော အပွင့်၊ အသီး အကြီးအကျယ်တို့ကို ဆောင်နိုင်၏။ ယခုရှိကြသော သတ္တဝါတို့မှာမူကား အနမတဂ္ဂ သံသရာကာလ၌ ပြုစု ပျိုးထောင်ခဲ့ကြသမျှသော အမောဟပညာ၊ အလိမ္မာဥယျာဉ်တို့သည် အပင်၊ အညောက်ပေါက်ခါ ပေါ်ခါ၌ အမိုက်မီးလောင်မှုနှင့်ချည်း ပြောင်စင်၍ လာခဲ့ကြ၏။

မိုက်မှုမှာ ခဏတစ်ထောင်၊ တစ်ရာ၊ အလိမ္မာမှုမှာ တစ်ခဏ။ ယခုဘဝ၌ လောကအလိမ္မာ၊ ဓမ္မအလိမ္မာ၊ စာပေ၊ ပိဋကတ်၊ ကျမ်းတတ်အကျော်၊ ဆရာတော်၊ သမားတော်။ နောက်နောက်ဘဝ၌ ဗာလ၊ မုဋ္ဌ၊ ဥမ္မတ္တက၊ သုနခ၊ သန်း၊ ကြမ်းပိုး။ ဤသို့လျှင် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ပြုစုခဲ့သမျှသော အမောဟဉာဏ်ပညာ အလိမ္မာဥယျာဉ်၏ အမိုက်ဗာလ မောဟမီးလောင်၍ချည်း ပြောင်စင်ကာ လာခဲ့ကြပုံကို သိအပ်၏။ အမောဟနှင့် စပ်သော ချမ်းသာသုခဆိုသည်ကား အမောဟဉာဏ် ပညာ၊ အလိမ္မာဥယျာဉ်ကြီးပွား စည်ကားသော သူတို့အား တိရစ္ဆာန်ဘဝ ဒုက္ခမှ လွတ်ငြိမ်း၏။ လူ၌လည်း ဘုန်းကျက်သရေ မရှိသော အရိုင်း အခိုင်း အမိုက်အမဲ ဖြစ်ခြင်းဒုက္ခမှ လွတ်ငြိမ်း၏။ သာဝကဗောဓိဉာဏ်၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုဗောဓိဉာဏ်ကို ရနိုင်၏။

ယခု ရှိကြသော ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့မှာမူကား အနမတဂ္ဂ သံသရာကာလ၌ ပြုစု၍ ထားခဲ့ကြသော အလိမ္မာဥယျာဉ်သည် အပင်၊ အညောက်ပေါက်ကာမတ္တ၌ အမိုက်မီးလောင်၍ချည်း လာခဲ့သည့်အတွက် ယခုထက်တိုင် ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက်ဖြစ်မှုတန်းလန်း ရှိနေကြ၏။ ယခု ဘုရားသာသနာနှင့် ကြိုကြိုက်ကြပါကုန်လျက် အလိမ္မာပညာ အထုံ မွဲကြလှကုန်သောကြောင့် ဘုရားသွားရာ နိဗ္ဗာန်ကို ကျောပေး၍

မိခင်ဧရာဝတီ

အပါယ်လေးတန် သံသရာလမ်းခရီးသို့သာ လိုက်ပါစုန်မျော၍ နေကြကုန်၏။ ဤကဲ့သို့ သံသရာရည်၍ တွက်ခြေမလှ ခြောက်ခွါရမှာ မောဟမီး တဟုန်းဟုန်း တောက်လောင်၍ နေကြသော လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝစသည် သုခဟူ၍ မြူမြူမဖက်၊ သက်သက်ဒုက္ခ မဟုတ်လော။ မောဟမီးပြီး၏။

ဇာတိမီး ဆိုသည်ကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ တန်းလန်းရှိကြကုန်သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့မှာ ဖြစ်ရာဘဝ စုတေကြသောအခါ ဘယ်ဘုံသို့ သွားမည် ဘယ်ဘုံမှာ ဖြစ်မည်ဟု ဖြစ်နိုင်ကြကုန်သည် မဟုတ်။ တပေါင်း၊ တန်ခူး၊ လေရူးတိုက်ရာ ကြွေ၍ပါကုန်သော သစ်ရွက် ခြောက်တို့ကဲ့သို့ ပေါက်လွတ်လျောက်လျား၊ တစ်လမ်းခြားလွင့်စင် ဖြစ်ချင်တတ်တိုင်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ ယခုနေ့တွင် လေးကျွန်းဘုရင် စကြာ ရှင်၊ နက်ဖြန် အဝီစိ။ ယခုနေ့မှာ သိကြား၊ ဗြဟ္မာ၊ နတ်ဒေဝါ၊ နက်ဖြန်ခါတွင် ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက်။ ဤသို့သော ဇာတိမှုတန်းလန်း ရှိနေကြကုန်သော သူတို့အား အကြီးအကျယ် ပူဖွယ်ဒုက္ခ အမြဲထားဝရ ကပ်ရောက်၍ နေ၏။ ရှေးရှေးဘဝတို့၌ ပြုခဲ့ဖူးသော မကောင်းမှုဒုစရိုက် ပောင်းတွေအတွက် အကြီးအကျယ် ပူဖွယ်ကြီး တစ်ဌာန၊ နောက်နောက် ဘဝတို့၌ မိုက်ခွင့်တန်းလန်းတွေ ရှိနေသည့်အတွက် ဘဝသစ်ဇာတိမီး၏ အကြီးအကျယ် ပူဖွယ်ကြီးတစ်ဌာန။ ဤသည်ကား ဘဝသစ်ဇာတိမီး၏ အကြီးအကျယ် ပူလောင်၍ နေကြပုံတည်း။ မသိကြ၍ စိက်ကပင် မပူကြသော်လည်း အမှုကိုယ်မှာ အပူမှုကြီး စင်စစ်သာတည်း။ ဤသို့သော အပူမှုတန်းလန်း ရှိနေကြသော လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝစသည် သုခဟူသည် မြူမြူမဖက် သက်သက်ဒုက္ခကြီး ဖြစ်သတည်း။ ယခု မျက်မြင်ဒိဋ္ဌမှာလည်း အမျိုးမျိုးသော ကိုယ်တွင်းရောဂါ၊ ကိုယ်တွင်းအနား၊

မိခင်ဇရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ကိုယ်တွင်းဥပါဒ် ဖြစ်ပေါ်လာသော သန္တတိဇာတိမီး။ ရာသီဥတုသို့လိုက်၍ ပူမှု၊ အိုက်မှု၊ ချမ်းမှု၊ အေးမှုတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း အန္တတိဇာတိမီး။ ဣရိယာပုတ်သို့လိုက်၍ ညောင်းမှု၊ ညာမှု၊ ထုံမှု၊ ကျင်မှုစသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော သန္တတိဇာတိမီး။ အဖျားရောဂါ၊ အနာရောဂါ၊ ကျောက်၊ ဝက်သက်ရောဂါ၊ ကာလရောဂါ၊ ကာလနာတို့၏ သူတစ်ပါးတို့၌ ဖြစ်သည်ကို မြင်၍၊ ကြား၍ မိမိအိမ်မှာ ဖြစ်လာမည်ကိုလည်းကောင်း၊ မိမိကိုယ်မှာ ဖြစ်လာမည်ကိုလည်းကောင်း ကြောက်ကြရသော သန္တတိဇာတိမီး။ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် လော၌ လူအများ ကြောက်လန့်ကြရသော ဖြစ်မှုအစုသည် ဇာတိမီးအမှုချည်းသာတည်း။ အမိဝမ်းတွင်း၌ နေရသော ဇာတိမီးကား ထင်ရှားပြီ။

နာမ်တရားတို့၏ ဇာတိမီး၌ ရာဂ၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ဖြစ်ပွားမှု၊ ဒေါသ၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ဖြစ်ပွားမှု၊ မောဟ၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ဖြစ်ပွားမှု၊ ဣဿာ၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ဖြစ်ပွားမှု၊ မစ္ဆရိယ၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ဖြစ်ပွားမှု၊ ကုက္ကုစ္စ၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ဖြစ်ပွားမှု၊ ကာယဒုစရိုက်၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ဖြစ်ပွားမှု၊ ဝစီဒုစရိုက်၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ဖြစ်ပွားမှု၊ မနောဒုစရိုက်၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ဖြစ်ပွားမှု စသည်ဖြင့် ဖြစ်လုံးနှင့် ပြောဆိုကြသမျှသည် ဇာတိမီးတောက်မှု ချည်းမှတ်။ ထိုရာဂစသည်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ဖြစ်ပွားမှုစသည်ကို ပူလောင်မှုဟူ၍ မသိကြသော်လည်း အမှုကိုယ်မှာ ပူမှုချည်း စင်စစ်သာ တည်း။ ရာဂ၏ အလိုသို့လိုက်၍ သား၊ မယားယူ၏။ သား၊ မယားနှင့် နေသည့်အတွက် သား၊ မယားမွေးမှု၊ မင်းရေး၊ စိုးမှု၊ ရပ်ရွာမှု စသည် မီးဝိုင်း၍ နေ၏။ ထိုမီးအလုံးစုံသည်လည်း ရာဂ၏ ဇာတိမီးမှ ဖြစ်ပွား၏။ ဒေါသ၏ ဇာတိမီးမှ ဖြစ်ပွားမှုတို့ကိုလည်း သိလေ။ ဇာတိမီး ပြီး၏။

ဇရာမီး၊ မရဏမီးတို့မှာ ဇရာမရဏအခန်း၌ ပြဆိုခဲ့ပြီ။

အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ကမ္ဘာပေါင်းလည်း အနန္တ၊ ဘဝပေါင်းလည်း အနန္တ ရှိခဲ့ကြပြီ။ ယခုဘဝကို လွှတ်၍ ရှေး၌ ကွယ်လွန်လေပြီးသော ဘဝပေါင်း အနမတဂ္ဂ အနန္တရှိခဲ့ပြီ။ ဤသို့ ဘဝပေါင်း အနမတဂ္ဂ အနန္တဟူ၍ များပြားမှုသည် ဇရာ၊ မရဏအတွက် သက်သက်သာတည်း။ အကယ်၍ ဇရာ၊ မရဏဟူ၍ မရှိခဲ့သည်ဖြစ်အံ့။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ တစ်ခုလုံးသည် တစ်ကမ္ဘာတည်းဖြစ်၍ အမြဲတည်ရာ၏။ သတ္တဝါတို့ လည်း တစ်ဘဝတည်းသာ ဖြစ်၍ အမြဲတည်ကုန်ရာ၏။ ဇရာ၊ မရဏ အတွက်ကြောင့် ကမ္ဘာအနန္တ၊ ဘဝအနန္တ ဖြစ်ကြရသည်။ ဤကမ္ဘာကို ချန်လှပ်၍ လွန်လေပြီးသော ကမ္ဘာအနန္တစု အဏုမြူ ရှာကြံမရ၊ ကွယ်ပျောက်လေသည်လည်း ဇရာ၊ မရဏမီး အမှုသာတည်း။ ဤဘဝကို ချန်လှပ်၍ လွန်လေပြီးသော ဘဝအနန္တစု အဏုမြူ ရှာကြံမရ၊ ကွယ်ပျောက်လေသည်လည်း ဇရာ၊ မရဏမီး အမှုသာတည်း။ နောက် နောက်လာလတ္တံ့သော ကမ္ဘာအနန္တ၊ ဘဝအနန္တတို့သည်လည်း အဏုမြူ ရှာကြံမရအောင် ကွယ်ပျောက်ကုန်လတ္တံ့။ ဇရာ၊ မရဏမီး၏ အစွမ်းသည် ကြီးကျယ်စွာ။

အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ပြုခဲ့သော ဒါနကုသိုလ်ပေါင်းလည်း အနန္တ ရှိခဲ့ပြီ။ ထိုဒါနကုသိုလ်ကြောင့် ရရှိသော လူ့ဘဝပေါင်းလည်း အနန္တ ရှိခဲ့ပြီ။ နတ်ဘဝပေါင်းလည်း အနန္တ ရှိခဲ့ပြီ။ ထိုအနန္တစုလည်း ယခုအဏုမြူ မရှိ။ ကုန်ဆုံးလေပြီ။ ထိုကဲ့သို့ ကုန်ဆုံးသော အမှုမျိုးကို အကောင်း အမြတ်ထင်မှတ်၍ လိုက်စား အားထုတ်ကြကုန်သော သူတို့အား ဒါနပြုမှုဟူသော သင်္ခါရဒုက္ခသည် အဘယ်အခါမှာ အပြီးတိုင် ရောက်လိမ့်မည်ဟု အဆုံးမရှိ။ မဆုံးနိုင်၊ မပြီးနိုင်၊ မငြိမ်းနိုင်သော အနန္တဒုက္ခမှုချည်းသာတည်း။ ထိုအတူ ငါးပါးသီလမှုသည်လည်း အနန္တ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဒုက္ခမှုချည်းသာတည်း။ ရှစ်ပါးသီလမှုသည်လည်း အနန္တဒုက္ခမှုချည်းသာ
 တည်း။ ဆယ်ပါးသီလမှုသည်လည်း အနန္တဒုက္ခမှုချည်းသာတည်း။ ရသေ့
 ပြုမှု၊ ရဟန်းပြုမှုသည်လည်း အနန္တဒုက္ခမှုချည်းသာတည်း။ ဈာန်သမာပတ်
 ကို ပွားများအားထုတ်မှုသည်လည်း အနန္တဒုက္ခမှုချည်းသာတည်း။ ဇရာ၊
 မရဏမီးကို ကာလအရှည် မသေမပျောက် တောက်လောင်၍ နေနိုင်ပါ
 စေခြင်းငှါ မီးစာ၊ ထင်း၊ အမှိုက်တို့ကို စုဆောင်း ဆည်းပူးအားစိုက်
 ကြသော အနန္တဒုက္ခမှုကြီးတို့သာတည်း။ လူ့ချမ်းသာကို ခံစား၊ စံစားမှု၊
 နတ်ချမ်းသာကို ခံစား၊ စံစားမှုတို့သည်လည်း ရာဂမီးကို အစာပေးမှု
 တို့သာတည်း။ အသက်မွေးမှု၊ ဝတ်မှု၊ စားမှုစုတို့သည် ဇရာမီးစာ၊
 မရဏမီးစာ ဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ထိန်းကျောင်းမွေးမြူမှုသာတည်း။

ဥပမာဆိုသည် ရှိသော်ကား တစ်ယောက်သော သူသည်
 ယခုနေ့မှ သုံးလတိုင်ရောက်လျှင် ကြီးဒဏ်ပေးစေ အမိန့်ချ၍ ထောင်မှာ
 နေရလေ၏။ ထိုသူ အိမ်တလိမ့်၊ ဇော်ဂနီနတ်စွဲကပ်လျက် ရှိ၏။ ညအခါ
 တိုင်ရောက်လျှင် မစင်တွင်းသို့ ချဉ်းကပ်၍ မစင်ကို စားရ၏။ နေ့အခါ၌
 ထောင်မှူး၏ ဥယျာဉ်၌ မြေဟူးခြင်း၊ မြေသယ်ခြင်း၊ သစ်ပင်ကို
 ရေလောင်းခြင်း အစရှိသော ထောင်မှူး၏ ခိုင်းစေမှုကို အပင်အပန်း
 လုပ်ရ၏။ မလုပ်နေလျှင် ထွေထွေရာရာ မှုပေါက်ရှာကြံ၍ ပြင်းထန်စွာ
 ရိုက်နှိုက်၏။ ဤအမှုသည်မှာ လူကပင် အိပ်၍နေသော်လည်း အမှုက
 မအိပ်ပြီ။ အသက်က မအိပ်ပြီ။ မျက်တောင်တစ်ခတ် မရပ်မနား
 သေချိန်သို့ဆိုက်အောင် တဟုန်တည်း ပြေး၏။ အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာပင်
 အသက်မည်သည် မျက်တောင်တစ်ခတ်မျှ ရပ်နားသည်ဟူ၍ မရှိ။
 အသက်၏ အလားအားဖြင့် ထိုသူသည် စက်တိုင်သို့ တက်ရန်
 ပြေးသွား၍ နေရသောသူတည်း။ ထိုသို့ စက်တိုင်သို့ တက်ရန် မရပ်မနား

မိခင်ဇရာဝတီ

ပြေးသွား၍ နေရသောသူ ဖြစ်ပါလျက် စက်တိုင်သို့ မရောက်မီအကြား မိမိ၌ပါရှိနေသော စုန်းပယောဂ ပူးကပ်လာလျှင် လူစိတ်ပျောက်၏။ မစင်ကို နတ်ဩဇာထင်၏။ မစင်တွင်းသို့ ချဉ်းကပ်၍ စားရ၏။ နေ့အခါ တိုင်ရောက်ပြန်လျှင် ထောင်မှူး၏ အမှုကို ထမ်းရပြန်၏။

ယခုရကြသော ပုထုဇဉ်သတ္တဝါစုတို့သည် ထိုအမှုသည်နှင့် တူ၏။ အရွယ်သုံးပါးသည် ထောင်သုံးလနှင့် တူ၏။ လူ့ကာမဂုဏ်၊ နတ်ကာမဂုဏ်စုသည် မစင်ဘင်စုနှင့် တူ၏။ ရာဂသည် စုန်းပယောဂနှင့် တူ၏။ အဝိဇ္ဇာသည် ထောင်မှူးနှင့် တူ၏။ သံသရာသည် ထောင်ကြီးနှင့် တူ၏။ အသက်မွေးမှု၊ မင်းရေး စိုးမှု၊ ရပ်ရေး ရွာမှု၊ အိမ်ရေး အိမ်မှုစုသည် ထောင်မှူး၏ စီးပွားမှုစုနှင့် တူ၏။ ဘဝကို ရည်သန်၍ ပြုကြသော ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှုစုသည်လည်း ရာဂ၏ အစီးအပွား၊ အဝိဇ္ဇာ၏ အစီးအပွား၊ ဇရာ၊ မရဏ၏ အစီးအပွားချည်းသာတည်း။ ဤသို့လျှင် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ အဝိဇ္ဇာမီး၊ ရာဂမီး၊ ဇရာမီး၊ မရဏမီး တို့၏ အစီးအပွားနှင့်သာ နေ့ကုန်၍ ရက်ကုန်၍ လကုန်၍ ဘဝကုန်၍ ကမ္ဘာအနန္တကုန်၍ နေကြရသော လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝစုသည် သုခမဖက်၊ သက်သက်ဒုက္ခချည်းသာတည်း။ ဇရာမီး၊ မရဏမီးပြီး၏။

သောကမီး ဆိုသည်ကား သား၊ သမီး၊ ညီ၊ အစ်ကို၊ နှမ၊ အမ အစရှိသော ဆွေမျိုးတို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို အစွဲပြု၍ လူတို့၌ ရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုမည်သည် ရှိကြ၏။ ထိုရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုကို ပြောင်စင်အောင် လောင်နိုင်သော သောကမီးမျိုး တစ်မျိုး။ ဥစ္စာဓနတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို အစွဲပြု၍ လူတို့၌ ရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုမည်သည် ရှိကြ၏။ ထိုရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုကို ပြောင်စင်အောင် လောင်နိုင်သော သောကမီး တစ်မျိုး။ အနာရောဂါ ကင်းရှင်းမှုကို အစွဲပြု၍ လူတို့၌

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုမည်သည် ရှိ၏။ ထိုရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုကို ပြောင်စင်အောင် လောင်နိုင်သော သောကမီး တစ်မျိုး။ အကျင့်၊ သီလ ကောင်းမှုကို အစွဲပြု၍ လူတို့၌ ရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုမည်သည် ရှိကြ ၏။ ထိုရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုကို ပြောင်စင်အောင် လောင်နိုင်သော သောကမီး တစ်မျိုး။ သမ္မာအယူ ဖြူစင် ကောင်းမြတ်လှ၍ လူတို့၌ ရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုမည်သည် ရှိကြ၏။ ထိုရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုကို ပြောင်စင်အောင် လောင်နိုင်သော သောကမီး တစ်မျိုး။ ထိုမှတစ်ပါး အမျိုးမျိုး ရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုတို့မည်သည် ရှိကြကုန်၏။ ထိုရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုတို့ကို ပြောင်စင်အောင် လောင်နိုင်သော သောကမီး တစ်မျိုး ဟူ၍ သောကမီး ငါးပါးရှိ၏။

ဉာတိဝိပတ္တိကား ကမ္ဘာမီးတည်း။ ဉာတိသမ္ပတ္တိကား ထင်းမီးစာ တည်း။ ဉာတိဝိပတ္တိသောကသည် ကမ္ဘာမီးတည်း။ ဉာတိသမ္ပတ္တိကို အစွဲပြု၍ ရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုသည် ထင်းမီးစာတည်း။ ဉာတိဝိပတ္တိ သောကသည် ထိုရွှင်လန်း ချမ်းသာမှုတို့၏ ဦးခေါင်းချရာ သင်္ချိုင်း တည်း။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ သားကောင်း၊ သမီးကောင်း၊ ဆွေကောင်း၊ မျိုးကောင်းတို့နှင့် ပြည်စုံခြင်းတည်းဟူသော ဉာတိသမ္ပတ္တိအနန္တတို့သည် ဉာတိဝိပတ္တိသင်္ချိုင်းမှာချည်း ဦးခေါင်းချကြရကုန်၏။ ဉာတိဝိပတ္တိ မီးလောင်၍ ပြောင်စင်ခဲ့ကုန်၏။ နောက်မီးလေးမျိုးတို့၌လည်း ဓနဘောဂ သမ္ပတ္တိ၏ ဦးခေါင်းချရာ သင်္ချိုင်းကား ဘောဂဝိပတ္တိတည်း။ အနာရောဂါ ကင်းရှင်းခြင်းတည်းဟူသော အာရောဂျသမ္ပတ္တိ၏ ဦးခေါင်း ချရာ သင်္ချိုင်းကား ရောဂဝိပတ္တိတည်း။ သီလသမ္ပတ္တိ၏ ဦးခေါင်းချရာ သင်္ချိုင်းကား သီလဝိပတ္တိတည်း။ လောကီသမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ ဦးခေါင်းချရာ သင်္ချိုင်းကား ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိတည်း။

ထိုထိုပြည့်စုံမှု၊ ရွှင်လန်းမှုတို့၏ ဦးခေါင်းချရာ သင်္ချိုင်းကား ထိုထိုဝိပတ္တိဒုက္ခတည်း။ ထိုကြောင့် သားကောင်း၊ သမီးကောင်း၊ ဆွေကောင်း၊ မျိုးကောင်းဟူသော ဉာတိသမ္ပတ္တိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော သူတို့သည် ဉာတိဝိပတ္တိမီးကို ဦးခေါင်း၌ ရွက်ချီ၍ နေရသောသူတို့ မည်ကုန်၏။ ဓနဘောဂသမ္ပတ္တိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော သူတို့သည် ဘောဂဝိပတ္တိမီးကို ဦးခေါင်း၌ ရွက်ချီ၍ နေရသောသူတို့ မည်ကုန်၏။ အာရောဂျသမ္ပတ္တိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော သူတို့သည် အာရောဂျဝိပတ္တိမီးကို ဦးခေါင်း၌ ရွက်ချီ၍ နေရသော သူတို့ မည်ကုန်၏။ လောကီသီလသမ္ပတ္တိဂုဏ် သီလဝိပတ္တိမီး။ လောကီသမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္ပတ္တိဂုဏ် ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိမီး။ နာနာဝတ္ထုဂုဏ် သမ္ပတ္တိဂုဏ် နာနာဝတ္ထုဂုဏ် ဝိပတ္တိမီးတို့၌လည်း ထိုအတူ သိလေ။ ဤသို့လျှင် ဦးခေါင်းပေါ်၌ ဝိပတ္တိသောကမီး အသီးအသီးနှင့် နေကြသော လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝစသည် သုခမဖက် သက်သက်ဒုက္ခသဘာဝတည်း။ သောကမီးပြီး၏။

ပရိဒေဝမီး၊ ဒုက္ခမီး၊ ဒေါမနဿမီး၊ ဥပါယာသမီးတို့၌လည်း သောကမီးအတိုင်း အကျယ်ချဲ့၍ သိလေ၊ မြင်လေ။ လိုရင်အချုပ်မှာ အနမတဂ္ဂ သံသရာကာလ၌ ရယ်ရွှင်မှုဟူသမျှတို့သည် ပရိဒေဝသင်္ချိုင်းမှာ ဦးခေါင်းချရကုန်၏။ ကာယိကသုခ ဟူသမျှသည် ကာယိကဒုက္ခသင်္ချိုင်းမှာ ဦးခေါင်းချရကုန်၏။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ ဝမ်းသာခြင်းဟူသော သောမနဿ ဟူသမျှတို့သည် ဒေါမနဿသင်္ချိုင်းမှာ ဦးခေါင်းချရကုန်၏။ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းဟူသော ပီတိတို့သည် ဥပါယာသသင်္ချိုင်းမှာ ဦးခေါင်းချရကုန်၏။ ထိုအတူ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ အလောဘပြဋ္ဌာန်းသော ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်၊ ဘာဝနာဈာန် သမာပတ်ကုသိုလ်တို့သည် တဏှာရာဂသင်္ချိုင်းမှာ ဦးခေါင်းချရကုန်၏။ အဒေါသပြဋ္ဌာန်း

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

သော ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်၊ ဘာဝနာဈာန်သမာပတ် ကုသိုလ် တို့သည် ဒေါသသင်္ချိုင်းမှာ ဦးခေါင်းချရကုန်၏။ အမောဟ ပြဋ္ဌာန်းသော ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်၊ ဘာဝနာဈာန် သမာပတ်ကုသိုလ်တို့သည် အဝိဇ္ဇာမောဟသင်္ချိုင်းမှာ ဦးခေါင်းချရကုန်၏။

ထိုထိုဘုံဘဝတို့၌ အရွယ်၏ကောင်းခြင်းဟူသော ဝယသမ္ပတ္တိ ဂုဏ်တို့သည် ဝယောဟာနိဟူသော ဇရာသင်္ချိုင်းမှာ ဦးခေါင်းချရကုန်၏။ အဆင်း၊ အရောင် ရုပ်ရည်သဏ္ဍာန်၏ ကောင်းခြင်းဟူသော ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိဂုဏ်တို့သည် ဝဏ္ဏဟာနိဟူသော ဇရာသင်္ချိုင်းမှာ ဦးခေါင်းချရကုန်၏။ အားခွန်ဗလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်းဟူသော ဗလသမ္ပတ္တိဂုဏ်တို့သည် ဗလဟာနိဟူသော ဇရာသင်္ချိုင်းမှာ ဦးခေါင်းချရကုန်၏။ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့၌ လူ့အသက်၊ နတ်အသက်၊ ဗြဟ္မာ့အသက်ဟူသမျှတို့သည် မရဏသင်္ချိုင်းမှာ ဦးခေါင်းချရကုန်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတန်းလန်း ရှိနေကြကုန်သော လူလူ၊ ရှင်ရှင်၊ နတ်၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာတို့၏ ပျော်မှု၊ ရွှင်မှုတို့သည် ပုထုဇဉ်သဘာဝ ပရမ်းပတာ ကျမြဲဖြစ်သော ဘဝသစ်ဇာတိသင်္ချိုင်းမှာ ဦးခေါင်းချရကုန်၏။ ပရမ်းပတာ ကျမြဲဖြစ်သော ဘဝသစ်ဇာတိအလားကို မျှော်မြင်မိသည်ရှိသော် ပျော်မှု၊ ရွှင်မှု၊ ကွယ်ပျောက်မှု၊ ကြောက်မှု၊ ထိတ်လန့်မှုမှာ တည်လေ၏ဟုလိုသည်။ ထိုမှတစ်ပါး အလောဘဇာတိသည် ရာဂဇာတိ သင်္ချိုင်းမှာ ဦးခေါင်းချရ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဆိုလေဦး။

ဤသို့လျှင် တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော မီးတို့၏ မပြတ်မစဲ အမြဲတောက်လောင်၍နေရာ မီးစာ၊ ထင်းမှိုက်စုဖြစ်၍ နေကြသည့်အတွက် အနမတဂ္ဂ သံသရာကာလ၌ ပြုပြုသမျှသော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်စု ထိုကုသိုလ်ကြောင့် ရခဲ့သမျှသော လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့

မိခင်ဧရာဝတီ

ဘဝစုသည် ယခု အဏုမြူမျှ စမ်းထားရှာဖွေမရ ကွယ်ပျောက်ဆုံး၍ ကုန်ခဲ့ပြီ။ ယခု မျက်မြင်ဒိဋ္ဌရှိနေကြသော လူ့ဘဝ၊ လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ဘဝ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာစု နောင် အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ လာလာသမျှသော လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝစုလည်း အဏုမြူမျှ စမ်းထားရှာဖွေ မရအောင် ကွယ်ပျောက်ဆုံးဖို့ချည်း ဖြစ်၏။ အနမတဂ္ဂ သံသရာနှင့် ထောက်မျှော်သည်ရှိသော် ယခုဘဝသည် မျက်တောင် တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်စာမျှကဲ့သို့ ရှိ၏။ ဇရာမီး အလွန်အားကြီးလှ၏။ အထန်အပြင်း အတင်းဖိစီး၍ လောင်၏။ အနှစ်ရှစ်ဆယ်၊ ကိုးဆယ်မျှ နှင့် ပြာကျအောင် လောင်၏။ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝတို့လည်း အနမတဂ္ဂ သံသရာနှင့် ထောက်စာသော် မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်စာမျှ ကဲ့သို့ ရှိကြကုန်၏။ ဇရာမီးသည်လည်း ထိုထိုအသက်တမ်းအတိုင်း ပြာကျအောင် လောင်၏။ ဤသို့သော လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝစု သည် သုခမဖက် သက်သက်ဒုက္ခစုသာတည်း။ သည်ကိုရည်၍။ သုခဟူ သည်၊ မြူမျှမဖက်၊ အဆက်ဆက်လျှင်၊ သက်သက်ဒုက္ခ၊ ဓာတ်မှန်ရသည်။ ဘဝဤကိုယ်ဖြစ်ထုံးတည်း။ ။ ဟူ၍ ဆိုပေသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ၁၃-ပုဒ်အဖြေ ဤတွင်ပြီး၏။

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ယခုအခါ အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရ
နိရောဓော၊ အစရှိသော ပဋိလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်၏ အနက်
အဓိပ္ပါယ်ကို ပြဆိုပေအံ့။

အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော
သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော၊ ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပ
နိရောဓော၊ နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော၊ သဠာယတန
နိရောဓာ ဖဿနိရောဓော၊ ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော၊ ဝေဒနာ
နိရောဓာ တဏှာနိရောဓော၊ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော
ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော၊ ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော
ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏ သောကပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ
နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော
ဟောတိ။

(ဥဒါန်း ပါဠိတော်)

အဝိဇ္ဇာယတွေဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၏သာလျှင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ
ဝိရာဂမည်သော ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဖြင့် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့်၊
သင်္ခါရနိရောဓော၊ အကုသိုလ်ကံ၊ ကုသိုလ်ကံဟု ဆိုအပ်သော သင်္ခါရတို့
၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သင်္ခါရနိရောဓာ၊ အကုသိုလ်
ကံ၊ ကုသိုလ်ကံဟူသော သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏ
နိရောဓော၊ ဘဝသစ် ဝိညာဏ်၏ မပေါ်အလျှင်း ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်၊
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိညာဏနိရောဓာ၊ ဝိညာဏ်၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့်၊

မိခင်ဧရာဝတီ

နာမရူပနိရောဓော၊ နာမ်ရုပ်၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
 နာမရူပနိရောဓော၊ နာမ်ရုပ်၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ သဠာယတန
 နိရောဓော၊ သဠာယတန၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
 သဠာယတနနိရောဓော၊ သဠာယတန၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ ဖဿ
 နိရောဓော၊ ဖဿ ၆-ပါး ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
 ဖဿနိရောဓော၊ ဖဿ ၆-ပါး ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ တဏှာနိရောဓော၊
 တဏှာ ၆-ပါး၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဏှာနိရောဓော၊
 တဏှာ ၆-ပါး ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ ဥပါဒါနိရောဓော၊ ဥပါဒါန်
 ၄-ပါး၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥပါဒါနိရောဓော၊
 ဥပါဒါန် ၄-ပါး၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ ဘဝနိရောဓော၊ ကမ္မဘဝ၊
 ဥပပတ္တိဘဝတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘဝနိရောဓော၊
 ဘဝနစ်ပါးတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ ဇာတိနိရောဓော၊ ဇာတိ၏
 ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဇာတိနိရောဓော၊ ဇာတိ၏
 ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ ဧရာမရဏံ၊ အိုခြင်းသေခြင်းသည်လည်းကောင်း။
 သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿု ပါယာဿ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊
 ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာခြင်း၊ သက်ကြီးရွိုက်ငင် ပင်ပန်းခြင်းတို့သည်
 လည်းကောင်း။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ကေဝလဿ၊
 အလုံးစုံသော။ ဧတဿဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ထိုဆင်းရဲအစု၏။ နိရောဓော၊
 ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (အနက်)။

ဤဒေသနာတော်၌၊ အဝိဇ္ဇာအကြွင်းမဲ့ချုပ်ငြိမ်းမှု တစ်ခုသည်သာ
 လိုရင်းတည်း။ သင်္ခါရ၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ဝိညာဏ်၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု အစရှိသော
 ချုပ်ငြိမ်းမှုစုသည် အဝိဇ္ဇာချုပ်ငြိမ်းမှုမှာ တစ်လုံးတည်းပါလေ၏။
 အနုလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကား ဖြစ်ပေါ်မှုဖြစ်၍ တရားလည်း အသီးအသီး

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ရ၏။ ဖြစ်ပေါ်မှုလည်း အသီးအသီး ရ၏။ ဤပဋိလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
 ဌ်ကား ဖြစ်ပေါ်မှု မဟုတ်။ ချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ရပ်သိမ်းမှု ဖြစ်လေသောကြောင့်
 တရားလည်း အသီးအသီး မပေါ်ပြီ။ ချုပ်မှုလည်း အသီးအသီး မဟုတ်ပြီ။
 ဥပမာကား။ ညောင်မျိုးစေ့ရှိ၍ ညောင်မျိုးစေ့မှ ညောင်ညောက်ဖြစ်သည်။
 ညောင်ညောက်မှ ညောင်ပင်ဖြစ်သည်။ ညောင်ပင်မှ ညောင်သီးဖြစ်သည်။
 ညောင်သီးမှ ညောင်စေ့ ဖြစ်သည်။ ညောင်စေ့မှ ညောင်ညောက် ဖြစ်သည်
 အစရှိသည်ဖြင့် မဆုံးနိုင်အောင် သွား၏။ ထိုသို့ သွားရာ၌ ဖြစ်ပေါ်
 ပေါက်ပွားသွားမှု ဖြစ်သောကြောင့် အစေ့တစ်ခြား၊ အညောက်တစ်ခြား၊
 အပင်တစ်ခြား၊ အကိုင်းတစ်ခြား စသည်ဖြင့် အသီးအသီး ရသည်။

ညောင်စေ့ကွယ်ဆုံး၍ ညောင်ညောက်ကွယ်ဆုံးသည်။ ညောင်
 ညောက် ကွယ်ဆုံး၍ ညောင်ပင် ကွယ်ဆုံးသည် အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်ရာ၌
 ဤကဲ့သို့ အစဉ်အဆက်နှင့်ဆိုကား ဆိုရ၏။ ဆိုသော်လည်း အမှုမှန်မှာ
 မျိုးစေ့ကွယ်ဆုံးလျှင် အညောက်ပင် ပေါက်ခွင့်မရှိပြီ။ အပင်စသည်မှာ
 ဝေးစွ။ မျိုးစေ့ကွယ်ဆုံးသည်ဟူသော စကားမှာလည်း အညောက်
 မပေါက်မီ၊ မြေသို့ မရောက်မီ မီးမှာအကျွမ်းဖုတ်၍ ကွယ်ဆုံးသည်ကို
 ဆိုလိုရင်းတည်း။ ဤဥပမာအတိုင်း သိလေ။ ဤပဋိလောမဒေသနာ၌
 အဝိဇ္ဇာချုပ်ငြိမ်းမှု ဆိုသည်ကား နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။ အဝိဇ္ဇာကို ချုပ်ငြိမ်း
 စေနိုင်သော တရားကား ဝိဇ္ဇာတည်း။ ထိုဝိဇ္ဇာသည်။ ဒုက္ခေညာဏံ၊
 ဒုက္ခသမုဒယေညာဏံ၊ ဒုက္ခနိရောဓေညာဏံ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါယ
 ဉာဏံ။ ။ ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် အညီ ၄-ပါးရှိ၏။ ဒုက္ခသစ္စာကို
 ဖွင့်ပြသော ဝိဇ္ဇာတစ်ပါး။ သမုဒယသစ္စာကို ဖွင့်ပြသော ဝိဇ္ဇာတစ်ပါး။
 နိရောဓသစ္စာကို ဖွင့်ပြသော ဝိဇ္ဇာတစ်ပါး။ မဂ္ဂသစ္စာကို ဖွင့်ပြသော
 ဝိဇ္ဇာတစ်ပါး။ ညောင်ပင်ဥပမာ၌ ညောင်ပင်အစဉ်အဆက်ကို မျိုးပြတ်စေ

လိုသည်ရှိသော် ညောင်စေ့ကို ဖျက်ဆီးမှု အလုပ်တစ်ခုသာ ရှိ၏။ ညောင်စေ့ကို မီးမှာ အကျွမ်းဖုတ်၍ ပစ်ခဲလျှင် ထိုအစေ့မှာ အဆက်ဆက် ဖြစ်ပွား၍ သွားလတ္တံ့သော အရာစုသည် အစေ့ပျက်ရာတွင် တစ်ချက် တည်း တစ်လုံးတည်း ပါကြလေကုန်၏။ ထိုအတူ အနုလောမပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်တည်းဟူသော သံသရာဝဋ်မှ ကျွတ်လွတ် ထွက်မြောက်လိုသော သူမှာလည်း အဝိဇ္ဇာဓာတ်ကို သတ်မှုအလုပ်တစ်ခု သာ ရှိ၏။ အဝိဇ္ဇာဓာတ်တစ်လုံး သေလျှင် အနမတဂ္ဂ သံသရာ စက်ရဟတ် ပြတ်လေတော့သည်။

အဝိဇ္ဇာဓာတ်ကိုလည်း ဝိဇ္ဇာဓာတ်မှ သတ်နိုင်သည်။ ဒါနမူလည်း မသတ်နိုင်။ သီလမူလည်း မသတ်နိုင်။ ဝိဇ္ဇာဘာဝနာမှ တစ်ပါး အခြားသော ဘာဝနာမူစုလည်း မသတ်နိုင်။ ဝိဇ္ဇာဘာဝနာမှ တစ်ခုသည် သာ အဝိဇ္ဇာကို သတ်နိုင်သည်။ ဒါန၊ သီလ တစ်ခြားတစ်ပါးသော ဘာဝနာမူတို့သည်ကား ထိုဝိဇ္ဇာဘာဝနာ၏ အခြေခံတို့သာတည်း။ လင်္ကာပထမပုဒ်အဖြေမှာ ပြဆိုခဲ့သော အဝိဇ္ဇာလေးပါးတွင် ဒုက္ခသစ္စာ၌ ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာမှောင်တိုက် အမှိုက်အမဲကို ဒုက္ခသစ္စာ၌ အလင်းဖွင့် ပြသော ဝိဇ္ဇာဆီမီးရောင်၊ ဝိဇ္ဇာနေရောင်မှ ပယ်ဖျက်နိုင်သည်။ နောက် သစ္စာသုံးပါး၌ ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာမှောင်ဓာတ်သုံးပါးနှင့် ဝိဇ္ဇာအရောင် ဓာတ်သုံးပါးတို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိလေ။ ။ ထိုလေးပါးစုံသော အဝိဇ္ဇာမှောင်ဓာတ် ဝိဇ္ဇာအရောင်ဓာတ်တို့တွင်လည်း ဒုက္ခသစ္စာမှာ ဖုံးလွှမ်း သော မှောင်ဓာတ်ကို သတ်မှုတစ်ခုသာ လိုရင်းတည်း။ ထိုမှောင်ဓာတ်ကို သတ်လိုက်လျှင် ကြွင်းသောမှောင်ဓာတ်သုံးပါးလည်း ပါလေတော့သည်။ ဒုက္ခသစ္စာမှာ ဖုံးလွှမ်းသော မှောင်ဓာတ်ကို သတ်မှုဆိုသည်ကား ဒုက္ခ သစ္စာတရားတို့၌ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ပေါ်အောင် အားထုတ်မှုတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ထိုဝိဇ္ဇာဉာဏ်သည် အနိစ္စဝိဇ္ဇာ၊ ဒုက္ခဝိဇ္ဇာ၊ အနတ္တဝိဇ္ဇာဟူ၍ လက္ခဏဝိဇ္ဇာ သုံးပါး။ လောကုတ္တရာ မဂ်ဉာဏ် ဝိဇ္ဇာလေးပါး။ ဤဝိဇ္ဇာ တို့၏ အစီအရင်နည်းလမ်းမှုကိုကား “လက္ခဏဒီပနီ၊ ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒီပနီ” ခေါ်သော စာအုပ်များမှာ ကြည့်၍ယူလေ။ သစ္စာလေးပါး၏ အနက် အဓိပ္ပါယ် အကျယ်ကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၏ အဖွင့်၊ ငါတို့ စီရင်သော “ပရမတ္ထဒီပနီ” အမည်ရှိသော သင်္ဂြိုဟ်ဋီကာသစ်ကျမ်း သမုစ္စည်းဝိုင်း အဖွင့်မှာ ယူလေ။ နိဗ္ဗာန်၏အဓိပ္ပါယ် အကျယ်ကိုလည်း ၎င်းသင်္ဂြိုဟ် ဋီကာသစ်ကျမ်း၌လည်းကောင်း၊ ငါတို့ စီရင်သော “နိဗ္ဗာနဒီပနီ” စာအုပ်၌လည်းကောင်း ယူလေ။ ဤစာအုပ်၌ကား သစ္စာလေးပါး အဓိပ္ပါယ်၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါး အဓိပ္ပါယ်၊ နိဗ္ဗာန် အဓိပ္ပါယ်များကို အကျဉ်းသင်္ချေပမ္မ ပြဆိုပေအံ့။ ။ သစ္စာလေးပါး ဆိုသည်ကား အမှန် လေးချက် ဆိုလိုသည်။ ဒုက္ခအမှန်ကို သိရမည်။ သုခအမှန်ကို သိရမည်။ ထိုလေးပါးတွင် ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည် သုခကိုသာ အလိုရှိကြ ကုန်၏။ ထိုကြောင့် သုခမှန်ကို ရှေးဦးစွာ စစ်တမ်းထုတ်၍ ပြဆိုအံ့။

သစ္စာသဒ္ဓါသည် အမှန်ကို ဟော၏။ အမှန်ဆိုသည်ကား အဘယ် အခါမှာမှ ဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိ။ ရွှေရှားခြင်း မရှိ။ ပျက်ပြားခြင်း မရှိ။ ကုန်ဆုံးခြင်း မရှိသော သုခကို သုခမှန် ဆိုသည်။ တစ်ခါထူထောင် ၍ ရပြန်ရင်း ဖောက်ပြန်ပျက်ပြုန်း ကုန်ဆုံးပြန်ရင်း ဖြစ်၍ နေသော သုခမျိုးသည်မူကား သုခမှန်၊ သုခဖြောင့် မဟုတ်။ သုခကောက်၊ သုခလိမ်သာလျှင်တည်း။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဆိုသော် အခါခါ အဖန်ဖန် ပြုစုပျိုးထောင်မှု ဒုက္ခအနန္တတို့ကို ပေးတတ်သော သုခဆိုး၊ သုခညစ် ဖြစ်လေသောကြောင့်တည်း။ ဇရာမီး၊ မရဏမီးတို့မှာ မလွတ်သော သုခဟူသမျှသည် ဖောက်ပြန်ပျက်ဆုံးမှု ဧကန်ရှိနေသောကြောင့် ခဏ၊

ခေတ္တ ငှါးရမ်း၍ရသော ဝတ္ထုနှင့်တူ၏။ ထိုဝတ္ထုကို သူ့စွာရှင် ပြန်ယူ၍ သွားသည်ရှိသော် မိမိမှာ ကိုယ်အချည်းနှီးကျန်ရှိ၏။ ထိုဝတ္ထုသည် ထိုသူမှာ သုခမှန် မဟုတ်။ တဒင်္ဂံသုခမျှသာတည်း။ သုခကောက်၊ သုခလိမ်၊ သုခဆိုး၊ သုခညစ်သာတည်း။

မျက်လှည့်ပညာဖြင့် ပြုလုပ်၍ ပေးသော ရွှေတုံး၊ ရွှေခဲနှင့်လည်း တူ၏။ မျက်လှည့်အတတ် မပြယ်မီအတွင်း ရွှေအနေနှင့် ဝမ်းမြောက်လိုက် ရ၏။ မျက်လှည့်အတတ် ပြယ်သောအခါ မြေစိုင်ခဲ ဖြစ်လေရာ၏။ ဧရာမရဏတို့၏ မီးစာဖြစ်သော သုခမျိုးသည် သိကြားမင်းသုခပင် ဖြစ်သော်လည်း ထိုမျက်လှည့် ရွှေလိမ်တို့ရသော သုခနှင့်တူ၏။ ယခုနေ့ သိကြား၊ နက်ဖြန်ခါ ဖား၊ ငါး။ ယခုနေ့ နတ်မင်း၊ နက်ဖြန်ခါ နွား၊ မြင်း။ ယခုနေ့ ဗြဟ္မာ၊ နက်ဖြန်ခါ မုဆိုး၊ တံငါ။ ဤသို့ ဧရာမရဏ တို့၏ မီးစာဖြစ်သော သုခမျိုး၏ ငှါးရမ်းသော သုခ၊ မျက်လှည့်အတတ် နှင့်ရသော သုခနှင့် တူပုံကို သိအပ်၏။ ထိုဧရာမရဏနှင့် ယှဉ်သော သုခမျိုးသည် ရှေး၌ပြခဲ့သော ပြဿဒ်လိမ်ကြီး ဥပမာကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့ကို သံသရာဝဋ်မှ မလွတ်ရအောင် အပါယ်လေးမှ မလွတ်ရအောင် ထောင်များ တုပ်ချည်၍ထားသော သုခလိမ်၊ သုခကောက်၊ သုခဆိုး၊ သုခညစ်သာ ဖြစ်၏။ အနုမတဂ္ဂ သံသရာမှာ သိကြားမင်းကြီး ဖြစ်ခဲ့ကြသည်ကား တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်မှာပင် အနန္တရှိကြတော့သည်။ မျက်လှည့် ရွှေသည် မြေကြီးခဲဖြစ်သကဲ့သို့ ယခုသာဝဖြစ်၍ နေကြ၏။ ဤသို့ မမြဲသော သုခ၊ အခါခါ အဖန်ဖန် ထူထောင်မှု ဆုံးခန်းမရှိသော သုခမျိုးကို သုခသစ္စာ မဆိုအပ်။ သုခမှန် မရှိအပ်။

ဧရာမရဏမီးတို့မှ လွတ်ကင်းသော သုခကိုသာ သုခမှန် ဆိုအပ် ၏။ ထိုကဲ့သို့သော သုခသည်မူကား တစ်ကြိမ်အပန်းခံ၍ ထူထောင်မိ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

သည့်နောက် အစဉ်ထာဝရ မြဲ၍ သွားတော့သည်။ သိကြားသုခ၊ ဗြဟ္မာ
 သုခများကဲ့သို့ အခါခါထူထောင်မှု ဒုက္ခမလာပြီ။ မမြဲသည့်အတွက်
 အခါခါ ထူထောင်မှုဒုက္ခကို ပေးတတ်သော သုခမျိုးဟူသမျှသည် သင်္ခါရ
 ဒုက္ခမျိုး အမှန်ဖြစ်၏။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခမျိုး အမှန်ဖြစ်၏။ ဤသို့သော
 သုခမှန်၊ ဒုက္ခမှန်ကို သိအပ်၏။ သုခလမ်းမှန်၊ ဒုက္ခလမ်းမှန် စစ်နည်း
 ကား ယခုလောက၌ လူလူ၊ ရှင်ရှင်၊ မြင်မြင်သမျှ၊ ပုပုရွရွ၊ နေ့နေ့ညည
 ပြုလုပ်၍နေကြသော အမှုခပ်သိမ်းကို ဉာဏ်နှင့်စစ်၍ ကြည့်။ ဧရာ၊
 မရဏမီးတို့မှ လွတ်လမ်းအဖြောင့် ဟုတ်၏လော၊ မဟုတ်၏လောဟု
 စစ်၍ကြည့်။ ဧရာ၊ မရဏမီးတို့မှ လွတ်လမ်းအဖြောင့် ဟုတ်သော
 အလုပ်မှန် မည်သည်ကား ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကို တစ်နေ့၊ တစ်ခြား တိုးပွားအောင်
 ထူထောင်၍ အဝိဇ္ဇာမှောင်ကို တစ်နေ့၊ တစ်ခြား ပါးရှားဆုတ်ယုတ်
 အကုန်ချုပ်အောင် အားထုတ်မှုသည်သာလျှင် လမ်းဖြောင့် အလုပ်မည်
 ၏။ ထိုသို့သော အလုပ်ကို လုပ်သောသူသည်သာလျှင် သုပုဋိပနု၊
 ဥဇုပုဋိပနု၊ ဉာယပုဋိပနု၊ သာမိစိပုဋိပနုအရာ ရောက်၏။

ထိုအလုပ်၏ အခြေအနေကား အားခွန်ဗလ မလျော့ရအောင်
 ခန္ဓာကိုယ်ကို မွေးမြူမှု၊ သီလစင်ကြယ်မှု၊ အပို အမို ပလိဗောဓကင်း
 ရှင်းမှုစုပေတည်း။ ထိုကဲ့သို့ ဥဇုပုဋိပနု အလုပ်လက်ရှိနှင့် အားထုတ်
 နေထိုင်သော သူတို့အား အဝိဇ္ဇာမှောင်သည် တစ်နေ့၊ တစ်ခြား၊ တစ်လ၊
 တစ်ခြား၊ တစ်နှစ်၊ တစ်ခြား ပါးရှားဆုတ်ယုတ်၍ ယခုဘဝ၌သော်
 လည်းကောင်း၊ နောက်ဘဝနတ်ဘုံသို့ ရောက်သောအခါ၌သော်လည်း
 ကောင်း အဝိဇ္ဇာမှောင်ဓာတ်သည် ချုပ်ငြိမ်းလတ္တံ့ဟု ဟောတော်မူသော
 ဒေသနာရှိသည်။

၄၂၇

တဿ တတ္ထ သုခိနော ဓမ္မပဒါနိ ပိလဝန္တိ။ ဒန္တော ဘိက္ခဝေ
 သတုပ္ပါဒေါ။ အထသော သတ္တော ခိပ္ပမေဝ ဝိသေသဘာဂီ ဟောတိ။
 (ပါဠိတော်)

တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်ဘဝ၌။ သုခိနော၊ ကြောင့်
 ကြဖွယ်ခပ်သိမ်း လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာသည် ဖြစ်၍။ ဓမ္မပဒါနိ၊ လူ့ဘဝက
 လေ့ကျက်၍ ထားကုန်သော တရားစုတို့သည်။ ပိလဝန္တိ၊ တဖွားဖွား
 ပေါ်ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တဿ၊ ထိုချမ်းသာသော နတ်ဘဝသို့
 ရောက်သောသူအား။ သတုပ္ပါဒေါ၊ တရားကို အမှတ်ရသော သတိဖြစ်
 ခြင်းသည်။ ဒန္တော၊ နှေးသေး၏။ အထ၊ စင်စစ်သော်ကား။ သောသတ္တော၊
 ထိုနတ်ဘဝသို့ ရောက်လေသော သတ္တဝါသည်။ ခိပ္ပမေဝ၊ လျင်မြန်စွာ
 လျှင်။ ဝိသေသဘာဂီ၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ပြန်ဖြူး တရားထူးကို
 ရဖို့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဒန္တော ဘိက္ခဝေ သတုပ္ပါဒေါ ဆိုသည်ကား အသိဉာဏ် လျင်မြင်
 ခွင့်နှင့် ထောက်စားသော် သတိဖြစ်မှုက နှေးရာသေး၏။ ရှေးလူဖြစ်စဉ်၊
 ရဟန်းဖြစ်စဉ်က လေ့ကျက်ခဲ့သော တရားစုကို အမှတ်ရသည်နှင့်
 တပြိုင်နက် အဝိဇ္ဇာကို သတ်နိုင်သော ဝိဇ္ဇာဓာတ်ပေါ်နိုင်၏ ဟုလိုသော်။
 ဤဒေသနာတော်ဖြင့် ယခုဘဝ၌ လူ့အဖြစ်၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရ၍
 အဝိဇ္ဇာကို သတ်ခြင်းငှါ အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကြောင်းမစုံ
 လင်၍ ယခုဘဝ၌ မသတ်နိုင်ကြကုန်သည်ရှိသော် နတ်ပြည်သို့ ရောက်
 ကြသောအခါ ဉာဏ်ပညာ ရဲရဲတောက်ကြကုန်သဖြင့် အလွယ်တကူ
 အလျင်အမြန် သတ်နိုင်ကြကုန်လတ္တံ့ဟု ပြတော်မူသည်။ အဝိဇ္ဇာမှောင်
 ဓာတ်ချုပ်ငြိမ်းလျှင်လည်း အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသဝိရာဂ နိရောဓာ
 သင်္ခါရနိရောဓော အစရှိသော ဒေသနာတော်အတိုင်း သံသရာဘဝ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒီပနီ

ဝဋ်ဒုက္ခမှ ကျွတ်လမ်း၊ လွတ်လမ်းဖြောင့်တန်းတော့သည်။ ဤကား
ဇရာ၊ မရဏမီးတို့မှ လွတ်လမ်းအဖြောင့်ကို ပြဆိုချက်တည်း။

အဝိဇ္ဇာမှောင်ကို တစ်နေ့တစ်ခြား၊ တစ်လတစ်ခြား၊ တစ်နှစ်
တစ်ခြား ပါးရှားချုပ်ငြိမ်းအောင် အားထုတ်သော အလုပ်ကို ချန်လှပ်၍
ထိုအလုပ်မှတစ်ပါးသော ခပ်သိမ်းသော ကာယကံအလုပ်၊ ဝစီကံအလုပ်၊
မနောကံအလုပ်စုသည် ဇရာ၊ မရဏမီးတို့မှ လွတ်လမ်း၊ ကျွတ်လမ်း
မဟုတ်ကုန်။ အဝိဇ္ဇာ အစီးအပွား၊ ဇရာ၊ မရဏမီးတို့၏ အစီးအပွား
အားကြီးသော အလုပ်တို့သာတည်း။ အဝိဇ္ဇာ အစီးအပွား အားကြီးသဖြင့်
လည်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ် အစရှိသော
အနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်မြတ်အတိုင်း ဇရာ၊ မရဏမီး
ပွားစီးလမ်း ဖြစ်ချေ၏။ ဒုက္ခလမ်းမှန် ဖြစ်ချေ၏။ ဤကား ပဋိစ္စသမု
ပ္ပါဒ်ဒေသနာတော် နှစ်ရပ်အရနှင့် သုခလမ်းမှန်၊ ဒုက္ခလမ်းမှန်ကို
ပြဆိုသော စကားရပ်စုတည်း။

သုခအမှန်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။
အဝိဇ္ဇာ၏ ကျွတ်လမ်း၊ လွတ်လမ်းအဖြောင့်ဖြစ်သော ဝိပဿနာဝိဇ္ဇာမှု
မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားစုသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ မိမိတို့၏ သန္တာန်မှာရှိသော
အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ် အစရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားစု
သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာ၏ ကျွတ်လမ်း၊ လွတ်လမ်းဖြစ်သော
အလုပ်ကို မလုပ်နိုင်၊ မလုပ်ဖြစ်အောင် တားမြစ်ဖွဲ့နှောင်၍ နေသော
တဏှာသည် ဒုက္ခလမ်းမှန်ဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ ဤတဏှာ
ကို ပယ်နိုင်လျှင် သုခလမ်းမှန် အလုပ်ကို ကောင်းကောင်း လုပ်နိုင်၏။
အဝိဇ္ဇာဟူသော သံသရာဝဋ်မြစ် ကျွတ်ခွင့်သို့ ဆိုက်၏။ ခပ်သိမ်းသော
ဒုက္ခမှ လွတ်၏။ ဤတဏှာကို မပယ်နိုင်လျှင် သုခလမ်းမှန် အလုပ်ကို

မလုပ်နိုင်ကြ။ အဝိဇ္ဇာဟူသော သံသရာဝဋ်မြစ် စည်ကားရန် အခွင့်၌ တည်ကြ၏။ ခပ်သိမ်းသော ဒုက္ခစွပ်လျက် နေကြ၏။ ထိုကြောင့် တဏှာသည်သာလျှင် ခပ်သိမ်းသော ဒုက္ခတို့သို့ ရောက်ကြောင်း၊ တွေ့ကြောင်း ဒုက္ခလမ်းမှန်ကြီးပင် ဖြစ်၏ဟု သိအပ်၏။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ သဗ္ဗညုဘုရားသာသနာနှင့် ကြုံခဲလှကြပြီ။ အဝိဇ္ဇာကျွတ်လမ်း၊ လွတ်လမ်းအလုပ်နှင့်လည်း တွေ့ကြုံကြလှပြီ။ တွေ့ကြုံတိုင်း၊ တွေ့ကြုံတိုင်း ထိုအလုပ်ကို မလုပ်ဖြစ်အောင် တားမြစ်ချည်နှောင် သမားကြီးကား တဏှာပင်တည်း။

ယခုအခါ၌လည်း မဟာကမ္ဘာ အသင်္ချေကြာသော်လည်း တစ်ခါ တစ်ရံမျှ ကြုံကြုံကဲလှစွာသော သဗ္ဗညုသာသနာ ကြုံကြုံကဲကြပါကုန် လျက်၊ အဝိဇ္ဇာကျွတ်လမ်း၊ လွတ်လမ်း ဒေသနာတော်တွေကို တွေ့ကြုံကြ ပါကုန်လျက် တဏှာတားမြစ် ချည်နှောင်ချက်နှင့် ကြောင်တောင်ငုတ် တုတ် မြုပ်မြိမြုပ် မျောမြိမျော ဖြစ်နေကြကုန်၏။ ဤသို့သော အကြောင်း ကြောင့် တဏှာသည်သာလျှင် ဒုက္ခပွားကြောင်း စင်စစ်ဖြစ်သည်ဟု သိအပ်၏။ ထိုသစ္စာလေးပါးတို့တွင် ဒုက္ခသစ္စာအရကား အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်၊ နာမရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာမရဏ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတစ်ဆယ်နှစ်ပါးတို့တွင် တဏှာကို ချန်လှပ်၍ ကြွင်းအင်္ဂါ ၁၁-ပါးသည် ဒုက္ခမည်၏။ အဝိဇ္ဇာ မှောင်ဓာတ်ကြီးသည် ထို ၁၁-ပါးကို အသီးအသီး ဖုံးလွှမ်းပိတ်ဆို့၍ နေ၏။ ဝိဇ္ဇာအလင်းဓာတ်ကြီးသည် ထို ၁၁-ပါး၌ ဖုံးလွှမ်းပိတ်ဆို့၍ နေသော အဝိဇ္ဇာမှောင်ဓာတ်ကို မှုတ်လွင့်ပယ်ရှား၍ အလင်းဖွင့်နိုင်၏။

အဘယ်သို့ ဖုံးလွှမ်းသနည်း။ အဘယ်သို့ အလင်းဖွင့်ပြသနည်း ဟူမူကား။ ပကတိ ကြည်လင်လှစွာသော ရေမှာ မည်းညစ်လှစွာသော

ရွံ့ပုပ်, ရွံ့နှစ်ကိုထည့်၍ ရွံ့ရေဖြစ်အောင် မွေ့၍ ထားသည်ရှိသော် ကောင်းကင်၌ရှိသော နေဝန်း, လဝန်းတို့၏ နေဝန်းအသွင်, လဝန်းအသွင် တို့သည် ထိုရေ၌ မထင်နိုင်ကုန်။ ရွံ့နှစ်တို့သည် နေဝန်း, လဝန်းတို့ကို မိမိရှိရာ ရေ၌ အရိပ်မထင်အောင် ဖုံးလွှမ်းပိတ်ဆို့ကုန်၏။ စိတ်နှင့် ပကတိရေကြည် တူ၏။ ရွံ့နှစ်နှင့် အဝိဇ္ဇာတူ၏။ နေဝန်း, လဝန်းနှင့် ဒုက္ခသစ္စာတရားစု တူ၏။ စကြာမင်း၏ ပတ္တမြားရတနာကို ထိုရေ၌ ထည့်လိုက်သည်ရှိသော် ထိုရွံ့နှစ်တို့သည် အကုန်အောက်သို့ စုလေ၏။ ရေသည် မြရေကဲ့သို့ လျှမ်းလျှမ်းတောက် ကြည်၍လာ၏။ ကောင်းကင်မှ နေဝန်း, လဝန်းတို့သည် ထိုရေ၌ အရိပ်အသွင် ဝင်းဝင်းတောက် ထင်ကုန် ၏။ စကြာမင်း၏ ပတ္တမြားနှင့် ဝိဇ္ဇာဉာဏ်တူ၏။ အကြွင်းမှာ ရှေးဥပမာ အတိုင်း။

လူ့အမှု, လူ့ရေးအရာ, လူ့ကာမဂုဏ်တို့သည် အဝိဇ္ဇာဟူသော ရွံ့ပုပ်, ရွံ့ညွှန်ကို အလွန်ပွားစီးစေနိုင်ကုန်၏။ စိတ်သည် အလွန်မည်းညစ်, မှုန်မှေး၍ နေ၏။ ကောင်းကင်ပြင်မှာ ကြယ်တွေကဲ့သို့ မိမိတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာမှာ အာဂန္တုဓာတ်တွေ ပေါ်ချည်, ပျောက်ချည် အလှည့်အလည် တည်ထောင်ပေါက်ပွား၍ နေကြကုန်သော အသီးအသီးသော ပရမတ္ထ သဘာဝ ဝတ္ထုတွေကို အသီးအသီး ခွဲခြမ်း၍ မမြင်နိုင်, မသိနိုင်။ လောက၌ မိုက်မဲမှုသည် အလွန်ထင်ရှားသော အမှုကြီးတည်း။ သူ့အသက် သတ်မှုနှင့် ထင်ရှား၏။ သူ့ဥစ္စာခိုးမှုနှင့် ထင်ရှား၏။ ကြွင်းသော ဒုစရိုက် မှုတို့နှင့်လည်း အသီးအသီး ထင်ရှား၏။ သူ့မိုက်မဲသည်ဟု ပြောဆို၍ နေကြ၏။ အမိုက်အမဲသည် ရင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာအာဂန္တု ဓာတ်ရင်း ကိုမူကား ကွက်ခြား၍ မမြင်တတ်ကြ, မသိတတ်ကြ။ ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့ ပြီးသော အနာဟောင်းကြီးမှာ ကျရောက်ဖြစ်ပေါ်လာသော သံသေဒဇ

ပိုးငယ်တို့ကို ပါဒရက်မျက်စိနှင့် အနာရှင်ကြည့်၍ မမြင်သကဲ့သို့တည်း။

သတ္တဝါတို့၏ စိတ်အစဉ်မည်သည် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ အဝိဇ္ဇာ မှောင်ဓာတ်ပုပ်၊ ဓာတ်ညစ်နှင့် ထွေးလုံးရောယှက်၍ နေရသည် များလှသောကြောင့် စိတ်ညစ်၊ စိတ်မေး၊ စိတ်ကန်း ဖြစ်၍နေ၏။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာစိတ်မှာပင် ညစ်မှု၊ မှေးမှု ပါရှိ၍နေ၏။ အဝိဇ္ဇာ သည်မူကား အကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်သော အခါမှ ဖြစ်ပေါ်၏။ ကုသိုလ်စိတ်၊ အဗျာကတစိတ်ဖြစ်သောအခါ ချုပ်ကွာ၍နေ၏။ ချုပ်ကွာ၍နေသည့် အတွက်ကြောင့် အဝိဇ္ဇာပင် မပါသော်လည်း ထိုကုသိုလ်စိတ်၊ အဗျာကတ စိတ်များမှာ အဝိဇ္ဇာ၏ ဒဏ်ရာ၊ ဒဏ်ချက်ဖြစ်သော မှန်မှု၊ မှေးမှု၊ ကန်းမှု၊ ကန်းနာကား အမြဲပါရှိ၍နေ၏။ ထိုမှန်မှု၊ မှေးမှု၊ ကန်းမှု၊ ကန်းနာဟု ဆိုအပ်သော ဒဏ်နာကိုလည်း အဝိဇ္ဇာဟူ၍ပင် တင်စား၍ ဆိုအပ်၏။ ဤသို့လျှင် အဝိဇ္ဇာသည် စိတ်အစဉ်မှာ မိုက်စိတ်ဝင်မှ ပေါ်လာသော အာဂန္တုအဝိဇ္ဇာ တစ်မျိုး။ ကောင်းသော ကုသိုလ်စိတ် အစဉ်မှာပင် မှန်နာ၊ မှေးနာ၊ ကန်းနာ ဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်အနေနှင့် အမြဲအစွဲ ပါရှိ၍နေသော အဝိဇ္ဇာတစ်မျိုးဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ကျောက်ကြီး ပေါက်သောသူမှာ ကျောက်ရောဂါ ပျောက်ငြိမ်းပြီးနောက် ကျောက်ပေါက်နာ တစ်သက်လုံး ပါ၍နေသကဲ့သို့တည်း။

ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ဓာတ်သဘာဝတို့ကို ကြည့်မှု၊ ရှုမှု၊ ကြိဖန်မှုသည် ကား ဝိဇ္ဇာမူတည်း။ ဤဝိဇ္ဇာမှတစ်ပါး ထိုအဝိဇ္ဇာဒဏ်နာကို ပျောက်စေ နိုင်သော ဆေးမရှိ။ ထိုဒဏ်နာ မပျောက်သမျှ ကာလပတ်လုံး အန္တပုထုဇဉ် ခေါ်သော ပုထုဇဉ်ကန်းဘဝမှ မလွတ်။ လောဘဓာတ်၊ လောဘဒဏ်နာ၊ ဒေါသဓာတ်၊ ဒေါသဒဏ်နာ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိလေ။ ဒဏ်နာဆိုသည်လည်း မျိုးစေ့ပင်တည်း။ အဝိဇ္ဇာဒဏ်နာသည် အဝိဇ္ဇာ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

မျိုးစေ့ပင်တည်း။ ထိုဒဏ်နာမျိုးစေ့မှ အဝိဇ္ဇာပင်၊ အဝိဇ္ဇာတော၊
 မောဟပင်၊ မောဟတော ပေါက်ပွားစည်ကား၍ နေကြ၏။ အပေါက်
 အပွားများလေလေ ဒဏ်နာ ကန်းနာချက် နက်လေလေ။ ဒဏ်နာ
 ကန်းချက် နက်လေလေ အဝိဇ္ဇာတော၊ အမိုက်တော စည်ကားလေလေ
 ဖြစ်၍နေကြ၏။ လောဘဒဏ်နာ စသည်မှာလည်း သူမြို့နှင့်သူတော
 သိလေ။ အလွန်နက်နဲသော အချက်တည်း။ သဘောစူးအောင် ကြံကြ
 လေ။ ဤအရာ၌ ဒဏ်နာကို တစ်မျိုးသိရမည်။ အကုသိုလ်မှု အမိုက်မှု
 ဝင်စားသော အခါမှ ဖြစ်ပေါ်သော အာဂန္တုအဝိဇ္ဇာကို တစ်မျိုး သိရမည်။

ထိုအဝိဇ္ဇာအာဂန္တုဓာတ်ကပ်ဝင် ဖြစ်ပွားလာသောအခါ
 သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းအစရှိသော အမိုက်မှုတို့ကို ပြုရ၏။ အမိုက်
 စကား ထွက်ရ၏။ အမိုက်စိတ် ဝင်စား၏။ ထိုအဝိဇ္ဇာ အာဂန္တုဓာတ်
 ချုပ်ကွယ် ပျောက်ငြိမ်းပြန်လျှင် အမိုက်မှု ကင်းပြန်၏။ အာဂန္တုဓာတ်
 ရင်းကို ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင်ကြည့်။ သူ မိုက်သည်၊ ငါ မိုက်သည်၊
 မည်သူ မိုက်သည်၊ မည်ဝါ မိုက်သည်ဟု မဟုတ်သော မရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကိုသာ မြင်၍ မနေစေနှင့်။ အာဂန္တုဓာတ်ရင်းကို ကွက်ကွက်
 ခြားခြား မြင်နိုင်ပါလျှင် ဓမ္မဝေဒနာနာဇာဏ် တစ်ခုရ၏။ ၎င်းနောက်
 ထိုအာဂန္တုအဝိဇ္ဇာကို စိတ်သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်အောင် လောကမှာ ဘယ်
 အကြောင်းကြောင့် ဘယ်အခွင့်များက ဖန်ဆင်း၍ ပေးနိုင်သလဲ။ ဘယ်လို
 အကြောင်းမျိုး ဘယ်လိုအခွင့်မျိုးနှင့် ပေါင်းဖော်မိသော စိတ်သန္တာန်မှာ
 ထိုအာဂန္တုအဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ပေါ်လာသလဲ။ ဘယ်လိုအခွင့်၊ ဘယ်လိုအကြောင်း
 များနှင့် ပေါင်းဖော်မိသော် ထိုအဝိဇ္ဇာအာဂန္တုဓာတ် ကွယ်ပျောက် ချုပ်ကင်း
 တတ်သလဲဟု ဖြစ်ကြောင်းကို မြင်အောင်ကြည့်။

လောကမှာ ဘယ်လိုဟာနှင့် ပေါင်းဆုံလျှင် မိုက်တတ်သည်။

မိခင်ဧရာဝတီ

၁၀/၂၀

ဘယ်လိုဟာနှင့် ပေါင်းဆုံမိလျှင် မိုက်စိတ်ပျောက်တတ်သည်ဟု ထင်ရှားပါ၏။ ဥပမာကား။ နေပူသို့ ထွက်၍ သွားလိုက်လျှင် တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဝိညာဏ်ပူတွေ၊ ဖဿပူတွေ၊ ဝေဒနာပူတွေ ချက်ခြင်း ပေါ်၍ ပူလေခြင်း ဖြစ်ရ၏။ အရိပ်ထဲသို့ ဝင်လိုက်လျှင် ထိုဝိညာဏ်ပူတွေ၊ ဖဿပူတွေ၊ ဝေဒနာပူတွေ ကွယ်ပျောက်၍ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဝိညာဏ်အေးတွေ၊ ဖဿအေးတွေ၊ ဝေဒနာအေးတွေ ပေါ်ပေါက်၍ အေးပေပြီ ဖြစ်ရ၏။ ဝိညာဏ်ပူ၊ ဖဿပူ၊ ဝေဒနာပူစုကား နေပူ၏ သားမြေးစုတည်း။ ငါဟူ၍ မမှတ်လင့်။ နေပူကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမှု အထင်အရှား ဖြစ်သည်။ ရေရှိရာမှာ ငါးစသော ရေသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်မြဲတည်း။ ဤခန္ဓာကိုယ်မှာ ရေနှင့်အလားတူသော ကာယအကြည်ဓာတ် လက်ခံရှိ၍ ရေသတ္တဝါမျိုးနှင့် တူသော ဝိညာဏ်အာဂန္တု၊ ဖဿအာဂန္တု၊ ဝေဒနာအာဂန္တုစု ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ အနာအိုမှာ ပိုးကျလာသည်နှင့်လည်း တူပါ၏။ အရိပ်ဥတုနှင့် တွေ့၍ အေးသော ဝိညာဏ်၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာစု ဖြစ်ပေါ်လာရာ၌လည်း ထိုအတူတည်း။ ထင်လည်း ထင်ရှား၏။ နက်လည်း နက်နဲလှ၏။

အနာဥပမာ၌ ပိုးမည်သည် အသည်းမှာ အနာရှိလျှင် အသည်းတွင်းမှာ ကျ၏။ အဆုတ်မှာ အနာရှိလျှင် အဆုတ်မှာ ကျ၏။ ကိုယ်မှာ ပိုးမျိုးရှစ်ဆယ် ရှိကြ၏။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ အကျိ၊ အခွဲရှိရာ၌ မိမိတို့ ကံချရာ သံသေဒဇ ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ပွား၍ နေကြ၏။ ထိုအနာပိုး ကိုယ်ပိုးတို့ကို ငါဆိုလျှင် ဟုတ်မည်လော။ ထိုမှတစ်ပါး နွေရာသီဆိုက်လျှင် တစ်ကိုယ်လုံးမှာ နွေဓာတ်မီး ပေါ်လာရ၏။ မိုးရာသီဆိုက်လျှင် တစ်ကိုယ်လုံးမှာ မိုးဓာတ်မီး ပေါ်လာရ၏။ ကိုယ်ခန္ဓာမှာ ပေါ်သော်လည်း ပြုလုပ်သူဆိုင်ရာကို လိုက်သည်ရှိသော် နေဗိမာန်မှဖြစ်သော နွေဥတု၏ သားမြေးသာ အမှန်ဖြစ်၏။ ဆောင်းတို့မှာလည်း ထိုနည်းတူ။ ငါဆိုသည်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ကား တစ်သက်လုံးမှာမှ တစ်ငါသာတည်း။ နှစ်ငါ မရှိ။ နေပူ၊ နေရိပ်သို့ လိုက်၍ ဥတုသုံးပါးသို့လိုက်၍ ဖြစ်ပေါ်ကြ၊ ပျောက်ကွယ်ကြသော ဝိညာဏ်၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဓာတ်မီးတို့ကား အပိုင်းအပိုင်း ပြတ်ခြား၏။ အသီးအသီး ထင်ရှား၏။ အပိုင်းအပိုင်း ပြတ်ခြားမှုကို မြင်အောင်ကြည့်။ ငါ မဟုတ်ကြောင်း ထင်ရှားလတ္တံ့။

ဤဥပမာများအတိုင်း တစ်နေ့၊ တစ်နေ့တွင် မိုက်ခွင့်၊ မိုက်ကြောင်းနှင့် ဆယ်ခါပေါင်းဆုံ၍ ဆယ်ကြိမ်မိုက်ရာ၌ ထိုသူ၏ စိတ်အစဉ်မှာ အလယ်၊ အလယ်၌ ကုသိုလ်စိတ်ကောင်း ခြားလျက် အဝိဇ္ဇာအာဂန္တုဓာတ် အကြိမ်ပေါင်း ဆယ်ခါပေါ်၍ ဆယ်ခါပျောက်ဆုံး၏။ အပိုင်းအပိုင်း ပြတ်၏။ ပေါင်းဆုံမိသော အခွင့်အကြောင်းတို့ကြောင့် မျက်နှာနှင့် မှန်ဆုံမိရာ၌ မှန်မှာ အရိပ်ပေါ်သကဲ့သို့ ထိုသူ၏ စိတ်အစဉ်မှာ အဝိဇ္ဇာအာဂန္တုဓာတ် ပေါ်၍ မျက်နှာနှင့် လွဲခဲ့လျှင် မှန်ထဲမှာ အရိပ်ကွယ်ပျောက်သကဲ့သို့ ထိုအာဂန္တုဓာတ် ကွယ်ပျောက်လေ၏။ မှန်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်သော်လည်း ထိုအရိပ်ကို မှန်သားဟူ၍ မဆိုအပ်။ မျက်နှာရိပ်ဟူ၍သာ ဆိုအပ်၏။

သားသမီးမည်သည် အမိ၊ အဘနှစ်ပါးစပ်၍ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် အမိဝမ်းမှာ ဖြစ်သော်လည်း မိဘနှစ်ပါး၏သားဟူ၍ ဆိုရသကဲ့သို့ ထိုမိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်အစဉ် အပကအကြောင်းနှစ်ပါး ပေါင်း၍ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအဝိဇ္ဇာသည် မိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ငါလည်း ဟုတ်ပါ၏ ဆိုငြားအံ့။ ငါဟုတ်၏ ယူခဲ့သော် ထိုအဝိဇ္ဇာသည် ဆယ်ခါ ဖြစ်ပေါ်၍ ဆယ်ခါပျောက်ဆုံးသည်။ ထိုသတ္တဝါ၊ ထိုငါလည်း ထိုတစ်နေ့မှာ ဆယ်ခါဖြစ်ပေါ်၍ ဆယ်ခါပျောက်ဆုံးသည်ဟု ယူနိုင်ပါ၏လော- ဟုမေး။ အဝိဇ္ဇာလည်း ပျောက်ဆုံးသည် မဟုတ်ပါ။ ထိုသူ

မိခင်ဧရာဝတီ

စိတ်မှာ ပြေငြိမ်း၍သာ နေပါသည် ဆိုငြားအံ့။ ပြေငြိမ်းမှုနှင့် ပျောက်ဆုံးမှု တူကြသလော မေး။ ပြေငြိမ်းမှု ဆိုသည်ကား ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်၍ လာသည်ကို ပြေငြိမ်းမှု ဆိုရသည်။ ဖြစ်ပေါ်သော အဝိဇ္ဇာအမှိုက်ဓာတ်နှင့် ကုသိုလ်စိတ်မည်သည် မီးနှင့်ရေ မရောနိုင်သကဲ့သို့ မရောနိုင်ကြ။ ပျောက်ငြိမ်းမှု ဆိုသည်ကား မီးထဲ၌ကျသော ဆီးနှင်းပေါက် ပျောက်ကွယ် သကဲ့သို့ ပျောက်ကွယ်မှုပေတည်း။

ဤသို့ ဖြစ်ပေါ်သော အဝိဇ္ဇာကို သတ္တဝါ မဟုတ်။ ငါ မဟုတ်။ သူ့ဆိုင်ရာ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်ပေါ်သော အာဂန္တုဓာတ် သက်သက် သာတည်းဟု မြင်နိုင်သော ဉာဏ်သည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဝိဇ္ဇာဉာဏ် မည်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဝိဇ္ဇာဉာဏ်လည်း မည်၏။ ၎င်းနောက် ထိုအဝိဇ္ဇာ၏ ဖြစ်ပေါ်ချည်၊ ကွယ်ပျောက်ချည်နေသော အာဂန္တုသဘော၊ ဥဒယဗ္ဗယ သဘောကို ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်အောင် စွဲစွဲမြဲမြဲ ရှုရာ၏။ အနိစ္စသဘော၊ ဒုက္ခသဘော၊ အနတ္တသဘောကို ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်အောင် ရှုရာ၏။ အနိစ္စသဘောကို ထင်မြင်နိုင်ပါလျှင် ဒုက္ခသဘော၊ အနတ္တသဘောလည်း ထင်မြင်တော့သည်။

ဥပမာကား ကမ်းလည်း မမြင်သော အလွန်ဘေးကြီး၊ အန္တရာယ် ကြီးလည်း ထူပြောများပြားလှသော မဟာသမုဒ္ဒရာအလယ်မှာ ရေမြှုပ် စိုင်ကြီးကို မေါင်စီး၍နေရသော ယောက်ျားသည် ရေမြှုပ်စိုင်ကြီး၏ မခိုင်မမြဲသော အနိစ္စအခြင်းအရာကို မြင်လေရာ၏။ အမြှုပ်ထကြွ၍ နေသော သမုဒ္ဒရာလေ၊ သမုဒ္ဒရာလှိုင်း၊ ရက္ခိုလ်ခေါ်သော ရေဘီလူး၊ ငါးမန်း၊ ငါးဆင် အစရှိသော သမုဒ္ဒရာဘေးအန္တတို့ကိုလည်း မြင်လေ ရာ၏။ ကမ်းမမြင်သော သမုဒ္ဒရာအလယ်၌ ရေမြှုပ်စိုင်ကြီးနှင့် လှိုင်းစီး၍ နေရသော ထိုယောက်ျားသည် ကြောက်မှု၊ ထိတ်မှု အတွက်ကြောင့်

မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

အသက်တစ်ခါမှ ဖြောင့်မတ်စွာ ရှုနိုင်တော့မည် မဟုတ်။ အခါခပ်သိမ်း ဘဝင်မှာ ဖိုလှိုက်ဆိုးမြို့လျက် ပင့်သက်သာ ရှုနိုင်တော့မည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ သမုဒ္ဒရာကြီး၏ ကြောက်မက်ဖွယ် အနန္တတွေကို မြင်လေလေ ရေမြှုပ်စိုင့်၏ ပျက်မှုကို ကြောက်လေလေ ဖြစ်၏။ ရေမြှုပ်စိုင့်ကြီးကို ခုချက်ခြင်း စွန့်ပယ်၍ သောင်ကြီး၊ သင်္ဘောကြီးပေါ်ရောက်ချင်စိတ်အမြဲ တည်၏။ ရေမြှုပ်စိုင့်၏ အနိစ္စသဘောကို မြင်တိုင်း၊ မြင်တိုင်း ရေမြှုပ်စိုင့် မခိုင်မှုကြောင့် များစွာသော ဒုက္ခအခွင့် ကြီးစွာသော ဒုက္ခအခွင့်တွေကို မြင်လတ္တံ့။

အနည်းငယ်သော လေ၊ အနည်းငယ်သော ရေဂယက်ကို မြင်လျှင် ပင် ကြောက်မှု၊ ထိတ်ရမှု၊ ပူရမှု၊ ပင်ရမှုဒုက္ခ ဖြစ်ရသည်လည်း ရေမြှုပ်စိုင့် မခိုင်သည့်အတွက်ဟု သိနိုင်လတ္တံ့။ ကြီးစွာသော လေ၊ ကြီးစွာသော ရေလှိုင်းမှာ ဆိုဖွယ်မရှိ။ ထိုစကားမှန်၏။ အကယ်၍ ထိုယောက်ျားသည် သိကြားမင်း ဖန်ဆင်းသော မဟာပစ္စရိဖေါင်ကြီးပေါ်မှာ စီး၍နေရသည် ဖြစ်ခဲ့အံ့။ ထိုကြောက်မက်ဖွယ် အနန္တတွေသည် ကြောက်မက်ဖွယ် မဟုတ်။ ကြည့်ချင်ဖွယ်၊ ရှုချင်ဖွယ်၊ ပျော်ဖွယ် အနန္တတွေသာ ဖြစ်လတ္တံ့။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ထိုအနန္တတွေကြောင့် ဖောက်ပြန် ပျက်ပြားမှု ဘေး မထိနိုင်အောင် ခိုင်မြဲသော ဖေါင်ကြီးဖြစ်ပေသောကြောင့်တည်း။ ထိုရေမြှုပ်စိုင့်ကြီးနှင့်အတူ ဤကိုယ်ခန္ဓာသည်လည်း သန်း၊ ကြမ်းပိုး၊ ခြင်၊ မှက်၊ ပရွက်၊ ပိုးလောင်းစသော အလွန်သေးငယ်လှသော သတ္တဝါ တို့၏ ကိုက်မှု၊ နာမှု၊ ထိပါးမှုနှင့်ပင် ဖောက်ပြန် ပျက်ပြား၏။ သန်းကိုက်လျှင် ကိုက်သော နေရာမှာ တူ၍ဖြစ်သော ဓာတ်ကြီးလေးပါး ချုပ်၏။ သေဆုံး၏။ အနိဋ္ဌဖြစ်သော ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖြစ်ပေါ်၏။ အနိဋ္ဌဖြစ်သော ကာယဝိညာဏ်၊ ကာယသမ္မဿ၊ ကာယသမ္မဿဇာ ဝေဒနာ

တို့ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ မခံသာသော ဒုက္ခဖြစ်၏။

ကိုယ်ခန္ဓာအလုံးမှာ သန်းငယ်ကလေး၏ ကိုက်မှုနှင့်ပင် ပကတိ အတိုင်း မနေ အနိစ္စရောက်သော နေရာချည်းတည်း။ ဒုက္ခဖြစ်သော နေရာချည်းတည်း။ ထိုကြောင့် သန်းကိုပင် ကြောက်ရ၏။ ဤသို့ သန်းကိုက်သော နေရာမှာ သန်းပယောဂကြောင့် ဣဋ္ဌဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး ပျက်ဆုံးမှု၊ အနိဋ္ဌဒုက္ခဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ပေါ်မှုကို မြင်သဖြင့် ထိုထက်ကြီးသော ကြမ်းပိုး၊ ခြင်၊ မှက်၊ ပရွက်၊ ပိုးလောင်း တို့၏ ကိုက်မှု၊ ထိပါးမှုတို့ကြောင့် ကိုက်သော နေရာထိပါးသော နေရာတို့၌ ဣဋ္ဌခန္ဓာငါးပါး ချုပ်ဆုံးမှု၊ အနိဋ္ဌခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ကြောက်ရမှု၊ ဒုက္ခဖြစ်မှုတို့ကား ထင်ရှားပြီ။ ထိုထက် ကြီးမားသော သက်ရှိ၊ သက်မဲ့အန္တရာယ်တို့၏ ကိုက်မှု၊ ခဲမှု ထိပါးတိုက်ခိုက်မှုတို့မှာ ဆိုဖွယ် မရှိပြီ။ အနည်းငယ် လေပူတိုက်လျှင် တိုက်သောနေရာမှာ ဣဋ္ဌခန္ဓာငါးပါး ပျက်ဆုံး၏။ အနိဋ္ဌခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ပေါ်၏။ တာရှည် လေတိုက်ခံလျှင် တစ်ကိုယ်လုံး ပြောင်းလဲ၍ သွား၏။ တစ်ကိုယ်လုံး ပူဆီးပူဆာ မခံသာသော ခန္ဓာငါးပါးချည်း ဖြစ်၍ကုန်၏။ ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌမှုချည်း ဖြစ်ကြ၍ ထင်လည်းထင်ရှား၏။ နက်လည်း နက်နဲ၊ ခက်လည်း ခက်ခဲလှ၏။

ဤလေသလပ်ရုံမျှနှင့်ပင် တစ်စ၊ တစ်စ ဓာတ်မီးထ၍ လောင် သဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံး ရုပ်ပြောင်းမှု၊ ဓာတ်ပြောင်းမှု၊ ခန္ဓာပြောင်းမှု၊ နေမကောင်း ထိုင်မကောင်းဖြစ်၍ လာမှုစုသည် ကိုယ်တွေ့အမှုချည်း တည်း။ ဤသို့ ဣဋ္ဌဖြစ်သော ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် လေသလပ်ရုံမျှနှင့် ပင် ပျက်စီးခြင်း အနိစ္စသဘော ရှိသည့်အတွက်ကြောင့် လေကိုလည်း ကြောက်ရ၏။ စိန်တုံး၊ ပတ္တမြားတုံးကြီးကဲ့သို့ ခိုင်မြဲခဲ့သည် ဖြစ်ငြား

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

အံ့။ ထိုထိုကြောက်ရသော ဘေးအန္တရာယ်စုသည် ဘေးအန္တရာယ် ကြောက်ဖွယ်စု မဟုတ်။ ခံစံ၍ ကောင်းသော ချမ်းသာဖွယ်ကြီး ဖြစ်၍ ကုန်လတ္တံ့။

ကမ်းမမြင်သော မဟာသမုဒ္ဒရာကြီးနှင့် ဤလောကသံသရာကြီးတူ၏။ သမုဒ္ဒရာမှာရှိသော ဘေးအန္တရာယ် အနန္တစုနှင့် ဤလောကမှာရှိသော ဘေးအန္တရာယ်စု တူ၏။ ရေမြုပ်ခဲကြီးနှင့် ဤလူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာခန္ဓာကောင်ကြီး တူ၏။ သမုဒ္ဒရာကြီးအလယ်မှာ ရေမြုပ်ခဲဖေါင်ကြီးစီး၍ နေသော ယောက်ျားနှင့် အနိစ္စဖြစ်သော ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတွေကို ဦးခေါင်းအင်္ဂါလုပ်၍၊ ကိုယ်အင်္ဂါလုပ်၍၊ ခြေ၊ လက်အင်္ဂါလုပ်၍၊ နားအင်္ဂါ၊ မျက်စိအင်္ဂါလုပ်၍၊ အသည်းခဲ၊ အဆုတ်ခဲ၊ နှလုံးခဲလုပ်၍၊ ငါလုပ်၍နေသော သတ္တဝါစု တူ၏။ ဤမျှသော စကားရပ်တို့ဖြင့် အနိစ္စကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ပုံ၊ အနတ္တဖြစ်ပုံကို အရိပ်အမြွက်မျှ ပြလိုက်သည်။ ထိုထက် သိသာထင်ရှားသော အကျယ်ကိုမူကား သင်္ဂြိုဟ်အဖွင့် “ပရမတ္ထဒီပနီဋီကာသစ်ကျမ်း၊ လက္ခဏာဒီပနီစာအုပ်၊ ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒီပနီစာအုပ်၊ သတ္တဋ္ဌာနကောသလ္လဒီပနီစာအုပ်” များမှာ ယူကြလေ။ ဤအရာ၌ကား လောက၌ မိုက်မဲမှုခေါ်ကြသော အဝိဇ္ဇာဓာတ်ရင်းကို ရေမြုပ်ခဲငယ်၊ ရေပွက်ခဲငယ်၊ နှင်းပေါက်ငယ်များနှင့် အလားတူပြု၍ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တအခြင်းအရာကို မြင်လေ။

ထိုမြင်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို အနိစ္စဝိဇ္ဇာ၊ ဒုက္ခဝိဇ္ဇာ၊ အနတ္တဝိဇ္ဇာ ဆိုသတည်း။ နာမ်တရားအများရှိသည်တွင် တစ်ခုခုသော နာမ်တရားကို ဓာတ်ပေါက်အောင် မြင်နိုင်လျှင် ကြွင်းသော နာမ်တရားတို့ကိုလည်း ဓာတ်ပေါက်အောင် မြင်နိုင်တော့သည်။ အဝိဇ္ဇာဟူသော မိုက်မဲမှုတစ်ခုကို ဓာတ်ပေါက်လျှင် ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့် ဖြစ်အတူ ပျက်အတူ အကုသိုလ်ဟူသမျှကို ဓာတ်ပေါက်အောင် မြင်နိုင်တော့သည်။ အကုသိုလ်စုကို

မြင်နိုင်လျှင်လည်း ကုသိုလ်စုကို မြင်နိုင်လတ္တံ့။ တစ်ခုပေါက်လျှင် တစ်စ၊ တစ်စ အကုန်ပေါက်မြဲ။ ရုပ်တရားစုမှာလည်း ပထဝီခေါ်သော ခက်မာမှု မြေဓာတ်တစ်ခုကို ဓာတ်ပေါက်အောင် မြင်နိုင်လျှင် ကြွင်းသော ရုပ်စုကိုလည်း မြင်နိုင်လတ္တံ့။ ထိုကြောင့် နာမ်ဓာတ်တို့တွင်လည်း တစ်ခုခုသော နာမ်ဓာတ်ကို ဓာတ်ပေါက်အောင် အားထုတ်ရာ၏။ ရုပ်ဓာတ်စုတွင်လည်း တစ်ခုခုသော ရုပ်ဓာတ်ကို ဓာတ်ပေါက်အောင် အားထုတ်ရာ၏။ တစ်ခုခု ကပေါက်လျှင် တစ်စ၊ တစ်စ အကုန်ပေါက်လတ္တံ့။ အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ အဝိဇ္ဇာဓာတ်ပေါက်လမ်းသို့ မလိုက်မူ၍ အဝိဇ္ဇာပွားလမ်းများ သို့သာ တစွပ်တည်း လိုက်မှား၍ ယနေ့ထက်တိုင် အကန်းဘဝ အန္တပုထုဇဉ် ငရဲမျိုး၊ ပြိတ္တာမျိုး၊ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက် တိရိစ္ဆာန်မျိုး ဖြစ်၍ နေကြရလေသတည်း။

ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ ၁၁-ပါးတွင် အဝိဇ္ဇာ ဟူသော ပထမအင်္ဂါ ဒုက္ခသစ္စာ၌ ဖုံးဝှက်ကွယ်ကာ၍ နေသော အဝိဇ္ဇာ ဒဏ်နာ၊ ဒဏ်ချက်မျှကို သတ်နည်း၊ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အလင်းဖွင့်နည်းများကို ရိပ်မိရုံမျှ အမြွက်ပြခန်း ပြီး၏။ သင်္ခါရဝိညာဏ်စသော နောက်နောက် သော ဒုက္ခသစ္စာအင်္ဂါဆယ်ပါးတို့၌လည်း အဝိဇ္ဇာအင်္ဂါမှာ အကျယ်ပြဆို ခဲ့ပြီးသော အစီအစဉ်အတိုင်း အသီးအသီး အကျယ်ချဲ့၍ သိလေ။ အကျဉ်းမျှ ဆိုတော့အံ့။ သင်္ခါရဆိုသည်ကား လောက၌ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုကို သိသည့် အလိမ္မာမှု၊ မလိမ္မာမှုကို ဆိုသည်။ ဓာတ်မှန် ဓာတ်ရင်းကား ကုသိုလ်စေတနာနှင့် အကုသိုလ်စေတနာပေတည်း။ ထိုတွင် ကုသိုလ်စေတနာသည် ဒါနကိစ္စနှင့် ဖြစ်ပေါ်သော အလှည့်၊ ဘာဝနာကိစ္စနှင့် ဖြစ်ပေါ်သော အလှည့်၊ ထိုထိုကောင်းကျင့် ကောင်းကြံ ကိစ္စမျိုးတို့နှင့် ဖြစ်ပေါ်သော အလှည့်ဟူ၍ အများရှိ၏။ ဒါနဖြစ်ရန်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

အခွင့်စုံညီသောအခါ ဒါနကိစ္စနှင့် တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍ ဒါနအခွင့် ပြီးပြန်လျှင် အကုန်ချုပ်ပျောက် သေဆုံး၍ စေတနာသင်္ခါရတစ်မျိုး ပေါ်၍ သွားပြန်၏။ အာဂန္တုမူ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဓာတ်သဘာဝမျှကို အခဲအခဲ အပိုင်းအပိုင်း ပြတ်ခြားအောင် ကြည့်။ မည်သူ လူ့ဒါန်းသည်၊ ပေးကမ်း သည်၊ ငါ လူ့ဒါန်းသည်၊ ပေးကမ်းသည်ဟု မဟုတ်မမှန် အပေါ်ရံ ပြင်ပ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနယ်တွင် မြင်၍မနေနှင့်။ စေတနာအာဂန္တုသည်သာ ဒါနအမှုသည် အမှန်ဖြစ်သတည်း။

ထိုတရားသည်လည်း မျက်နှာနှင့် ဆုံမိသောအခါ မှန်အပြင်မှာ မျက်နှာရိပ် ဖြစ်ပေါ်သကဲ့သို့ ဒါနဖြစ်ရန် အကြောင်းအခွင့်စုနှင့် ဆုံမိသော အခါ မနောအကြည်မှာ ဖြစ်ပေါ်သော အာဂန္တုဓာတ်မူသာတည်း။ ချုပ်ကွယ် ပျောက်ဆုံးပုံကိုလည်း သိလေ။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တမှုကိုလည်း ရေမြှုပ်ဖေါင်ဥပမာအတိုင်း သိလေ။ သီလကုသိုလ်၊ ဥပေါသထကုသိုလ်၊ ရသေ့ပြုမှု၊ ရဟန်းပြုမှုကုသိုလ်၊ ဝိဇ္ဇာဘာဝနာ အဆောက်အဦးမှတစ်ပါး ဝဋ္ဌနိဿိတဖြစ်သော ကသိုဏ်းဘာဝနာ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရဘာဝနာ၊ ရူပဈာန်၊ အရူပဈာန် ကုသိုလ်စုကိုလည်း ထိုဒါန ကုသိုလ်သင်္ခါရအတိုင်း သိလေ။ အကုသိုလ် စေတနာသည်လည်း ပါဏာတိပါတကိစ္စနှင့် ဖြစ်သော အလှည့်၊ အဒိန္နာဒါနကိစ္စနှင့် ဖြစ်ပေါ်သော အလှည့် အစရှိသည်ဖြင့် မကောင်းကျင့် မကောင်းကြံကိစ္စမျိုးတို့နှင့် ဖြစ်ပေါ်မှု အလွန်များပြား၏။ အဝိဇ္ဇာမိုက်ခွင့်မှာ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်း အကျယ်သိလေ။ အဝိဇ္ဇာကား တိုက်တွန်းသော ဓာတ်တည်း။ စေတနာကား အားထုတ်သော ဓာတ်တည်း။ အစိုးရမင်းတို့၏ သူခိုး၊ ဓားပြ သတ်ရာ၌ အဝိဇ္ဇာသည် အာဏာပေး အစိုးရမင်းတို့နှင့် တူ၏။ စေတနာသည် လက်သည် ထောင်မှူးနှင့်တူ၏။ ဤသို့ ခပ်သိမ်းသော အကုသိုလ်မှုတို့၌ အဝိဇ္ဇာနှင့်

စေတနာသင်္ခါရ ခွဲလေ။

ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ဝိရိယစသော တရားစု၊ ဒေါသ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ
 အစရှိသော တရားစု၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာ အစရှိသော တရားစုတို့သည်ကား
 စေတနာ၌ ပါဝင်ကြလေကုန်၏။ ဤစေတနာဟူသော အာဂန္တုကသင်္ခါရ
 ဓာတ်အမှုသည် လောက၌ အရေးအခွင့် အလွန်ကြီးကျယ်လှ၏။
 အပါယ်လေးဘုံ၊ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်တို့၌ ကာယကံမှု၊
 ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတို့နှင့် ပြုလုပ် ပြောဆို ကြိဖန် မြူးရွှင် မြည်တမ်းမှု
 ခပ်သိမ်းသည် စေတနာသင်္ခါရ အမှုချည်းတည်း။ မည်သူ ဘယ်ဟာကို
 လုပ်သည်၊ မည်သူ ဘယ်ဟာကို ပြောဆိုသည်၊ မည်သူ ဘယ်အကြံကို
 ကြံစည်သည်။ မည်သူ အလှူပေးသည်။ မည်သူ ဥပုသ်စောင့်သည်။
 မည်သူ ကြက်သတ်သည်။ မည်သူ ဝက်သတ်သည်။ မည်သူ သွားသည်။
 မည်သူ လာသည် အစရှိသည်ဖြင့် စေတနာသင်္ခါရ၌ စွဲလမ်းချက်
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိပေါင်း အနန္တများ၏။ အဝိဇ္ဇာအချက် အနန္တများပြားလှ၏။
 ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုဆိုလျှင် ထိုအနန္တအကုန် ပါဝင်၏။

စေတနာကို အာဂန္တုဓာတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အနေနှင့် တစ်ချက်
 ချက်က ဓာတ်ကွဲအောင် မြင်နိုင်ပါလျှင် အလုံးစုံကိုပင် မြင်နိုင်လတ္တံ့။
 ဤသင်္ခါရအင်္ဂါသည် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါဟု ထင်မြင်သော အဝိဇ္ဇာမှောင်
 ကြီး အလွန်ထူထည် ကြီးကျယ်လှသော အင်္ဂါပေတည်း။ အာဂန္တုဓာတ်
 ထင်မြင်ရန် အမှု၊ ဒါနကို ဒုက္ခထင်မြင်ရန် အမှု၊ သီလကို ဒုက္ခထင်မြင်
 ရန် အမှု၊ ဘာဝနာကို ဒုက္ခ ထင်မြင်ရန် အမှုသည် အလွန်ခက်ခဲလှ၏။
 ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာအစရှိသော ကုသိုလ်မှုတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကို
 ရော၊ မရဏတို့မှ လွတ်လမ်းအဖြောင့်ဟုတ် မဟုတ်။ အဝိဇ္ဇာကို တစ်နေ့
 တစ်ခြား၊ တစ်လ တစ်ခြား၊ တစ်နှစ် တစ်ခြား ပါးရှားကုန်ခန်းစေနိုင်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

သော လမ်းအဖြောင့် ဟုတ် မဟုတ်ကို ခွဲခြမ်း၍ ရှေး၌လည်း ပြခဲ့ပြီ။

ဥပမာဖြင့် ပြဆိုဦးအံ့။ လောက၌ တောင်သူ၊ လယ်ယာလုပ်မှု ကို အပင်ပန်းခံ၍ လုပ်ကြသည်ကား အလိုမရှိအပ်သော ဒုက္ခမှ လွတ်ငြိမ်းခြင်းငှါ အလိုရှိအပ်သော သုခကို ရခြင်းငှါ လုပ်မှုပေတည်း။ အလိုမရှိအပ်သော ဒုက္ခဆိုသည်ကား စပါး၊ ဆန်၊ ပစ္စည်း၊ ဥစ္စာ မရှိခဲ့လျှင် တွေ့ကြုံရလတ္တံ့သော ဒုက္ခစုတည်း။ အလိုရှိအပ်သော သုခဆိုသည်ကား စပါး၊ ဆန်၊ ပစ္စည်း၊ ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံသည့်အတွက် ရလတ္တံ့သော သုခစုတည်း။ စပါး၊ ဆန် မည်သည် အနိစ္စဓမ္မ ဖြစ်ချေသောကြောင့် တစ်မိုးခါလုံး အပန်းကြီးခံ၍ လုပ်နိုင်မှ တစ်နှစ်စာမျှ အခွင့်ရ၏။ အလိုမရှိသော ဒုက္ခမှ တစ်နှစ်စာမျှ လွတ်ငြိမ်းခွင့် ရ၏။ အလိုရှိအပ်သော သုခကို တစ်နှစ်စာမျှ ရစေနိုင်၏။ နောက်နှစ်တိုင်လျှင် လုပ်မြဲ လုပ်ပြန်၏။ ဤနည်းအတိုင်း သေသည်တိုင်အောင် လုပ်ရလေ၏။ နောက်ဘဝ တောင်သူမျိုးဖြစ်ပြန်လျှင် နောက်ဘဝ၌လည်း နှစ်စဉ်အတိုင်း သေသည်တိုင်အောင်ပင် လုပ်ရလတ္တံ့။ နောက်ကိုလည်း ထိုအလုပ်နှင့်သာ သွားမည်ဆိုလျှင် ဘဝအသင်္ချေ၊ ကမ္ဘာအသင်္ချေ အနမတဂ္ဂ သံသရာနှင့် တစ်ခု သွားသော်လည်း တောင်သူလုပ် ဒုက္ခလမ်းဆုံး စခန်းမရှိ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ထိုတောင်သူအလုပ်မှ ဖြစ်သော စပါး၊ ဆန်သည် နိစ္စဝတ္ထုမျိုး မဟုတ်။ တစ်နှစ်အတွင်းမှာ သုံးဆောင်မှုနှင့် နေ့စဉ်အတိုင်း လျော့ပါးကုန်ဆုံး၍နေသော အနိစ္စဝတ္ထုမျိုး ဖြစ်လေသောကြောင့်တည်း။

လွန်ခဲ့ပြီးသော အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌လည်း ထိုတောင်သူအလုပ်ကို လုပ်ခဲ့ရသည်။ အနမတဂ္ဂ ရှိပြီ။ ယခုလည်း လုပ်ရလျက် ရှိ၏။ နောင်လည်း ထိုအလုပ်ကို လုပ်၍သွားလျှင် ဘဝပေါင်းမည်မျှ ကမ္ဘာပေါင်းမည်မျှ ကြာရှိသည်ကာလ နိစ္စစပါးမျိုး ဖြစ်လာလတ္တံ့။

မိခင်ဧရာဝတီ

၁၂၃

ဘဝများစွာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ပင်စင်စား၍ နေရလတ္တံ့ဟု မရှိ။ တစ်လတွင် တစ်ခါလုပ်လျှင် ဆယ်နှစ်၊ ကိုးနှစ်မျှ နေခွင့်မရ။ တောင်သူ အလုပ်ကို နှစ်ပေါင်းမည်မျှ ဘဝပေါင်းမည်မျှ ကမ္ဘာပေါင်းမည်မျှ စွဲမြဲ၍ လုပ်နိုင်လျှင် ထိုအလုပ်မှ နိစ္စစခန်း ပေါ်လာ၏။ တောင်သူ အလုပ်ဒုက္ခမှ အပြီးလွတ်ငြိမ်း၍ ထာဝရ အငြိမ်းစားနေရသော စခန်းသို့ ဆိုက်၏ဟု သက်သက်မရှိ။ အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ တစ်နပ်စာအလုပ် သက်သက်သာ ရှိ၏။ ထိုကြောင့် တစ်နှစ်အဖို့ စပါးသိန်း၊ သန်းပင် ရသော်လည်း အနိစ္စဝတ္ထုမျိုးကိုသာ အကျိုးပေးသော အလုပ်ဖြစ်၍ ဒုက္ခအလုပ်ကြီး သက်သက်သာတည်း။ လောကအလုပ်ဟူသမျှကို ဤနည်းချည်း မြင်လေ။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဒါနအလုပ်၊ သီလအလုပ်၊ ဘာဝနာအလုပ်၊ ဈာန်သမာပတ်အလုပ်စုသည်လည်း ထိုတောင်သူအလုပ်နှင့် ထပ်တူ။ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာ့ဘဝတည်းဟူသော အနိစ္စဝတ္ထုမျိုးကို အကျိုး ပေးသော အလုပ်စုဖြစ်၍ ထိုအလှူပေးမှု သင်္ခါရဒုက္ခမှ လွတ်ငြိမ်းရန် စခန်း ကွာလှမ်း၏။ သီလစောင့်ထိန်းမှု သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဥပုသ်စောင့်ထိန်းမှု သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဘာဝနာပွားများမှု သင်္ခါရဒုက္ခမှ လွတ်ငြိမ်းရန် စခန်း ကွာလှမ်း၏။ ဤစကား၌ သီလ၊ ဘာဝနာမှု ဆိုသော်လည်း ယခုဘဝတွင် သာသနာတော် ထင်ရှားရှိသည့်အတွင်း တစ်နေ့တစ်ခြား၊ တစ်လ တစ်ခြား၊ တစ်နှစ်တစ်ခြား အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ရှားရန် ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ပွားများရန် အလုပ်၏ အခြေအနေဖြစ်သော သီလ၊ ဘာဝနာမှုတို့ကို ချန်လှပ်၍ ယူ။ ဒါနမှာလည်း အားထုတ်ဆဲဖြစ်သော ဘာဝနာအလုပ်၏ အခြေအရံ စာဂါနုဿတိ ဘာဝနာအကျိုးငှါ ပေးလှူသော ဒါနမှုများကို ချန်၍ယူ။

တစ်နည်း တစ်ဘဝတွင် ကွက်၍ ဥပမာဆိုအံ့။ ။ တစ်နေ့ အပင်ပန်းခံ၍ လုပ်လျှင် တစ်ရက်စာမျှ စားသောက်၊ သုံးစွဲလောက်အောင်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ရသော အလုပ်တစ်ခု။ ထိုထက် တစ်နေ့ လွန်စွာ အပင်ပန်းခံ၍ လုပ်လျှင် သုံးနှစ်စာမျှ စားသောက်၊ သုံးစွဲလောက်အောင် ရသော အလုပ်တစ်ခု။ ထိုထက် တစ်နေ့လွန်စွာ အပင်ပန်းခံ၍ လုပ်လျှင် ရွှေတစ်သိန်း ရ၍ တစ်ဘဝလုံး ထိုအလုပ်မှ တစ်သက်လုံး လွတ်ငြိမ်း၍ သေဋ္ဌေးကြီး ဖြစ်သော အလုပ်တစ်ခု။ ထိုအလုပ်သုံးခုတို့တွင် တစ်ရက်စာမျှ ရသော အလုပ်သည် နေ့စဉ် အလုပ်ခွင်က မလွတ်ရသော ဒုက္ခကြီးမည်၏။ သုံးနှစ်စာရသော အလုပ်သည် သုံးနှစ်တိုင်ပြန်လျှင် အလုပ်ခွင်သို့ ဝင်ပြန်ရသော ဒုက္ခအလုပ်ပင် ဖြစ်၏။ တတိယအလုပ်သည်သာလျှင် တစ်နေ့ အပင်ပန်းခံ၍ လုပ်လိုက်လျှင် ထိုကဲ့သို့သော အလုပ်ဒုက္ခမျိုးမှ တစ်သက်လုံး ကျွတ်လွတ်၍ သွားသော အလုပ်မျိုး ဖြစ်ပေသည်။ ထိုနေ့မှာ ဘယ်လို ပင်ပန်းသော်လည်း ချမ်းသာလုပ်ကြီးမည်၏။ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝဟူသော အနိစ္စဝတ္ထုမျိုးကို အကျိုးပေးသော ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှုသည် တစ်ရက်စာ၊ တစ်နပ်စာရသော အလုပ်နှင့်တူ၏။ ဗြဟ္မာ့ဘဝကို ပေးသော ဘာဝနာမှုသည် သုံးနှစ်စာရသော အလုပ်နှင့် တူ၏။ တစ်နေ့တစ်ခြား အဝိဇ္ဇာတရား ပါးရှားချုပ်ငြိမ်းရန် လုပ်သော ဘာဝနာမှုသည် နောင် ထိုအလုပ်ဒုက္ခမျိုးကို လွတ်ငြိမ်းစေနိုင်သော အမှု ဖြစ်ပေ၍ တတိယအလုပ်နှင့် တူ၏။

လိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကား ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှု၊ ရသေ့လုပ်မှု၊ ရဟန်းလုပ်မှု ဟူသမျှသည် ဒုက္ခမှုချည်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် တစ်နေ့၊ တစ်လ၊ တစ်နှစ်၊ တစ်ဘဝတစ်ခါ အပန်းခံ၍ လုပ်လျှင် ထိုအလုပ်မျိုး ကွင်းကျွတ်၍ ကျ၏။ တစ်ခါလုပ်မှုနှင့် ငြိမ်း၏။ ဤသို့လုပ်သော အမှုသည်ကား တစ်ဘဝသာ ပန်း၍ နောင်ဘဝအနန္တ ထိုအလုပ်ဒုက္ခမှ လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော ဒုက္ခမှလည်းကောင်း ကျွတ်လွတ်၍

သွား၏။ ဤသို့ ကုသိုလ်မှု စသည်ကား ချမ်းသာသော ဘဝအနန္တနှင့် ထောက်စာသည်ရှိသော် ဆင်းရဲသော ဘဝသည် သုခကြီး ဖြစ်လေ၏။ ဤမျှသော စကားရပ်တို့ဖြင့် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ပြုသမျှသော တစ်နပ်စာ ဒါန၊ တစ်နပ်စာ သီလ၊ တစ်နပ်စာ ဘာဝနာမှုစု၏ အတိဒုက္ခမှု စင်စစ်ဖြစ်ကြောင်းကို ပြဆိုသတည်း။

ယခုဘဝ ပြုကြသော ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှု၊ ရှေးရှေး ဘဝက ပြုခဲ့ကြပြီးသော ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှု၊ နောက်နောက် ဘဝမှာ ပြုကြလတ္တံ့သော ဒါနမှု၊ သီလမှု၊ ဘာဝနာမှုတို့ကိုလည်း အဝိဇ္ဇာ အစီးအပွား၊ ဇရာ၊ မရဏ အစီးအပွားမျိုး ဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော် ဒုက္ခစင်စစ်သာ မှတ်ရာ၏။ ဤအလုံးစုံကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် တစ်နေ့ တစ်ခြား အဝိဇ္ဇာပါးရှားရန် ဘာဝနာမှု၊ မနသိကာရမှုကို ပြုခြင်း အားထုတ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်လောက်သော အသိဉာဏ်ပညာအခံ ရှိကြသော သူတို့၏ အကျိုးငှါ ပြဆိုပေသည်။ ထိုသို့သော အသိဉာဏ် အခံမဲ့သော သူတို့မှာမူကား ယခုဘဝမှာ ဒါနကို အရင်းပြု၍ သီလကို အရင်းပြု၍ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ အဆက်ဆက်တို့မှ ဆက်လက်၍လည်းကောင်း သံသရာဘဝ နောက်နောက်ဘုရား သာသနာ ကြံကြိုက်ရာမှာ အဝိဇ္ဇာ ဓာတ်ကင်းပြတ်ရန် အခွင့်ကို မျှော်လင့်တောင့်တ၍ ဝိဝဇ္ဇနိသိတမြောက် လောက်အောင် ဒါနမှု၊ သီလမှု တတ်အားသမျှသော ဘာဝနာမှုများကို ကြိုးစားအားထုတ်ကြကုန်ရာသည်။ ဤကား အင်္ဂါ ၁၂-ပါးတို့တွင် သင်္ခါရအင်္ဂါ ဒုက္ခသစ္စာသဘောကို ပြဆိုသော အခန်းတည်း။ ကြွင်းသော အင်္ဂါတို့မှာလည်း ထိုထိုအင်္ဂါ၏ လင်္ကာပုဒ်၌ အဖြေတို့မှာ ထင်ရှားစွာ ပြဆိုခဲ့ပြီ။

ဤသို့လျှင် လောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါဟု ထင်မြင်၍ နေကြ မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

သော ခြိမ်သဏ္ဍာန်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုခြိမ်သဏ္ဍာန်တို့၏ ကောင်း၊
မကောင်းသော အပြုအမူ အကြံအဖန် အမှုခပ်သိမ်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊
ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဖြင့် အမှန်ပြု၍ သတ္တုချသည်ရှိသော် အဝိဇ္ဇာစသော ဓာတ်မှန်
ဓာတ်နု၊ ဓာတ်စစ် ဓာတ်အား ၁၂-ပါးသာ ရ၏။ ဓာတ်သား ၁၂-ပါးကို
ပိုင်ပိုင်မြင်သည်ရှိသော် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍
ဓာတ်သဘာဝအားဖြင့် မရှိကြောင်း ထင်ရှားရာ၏။ မြေဓာတ်သည်
အသီးအခြား ဓာတ်သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏။ ရေဓာတ်သည်
အသီးအခြား ဓာတ်သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏။ မီးဓာတ်သည်
အသီးအခြား ဓာတ်သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏။ လေဓာတ်သည်
အသီးအခြား ဓာတ်သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏။ စိတ်ဟူသော ဝိညာဏ်
ဓာတ်လည်း အသီးအခြား ဓာတ်သဘာဝအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ၏။ ဤသို့
အစရှိသည်ဖြင့် ပရမတ္ထဓမ္မတို့မှာ ဓာတ်သဘာဝအားဖြင့် အသီး၊ အသီး
ရှိကြကုန်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ဓာတ်ဟူ၍ကား အသီးအခြား မရှိ။ သတ္တဝါဓာတ်
ဟူ၍ မရှိ။ လူဓာတ်ဟူ၍ မရှိ။ နတ်ဓာတ်ဟူ၍ မရှိ။ ဗြဟ္မာဓာတ်ဟူ၍
မရှိ။ မိန်းမဓာတ်ဟူ၍ မရှိ။ ယောကျ်ားဓာတ်ဟူ၍ မရှိ။ ငါဓာတ်ဟူ၍
မရှိ။ သူဓာတ်ဟူ၍ မရှိ။ မိုက်မဲသော အဝိဇ္ဇာဓာတ်သာ ရှိသည်။
မိုက်မဲသော ပုဂ္ဂိုလ်ဓာတ်၊ သတ္တဝါဓာတ်ဟူ၍ မရှိ။ မိုက်မဲသော လူဓာတ်၊
နတ်ဓာတ်ဟူ၍ မရှိ။

လူမှာလည်း မည်သူ၊ မည်ဝါဟူ၍ နာမအသီးအသီး မှည့်ခေါ်
ကြကုန်၏။ တိဿဟူ၍ ခေါ်ကြကုန်၏။ တိဿဓာတ်ဟူ၍ မရှိ။
ဖုဿဟူ၍ ခေါ်ကြကုန်၏။ ဖုဿဓာတ်ဟူ၍ မရှိ။ ဦးခေါင်းဟူ၍ ခေါ်
ကြကုန်၏။ ဦးခေါင်းဓာတ်ဟူ၍ မရှိ။ ဆံပင်ဟူ၍ ခေါ်ကြကုန်၏။
ဆံပင်ဓာတ်ဟူ၍ မရှိ။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် နဲ့အောင် သွားလေ။ ဓာတ်မှ

သာလျှင် ဧကန်ရှိ မှန်၏။ ဓာတ်မဟုတ်သမျှသည် ဧကန်ရှိ မဟုတ်။
 စိတ်ဝိညာဏ်လှည့်ပတ်မှုကြောင့် မရှိသည်ကို အရှိထင်၍ နေကြရ၏။
 မဟုတ်သည်ကို အဟုတ်ထင်၍ နေကြရ၏။ အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းမှုကြောင့်
 အဟုတ်ရှိသော ဓာတ်မျိုးစုကို မသိကြ၊ မမြင်ကြ။ အထည်သဏ္ဍာန်
 ဖြစ်နေမှု၊ ကြီးမှု၊ ပွားမှု၊ တိုးမှု၊ ဆုတ်မှု၊ လှုပ်မှု၊ ရှားမှု၊ အေးမှု၊ ပူမှု
 အစရှိသော ခပ်သိမ်းသော အမှုဟူသမျှသည် ဓာတ်တို့၏ အမှုချည်းသာ
 တည်း။ သူ့ဓာတ်နှင့် သူ့အမှုသာတည်း။ ပုဂ္ဂိုလ်အမှုဟူ၍ တစ်ခုမျှ
 မရှိ။ သတ္တဝါအမှုဟူ၍ တစ်ခုမျှ မရှိ။ အလွန် သိထိုက်လှသော အချက်မျိုး
 ဖြစ်၍ အထပ်ထပ် ဆိုလိုက်သည်။ ဓာတ်အမျိုးမျိုး အခြားခြားကို ခြားခြား
 နားနား မမြင်နိုင်သည်ရှိသော် ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၏။ သတ္တဝါရှိ၏ဟူသော အထင်
 အမြင်သည် မပျောက်။ ထိုအထင်မပျောက်သည် ရှိသော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
 စကားကို ပြောဟော၍ နေသော်လည်း ထိုသူမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို
 မြင်သော ဉာဏ်မကပ်။ အလီလီ၊ အလာလာ၊ အမျိုးမျိုးရှိနေကြသော
 ဓာတ်အနပ်အဖွဲ့တွေကို ခွဲခွဲခြမ်းခြမ်း မြင်နိုင်မှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဉာဏ်
 ကပ်သတည်း။ ဤကား ဤဒေသနာတော်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါဟူ၍
 မရှိကြောင်း၊ အနမတဂ္ဂ သံသရာ စကြဝဠာအနန္တ၊ ကမ္ဘာအနန္တမှာ
 အဝိဇ္ဇာဓာတ်၊ သင်္ခါရဓာတ်၊ ဝိညာဏ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်၊ ရုပ်ဓာတ်၊
 သဠာယတနဓာတ် အစရှိသော ၁၂-မျိုးသော ဓာတ်စုသည်သာလျှင်
 သံသရာဖြစ်၍ လူ့ခန္ဓာဖြစ်၍ နတ်ခန္ဓာဖြစ်၍ ဗြဟ္မာ့ခန္ဓာဖြစ်၍ နေကြောင်း
 ကို မြတ်စွာဘုရား ပြတော်မူသည်ဟု ပြဆိုချက်ပေတည်း။

ထိုသို့ ပြတော်မူသဖြင့် ဤသို့သော အမှုသွားကို သိရာ၏။
 မိမိ၏ ရှေ့၌ မရှိမသေ၊ မတော် မလျော်ပြုသည်ကို မြင်ရ၍ ဒေါသဖြစ်
 သောအခါ ဤသို့ ဆင်ခြင်အပ်၏။ 'ငါ၌ ဤဒေါသသည် ဘာကြောင့်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒိပနီ

ဖြစ်သလဲ၊ အမှုသည် ဘယ်သူလဲ 'ဟု ဆင်ခြင်ရာ၏။ ဒေါသဓာတ်ကား အင်္ဂါ ၁၂-ပါးတွင် သင်္ခါရအင်္ဂါ အပါအဝင်ပေတည်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရဟူ၍ ဟောတော်မူချေသည်။ ငါ၌ရှိသော အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ်သည် အမှန်။ အဝိဇ္ဇာသည် ငါ၌ ဒေါသဖြစ်ရအောင်ပြုသော အမှုသည် အမှန် ဖြစ်၏ဟု မြင်ရာ၏။ မည်သူကြောင့် ငါ၌ ဒေါသဖြစ်ရသည်ဟု မသွားလင့်။ အမှုသည် အစွဲမမှားစေလင့်။ ဥပမာကား အနာရှိ၏။ ညှော်နံ၏။ အနာမန်းထ၍ ဖျား၏။ ဤအဖျားဖြစ်ရသည်မှာ အမှုသည် မှန်ကား မိမိ၏ အနာသည်သာ အမှုသည် အမှန်တည်း။ အနာကိုသာ ငြိုးရမည်။ ညှော်လုပ်သော သူသည် အမှုသည်ရင်း မဟုတ်။ ညှော်လုပ် သောသူကို မငြိုးသင့်။ ညှော်လုပ်သူကို ငြိုးမှုသည် အနာပျောက်ငြိမ်း လမ်း မဟုတ်။ ရန်ပွားဖို့သာ ဖြစ်၏။ အနာကို ငြိုးမှုသည်သာလျှင် အနာပျောက်ငြိမ်းလမ်း အမှန်ဖြစ်၏။ အနာကို ငြိုးလျှင် အနာပျောက် စေတတ်သော ဆေးဝါးကို မဲ၍စားလတ္တံ့။ အနာမရှိခဲ့သော် ညှော်နံသော် လည်း ကိစ္စမရှိ။ ထိုကြောင့်လည်း ညှော်သည်အမှုသည်ရင်း မဟုတ်ဟု သိအပ်၏။ အနာရှိခဲ့မှု ညှော်မနံသော်လည်း အနာအတွက် ဒုက္ခအထွေ ထွေဖြစ်ရန် ထိုသူငြိမ်းသည် မဟုတ်။ ထိုကြောင့်လည်း ညှော်သည် အမှုသည်ရင်း မဟုတ်။ အမှုသည်အမှန် မဟုတ်။ ဤဥပမာကို အရာရာ တိုင်းမှာ အနှံ့သိလေ။ ဤဥပမာအတိုင်း ငါ၌ရှိသော အဝိဇ္ဇာအနာကြောင့် ငါ၌ ဒေါသ သင်္ခါရအဖျားတက်၍ လာသည်ဟု အမှုသည် အမှန်ကို သိ၏။

မနုဿိတံ သော အသံစကားကို ကြား၍ ဒေါသဖြစ်ရာ၊ အနံ့ကို နံ၍ ဒေါသဖြစ်ရာ၊ အရသာကိုစား၍ ဒေါသဖြစ်ရာ၊ ကိုယ်အင်္ဂါကို ထိပါး၍ ဒေါသဖြစ်ရာ၊ စိတ်မှာ ကြိဖန်မိ၍ ဒေါသဖြစ်ရာတို့၌လည်း

မိခင်ဧရာဝတီ

၁၈၂၁

ထိုနည်းတူ သိလေ။ မနှစ်မြို့ဖွယ်ကို မြင်ရ၍ နှလုံးမသာ ဒေါမနဿ
 ဝေဒနာဖြစ်ရာ၌ မနှစ်မြို့ဖွယ် ပြု၍ ပြသောသူကို အမှုသည် မစွဲလင့်။
 ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ မိမိ၌ရှိသော ဖဿသည်
 သာလျှင် အမှုသည်ရင်း အမှန်ဖြစ်သတည်း။ အသံစကားကို ကြား၍၊
 အနံ့ကို နံ၍၊ အရသာကို စား၍၊ စိတ်ထဲမှာ ထိုထိုအခွင့်ကို ကြံဖန်၍
 နှလုံးမသာ ဒေါမနဿဝေဒနာ ဖြစ်ရာတို့၌လည်းကောင်း၊ ကိုယ်တွင်း၊
 ကိုယ်ပသန္တာန်မှာ မခံသာသော ဒုက္ခဝေဒနာ အမျိုးမျိုးဖြစ်ရာတို့၌လည်း
 ကောင်း၊ မိမိသန္တာန်မှာ ရှိသော ဖဿကိုသာ ပြီးမှ အမှန်ကျသည်။ ကြွင်း
 သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါတို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိလေ။ ဤကား
 ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါတို့ကို ထုတ်ဖော်၍ မဟောမူ၍ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ
 အစရှိသဖြင့် အဝိဇ္ဇာစသော ဓာတ်သက်သက်၊ ဓမ္မသက်သက်ကိုသာ
 ထုတ်ဖော်၍ ဟောတော်မူသော ဒေသနာတော်မြတ်၏ အဓိပ္ပါယ်လိုရင်း
 အကျဉ်းချုပ်စကားတည်း။ ဤတွင်ရွှေကား ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်သော
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတစ်ဆယ့်တစ်ပါးတို့ကို ဖုံးဝှက်ကွယ်ကာ၍ နေသော
 အဝိဇ္ဇာမှောင်မောကို သတ်၍ ဒုက္ခသစ္စာ၌ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဖွင့်နည်းကို
 အကျဉ်းမျှ ပြဆိုလိုက်သော အခန်းတည်း။ ဒုက္ခသစ္စာ၌ ဖုံးလွှမ်းသော
 အဝိဇ္ဇာ၊ တစ်နေ့တစ်ခြား ပါးရှားသည်ရှိသော် သမုဒယသစ္စာ၌ ဖုံးလွှမ်း
 သော အဝိဇ္ဇာ၊ နိရောဓသစ္စာ၌ ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၌
 ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာ၊ ဤအဝိဇ္ဇာသုံးပါးလည်း တစ်နေ့တစ်ခြား ပါးရှား၍
 သွားတော့သည်။ ဤအဝိဇ္ဇာသုံးပါးအတွက် အလုပ်တစ်ခြား မရှိပြီ။

ဥပမာဆိုအံ့။ ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် အလွန်အဆင်း
 သဏ္ဍာန် ကောင်းသော၊ အလွန်အကျင့်ဆိုးဝါးသော မယားကို ယူလေ၏။
 အလွန်စုံမက်၏။ မယားကား လင်ကို ကျွန်ကဲ့သို့ ခိုင်းစေ၏။ ပစ္စည်း

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဥစ္စာကို များစွာဖြုန်းတီး၏။ သရောက် လင်မြှောင်အများထား၏။ ထိုယောက်ျားကို သတ်လိုသောအကြံ အမြဲ တည်၏။ ထိုသူသည် ထိုကဲ့သို့ သော အကျင့်ဆိုးဝါးမှုကို အနည်းငယ်မျှ မရိပ်မိ။ အဆင်းသဏ္ဍာန်အတွက် ဖုံးလွှမ်းမှု အလွန်ကြီး၍နေ၏။ ရိပ်မိသူ၊ သိသူတို့က ပြောသော်လည်း အယုံမရှိ။ မယား၏ စကားကိုသာ ယုံ၏။ ပစ္စည်း၊ ဥစ္စာရှာဖွေလုပ်ကိုင်မှု အလွန်ပင်ပန်း၍ နေ၏။ မယားကမူကား ပစ္စည်း၊ ဥစ္စာ ရှာဖွေရာမှာ ထိုသူလဲ၍ သေစေလို၏။ ကာလကြာမြင့်လတ်သော် သိသူ၊ မြင်သူတို့က ဒိဋ္ဌသက်သေနှင့်တကွ ပြု၍ပြောသောအခါမှ မယား၏အကျင့်ကို တစ်စ၊ တစ်စသိ၍ လာ၏။ ထိုအခါမှစ၍ အထူးနှလုံး ထားလတ်သော် ဆယ်စုတွင် တစ်စုခန့်သိ၍လာ၏။ နှစ်စုခန့်၊ သုံးစုခန့်၊ လေးစုခန့်၊ ထက်ဝက်ခန့်၊ ခြောက်စုခန့်၊ ခုနစ်စုခန့်၊ ရှစ်စုခန့်၊ ကိုးစုခန့်၊ ဆယ်စုခန့် အကုန်သိ၍ လာ၏။ မိမိအသက်ကိုပင် ကြောင့်ကြ၍လာ၏။ အကျင့်ကို သိမှုနှင့် အချစ်ပြယ်မှုကား တပြိုင်တည်း ပါ၍လာ၏။ ဤမယားသည် ငါ၏ ဒုက္ခတည်း။ ဤမယားမှ ကျွတ်လွတ်မှုသည် ငါ၏ သုခတည်းဟု သိသောဉာဏ်နှစ်ပါးလည်း အပြီးပါ၍ လာ၏။ ဤမယားကို စုံမက် ချစ်ခင်မှုကား ဒုက္ခလမ်းတည်း။ အပြစ်မြင်မှု၊ စိတ်ကုန်မှုကား သုခလမ်း တည်းဟု သိသောဉာဏ်လည်း အပြီးပါ၍ လာ၏။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ မိမိခန္ဓာဖြစ်၍ လာခဲ့သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါဖြစ်သော နာမ်ရုပ်တရား နှစ်ပါးသည် ထိုမယားနှင့် တူ၏။ သဗ္ဗညုဘုရား၏ ဒေသနာကို ကြား နာရ၍ ထိုအင်္ဂါတို့၌ တစ်ခုခုသော အင်္ဂါ၌ အာဂန္တုဓာတ်သဘော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘော၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘော ထင်မြင်မှုသည် ထိုမယား၌ အပြစ်ထင်မှုနှင့် တူ၏။

ထိုထင်မြင်မှုကား သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်တည်း။ ဤထင်မြင်မှုသည်သာ

မိခင်ဧရာဝတီ

လျှင် ဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်လမ်းတည်း- ဟု သိသောဉာဏ်လည်း ပေါ်၏။
 ထိုအင်္ဂါတို့၌ ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာ တစ်စ၊ တစ်စ ပြယ်လေ၏။
 ထိုအင်္ဂါတို့၌ ငါ-ဟု စွဲလမ်းသော တဏှာသည်လည်း တစ်စ၊ တစ်စ
 ကွာ၍ကျ၏။ ထိုငါငါ-ဟု စွဲလမ်းမှုသည် ဧကန္တ ဒုက္ခလမ်းတည်း-ဟု
 သိသော ဝိဇ္ဇာဉာဏ်လည်းပေါ်၍ လာ၏။ သမုဒယသစ္စာ၌ ဖုံးလွှမ်းသော
 အဝိဇ္ဇာပြယ်မှုတည်း။ ဤငါငါ-ဟု ထင်မြင်သော အဝိဇ္ဇာ၊ ငါငါ-ဟု
 ခင်မင်တွယ်သော တဏှာ တစ်စ၊ တစ်စ ပြယ်မှုသည် နိရောဓသစ္စာ
 အဖို့တည်း။ ဤပြယ်မှုသည်သာ ဒုက္ခလွတ်မှု- ဟု သိသောဉာဏ်လည်း
 ပေါ်၍ လာ၏။ နိရောဓသစ္စာ၌ ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာပြယ်မှုတည်း။
 ထိုနာမ်ရုပ်တရားတို့၌ ထင်မြင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဝိဇ္ဇာဉာဏ်သည်သာလျှင်
 ထိုအဝိဇ္ဇာစသော ဝဋ်ဒုက္ခတို့မှ လွတ်လမ်းအမှန်ဖြစ်၏-ဟု သိသောဉာဏ်
 လည်း ပေါ်လာ၏။ မဂ္ဂသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာပြယ်ပျောက်မှု
 တည်း။

လိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကား။ အဝိဇ္ဇာကို ဓာတ်ပေါက်အောင် မြင်သော
 ဉာဏ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဓမ္မဟု မြင်သောဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် အဝိဇ္ဇာကို
 ငါငါ- ဟု ထင်မြင်သော အဝိဇ္ဇာနှင့် ငါငါ- ဟု စွဲလမ်းသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ
 ပြယ်လေ၏။ ထိုအဝိဇ္ဇာကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ-ဟု ရှုမြင်သောဉာဏ်
 ဖြစ်ပေါ်သောအခါ ထိုအဝိဇ္ဇာကို ခင်တွယ်သိမ်းပိုက်သော တဏှာ
 ပြယ်လေ၏။ ထိုပြယ်မှုစုသည် နိရောဓသစ္စာအဖို့ ဖြစ်၏။ မြင်သော
 ဉာဏ်သည် မဂ္ဂသစ္စာအဖို့ ဖြစ်၏ဟုလိုသည်။ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်
 စသည်တို့၌လည်း တစ်ပါးပါးကို ဓာတ်ပေါက်အောင် မြင်ရာ၌ သစ္စာ
 လေးချက်၊ လေးချက်စီ ပြီးစီးမှုကို သိလေ။ ဤတွင် ရှေ့ဒုက္ခသစ္စာ၌
 ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာမှောင်ဓာတ်ကို သတ်လိုက်လျှင် နောက်သစ္စာ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

သုံးရပ်၌ ဖုံးလွှမ်းသော အဝိဇ္ဇာသုံးရပ်ကိုလည်း သတ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးကြောင်းကို ပြဆိုသော အခန်းတည်း။

ယခုအခါကား။ ။ အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသ ဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော။ အစရှိသော ဒေသနာတော်၏ အရသည် နိဗ္ဗာန်တစ်ခု သည်သာ ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆိုခဲ့သော စကားကိုဆက်၍ ပြဆိုဦးအံ့။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်အလိုတစ်မျိုး။ ထန်းရည် သမား၊ အရက်သမား၊ ဘိန်းသမားတို့၏ စိတ်အလိုတစ်မျိုး။ လူနှင့် မနီးသော မည်သည့်တောကြီး၊ တောင်ကြီး အရပ်သည် အလွန်ဆိတ် ငြိမ်လှ၏။ အရိပ်ရေ ချမ်းသာလှ၏ဟူသော စကားကို ပြောဆို ကြား သိရသည်ရှိသော် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်မှာ အလွန် သာယာ၏။ ယခုပင် သွားလို၊ ရောက်လို၏။ ရောက်ပြန်လျှင် အလွန် မွေ့လျော်၏။ ထိုအရပ်မှ မခွာလို ဖြစ်၏။ ထိုစကားကို ထန်းရည် သမား၊ အရက်သမား၊ ဘိန်းသမားတို့ ကြားသည်ရှိသော် ချမ်းသာမဟုတ် သည်ကို ချမ်းသာလုပ်၍ ပြောဘိ၏။ လူနှင့်မနီး တောမြိုင်ကြီးမှာ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ ဘယ်ဟာ အကောင်းရှိမလဲ။ ကြောက်ဖွယ်၊ ထိတ်ဖွယ်၊ ငြီးငွေ့ဖွယ်ပါတကားဟု မောင်းမဲကြလေရာ၏။ ထိုမှတစ်ပါး မည်သည့် မြို့၊ မည်သည့်ရွာ၊ မည်သည့်နေရာမှာ နေ့ညမစဲ ပွဲကြီးလမ်းကြီး ဝတ်ဖွယ်၊ စားဖွယ်၊ ခံစား စံစားဖွယ် အလွန်ပေါများလှ၏ဟူသော စကားကို ပြောရာ၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာတို့ ကြားသိရသည်ရှိသော် ကြောက် ဖွယ်၊ ထိတ်ဖွယ်၊ ငြီးငွေ့ဖွယ်ဟူ၍သာ ထင်၏။ ထန်းရည်၊ အရက်၊ ဘိန်းသမားတို့ ကြားသည်ရှိသော် ယခုပင် ရောက်ထဲချင်သည်ဟု စိတ်ဖြစ်လတ္တံ့။

အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ ကွဲလွဲကြသနည်းဟူမူ အတွင်းဓာတ်ခံ
မိခင်ဧရာဝတီ

သို့ လိုက်၍ ကွဲလွဲကြသည်။ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာတို့ စိတ်မှာ နေက္ခမဓာတ် အုပ်စိုးလျက် ရှိသည်။ နေက္ခမဓာတ်၏ သဘောကား လောဘအာရုံကို အလွန်စက်ဆုပ်၏။ ထိုသူတို့သည် ချမ်းသာဟူသော စကားကို ကြားလျှင် နေက္ခမဓာတ်နှင့် နားထောင်ကြကုန်၏။ လောဘအာရုံပါ၍လင့်လျှင် ထိုချမ်းသာစကားကို မကြားနိုင်အောင် ရှိကြကုန်၏။ လောဘအာရုံနှင့် ဝေးကွာသော စကားကို ကြားရမှနားမှာ ချမ်းသာကို တွေ့ကြကုန်၏။ သေသောက်ကြူးတို့ စိတ်မှာ တဏှာလောဘ အုပ်စိုး၏။ တဏှာ၏ သဘောကား ဆိတ်ငြိမ်မှုကို အလွန်စက်ဆုပ်၏။ အလွန်ငြီးငွေ့၏။ ထိုသေသောက်ကြူးတို့၏ အလယ်မှာ ချမ်းသာဟူသော စကားကို တဏှာနှင့် နားထောင်ကြ၏။ လောဘအာရုံ ရှုန်းရွန်းစိုစိုပါမှ နားနလုံးမှာ တွေ့ကြကုန်၏။ ဆိတ်ငြိမ်မှုကို ချမ်းသာဆို၍ ပြောခဲ့လျှင် နားကြော နှင့်ကြကုန်၏။

နိဗ္ဗာန်မည်သည် အတုမရှိ ဆိတ်ငြိမ်လှသော သုညတဓာတ်ကြီး ပေတည်း။ ထိုကြောင့် နိဗ္ဗာန်စကားကို ကြားနာကြကုန်သော သူတို့ မည်သည် နေက္ခမဓာတ်နားနှင့်သာ နာအပ်၏။ တဏှာဓာတ်နားနှင့် မနာအပ်။ ထိုအတူ အကြင်သူတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါဟူသည် ဧကန် ရှိ၏ဟု ယုံကြည်၏။ မရှိဆိုသည်ကို မယုံကြည်။ ထိုသူတို့လည်း နိဗ္ဗာန် စကားကို ကြားနာ၍ မနှစ်ခြိုက်ကုန်။ လူသာမန်၊ နတ်သာမန်တို့ကို မဆိုထားဘိဦး။ ဗကအမည်ရှိသော ဗြဟ္မာမင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော နိဗ္ဗာန်စကားကို ကြားရသောအခါ -

တုစ္ဆကညေဝ အဟောသိ၊ ရိတ္တကညေဝ အဟောသိ၊ နိရတ္တ ကညေဝ အဟောသိ- ဟု လျှောက်ဆိုလေ၏။

တဝ၊ အရှင်ဂေါတမ၏။ နိဗ္ဗာန်၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ တုစ္ဆကညေဝ၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ဘာမှမဟုတ်ပြီး အချည်းနီးသည်သာလျှင်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။
 ရိတ္တကညေဝ၊ တစ်စုံတစ်ရာ ရှာကြံမရ အဘာဝသည်သာလျှင်။
 အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ နိရတ္တကညေဝ၊ ကောင်းကျိုးသုခ မြို့မြူမရှိ နိရတ္တ
 ကသည်သာလျှင်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ ။ ဟုလျှောက်ဆိုလေ၏။

ဤသို့ ဟောသူလည်း မြတ်စွာဘုရားကြီး။ နာခံသူလည်း ဗြဟ္မာ
 မင်းကြီး။ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ ဧကန်ရှိ၏-ဟု အယူရှိသည့်
 အတွက် နိဗ္ဗာန်ကို တူစွ အဘာဝအချည်းနီး အထင်ကပ်၍ မြတ်စွာဘုရား
 ကိုပင် ခုခံလျှောက်ထားလေ၏။ ယခုကာလ သူလို၊ ငါလို သာမန်ဆရာ
 ပုထုဇဉ်တို့ ပြောဟောမှု၌ ဆိုဖွယ် ရှိပြီ။ အလွန်ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးလှသော
 ဗြဟ္မာမင်းကြီး ဉာဏ်မှာပင် အချည်းနီး၊ အဘာဝ၊ ဘာမှ မဟုတ်ဟု
 ထင်ရ၏။ ယခုကာလ ကိလေသာကျွန် လူသာမန်တို့ ဉာဏ်၌မူကား
 ဆိုဖွယ် မရှိပြီ။ အချို့ဆရာတို့ကား ဟောရိုး၊ ပြောရိုး နိဗ္ဗာန်ကို ဗကဗြဟ္မာ
 ကြီးကဲ့သို့ တူစွ၊ အဘာဝထင်၍ လက်သစ်နိဗ္ဗာန် ကြိဖန်၍ ဟောကြ
 ကုန်၏။ လူအချို့တို့လည်း ဟုတ်နီးနီးထင်ကြကုန်၏။ ငါတို့ကား။
 အဝိဇ္ဇာယတွေဝ သေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော။ လ ။
 ဧဝမေတ သူ ကေဝလသူ ဒုက္ခက္ခန္ဓာသု နိရောဓော ဟောတိ-
 ဟူသော ဒေသနာတော်ရင်းအတိုင်း မကိုင်းမထောင့်၊ အဖြောင့်အားဖြင့်
 ရေးသား ပြောဆိုပေအံ့။

အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ဓာတ်သဘာဝအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊
 ဗြဟ္မာ၊ နတ်၊ လူ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမဟူ၍ အဏုမြူ
 မရှိကြ။ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ အစရှိသော ဓာတ်သဘာဝ၊ ဓမ္မအစုအခဲတွေ
 သက်သက်သာ ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း ဓာတ်သဘာဝ ဓမ္မအစစ်
 တစ်ပါး ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော သဘာဝဓာတ်မျိုးတည်း။ ဧဝမေတ

သာ ကေဝလသာ ဒုက္ခက္ခန္ဓာ သမုဒယော ဟောတီ-ကို ရှုပါ။ ။
 တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ပွား၍ နေသော ဒုက္ခက္ခန္ဓာ ဓာတ်မျိုးတို့၏
 ချုပ်ဆုံးမှု၊ အဖြစ်ငြိမ်းမှု၊ ဇာတ်သိမ်းမှု ဆိုလိုသည်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ
 သင်္ခါရာ။ ။ အစရှိသော အနုလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကား
 အဝိဇ္ဇာအစရှိသော သံသရာအဆက်ဆက်လည်မှုကို ပြဆိုသော ဒေသနာ
 တည်း။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ။ ။ အစရှိသော
 ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကား အဝိဇ္ဇာအစရှိသော သံသရာ
 စက်ပြတ်မှု၊ ချုပ်ဆုံးမှုကို ပြဆိုသော ဒေသနာတည်း။ ဤသို့ သံသရာ
 လည်မှု၊ ပြတ်မှု နှစ်လမ်းသာ ရှိသည်။ မပြတ်လျှင် လည်၏။ မလည်လျှင်
 ပြတ်၏။ အလည်ကို ကြိုက်သလော။ အပြတ်ကို ကြိုက်သလော။
 အလည်ကိုလည်း မကြိုက်။ ပြတ်ရုံမျှကိုလည်း မကြိုက်။ ပြတ်ပြီး၍
 မလည်ပဲ စိတ်နှင့်ကိုယ်နှင့် အမြဲချမ်းသာ၍ နေရသည်ကို ကြိုက်ပါသည်
 ဆိုငြားအံ့။ စိတ်ဆိုသည်ကား ဝိညာဏ်တည်း။ ကိုယ်ဆိုသည်ကား နာမ်ရုပ်
 တည်း။ လည်ဓာတ်မျိုး အမှန်ဖြစ်၏။ မလည်လိုသော်လည်း မနေရ။
 လည်ရမည် ဧကန်တည်း။ ။ ဖြေ။

ထိုသို့ ဖြစ်ခဲ့သော် စိတ်မရှိပဲ ကိုယ်မရှိပဲ အမြဲချမ်းသာသုခကို
 ခံစား၊ စံစား၍ နေလိုသည် ဆိုငြားအံ့။ စိတ်မရှိလျှင် ခံစားပေါက်
 စံစားပေါက် မရှိပြီ။ ခံစားမှု၊ စံစားမှု ရှိပြန်လျှင် ဝေဒနာရှိပြန်၏။
 လည်မှု ဧကန် ဖြစ်ပြန်၏။ အဘယ်ကြောင့် ပြတ်ရုံမျှကို မကြိုက်ပါ
 သနည်း မေး။ ပြတ်ရုံမျှ ဖြစ်ခဲ့လျှင် တုစ္ဆ၊ အဘာဝမျှ ဖြစ်၍နေ၏။
 ထိုကြောင့် မကြိုက်ပါသည် ဆိုပေရာ၏။ ဗကဗြဟ္မာကြီး၏ အယူမျိုး
 တည်း။ သုညတနိဗ္ဗာန်ဟု ကြားဖူး၏လော မေး။ သုည သုညတံ၊
 အနက်တူ။ ။ သုည၊ ဆိတ်၏။ သုညတံ၊ ဆိတ်၏။ ။ သုညဓမ္မဖြစ်၍

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တုစ္ဆဟု ထင်ရသည်။ အဘာဝဟု ထင်ရသည်။ တုစ္ဆ၊ အဘာဝကို မကြိုက်လျှင် သုညတကိုလည်း မကြိုက်လတ္တံ့။ တဖားဖား ဖြစ်ပေါ်၍ အကောင်၊ အထည် ထင်မြင်ရသော သမုဒယမျိုးကိုသာ ကြိုက်လတ္တံ့။ တုစ္ဆနှင့် သုညတနှစ်ပါးအထူးကား သမုဒယဓမ္မမျိုးတို့၏ ဆိတ်ကင်းမှုကို သုညတဆိုသည်။ နိဗ္ဗာန်၏ ဂုဏ်ပုဒ်ကြီး တစ်ခုပေတည်း။ တစ်စုံတစ်ခုသော အမွန်အမြတ်ဟူ၍ မရှိသည်ကို တုစ္ဆဆိုသည်။

ထိုသံသရာစက် ပြတ်မှု၊ ချုပ်မှုသည်ကား မွန်မြတ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးအနန္တ ရှိ၏။ တုစ္ဆမဟုတ်။ အဝိဇ္ဇာစသော သမုဒယမျိုးတို့မှ ဆိတ်ကင်းသောကြောင့် သုညတ ဟုတ်၏။ မွန်မြတ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးအနန္တရှိပုံကို နောက်၌ ပြဆိုအံ့။ အဘာဝကား မရှိမှုတည်း။ ဘာဝကား ရှိမှုတည်း။ အဘာဝသည်လည်း အမှုမျှပင် လုံးလုံးမရှိသော ပညတ်သက်သက်ဖြစ်သော အဘာဝလည်း ရှိသည်။ စိတ်တရားသည် နိစ္စတည်းဟု သဿတဒိဋ္ဌိတို့ ယူ၏။ ထိုနိစ္စသည် သက်သက်မရှိသော အဘာဝမျိုးတည်း။ စိတ်မှာမြဲမှုဟူ၍ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ရှိဖူးသည် မဟုတ်။ အရူပဘုံပုဂ္ဂိုလ်သည် နာမ်တရားအတွက် ဘာဝမည်၏။ ရုပ်တရားအတွက် အဘာဝမည်၏။ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်အတွက် ဘာဝမည်။ နာမ်အတွက် အဘာဝမည်၏။ ဤသို့သော အဘာဝမျိုးတည်း ရှိသည်။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာသင်္ခါရနိရောဓော။ ။ အစရှိသည်၌ အဝိဇ္ဇာချုပ်မှုကား ဧကန္တရှိသည်သာ ဖြစ်၏။ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်မှုလည်း ဧကန္တရှိသည်သာ ဖြစ်၏။ လောဘ၏ ချုပ်မှု၊ ဒေါသ၏ ချုပ်မှုစသည် ဆိုလေ။

ထိုချုပ်မှုကား ဘာဝဧကန် မှန်၏။ အဘာဝ မဟုတ်။ ထိုချုပ်မှု မရှိခဲ့သော် အဝိဇ္ဇာကို ချုပ်အောင် ဘယ်လိုပင် ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကို ပွားသော်လည်း အဝိဇ္ဇာချုပ်သည်ဟု မရှိရာ။ ထိုသို့ မရှိသည် မဟုတ်။ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်

ပွားများ အားထုတ်၍ ထမြောက်အောင်မြင်သောအခါ အဝိဇ္ဇာသည်
 ဧကန္တ ချုပ်၏။ ထိုကြောင့် အဝိဇ္ဇာနိရောဓအရ အဝိဇ္ဇာချုပ်မှုသည်
 ဧကန္တရှိသော ဘာဝမှုပင်ဟု သိအပ်၏။ အရူပပုဂ္ဂိုလ်သည် နာမ်ရှိသည်
 အတွက် ဘာဝမှန်၏။ ရုပ်မရှိသည်အတွက် အဘာဝဆိုရ၏။ ထိုအတူ
 ထိုအဝိဇ္ဇာချုပ်မှုမှာလည်း ချုပ်မှု ဧကန္တရှိသည့်အတွက် ဘာဝမှန်၏။
 အဝိဇ္ဇာမရှိသည့်အတွက် အဘာဝမှန်၏။ အဘာဝဖြစ်၍ မကြိုက်ပါသည်
 ဟူသော စကား၌ကာ ထိုသံသရာစက်ပြတ်မှု၊ ချုပ်ငြိမ်းမှုမှာ တစ်စုံတစ်ခု
 သော ဝတ္ထုအထည်မျိုး မရှိသည့်အတွက်နှင့် အဘာဝဆိုသတည်း။

ချုပ်မှုရှိသည်ကား အမှန်ရှိ၏။ ချုပ်မှုအမှန် ရှိသည့်အတွက်ကြောင့်
 အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ဘုရားဟူ၍ ရှိကြသည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဟူ၍ ရှိကြ
 သည်။ ရဟန္တာဟူ၍ ရှိကြသည်။ ထိုအဝိဇ္ဇာချုပ်မှုသည် ဧကန်ရှိသော
 ဘာဝမှု မဟုတ်။ ဒိဋ္ဌိအယူမှာ စိတ်မြို့ကဲ့သို့ ဝေါဟာရမတ္တသာ ဖြစ်ခဲ့အံ့။
 ပါရမီတို့ကို ဘယ်မျှလောက် ဖြည့်၍ ဘယ်လိုပင် ကျင့်သော်လည်း
 အဝိဇ္ဇာမချုပ်သည်သာ ဖြစ်၍ ဘုရားဟူ၍ မရှိရာ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဟူ၍
 မရှိရာ။ ရဟန္တာဟူ၍ မရှိရာ။ အရိယာဟူ၍ မရှိရာ။ ချုပ်မှုရှိကြောင်း
 ထင်ရှားပြီ။ ဘာဝဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပြီ။ ဝေါဟာရမတ္တ မဟုတ်။
 ပရမတ္ထဘာဝ ဓာတ်တစ်ပါးဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပြီ။ ချုပ်မှုဆိုသည်ကား။
 ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓေ ဟောတိ။ ။
 ဟူသော ဒေသနာတော်မြတ်နှင့်အညီ ဒုက္ခတုံး၊ ဒုက္ခမီးတို့၏ အဘာဝပင်
 တည်း။

ယခုအခါ ထိုဘာဝဟု ဆိုအပ်သော ချုပ်ငြိမ်းမှု၏ အကြီး
 အကျယ် ကိုးကွယ်ရာဌာနကြီးဖြစ်ကြောင်းကို ပြဆိုပေအံ့။ သတ္တဝါတို့၏
 သန္တာန်မှာ အဝိဇ္ဇာအမှူးရှိသော တစ်ထောင့်ငါးရာသော ကိလေသာဓမ္မ

အကုသိုလ်အထုတို့သည် အသီးအသီး ရှိကြကုန်၏။ ချုပ်မှုမည်သည် ဓာတ်သဘာဝပရမတ္ထဓမ္မမျိုး မဟုတ်။ ဝေါဟာရမတ္တ စကားမျှသာ ရှိသည်ဖြစ်ခဲ့အံ့။ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ဘယ်လိုပင် အကျင့်ကောင်း သော်လည်း မိမိသန္တာန်ကိလေသာဓမ္မတို့၏ ချုပ်မှုဟူ၍ ကိုယ်သန္တာန်မှာ မျက်တောင်တစ်ခတ်မျှ မရှိသည်သာ ဖြစ်ရာ၏။ မြစ်ရေအယဉ်ကဲ့သို့ အစဉ်ထာဝရ ဖြစ်၍သာ နေရာ၏။ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ခွင့်ဟူ၍ မျက်တောင် တစ်ခတ်မျှ မရှိရာ။ ထိုသို့ ဖြစ်ခဲ့သော် လူဟူ၍၊ နတ်ဟူ၍၊ ဗြဟ္မာဟူ၍ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မရှိရာ။ အပါယ်ဘုံသားချည်း ဖြစ်ရာ၏။ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာဖြစ်ရန် အခွင့်ဝေးလှလေ၏။ ဤသို့ကား မဟုတ်။ ကိလေသာချုပ်မှုဟူသည် ဧကန္တရှိသော သဘောတရား ဖြစ်ပေသောကြောင့် တစ်ဒင်္ဂချုပ်မှုကို ခိုကိုး၍ လှဖြစ်ပေါက်၊ နတ်ဖြစ်ပေါက်ကို လုပ်ကြံကြ ရသည်။ ဝိက္ခမ္ဘနချုပ်မှုကို ခိုကိုး၍ ဗြဟ္မာဖြစ်ပေါက်ကို လုပ်ကြံကြရသည်။ ထိုတစ်ဒင်္ဂချုပ်မှု၊ ဝိက္ခမ္ဘနချုပ်မှုကို ခိုကိုး၍ အရိယာသာဝက ဖြစ်ပေါက်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်ပေါက်၊ သဗ္ဗညုဘုရားဖြစ်ပေါက်ကို လုပ်ကြံကြရသည်။ ထိုသို့သော ချုပ်မှုပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိပေသည့်အတွက်ကြောင့် လောက၌ လူဟူ၍ ရှိကြသည်။ နတ်ဟူ၍ ရှိကြသည်။ ဗြဟ္မာဟူ၍ ရှိ ကြသည်။ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာဟူ၍ ရှိကြလေသည်။ ဤစကား ရပ်ဖြင့် တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ အပြည့်နှင့် နေကြသော သတ္တဝါ တို့မှာ ကိလေသာချုပ်မှုသည် အကြီးအကျယ် ကိုးကွယ်ရာကြီး ဖြစ်ကြောင်း ကို ပြဆိုသော စကားတည်း။

ထိုအတူ လောက၌ မျက်စိရောဂါမည်သည် ရှိ၏။ မျက်စိရောဂါ ချုပ်မှုလည်း ရှိ၏။ မျက်စိရောဂါ ဖြစ်နေသော သူမှာ မျက်စိရောဂါ ချုပ်မှုသည် ကိုးကွယ်ရာကြီး ဖြစ်၏။ ဆေးဝါးကုစားမှု ဆိုသည်မှာ

မိခင်ဧရာဝတီ

31(A)

အနာချုပ်ငြိမ်းမှုဟူ၍ အမှန်အားဖြင့် ထင်ရှားရှိနေသောကြောင့်သာ အသုံး ကျသည်။ အနာချုပ်ငြိမ်းမှုဟူ၍ မရှိက အသုံးမကျသည်သာ ဖြစ်၏။ ဆေးဝါးမကုစားပဲနှင့် အနာချုပ်ပျောက်မှုကို ရလျှင် ဆေးဝါးကုစားဖွယ် မရှိ။ ထိုကြောင့် မျက်စိနာဖြစ်သော သူမှာ မျက်စိနာချုပ်ငြိမ်းမှုသည်သာ ကိုးကွယ်ရာအစစ် ဖြစ်သတည်း။ ဤနည်းအတိုင်း လောက၌ ကိုးဆယ့် ခြောက်ပါးသော အနာပျောက်ငြိမ်းမှု အစရှိသည်ဖြင့် သိလေ။ ဤမျှသော အရိပ်အမြွက် ပြဆိုချက်ဖြင့် တစ်လောကလုံး၌ တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သတ္တဝါမှာ တစ်ထောင့်ငါးရာမျှသော ကိလေသာဆေး၊ ကိုးဆယ့်ခြောက်ပါးသော အနာရောဂါဘေး အစရှိသည်တို့နှင့်တကွ ကျင်လည်၍ နေကြရသော အရာမှာ ချုပ်ငြိမ်းမှု အသီးအသီး ရှိကြပေ ၍သာ ကိုးကွယ်ရာ ရှိကြတော့သည်။ ချုပ်ငြိမ်းမှုဟူ၍ မရှိက ကိုးကွယ်ရာ ရခွင့်မရှိပြီဟူသော အနက်ကို သိကြရသဖြင့် ထိုသို့သော နိရောဓမှု၊ အဘာဝမှုတို့မှာ အလွန်မွန်မြတ်သော ဂုဏ်ကျက်သရေ အနန္တရှိကြောင်း များသည် ထင်ရှားသင့်လေပြီ။

ယခုအခါ အသင်္ခတဖြစ်သော နိရောဓမှုကြီး၊ အဘာဝမှုကြီးကို ကွက်ခြား၍ ပြဆိုပေအံ့။ အမြင့်ယူနော တစ်ရာခန့်ရှိသော သံစက်ကြီး၊ ဘီးကြီးတစ်ခုသည် ရှိသတတ်။ အောက်၌ ရဲရဲတောက် လျှမ်းလျှမ်း တောက်သော သံပူရေတို့ဖြင့် ပြည့်သော သမုဒ္ဒရာသည် ရှိ၏။ စက်ဘီး ကြီးသည် ထိုသမုဒ္ဒရာထဲ၌ ယူနောငါးဆယ် မြုပ်၏။ အနှစ်နှစ်ရာမှ တစ်ပတ်၊ တစ်ပတ်ရရုံ အမြဲလည်၍ နေ၏။ ထိုစက်ဘီးမှာ ကြိုးကိုယ်စီ နှင့် ချည်ဖွဲ့ကာစီး၍ ပါ၍ နေကြကုန်သော သတ္တဝါလည်း အနန္တများ ပြား၏။ ဘီးလည်ရာ သံပူရေထဲသို့ မြုပ်သော အလှည့်၊ ပေါ်သော အလှည့် အစဉ်အတိုင်း ပါကြရ၏။ မြုပ်လှည့်ကျသော သူတို့မှာ အနှစ်

တစ်ရာတိုင်လျှင် ပေါ်လှည့်ဆိုက်ကြကုန်၏။ ပေါ်လှည့်ကျသော သူတို့မှာ အနှစ်တစ်ရာတိုင်လျှင် မြုပ်လှည့်ဆိုက်ကြကုန်၏။ ပေါ်လှည့်ကျသူတို့မှာ အလွန်ပျော်မွေ့စွာ ခံစား၊ ခံစားကြရ၏။ မြုပ်လှည့်ကျသော သူတို့မှာ သံပူရေလောင်စွဲ၍ မီးခဲ၊ မီးတောက်အတိဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။ ဤ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော သံသရာ စက်ကြီးသည်လည်း ထိုသံစက်ဘီးကြီးနှင့် တူလှ၏။ သုဂတိဘုံစုသည် သံစက်မှာ အထက်ယူနေရာ ငါးဆယ်အဖို့နှင့် တူ၏။ အပါယ်လေးဘုံစု သည် အောက်ယူနေရာ ငါးဆယ်အဖို့နှင့် တူ၏။ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့သည် ထိုစက်မှာ ပါရှိသော သတ္တဝါစုနှင့် တူ၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာနှင့်တကွ သော ငါငါ၊ ငါငါဟု ထင်မြင်စွဲလမ်းသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီးသည် ထိုသူတို့မှာ ဖွဲ့ချည်၍နေသော ကြိုးလွန်နှင့်တူ၏။

ထိုစက်ကြီးမှာ ပေါ်လှည့်ကျသော သူတို့မှာ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ မြုပ်ခွင့်သို့ နီး၍သွား၏။ မြုပ်လှည့်ကျသော သူတို့မှာ တစ်နေ့ ထက် တစ်နေ့ ပေါ်ခွင့်သို့နီး၍ သွား၏။ ထိုအတူ သံသရာစက်မှာလည်း လူပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်မှာ အလှည့်ကျကုန်သော ပုထုဇဉ် သတ္တဝါ၊ ဗြဟ္မာ၊ နတ်၊ လူတို့မှာ အပါယ်ကျခန်းသို့ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့နီး၍ သွား၏။ ယခုဘဝ သူတော်ကောင်းတရား အားကြီးလှ၍ ဘဝတစ်ရာ၊ ဘဝတစ်ထောင်ပင် သုဂတိဘုံမှာ ဆက်လက်ကာ နေရခွင့် ရှိသော်လည်း အပါယ်လှည့်သို့ နီးမှုရှိသည်သာလျှင်တည်း။ အဘယ်ကြောင့် နည်းဟူမူ။ ရင်ထဲမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပါရှိလျက်နေသဖြင့် အပါယ်တံခါး ဟင်းလင်းနှင့် အပါယ်စာရင်း မပျက်ချေသောကြောင့်တည်း။ ထိုအတူ အပါယ်သို့ကျ၍ ဘဝတစ်ရာ၊ ဘဝတစ်ထောင်၊ ဘဝတစ်သောင်း အပါယ် ဘုံမှာချည်း ဆက်လက်ကာ နေခွင့်ရှိသော်လည်း သုဂတိသို့ လားခွင့်

နီးမှုရှိနေသည်သာတည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ကုသိုလ်ခွင့်လည်း ရှိပြန်သောကြောင့်တည်း။ သို့သော်လည်း သုဂတိဘုံမှာ ဘဝများစွာ ဆက်လက်သူကား အလွန်နည်းပါးလှ၏။ တစ်ထောင်၊ တစ်သောင်းမှာ တစ်ယောက်ကျ မရှိလို။ အပါယ်သို့ တစ်ခါကျမိလျှင် ငရဲအမျိုးမျိုး၊ ပြိတ္တာအမျိုးမျိုး၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုးဘဝတွေ ဆက်လက်၍ နေသူသာ များလှချေ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ၌ အမိုက်မိုက်၊ အမှားမှား ဒုစရိုက်တရားနှင့်လာခဲ့သော ဘဝတို့သာ များကြသဖြင့် တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်မှာ အပါယ်ကျရန် အပရာ ပရိယာယ်ပေါင်း အသင်္ချေ အနန္တပါရှိလျက် နေကြ၏။ ထိုကြောင့် အနည်း ငယ်သော အဘိဇ္ဈမူ၊ ဗျာပါဒမူ အစရှိသည်နှင့် အပါယ်သို့ ကျလေရာ ထိုကံကုန်သော်လည်း မလွတ်ရပဲ အပရာပရိယာယ်ဟောင်းတွေ ဆက်လက် နေသည်အတွက် ကမ္ဘာပျက်မှပင် လွတ်ကြလတ္တံ့သော သတ္တဝါပေါင်း အသင်္ချေယျ အနန္တရှိသည်ဟု “သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ”-တွင် လာသည်။

သုဂတိဘုံသို့ ရောက်မှုမည်သည် သေခါနီးအခါ၌ ကုသိုလ်စိတ် ဝင်စား၍ သေမှရောက်နိုင်သည်ဟု ဟောတော်မူသည်။ အပါယ်ဘုံသား တို့အား ကုသိုလ်စိတ် ဝင်စားနိုင်ရန်အခွင့် ဘယ်မျှလောက် နည်းပါးသည် ဟု ဆင်ခြင်ပါကုန်။ ထိုကြောင့် အပါယ်သို့ တစ်ခါကျရောက်၍ သွား ခဲ့လျှင် သုဂတိသို့ ပြန်လာရန် အခွင့်သည် အလွန်ကြီး ခဲယဉ်းလှလေ သတည်း။ ယခုအခါ ဇမ္ဗူဒီပါတစ်ကျွန်းလုံး၌ရှိသော လူတို့ကို အကုန် ရေတွက်သော်လည်း တစ်ခုသော တောအရပ်မှာရှိသော ခြံသတ္တဝါ တစ်မျိုးလောက်ရှိသည် မဟုတ်။ ဤစကြဝဠာရှိ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် နတ်တို့ကို ရေတွက်သော်လည်း တစ်ခုသော တောင်မှာရှိသော ခြံသတ္တဝါ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

တစ်မျိုးလောက်မျှ ရှိမည်မဟုတ်။ ဤစကြဝဠာပေါ်ရှိ ဗြဟ္မာဘုံနှစ်ဆယ်မှာ ဗြဟ္မာတို့ကို အကုန်ရေတွက်သော်လည်း တစ်ခုသော တောမှာရှိသော ပရွက်ဆိတ် သတ္တဝါတစ်မျိုးလောက်မျှ ရှိမည်မဟုတ်။ ခြေ၊ ပရွက်ဆိတ်တို့ မှတစ်ပါး အမျိုးအားဖြင့်ပင် ကုန်းသတ္တဝါအနန္တ ရှိသေး၏။ ရေသတ္တဝါ မှာ ဆိုဖွယ်မရှိ။ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်၊ ဗြဟ္မာနှစ်ဆယ်ကို အကုန်စုသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပရွက်ဆိတ်သတ္တဝါ တစ်မျိုးကိုပင် မှီမည် မဟုတ်။ ဤသို့ သုဂတိဘုံသတ္တဝါနှင့် ဒုဂ္ဂတိဘုံသတ္တဝါတို့ အနည်း၊ အများ ကွာလှမ်းကြပုံကို ဆရမ်း၍ သိရ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းတော်ပေါ်မှာ မြေမှုန့်ကို တင်ပြ၍ “ငါ၏ချစ်သား ရဟန်းတို့ မဟာပထဝီမြေကြီးနှင့် ဤငါ၏ လက်သည်းပေါ်မှာ တင်ထားသော မြေမှုန့်သည် အဘယ်ကများသနည်း”ဟု မေးတော်မူ၍ “သေသမျှ သတ္တဝါစုတွင် သုဂတိသို့ရောက်သော သတ္တဝါကား လက်သည်းပေါ်မှာ ရှိသော မြေမှုန့်ကဲ့သို့ အလွန်နည်းပါးလှ၏။ ဒုဂ္ဂတိသို့ရောက်သော သတ္တဝါကား မဟာပထဝီမြေကြီးရှိ မြေမှုန့်အလားကဲ့သို့ အလွန်များလှ ၏”ဟု ဟောတော်မူသည်ကို ထောက်သဖြင့်လည်း လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ဟူသော သုဂတိ ၂၅-ဘုံရှိ သတ္တဝါတို့ထက် အပါယ်လေးဘုံရှိ သတ္တဝါ တို့က အဆအသင်္ချေ အဆဆယ်သင်္ချေ အဆသင်္ချေတစ်ရာ သင်္ချေ တစ်ထောင် သင်္ချေတစ်သောင်း တစ်သိန်းမက များပြားကြောင်းကို သိသင့်၏။ ဤသို့ သိရသဖြင့်လည်း အလောင်းတော်ကြီးများမှာ တစ်ပါး ပကတိသော ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့၏ ဘဝအလားသည် အပါယ်ဘုံမှာ ဘဝတစ်ရာ၊ တစ်ထောင်မှ လူ့ဘုံမှာ တစ်ဘဝ၊ အပါယ်ဘုံမှာ ဘဝ တစ်သောင်း၊ တစ်သိန်းမှ နတ်ဘုံမှာ တစ်ဘဝ ရနိုင်သော သတ္တဝါပင် အလွန်နည်းလှရန် ရှိသည်။ ဤကား အပါယ်သို့ တစ်ခါ၊ တစ်ခေါက်

ကျရောက်၍ များသွားခဲ့လျှင် သုဂတိဘဝသို့ ပြန်ရောက်ရန် စခန်း အလွန်ဝေးလှပုံကို ပြဆိုသော ယုတ္တိစုတည်း။

ငရဲကြီးရှစ်ထပ်နှင့်တကွ အနန္တငရဲတွေအခန်း၊ အနန္တပြိတ္တာတွေ အခန်း၊ အသူရကာယ်တွေ အခန်းကို ကျမ်းဂန်တို့မှာ များစွာလာ၏။ ကျယ်အံ့စိုး၍ မရေးလိုက်ပြီ။ ငရဲဘုံ၊ ပြိတ္တာဘုံ၊ အသူရကာယ်ဘုံတို့၌ ဒုက္ခကြီးကျယ်ပုံကို သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့်ကြည့်၍ တစ်သက်ပန်လုံး ဟောသော်လည်း ဆုံးနိုင်ရန် မရှိဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့လျှင် သူသူ၊ ငါငါ၊ ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့သည် ဤကမ္ဘာတွင်းမှာပင် လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ အနည်းငယ်နှင့် အပါယ်ဘဝသာ အသချေယ အနန္တ များပြား၍ နေကြပုံ၊ ကမ္ဘာတိုင်း၊ ကမ္ဘာတိုင်းမှာလည်း ဤနည်းချည်း ဖြစ်၍ နေကြပုံကို သိကြကုန်ရာ၏။ ဖုံးလွှမ်းခြင်းတရား နည်းပါးသဖြင့် ထိုကဲ့သို့သော သံသရာဘေးကြီး အနန္တကို သိမြင်ကြောက်လန့်ကုန်သော ပညာရှိ သူမြတ်တို့သည် ထိုဘေးကြီးအနန္တမှာ လွတ်ကင်းရန် အခွင့်ကို ရှာကြကုန်သည်ရှိသော် မိမိတို့သန္တာန်မှာ ရှိသော အဝိဇ္ဇာချုပ်မှုမှတစ်ပါး လွတ်ကင်းခွင့်မရှိဟု သိကြလေကုန်၏။ အကယ်၍ အဝိဇ္ဇာချုပ်မှုမည်သည် အဟုတ်ရှိသော ဓာတ်သဘာမျိုး မဟုတ်။ ပါးစပ်ပြောရုံ ဝေါဟာရပညတ် မျိုး ဖြစ်ခဲ့အံ့။ အဝိဇ္ဇာကို ချုပ်အောင် အားထုတ်သော်လည်း အဟုတ်ချုပ်မှု မရှိလေရာ။ ထိုသို့ အဟုတ်ချုပ်မှု မရှိခဲ့သည်ရှိသော် ထိုသံသရာဘေး ကြီး အနန္တမှ လွတ်ခွင့်ဟူ၍ မရှိပြီ။ အဝိဇ္ဇာကို အဆုံးတိုင် ချုပ်အောင် အားထုတ်ခဲ့လျှင် အဝိဇ္ဇာချုပ်မှု ဧကန်ရှိပေ၍သာလျှင် ထိုဘေးကြီးမှ လွတ်ခွင့်ရနိုင်ကြကုန်သတည်း။ ထိုကြောင့် အဝိဇ္ဇာချုပ်မှုတစ်ခုသည် သာလျှင် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ပညာရှိ အနန္တတို့၏ ကိုးကွယ်ရာကြီး အမှန်ဖြစ်၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ထိုသံသရာဘေးကြီးအနန္တကို ကြောက်လှ၍ ကိုးကွယ်ရာကို ရှာသော် ထိုအဝိဇ္ဇာချုပ်မှုတစ်ခုသာ ရှိ၏။ ထိုသံသရာဘေးကြီး အနန္တမှ လွတ်ကင်းခြင်းငှါ ပုန်းအောင်းရာကို ရှာသော် ထိုအဝိဇ္ဇာချုပ်မှု တစ်ခုသာ ပုန်းအောင်းရာ ရှိ၏။ ငရဲဘေးစသည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စိုးရိမ်ကြောင့် ကြ ကင်းရှင်းစွာ လဲလျောင်းရာကို ရှာသော် ထိုအဝိဇ္ဇာချုပ်မှု တစ်ခုသာ လဲလျောင်းရာ ရှိ၏။ လူ့ချမ်းသာ၌ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော စကြာ မန္တာတ်မင်း စည်းစိမ်ချမ်းသာသည် အလွန်ဆုံး ဖြစ်၏။ ထိုစကြာမန္တာတ်မင်း ချမ်းသာသည် အနိစ္စဓမ္မဖြစ်၍ အဆုံးမှာ ငရဲဘေးအနန္တဆက်လျက် ရှိ၏။ ပြိတ္တာဘေးအနန္တ ဆက်လျက် ရှိ၏။ အသူရကာယ်ဘေးအနန္တ ဆက်လျက်ရှိ၏။ တိရိစ္ဆာန်ဘေးအနန္တ ဆက်လျက်ရှိ၏။ အဝိဇ္ဇာ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် ငရဲဘေးအနန္တကို အကုန်ငြိမ်းစေနိုင်၏။ ပြိတ္တာဘေး အနန္တကို အကုန်ငြိမ်းစေနိုင်၏။ အသူရကာယ်ဘေးအနန္တကို အကုန်ငြိမ်း စေနိုင်၏။ တိရိစ္ဆာန်ဘေးအနန္တကို အကုန်ငြိမ်းစေနိုင်၏။ ထိုကြောင့် အဝိဇ္ဇာချုပ်ငြိမ်းမှု သုခသည် စကြာမန္တာတ်သုခထက် အဆအသင်္ချေ လွန်မြတ်၏။

ထိုအတူ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် နတ်မင်းကြီး၊ သိကြားမင်းကြီး စည်းစိမ်ချမ်းသာသည်လည်း အဆုံးမှာ ငရဲဘေးအနန္တ ဆက်လျက်ရှိ၏။ ပြိတ္တာဘေး အနန္တဆက်လျက် ရှိ၏။ အသူရကာယ်ဘေးအနန္တ ဆက် လျက် ရှိ၏။ တိရိစ္ဆာန်ဘေး အနန္တဆက်လျက် ရှိ၏။ အဝိဇ္ဇာချုပ်မှုသည် ထိုအနန္တဘေးတွေကို အကုန်ငြိမ်းစေနိုင်၏။ ထိုကြောင့် အဝိဇ္ဇာချုပ်မှု သုခသည် နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် နတ်မင်း၊ သိကြားမင်းသုခထက် အဆအသင်္ချေ လွန်မြတ်၏။ စကြဝဠာတစ်ထောင်ကို ကိုယ်ရောင်ဖြင့် ထွန်းလင်းစေနိုင်သော ဗြဟ္မာမင်းချမ်းသာ၊ စကြဝဠာတစ်သိန်းကို

ထွန်းလင်းစေနိုင်သော ဗြဟ္မာမင်းချမ်းသာတို့သည်လည်း အဆုံးမှာ ငရဲ၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်၊ တိရိစ္ဆာန်ဘေး အနန္တတွေ ဆက်လျက်ရှိကုန်၏။ ထိုကြောင့် ဗြဟ္မာ့သူခေတို့ထက် အဝိဇ္ဇာချုပ်မှုသူခသည် အဆအသချေ လွန်မြတ်၏။

စကြာမန္တာတ်မင်းသူခ၊ နတ်မင်း၊ သိကြားမင်းသူခသည် ကာလ ပရိစ္ဆေဒရှိ၏။ နှစ်ကာလပရိစ္ဆေဒ စေသည့်အခါ ခန္ဓာနှင့်တကွ ပျက်ဆုံး၍ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက်၊ သန်း၊ ကြမ်းပိုး စသည်ဖြစ်ရပြန်၏။ အဝိဇ္ဇာချုပ်မှုသည်လည်း ချုပ်သောအခါမှစ၍ နိစ္စဖြစ်၍ တည်၏။ အနမတဂ္ဂပင် ကြာသော်လည်း ပျက်သည်ဟူ၍ မရှိပြီ။ ချုပ်မှုကွယ်ပျောက် ပျက်ဆုံး၍ အဝိဇ္ဇာတစ်ဖန် ပေါ်ပြန်လာသည်။ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခပေါ်၍ လာပြန်သည်ဟု မရှိပြီ။ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက်၊ သန်း၊ ကြမ်းပိုး စသည် ဖြစ်ရပြန်သည်ဟူ၍ မရှိပြီ။ ငရဲ၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်သို့ ရောက်ရပြန်သည်ဟူ၍ မရှိပြီ။ ဤသို့ စကြာမန္တာတ်မင်းသူခသည် အနိစ္စဘေး အုပ်စိုးလျက်ရှိသောကြောင့် အမြဲလျှင် အနိစ္စလက်နက်နှင့် ပျက်ပြုန်းဆုံးပါးရသော ဒုက္ခမျိုးဖြစ်။ အဝိဇ္ဇာချုပ်မှုသည်ကား ထိုအနိစ္စ ဘေးကို သတ်နိုင်သော သုခမျိုး အစစ်ဖြစ်၏။ နတ်မင်း၊ သိကြားမင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းချမ်းသာတို့ကိုလည်း ထိုအတူဆိုလေ။ စကြာမန္တာတ်မင်း ချမ်းသာဆိုရာမှာလည်း ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သေသောက်ကြူး ဥပမာ ကဲ့သို့ ထိုချမ်းသာကို သာယာတတ်သော တဏှာရာဂ ဓာတ်ခံရှိသော သူတို့မှာ ချမ်းသာသူခ ထင်မှတ်ကြရသည်။ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ဥပမာကဲ့သို့ နေကွမဓာတ်ခံရှိသော သူတို့မှာ ရွံဖွယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်၊ ကြောက်ဖွယ်၊ လန့်ဖွယ်သာ ဖြစ်၏။

ခွေးသေပုပ်သည် အပုပ်ကြိုက်ဓာတ်ခံရှိသော လင်းတတို့မှာ မိခင်ဧရာဝတီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်သော သုခကြီး ဖြစ်၏။ စင်ကြယ်သော ဓာတ်ခံ ရှိသော ရွှေဟင်္သာတို့မှာ အလွန်စက်ဆုပ်ဖွယ်ကြီး ဖြစ်၏။ လူကောင်ပုပ် သုသာန်သည် အပုပ်ကြိုက်သော ဓာတ်ခံရှိသော ခွေး၊ ကျီး၊ လင်းတတို့မှာ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ပျော်ဖွယ်ကြီး ဖြစ်၏။ စင်ကြယ်သော ဓာတ်ခံရှိသော လူတို့မှာ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကြီး ဖြစ်၏။ ဤဥပမာနှင့်လည်း တူပါ၏။ စကြာ မန္တာမင်း စည်းစိမ်ချမ်းသာမည်သည် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသော တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာမီးတို့၏ ပွားစီး တောက်လောင် ရာ မီးစာ၊ ထင်း၊ အမှိုက်တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာချုပ်မှုသည် ခပ်သိမ်းသော ကိလေသာမီးတို့ကို သတ်နိုင်၏။ ငြိမ်းစေနိုင်၏။ စကြာ မန္တာတ်စည်းစိမ်မည်သည် တဏှာတည်းဟူသော အငတ်ရောဂါကို လွန်စွာ ပွားစီးစေတတ်၏။ အဝိဇ္ဇာချုပ်မှုသည် တဏှာတည်းဟူသော အငတ်နာ၊ အငတ်ရောဂါကို အပြီး ပျောက်ငြိမ်းစေနိုင်၏။

ယခု ရှိကြသော သတ္တဝါတို့သည် အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ တဏှာတည်းဟူသော အငတ်နာကြီး၊ အငတ်ရောဂါကြီး စွဲကပ်၍ လာကြ သည့်အတွက်ကြောင့် ယခု ဘုရားသာသနာနှင့် တွေ့ကြုံကြသော အခါမှာ ပင် ကာမဂုဏ်ဟူသော ငတ်စာ၊ မွတ်စာကို မလွန်နိုင် ရှိနေကြကုန် သည်။ ထိုအနာကြီး၏ အမြစ်ကား အဝိဇ္ဇာတည်း။ ထိုကြောင့် အဝိဇ္ဇာ ချုပ်မှုသည် ထိုအငတ်နာကြီးကို ပျောက်ငြိမ်းစေနိုင်လေသတည်း။ နတ်၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာတို့၌လည်း ထိုနည်းတူ ဆိုလေ။ ဤမျှသော စကားရပ်တို့ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာ ဂနိရောဓာ သင်္ခါ ရနိရောဓော။ လ ။ ဧဝမေသဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ- ဟူသော ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော် မြတ်အလာ အဝိဇ္ဇာနိရောဓဟူသော နိရောဓတရား၏ အလွန်ထင်ရှားသော

ပရမတ္ထဓမ္မကြီး အသီးအခြားဖြစ်ကြောင်းကို အတုမရှိ လွန်မြတ်သော ဧကန္တသုခ ပရမသုခကြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ချီးမွမ်းဖွယ်အနန္တ၊ အံ့ဩဖွယ်အနန္တ မွန်မြတ်လှသော ဂုဏ်ကျက်သရေတို့နှင့် ပြည့်စုံကြောင်း သံသရာဘေးကို မြင်နိုင်ကြကုန်သော ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့၏ ကိုးကွယ်ရာကြီး၊ ပုန်းအောင်းရာကြီး၊ လဲလျောင်းရာကြီး စင်စစ်ဖြစ်ကြောင်းကို ပြဆိုသော အခန်းတည်း။

ဂုဏ်ကျက်သရေ ဆိုသည်မှာလည်း သေသောက်ကြူး ဥပမာ ကဲ့သို့ တဏှာဓာတ်ခံရှိသော သူတို့မှာ တဏှာအကြိုက်ဖြစ်သော ဂုဏ် ကျက်သရေမျိုးတို့ကိုသာ ဂုဏ်ကျက်သရေဟု ထင်မြင်နိုင်ကုန်သည်။ တဏှာအကြိုက်ဖြစ်သော ဂုဏ်ကျက်သရေမျိုးတို့ မည်သည် အိပ်မက်တွင်း မှာ မြင်ရသော ရွှေဘုံ၊ ရွှေနန်း၊ ရွှေပြသာဒ်၊ ရွှေတောင်ကြီးတွေနှင့် တူ၏။ အိပ်မက်စိတ် ရှိတုန်းအခါ၌ ပျော်မြူးလိုက်ရ၏။ အိပ်မက်စိတ် ချုပ်ကွယ်လျှင် မရဏမီးနှင့် မဆုံမီသာ ကြည်လင်စွာ ချီးမွမ်း ပြောပ ကြရကုန်၏။ ဘုန်းကြီးပြန်မှာ အကြီးအကျယ် လုပ်ဆောင်ခင်းကျင်း ကြသော လောင်တိုက်၊ တလား၊ ရထား၊ ပြသာဒ်တို့နှင့်လည်း တူကုန် ၏။ မီးမရှိမီ မီးစာတွေကို ကြည်ညို၊ အံ့ဩ၊ ပြောဆို၊ ချီးမွမ်းကြရ ကုန်၏။

သံသရာဘေးကြီးကို မြင်နိုင်သော သူတို့မှာမူကား ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့မှ ကျွတ်မှု၊ လွတ်မှုဟုတ်၏လော။ ကျွတ်လမ်း၊ လွတ်လမ်း ဟုတ်၏လော။ ဇရာ၊ မရဏမီးတို့မှ ကျွတ်မှု၊ လွတ်မှု ဟုတ်၏လော။ ကျွတ်လမ်း၊ လွတ်လမ်း ဟုတ်၏လောဟု ရှုမျှော်ကြ ကုန်၍ ထိုအညစ်အကြေး ထိုမီးတို့မှ ကျွတ်မှု၊ လွတ်မှု၊ ကျွတ်လမ်း၊ လွတ်လမ်း ဟုတ်မှန်မှသာလျှင် ဂုဏ်ကျက်သရေဟု ထင်မြင်ကြကုန်၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

ထင်ရှားအောင် ဆိုဦးအံ့။ စကြာမန္တာတ်မင်းကြီးကို မြင်ရာ၌ တဏှာသမား တို့သည် အကြီးအကျယ် ချီးမွမ်းဖွယ်ကိုသာ မြင်ကြကုန်၏။ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်လိုကြကုန်၏။ ပညာသမားတို့သည် ကိလေသာ မီးတောက်၊ မီးလျှံ တွေကိုလည်းကောင်း၊ ဇရာ၊ မရဏမီးတောက်၊ မီးလျှံတွေကိုလည်း ကောင်း၊ အပါယ်မီးနှင့် တစပ်တည်းဆက်၍ နေသည်ကိုလည်းကောင်း မြင်ကြကုန်၏။ နတ်စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာ့စည်းစိမ်တို့၌လည်း ထိုနည်းတူ သိလေ။ တဏှာသမားတို့သည် “ဧဝမေသဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ”၏ အရဖြစ်သော ဒုက္ခချုပ်မှုဟု ဆိုအပ်သော နိရောဓနယ်၌သာ ချီးမွမ်းဖွယ်ကို ထင်မြင်ကုန်၏။

အဘယ်သို့ ထင်မြင်ကုန်သနည်းဟူမူ။ ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်း တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သတ္တဝါမှာ ကိလေသာ တစ်ထောင့်ငါးရာတို့တွင် တစ်ခုတစ်ခုသော ကိလေသာသည်ပင်လျှင် ထိုသတ္တဝါကို ကမ္ဘာအဆက်ဆက်၌ အပါယ်လေးပါးမှ သုဂတိဘဝသို့ မပေါ်လာရအောင် အပါယ်လေးဘုံမှာ တစ်မြုပ်တည်း မြုပ်၍ နေရအောင် တတ်နိုင်၏။ တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သတ္တဝါမှာ ထိုသို့ အသီးအသီး တတ်နိုင်ကြသော ကိလေသာပေါင်း တစ်ထောင့်ငါးရာ ရှိကြ၏။ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ကိလေသာအတွက်နှင့်ပင် အပါယ်က တက်ရခွင့်မရှိ။ တစ်ထောင့်ငါးရာအတွက်နှင့်မူကား အပါယ်မှာမိမိနှင့် မလောက်။ ကိုယ်စားလည်၊ ကိုယ်ပွား တစ်ထောင့်လေးရာ ကိုးကျိပ် ကိုးယောက်ထား၍ ခံမှအတော်ကျမည်ကဲ့သို့ ရှိနေ၏။ ထိုသို့လည်း ကိုယ်စားလည်ကိုမှ မထားနိုင်၍ တစ်ထောင့်ငါးရာဝန်ကို အလှည့်ကျ ဘဝအစဉ်ထား၍ တစ်ယောက်အားနှင့် ခံရခွင့် ရှိကြ၏။ ကမ္ဘာအဆက် ဆက် အပါယ်မှ တက်ရခွင့် မရှိချေ။ ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက်နှင့် လူ့ပြည်၊

နတ်ပြည်၊ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာဟု ရှိပြန်ရသည်ကား တဒင်္ဂနိရောဓ၏ ကျေးဇူးပေတည်း။ ဗြဟ္မာ့ပြည်နှစ်ဆယ်ဟု ရှိပြန်ရသည်ကား ဝိက္ခမ္ဘနနိရောဓ၏ ကျေးဇူးပေတည်း။

တဒင်္ဂနိရောဓဟု ဆိုအပ်သော ကိလေသာချုပ်မှု ရှိပေသောကြောင့် ဒါနပြုခွင့် ရပေသည်။ သီလ၊ သီတင်း ဆောက်တည်ခွင့် ရပေသည်။ ဝိက္ခမ္ဘနနိရောဓဟု ဆိုအပ်သော ကိလေသာချုပ်မှု ရှိပေသောကြောင့် ဗြဟ္မာဖြစ်ရန် ဘာဝနာတရား ပွားခွင့်ရပေသည်။ ဘုရားပါရမီ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပါရမီ၊ သာဝကပါရမီ ဖြည့်ခွင့်ရပေသည်။ သမုစ္ဆေဒနိရောဓဟု ဆိုအပ်သော ကိလေသာချုပ်မှု ရှိပေသောကြောင့် ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာဖြစ်ခွင့် ရပေသည်။ ထိုအလုံးစုံသော လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာ၊ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာသာဝက ဖြစ်ကြမှုစုသည် ကိလေသာ ချုပ်ပေါက်ကထွက်၍ ဖြစ်ကြရလေသည်။ နိရောဓဟူသော ချုပ်ဓာတ်မရှိ။ သမုဒယဟူသော ဖြစ်ပွားဓာတ်သာ ရှိခဲ့ငြားအံ့။ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာသာဝက အဖြစ်တို့မှာ ဝေးလေစွ။ လူဟူ၍၊ နတ်ဟူ၍၊ ဗြဟ္မာဟူ၍ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ ပေါ်ပေါက်ခွင့် ရရန် မရှိပြီ။ ဤစကားရပ်တို့ဖြင့် လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်မှာ ရှိသမျှသော ဂုဏ်ကျက်သရေစုသည် တဒင်္ဂနိရောဓ၏ ဂုဏ်ကျက်သရေစုပေတည်း။ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ ရှိသမျှသော ဂုဏ်ကျက်သရေစုသည် ဝိက္ခမ္ဘနနိရောဓ၏ ဂုဏ်ကျက်သရေစုပေတည်း။ အလောင်း၊ အလျှာတို့၏ ဂုဏ် ကျက်သရေ စုသည် ထိုနိရောဓနှစ်ပါး၏ ဂုဏ်ကျက်သရေစုပေတည်း။ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာတို့၏ ဂုဏ်ကျက်သရေစုသည် သမုစ္ဆေဒနိရောဓ၏ ဂုဏ်ကျက်သရေစုပေတည်း။ အသင်္ခတနိရောဓကြီး၏ ဂုဏ်ကျက်သရေ မှာမူကား ယခုအခါ၌ပင် နိဗ္ဗာန်သာ ချမ်းသာသည်၊ နိဗ္ဗာန်သာ မြတ်သည်

အစရှိသော စကားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရပါလို၏ ရောက်ရပါ
လို၏။ မျက်မှောက်ပြုရပါလို၏ အစရှိသော ဆုတောင်းပတ္တနာ
ပြုခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း လူ့ပြည်မှာ တအုန်းအုန်း၊ နတ်ပြည်မှာ
တအုန်းအုန်း၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ တအုန်းအုန်း နေကြသည်ကား ထင်ရှားပါ၏
ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြဆိုပေသည်။

နိရောဓဓာတ်မျိုး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဤသို့ သိမြင်ရာ၏။
ညောင်ပင်ကြီးတွေကို မြင်က ညောင်စေ့ငယ်၏ ကြီးကျယ်မှုကို သိသကဲ့
သို့တည်း။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော
ဟောတီ- ဟူ၍ ဟောတော်မူသော အနမတဂ္ဂ ကြီးကျယ်လှသော
သမုဒယဓာတ်ကြီးကို။ ဧဝမေတဿ။ လ။ နိရောဓော ဟောတီ-
ဟူ၍ ဟောတော်မူသော နိရောဓဓာတ်ကြီး တစ်ခုသည်သာ ငယ်နိုင်
ဖြစ်၏။ အမှိုက်ကို မီးသည်သာ ငယ်နိုင်ဖြစ်၏။ အမှိုက်ပုံ တောင်လောက်
ပင် ကြီးသော်လည်း မီးတစ်ပွင့်ကျက ခဏမကြာ ပြာပုံ ဖြစ်ရ၏။
ဤဥပမာအတူ သမုဒယဓာတ်ကြီးမှာ နိရောဓဓာတ်သည်သာ ငယ်နိုင်
စင်စစ် ဖြစ်သတည်း။ ။ ထိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် -

သမုဒယော သမုဒယောတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနဿု
တေသု ဓမ္မေသု ဉာဏံ ဥဒပါဒီ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒီ၊ အလောကော
ဥဒပါဒီ။ ။ နိရောဓော နိရောဓောတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနန
ဿုတေသု ဓမ္မေသု ဉာဏံ ဥဒပါဒီ။ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒီ၊ အာလောကော
ဥဒပါဒီ- ဟူ၍ ကျူးရင့်တော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနနဿုတေသု၊ မကြားအပ်ဖူး
ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့၌။ သမုဒယော သမုဒယော
တိ၊ သမုဒယ သမုဒယဟူ၍။ ဉာဏံ၊ သိသော ဉာဏ်သည်။ မေ၊

ငါဘုရားအား။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှာပေါ်လာ၏။ ဝိဇ္ဇာ၊ လင်းသော ဉာဏ်
သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ၏။ အာလာကော၊ ပညာဟူသော အရောင်အလင်းသည်။
ဥဒပါဒိ၊ ၏။ (နောက်နိရောဓပါဠိ၌လည်း ထိုနည်းတူ အနက်ဆိုလေ။)

အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ လူသတ္တဝါ၊ နတ်သတ္တဝါ၊ ဗြဟ္မာသတ္တဝါ
ကမ္ဘာအဆက်ဆက်ဖြစ်မှုကို မြင်သဖြင့်၊ တဒင်္ဂနိရောဓ၊ ဝိက္ခမ္ဘန နိရောဓ
ဓာတ်ကြီးကျယ်မှုကို သိလေ။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ဘုရားအနန္တ၊
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအနန္တ၊ အရိယာသာဝက အနန္တတို့ ဖြစ်ကြသည်ကို မြင်သဖြင့်
သမုစ္ဆေနိရောဓ၊ နိဿရဏနိရောဓဓာတ်ကြီးကျယ်မှုကို သိလေ။
အမှိုက်နှင့် မီးဥပမာကဲ့သို့ သမုဒယဓာတ်ကို နိရောဓဓာတ် ငယ်နိုင်
ဖြစ်ခဲ့အံ့။ သတ္တဝါတို့သည် သံသရာဝဋ်မှ ကျွတ်ခွင့်၊ လွတ်ခွင့် အလွန်
လွယ်ကုန်ရာပါ၏။ အဘယ်ကြောင့် မကျွတ်နိုင်ကြပဲ အနမတဂ္ဂ ရှည်
ကြာအောင် သံသရာ၌မျောပါ၍ နေကြကုန်သနည်း ဆိုငြားအံ့။ ဤသို့
သော ဥပမာဖြင့် ဖြေဆိုရာ၏။ တစ်ကိုယ်လုံး နူနာစွဲသော လူတစ်ယောက်
သည် ရှိ၏။ နူနာကို ထစေတတ်သော အစား၊ အစာ၊ ညှော်သင်း၊
အပြုအမူများကို ကောင်းစွာရှောင်ကြဉ်၍ တစ်နေ့၊ တစ်နေ့လျှင်
တစ်ရွေးသား၊ တစ်ရွေးသား နေ့မှန် သုံးလစားလျှင် အကုန်ပျောက်၍
မိမွေးတိုင်း၊ ဘမွေးတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သော ဓာတ်ဆေးလည်းရှိ၏။
ထိုဆေးကား အနုဓာတ်ခံသော သူ၏လျှာမှာ အနုဓာတ်နှင့် မသင့်သည့်
အတွက် ခါး၏။ ထိုသူမူကား ခါးသည်ဟု ဆေးကိုလည်း နေ့မှန်
မစား။ ရှောင်အပ်သည်ကိုလည်း ငါးရက်၊ ဆယ်ရက် ပြည့်အောင်မျှ
မရှောင်။ အသက်ထက်ဆုံး အနုဘဝမှ မလွတ်လေ။ ဆေးအစွမ်းကောင်း
လှသည့်အတွက် ဆေးစားသော နေ့ရက်မှာ သက်သာခွင့် ရ၏။
ဆေးအတွက် သက်သာခွင့် ရပြန်လျှင် ဆေးကို ပစ်ထား၍ မသင့်သော

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒီပနီ

အစား၊ မသင့်သော အပြုအမူကို လိုက်စားပြု၏။ အနုဘဝနှင့်ပင် နေရလေ၏။

ဤ၌ဆေးကို ဆိုဖွယ်မရှိ။ ရက်ပေါင်း ကိုးဆယ်၊ ရွေးပေါင်း ကိုးဆယ်နှင့် တစ်ကိုယ်လုံး ပွက်ပွက်ဆူ အနုတုံး၊ အနုခဲကြီးကို မြူမြူ မကျန် ပျောက်ငြိမ်းစေနိုင်သော အစွမ်းသည်သာ ချီးမွမ်းဖွယ်ရှိ၏။ ထိုသူကိုသာ ဆိုဖွယ်ရှိသတည်း။

အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ သတ္တဝါတို့၏ စိတ်သည် ရာဂနူနာ အမြဲစွဲ၍ လာကြ၏။ စိတ်နူကြီး စင်စစ်တည်း။ လူဖြစ်ရုံ၊ နတ်ဖြစ်ရုံ၊ ဗြဟ္မာဖြစ်ရုံ နိရောဓဆေးကို တစ်ခါတစ်ရံမျှသာ ခိုဝဲကြကုန်၏။ သမုတ္တေဒ ဆိုက်အောင် မမှီဝဲကြ။ နူနာငန်းထမှုကြောင့် အပါယ်ဒုက္ခနှင့် နေရစဉ် အခါတို့၌လည်း ဆေးကိုအမှတ်မရနိုင်။ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာဖြစ်စဉ်အခါတို့၌ လည်း ဆေးအခွင့်က နည်းပါး၍ စိတ်နူနာပွားများရန် အခွင့်ကိုသာ လိုက်စားကြကုန်၏။ ထိုကြောင့် အနမတဂ္ဂ သံသရာကာလသာ ရှည်ကြာ၍ စိတ်နူနာမပျောက်ပဲ ရွဲရွဲစို ပွက်ပွက်ဆူ ငန်းမန်းတွေ တလူလူနှင့် သာ နေကြရကုန်သတည်း။

နိရောဓဓာတ်ဆေးကို ဆိုဖွယ်မရှိ။ အနမတဂ္ဂ ကာလကြာမြင့် လာခဲ့သော နူနာကို အစားအစာ အပြုအမူ ရှောင်ဖွယ်၊ ရှားဖွယ်ကို စင်ကြယ်စွာ ရှောင်ရှား၍ ဘာဝနာတရားဖြင့် နိရောဓဆေးမြတ်ကို နေ့မပြတ် ရက်မခြား စွဲမြဲ၍ စားနိုင်ပါမူကား ယခုဘဝ ယခုဘုရား သာသနာမှာပင် စိတ်နူနာ ပျောက်ငြိမ်းခွင့် ရှိပါ၏။ ယခုပြုလုပ်၍ နေကြသည်မှာကား ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာအတုအပ တဒဂံ နိရောဓကိုမျှ အတုအပသာ ပြုကြကုန်သည်။ စိတ်နူနာတိုးပွားရန် သမုဒယကိစ္စနှင့် သာ နေ့ရက်၊ ရက်မျော တသောသော နေကြကုန်သည်။

မိခင်ဧရာဝတီ

[ဤကား နိရောဓဓာတ်သည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိကြောင်း နိရောဓဓာတ်ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိပေသည့်အတွက်ကြောင့် သမုဒယဓာတ်ကို သတ်ဖြတ်၍ သံသရာစက်မှ ထွက်ပေါက် ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ယုတ္တိအရပ်ရပ်နှင့် အထပ်ထပ် ပြဆိုသော အခန်းတည်း။]

အထပ်ထပ် ပြဆိုသည်မှာလည်း နိရောဓဟူသည် ပရမတ္ထအား ဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရားမဟုတ်။ တုစ္ဆ၊ အဘာဝမျှသာတည်းဟု ဗကဗြဟ္မမင်းကြီးကဲ့သို့ ထင်မြင်မှတ်ယူ ပြောဆိုသူများလှ၍ ထင်ရှား အောင် ဆိုလိုက်ပါသတည်း။

[ဤတွင်ရွှေကား “အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရ နိရောဓော(လ) ဧဝမေတဿ ကောဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ”ဟူသော ဒေသနာတော်မြတ်အရ ပဋိလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နိရောဓဓာတ်ကြီးကို ပြဆိုခန်း ပြီး၏။]

